

Fremsat den 24. marts 2010 af socialministeren (Benedikte Kiær)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og forældreansvarsloven

(Barnets Reform)

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 941 af 1. oktober 2009, som ændret ved § 10 i lov nr. 434 af 8. maj 2006 og § 2 i lov nr. 316 af 28. april 2009, foretages følgende ændringer:

1. I § 11 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal, når det anses for at være af væsentlig betydning for et barns eller en ungs særlige behov for støtte, tilbyde:

- 1) konsulentbistand til børn, unge og familier med hensyn til børn eller unges forhold og
- 2) rådgivning om familieplanlægning.«

Stk. 3-5 bliver herefter stk. 4-6.

2. I § 14, stk. 1, ændres »§ 67, stk. 1-3« til: »§ 66, nr. 1 og 2, jf. § 142, stk. 1, nr. 1, § 66, nr. 1, 2, 5 og 6«, og »og § 142, stk. 1, 4 og 5,« udgår.

3. I § 44 indsættes efter »§ 83«: », § 84, stk. 1,«.

4. I § 45, stk. 1, ændres »og 8« til: »og 7«.

5. § 46 affattes således:

»§ 46. Formålet med at yde støtte til børn og unge, der har et særligt behov herfor, er at sikre, at disse børn og unge kan opnå de samme muligheder for personlig udvikling, sundhed og et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende. Støtten skal ydes med henblik på at sikre barnets eller den unges bedste og skal have til formål at

- 1) sikre kontinuitet i opvæksten og et trygt omsorgsmiljø, der tilbyder nære og stabile relationer til voksne, bl.a. ved at understøtte barnets eller den unges familiemæssige relationer og øvrige netværk,

- 2) sikre barnets eller den unges muligheder for personlig udvikling og opbygning af kompetencer til at indgå i sociale relationer og netværk,
- 3) understøtte barnets eller den unges skolegang og mulighed for at gennemføre en uddannelse,
- 4) fremme barnets eller den unges sundhed og trivsel og
- 5) forberede barnet eller den unge til et selvstændigt voksenliv.

Stk. 2. Støtten skal være tidlig og helhedsorienteret, så problemer så vidt muligt kan forebygges og afhjælpes i hjemmet eller i det nære miljø. Støtten skal i hvert enkelt tilfælde tilrettelægges på baggrund af en konkret vurdering af det enkelte barns eller den enkelte unges og familiens forhold.

Stk. 3. Støtten skal bygge på barnets eller den unges egne ressourcer, og barnets eller den unges synspunkter skal altid inddrages med passende vægt i overensstemmelse med alder og modenhed. Barnets eller den unges vanskeligheder skal så vidt muligt løses i samarbejde med familien og med dennes medvirken. Hvis dette ikke er muligt, skal foranstaltningens baggrund, formål og indhold tydeliggøres for forældremyndighedsindehaveren og for barnet eller den unge.«

6. I § 48, stk. 1, indsættes efter »52,«: »52 a,«.

7. I § 48, stk. 1, ændres »§ 65, stk. 2 og 4« til: »§ 65, stk. 2 og 3«.

8. Overskriften før § 49 ophæves, og § 49 ophæves.

9. Efter § 49 indsættes:

»Udveksling af oplysninger i det tidlige eller forebyggende arbejde

§ 49 a. Skole, skolefritidsordning, det kommunale sundhedsvæsen, dagtilbud, fritidshjem og myndigheder, der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge, kan indbyrdes udveksle oplysninger om rent private forhold vedrø-

rende et barns eller en ungs personlige og familiemæssige omstændigheder, hvis udvekslingen må anses for nødvendig som led i det tidlige eller forebyggende samarbejde om udsatte børn og unge.

Stk. 2. Udveksling af oplysninger efter stk. 1 til brug for en eventuel sag jf. kapitel 11 og 12 om et konkret barn eller en ung kan ske én gang ved et møde. I særlige tilfælde kan der ske en udveksling af oplysninger mellem de myndigheder og institutioner, der er nævnt i stk. 1 ved et opfølgende møde.

Stk. 3. Selvejende eller private institutioner eller friskoler, som løser opgaver for de myndigheder, der er nævnt i stk. 1, kan indbyrdes og med de myndigheder og institutioner, der er nævnt i stk. 1, udveksle oplysninger i samme omfang, som nævnt i stk. 1.

Stk. 4. De myndigheder og institutioner, der efter stk. 1-3 kan videregive oplysninger, er ikke forpligtede hertil.«

10. Før § 50 indsættes som *overskrift*:

»*Børnefaglig undersøgelse*«

11. § 50, *stk. 1, 2. pkt.*, ophæves, og i stedet indsættes:

»Undersøgelsen, der betegnes som en børnefaglig undersøgelse, gennemføres så vidt muligt i samarbejde med forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år. Undersøgelsen skal gennemføres så skånsomt, som forholdene tillader, og må ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger.«

12. I § 50, *stk. 2*, indsættes efter »der«:

», med mindre konkrete forhold betyder, at et eller flere af nedenstående numre ikke er relevante i forhold til det pågældende barn eller den unge,«

13. I § 50, *stk. 4, 2. pkt.*, udgår », jf. § 49«.

14. § 50, *stk. 5*, ophæves.

Stk. 6-10 bliver herefter stk. 5-9.

15. I § 50, *stk. 6*, der bliver stk. 5, indsættes efter 1. pkt.:

»Hvis der er iværksat foranstaltninger sideløbende med, at undersøgelsen gennemføres, jf. § 52, *stk. 2*, skal der desuden tages stilling til, om disse foranstaltninger skal videreføres.«

16. I § 50, *stk. 8*, der bliver stk. 7, indsættes som 2. og 3. *pkt.*:

»En undersøgelse kan gennemføres som én samlet undersøgelse for flere børn i familien, dog således at der tages højde for børnenes individuelle forhold.«

17. § 50, *stk. 9*, der bliver stk. 8, ophæves.

Stk. 10, der bliver stk. 9, bliver herefter stk. 8.

18. I § 52, *stk. 1*, indsættes efter 1. *pkt.*:

»Kommunalbestyrelsen skal vælge den eller de foranstaltninger, som bedst kan løse de problemer og behov, der er afdækket gennem den børnefaglige undersøgelse efter § 50.«

19. I § 52, *stk. 1*, ændres »nr. 8« til: »nr. 7«.

20. § 52, *stk. 2*, affattes således:

»*Stk. 2.* Støtte efter stk. 3 kan kun iværksættes efter gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse, jf. § 50. Hvis særlige forhold taler herfor, kan der dog iværksættes foreløbig eller akut støtte efter stk. 3 sideløbende med undersøgelsen.«

21. § 52, *stk. 3, nr. 1*, affattes således:

»1) Ophold i dagtilbud, fritidshjem, ungdomsklub, uddannelsessted eller lignende.«

22. I § 52, *stk. 3, nr. 4*, ændres »4 og 5« til: »5 og 6«.

23. § 52, *stk. 3, nr. 5*, affattes således:

»5) Aflastningsordning, jf. § 55, i en plejefamilie, kommunal plejefamilie eller netværksplejefamilie eller på et opholdssted eller en døgninstitution, jf. § 66, nr. 1-3, 5 og 6.«

24. § 52, *stk. 3, nr. 6*, ophæves.

Nr. 7-10 bliver herefter nr. 6-9.

25. I § 52, *stk. 3, nr. 7*, der bliver nr. 6, ændres »og« til: »eller«.

26. § 52, *stk. 4 og 5*, ophæves.

Stk. 6 bliver herefter stk. 4.

27. I § 52, *stk. 6*, der bliver stk. 4, ændres »7 eller 10, og stk. 4 og 5« til: »6 eller 9, og § 52 a«.

28. Efter § 52 indsættes:

»§ 52 a. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at yde økonomisk støtte til forældremyndighedsindehaveren, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte, jf. dog stk. 2. Der kan ydes økonomisk støtte til:

- 1) Udgifter i forbindelse med konsulentbistand efter § 11, stk. 3.
- 2) Udgifter i forbindelse med foranstaltninger efter § 52, stk. 3, hvis støtten erstatter en ellers mere indgribende og omfattende foranstaltning efter § 52, stk. 3.
- 3) Udgifter, der bevirker, at en anbringelse uden for hjemmet kan undgås, eller at en hjemgivelse kan fremskyndes.
- 4) Udgifter, der kan bidrage til en stabil kontakt mellem forældre og barn under barnets anbringelse uden for hjemmet.
- 5) Udgifter i forbindelse med prævention.

Stk. 2. Støtte efter stk. 1, nr. 1 og 2, kan kun ydes, når forældremyndighedsindehaveren ikke selv har tilstrækkelige midler til det.«

29. I § 53 og § 54, *stk. 1*, der bliver stk. 2, § 58, *stk. 1, nr. 4, stk. 2 og 3, § 68, stk. 4, nr. 3, og stk. 5, § 68 a, stk. 1, § 69, stk. 4*, der bliver stk. 3, § 140, *stk. 6*, samt § 159, *1. og 2. pkt.*, ændres »§ 52, *stk. 3, nr. 8*« til: »§ 52, *stk. 3, nr. 7*«.

30. I § 54 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet efter § 52, *stk. 3, nr. 7*, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om støtte til forældrene efter stk. 1, efter § 52, *stk. 3*, eller efter anden lovgivning. Støtten skal så vidt muligt

medvirke til at løse de problemer, som har været årsag til anbringelsen med henblik på at støtte forældrene i at varetage omsorgen for barnet eller den unge ved en eventuel hjemgivelse eller i samvær med barnet eller den unge under anbringelsen. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte en særskilt plan for støtten til forældrene.«

31. I § 55, stk. 1, ændres »8, og efter § 76, stk. 3, nr. 1 og 4« til: »7, og efter § 76, stk. 3, nr. 1 og 3«.

32. I § 56, 1. pkt., ændres »§ 52, stk. 3, nr. 1, 6 og 7« til: »§ 52, stk. 3, nr. 1 og 3, for så vidt angår behandling af barnets eller den unges problemer, og nr. 6«.

33. I § 57 a, stk. 4, ændres »7 og 10« til: »6 og 9«.

34. I § 57 b, stk. 3, nr. 1, og stk. 4, ændres »7, 9 eller 10« til: »8 eller 9«.

35. I § 59 ændres »indeholde en redegørelse for« til: »omfatte«.

36. I § 59 ophæves nr. 1-3 og i stedet indsættes:

»1) den børnefaglige undersøgelse, jf. § 50, herunder beskrivelsen af at betingelserne i § 58 anses for opfyldt og af de ressourcer hos barnet, familien og netværket, som kan bidrage til at klare vanskelighederne under anbringelsen, jf. § 50, stk. 6,«

Nr. 4 og 5 bliver herefter nr. 2 og 3.

37. I § 62, stk. 6, ændres »§ 65, stk. 4« til: »§ 65, stk. 3«.

38. I § 64, stk. 1, ændres »§ 68, stk. 3« til: »§ 68, stk. 2«.

39. § 65 affattes således:

»Ankestyrelsens beføjelser uden klage

§ 65. Ankestyrelsen kan af egen drift tage sager om særlig støtte til børn og unge op, når det må antages, at en kommunalbestyrelse i en konkret sag ikke har foretaget de fornødne sagsbehandlingsskridt eller ikke har truffet de fornødne afgørelser i overensstemmelse med barnets eller den unges bedste. Ankestyrelsen kan da pålægge kommunalbestyrelsen at foretage de fornødne sagsbehandlingsskridt eller at træffe de fornødne afgørelser.

Stk. 2. Hvis der er behov for foranstaltninger efter § 52 eller 52 a, og kommunalbestyrelsen undlader at iværksætte disse i fornødent omfang, kan Ankestyrelsen selv træffe en foreløbig afgørelse om foranstaltninger.

Stk. 3. Ankestyrelsen kan endvidere selv træffe afgørelse efter §§ 51, 58, 63 og 68 a.

Stk. 4. Ankestyrelsen kan pålægge kommunalbestyrelsen at gennemføre afgørelser efter stk. 1 - 3 og kan desuden bestemme, at afgørelserne skal gennemføres inden for en nærmere angivet tidsfrist, når det må anses for nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges bedste.

Stk. 5. Hvis borgere, fagpersoner eller andre har grund til at antage, at kommunalbestyrelsen ikke har foretaget eller truffet de i loven foreskrevne fornødne sagsbehandlingsskridt eller afgørelser i overensstemmelse med barnets eller den unges

bedste, kan disse underrette Ankestyrelsen. Ankestyrelsen vurderer herefter, om der er grundlag for at tage sagen op efter stk. 1.«

40. I § 66 indsættes efter nr. 1 som nyt nummer:

»2) Kommunale plejefamilier, jf. § 142, stk. 1,«
Nr. 2-5 bliver herefter nr. 3-6.

41. I § 66, nr. 3, der bliver nr. 4, ændres »stk. 4« til: »stk. 6«.

42. I § 66, nr. 4, der bliver nr. 5, ændres »stk. 5« til: »stk. 7«.

43. I § 68, stk. 4, nr. 2, udgår »7«.

44. I § 68 indsættes efter stk. 12 som nye stykker:

»*Stk. 13.* Hvis en ung i alderen 18 til 22 år, der har været anbragt indtil sit fyldte 18. år, eller som har haft en fast kontaktperson indtil sit fyldte 18. år, skifter opholdskommune, skal den hidtidige opholdskommune forud for skiftet oversende den unges reviderede handleplan, jf. stk. 12, til den nye opholdskommune. Oversendelse af handleplanen skal ske med samtykke fra den unge og forældremyndighedsindehaveren.

Stk. 14. Den nye opholdskommune skal inden 30 dage fra modtagelsen træffe afgørelse om, hvorvidt den unge har behov for støtte efter § 76, og i givet fald træffe afgørelse om, hvilke foranstaltninger der skal iværksættes. Hvis der iværksættes støtte efter § 76, skal der udarbejdes en ny handleplan, jf. § 140.«

45. Efter § 68 a indsættes:

»Kommunens opgaver i forbindelse med anbringelsen

§ 68 b. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om valg af konkret anbringelsessted i overensstemmelse med handleplanen, jf. § 140. Samtidig med valg af anbringelsessted skal der tages stilling til barnets eller den unges skolegang. Er anbringelsesstedet beliggende i en anden kommune end barnets eller den unges opholdskommune, har opholdskommunen pligt til at underrette den stedlige kommune forud for anbringelsen.

Stk. 2. Ved valg af anbringelsessted skal kommunen vælge det anbringelsessted, som bedst kan imødekomme barnets eller den unges behov. Kommunen skal lægge vægt på anbringelsesstedets mulighed for at tilbyde nære og stabile voksenrelationer og herunder vurdere, om en anbringelse i en plejefamilie, jf. § 66, nr. 1-3, er mest hensigtsmæssig.

Stk. 3. Hvis barnet eller den unge har søskende, der er anbragt uden for hjemmet, skal kommunalbestyrelsen vælge samme anbringelsessted, medmindre de øvrige søskendes eller barnets eller den unges behov eller andre væsentlige forhold taler imod dette.

Stk. 4. Forud for anbringelsen skal kommunalbestyrelsen hjælpe barnet eller den unge med at finde en person i barnets eller den unges familie eller netværk, som kan udpeges til at være dennes støtteperson under anbringelsen. Kommunen kan efter behov dække støttepersonens udgifter til telefon, transport og lignende.«

46. § 69, stk. 1, ophæves.

Stk. 2-5 bliver herefter stk. 1-4.

47. I § 69, stk. 2, der bliver stk. 1, indsættes efter »jf.«: »§ 70, stk. 2, og«.

48. I § 69 indsættes som stk. 5:

»Stk. 5. Kommunalbestyrelsen skal, inden der træffes afgørelse om ændret samvær samt afgørelse om hjemgivelse eller ændret anbringelsessted, indhente udtalelse fra det aktuelle anbringelsessted til belysning af sagen.«

49. I § 70, stk. 1, ændres »12 måneders« til: »6 måneders«.

50. § 70, stk. 1, 3. og 4. pkt., ophæves.

51. I § 70 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Ved anbringelse uden for hjemmet skal vurderingen af indsatsen efter stk. 1 og af behovet for revision af handleplanen ske på baggrund af det løbende tilsyn med barnet eller den unge, jf. 148, stk. 1, og efter kontakt med forældremyndighedsindehaveren. Tilsynet efter § 148, stk. 1, skal omfatte mindst to årlige tilsynsbesøg på anbringelsesstedet, hvor kommunen taler med barnet eller den unge. Samtalen skal så vidt muligt finde sted uden andre personer fra anbringelsesstedets tilstedeværelse. Vurderingen skal omfatte en stillingtagen til, hvorvidt andre forhold end de hidtil beskrevne, jf. § 140, er relevante, og i så fald skal disse indgå i en revideret handleplan.«

Stk. 2-3 bliver herefter stk. 3-4.

52. I § 70, stk. 3, der bliver stk. 4, ændres »§ 140, stk. 8«, til: »§ 54, stk. 1«.

53. § 71, stk. 1, 1. og 2. pkt., ophæves, og i stedet indsættes:

»Barnet eller den unge har ret til samvær og kontakt med forældre og netværk, herunder søskende, bedsteførelde, øvrige familiemedlemmer, venner m.v. under anbringelsen uden for hjemmet. Kommunalbestyrelsen skal under hensyntagen til barnets eller den unges bedste sørge for, at forbindelsen mellem barnet eller den unge og forældrene og netværket holdes ved lige. Ved tilrettelæggelse af samværet, skal der lægges vægt på, at barnet eller den unge også på længere sigt har mulighed for at skabe og bevare nære relationer til forældre og netværket.«

54. I § 71 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 4. Stk. 3 finder tilsvarende anvendelse under gennemførelsen af en børnefaglig undersøgelse efter § 50 under ophold på en institution eller indlæggelse på sygehus efter § 51.«

Stk. 4-6 bliver herefter stk. 5-7.

55. I § 72, stk. 1 og 2, og § 73, stk. 1, ændres »15 år« til: »12 år«.

56. I § 72, stk. 1, nr. 7, og § 74, stk. 1, nr. 7, og stk. 4, ændres »§ 69, stk. 4 eller 5« til: »§ 69, stk. 3 eller 4«.

57. I § 72, stk. 1, nr. 8, og stk. 3, § 74, stk. 1, nr. 8, og stk. 3 og 4, § 75, stk. 1, og § 168, stk. 2, indsættes efter »§ 71, stk. 3«: »og 4«.

58. I § 75, stk. 5, 1. og 3. pkt., og stk. 6, 2. og 3. pkt., ændres »Direktøren« til: »Styrelseschefen«.

59. I § 75, stk. 6, § 168, stk. 4, og § 169, stk. 1, ændres »§ 65, stk. 4« til: »§ 65, stk. 3«.

60. I § 76, stk. 1, 1. pkt., ændres »2 og 3« til: »2-5«.

61. I § 76, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Hjælpen skal bidrage til en god overgang til en selvstændig tilværelse og herunder have fokus på at understøtte den unges uddannelse og beskæftigelse samt øvrige relevante forhold, f.eks. anskaffelse af selvstændig bolig.«

62. § 76, stk. 2 og 3, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at en udpeget fast kontaktperson, jf. § 52, stk. 3, nr. 6, kan opretholdes efter det fyldte 18. år.

Stk. 3. For unge, der er eller var anbragt uden for hjemmet i et anbringelsessted efter reglerne i kapitel 11 umiddelbart inden det fyldte 18. år, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om,

- 1) at døgnophold, jf. § 55, på et anbringelsessted, jf. § 66, opretholdes,
- 2) at udpege en fast kontaktperson for den unge, jf. § 52, stk. 3, nr. 6,
- 3) at etablere en udslusningsordning, jf. § 55, i det hidtidige anbringelsessted og
- 4) at tildele andre former for støtte, der har til formål at bidrage til en god overgang til en selvstændig tilværelse for den unge.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at støtte efter stk. 2 og 3 kan tildeles eller genetableres indtil det fyldte 23. år, hvis

- 1) den unge fortryder tidligere at have afvist støtte, og behovet fortsat er til stede,
- 2) den unges situation ændrer sig, så der senere opstår et behov for støtte, eller
- 3) støtte er ophørt, jf. stk. 6, og behovet herfor opstår igen.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde unge, der umiddelbart inden det fyldte 18. år er eller var anbragt uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, jf. § 58, støtte i form af en kontaktperson frem til det fyldte 23. år. Støtten tilbydes unge, der ikke tilbydes støtte i form af opretholdelse af døgnophold efter stk. 3, nr. 1.«

Stk. 4 og 5 bliver herefter stk. 6 og 7.

63. I § 76, stk. 4, der bliver stk. 6, ændres »2 og 3« til: »2-5«.

64. § 138 ophæves.

65. § 140, stk. 5, 2. pkt., ophæves, og i stedet indsættes:

»Handleplanen skal tage udgangspunkt i resultaterne af den børnefaglige undersøgelse af barnets eller den unges for-

hold, jf. § 50. Handleplanen skal i forhold til de problemer, der er afdækket i undersøgelsen, indeholde konkrete mål i forhold til barnets eller den unges trivsel og udvikling i overensstemmelse med det overordnede formål med støtten, jf. § 46. Herudover skal handleplanen for unge, der er fyldt 16 år, opstille konkrete mål for den unges overgang til voksenlivet.«

66. § 140, stk. 8, affattes således:

»Stk. 8. Der kan udarbejdes én samlet handleplan for flere børn i familien. Handleplanen skal i så fald tage højde for børnenes individuelle forhold.«

67. § 142, stk. 1, affattes således:

»Plejefamilier og kommunale plejefamilier for børn og unge, jf. § 66, nr. 1 og 2, skal være godkendt enten

- 1) af kommunalbestyrelsen i den stedlige kommune som generelt egnede, eller
- 2) af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune som konkret egnede i forhold til et eller flere nærmere angivne børn eller unge. En sådan godkendelse udelukker som udgangspunkt, at kommunalbestyrelser i andre kommuner kan benytte familien som plejefamilie.«

68. § 142, stk. 3, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 3. Den kommunalbestyrelse, der godkender plejefamilien, jf. stk. 1 og 2, skal i forbindelse med godkendelsen sikre, at plejefamilien gennemfører et kursus i at være plejefamilie. Medmindre særlige forhold gør sig gældende, skal kurset være gennemført, inden plejefamilien modtager et barn eller en ung i pleje, og kurset skal som minimum have en varighed svarende til 4 hele kursusdage.

Stk. 4. Den kommunalbestyrelse, der godkender plejefamilien, den kommunale plejefamilie eller netværksplejefamilien, jf. stk. 1 og 2, skal sikre, at plejefamilierne efter anbringelsen løbende gennemfører den fornødne efteruddannelse, herunder kurser der som minimum svarer til 2 hele kursusdage årligt. Kommunalbestyrelsen skal endvidere sikre den fornødne supervision.

Stk. 5. Den kommunalbestyrelse, der godkender en kommunal plejefamilie, jf. stk. 1, skal sikre, at den kommunale plejefamilie løbende modtager yderligere efteruddannelse og supervision i overensstemmelse med plejeopgavens omfang. Den kommunalbestyrelse, der indgår aftale med en kommunal plejefamilie om en konkret anbringelse, skal i forbindelse med aftalens indgåelse sikre sig, at der er taget stilling til spørgsmål om arbejdsvilkår i overensstemmelse med plejeopgavens omfang.«

Stk. 4-8 bliver herefter stk. 6-10.

69. § 142, stk. 4, der bliver stk. 6, affattes således:

»Stk. 6. Egne værelser, kollegier og kollegielignende opholdssteder, hvor den unge selv råder over sin egen bolig, jf. § 66, nr. 4, skal være godkendt som konkret egnede i forhold til den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune.«

70. § 142, stk. 5, der bliver stk. 7, affattes således:

»Stk. 7. Ved afgørelser om optagelse af opholdssteder for børn og unge, jf. § 66, nr. 5, på Tilbudsportalen efter § 14, stk.

2, skal kommunalbestyrelsen eller regionsrådet foretage en vurdering af, om opholdsstedets pædagogiske målsætning og metoder gør opholdsstedet generelt egnet til at opfylde målgruppens behov, herunder behov for nære, stabile relationer til voksne, opbygning af sociale relationer og netværk, skolegang, sundhed, trivsel og forberedelse til et selvstændigt voksenliv.«

71. § 142, stk. 6, der bliver stk. 8, affattes således:

»Stk. 8. Kommunalbestyrelsens afgørelser efter stk. 1 kan indbringes for det sociale nævn, jf. § 166, stk. 1. Dog omfatter klageadgangen efter stk. 1 ikke kommunalbestyrelsens beslutning om, hvorvidt godkendelsen kan ske som plejefamilie, jf. § 66, nr. 1, eller som kommunal plejefamilie, jf. § 66, nr. 2, eller om hvorvidt godkendelsen skal være konkret eller generel, jf. stk. 1, nr. 1 og 2. Afgørelser efter § 142, stk. 2-6, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.«

72. I § 142, stk. 8, der bliver stk. 10, ændres »stk. 7« til: »stk. 9«.

73. § 143 affattes således:

»§ 143. Socialministeren kan fastsætte nærmere regler om godkendelse af og tilsyn med plejefamilier, kommunale plejefamilier og netværksplejefamilier efter § 66, nr. 1-3.«

74. § 148, stk. 3, ophæves.

75. I § 148 a indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Det generelle driftsorienterede tilsyn med anbringelsessteder for børn og unge, der er omfattet af § 66, stk. 1, nr. 1-2 og 5-6, skal endvidere påse, at det enkelte anbringelsesstedets pædagogiske målsætning og metoder forsat gør anbringelsesstedet generelt egnet til at opfylde målgruppens behov, herunder behov for nære, stabile relationer til voksne, opbygning af sociale relationer og netværk, skolegang, sundhed, trivsel og forberedelse til et selvstændigt voksenliv. Det driftsorienterede tilsyn med anbringelsessteder, der er omfattet af § 66, nr. 5 og 6, skal omfatte mindst et uanmeldt tilsynsbesøg om året.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

76. I § 148 a indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Det generelle driftsorienterede tilsyn, jf. stk. 1 og 2, omfatter ikke plejefamilier, der er godkendt som konkret egnede efter § 66, nr. 1, og § 142, stk. 1, nr. 2, konkret godkendte kommunale plejefamilier efter § 66, nr. 2, og § 142, stk. 1, nr. 2, netværksplejefamilier efter § 66, nr. 3, og egne værelser mv. efter § 66, stk. 1, nr. 4.«

77. I § 151, stk. 1, ændres »§§ 138 og 139« til: »§ 139«.

78. § 153 affattes således:

»§ 153. Personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, skal underrette kommunen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage,

- 1) at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte efter kapitel 11,
- 2) at et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte efter kapitel 11 på grund af de vordende forældres forhold, eller
- 3) at et barn eller en ung under 18 år har været udsat for vold eller andre overgreb.

Stk. 2. Socialministeren kan fastsætte regler om underretningspligt for andre grupper af personer, der under udøvelsen af deres erhverv får kendskab til forhold eller grund til at antage, at der foreligger forhold, som bevirker, at der kan være anledning til foranstaltninger efter denne lov. Socialministeren kan endvidere fastsætte regler om, at andre grupper af personer har underretningspligt efter stk. 1, nr. 2, i forbindelse med aktiviteter uafhængigt af deres erhverv.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal, medmindre særlige forhold gør sig gældende, efter anmodning videregive oplysninger til den person, der har foretaget underretningen efter stk. 1 eller efter regler udstedt i medfør af stk. 2, 1. pkt., om, hvorvidt underretningen har givet kommunen anledning til undersøgelser eller foranstaltninger efter denne lov vedrørende det barn eller den unge under 18 år, underretningen vedrører.«

79. Efter § 153 indsættes:

»§ 153 a. Praktiserende læger, speciallæger og andre, der virker inden for social- og sundhedsvæsenet, kan med samtykke fra forældremyndighedens indehaver videregive oplysninger om børn og unge under 18 år med nedsat synsfunktion til Kennedy Centret. Kennedy Centret kan med samtykke fra forældremyndighedens indehaver videregive disse oplysninger til social-, sundheds- og undervisningsmyndighederne.

Stk. 2. Indenrigs- og sundhedsministeren kan fastsætte nærmere regler om videregivelse af oplysninger til og fra Kennedy Centret efter stk 1.«

80. I § 160 ændres »§ 76, stk. 3, nr. 4« til: »§ 76, stk. 3, nr. 3«.

81. § 166 a ophæves.

82. § 167, stk. 1, affattes således:

»Følgende afgørelser kan af barnet eller den unge, der er fyldt 12 år, indbringes for det sociale nævn efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område:

- 1) forebyggende foranstaltninger samt anbringelse uden for hjemmet efter § 52, stk. 3,
- 2) ungepålæg efter § 57 b,
- 3) hjemgivelse og hjemgivelsesperiode efter § 68, stk. 2,
- 4) valg af anbringelsessted efter § 68 b, stk. 1,
- 5) ændret anbringelsessted, behandling, uddannelse, samvær med personer fra netværket mv. efter § 69, stk. 1, og
- 6) samvær og kontakt efter § 71, stk. 2.

I det omfang afgørelsen angår den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, kan afgørelsen af denne på samme måde indbringes for det sociale nævn.«

83. § 167, stk. 2, ophæves.

Stk. 3 bliver herefter stk. 2.

84. I § 167, stk. 3, der bliver stk. 2, udgår: »og af forældremyndighedsindehaveren«.

85. I § 168, stk. 2, ændres »15 år« til: »12 år«.

86. I § 181, stk. 2, ændres »§ 52, stk. 3, nr. 1-7, 9 og 10« til: »§ 52, stk. 3, nr. 1-6, 8 og 9«, og »§ 76, stk. 2 og stk. 3, nr. 2 og 3« ændres til: »§ 76, stk. 2 og stk. 3, nr. 2«.

§ 2

I lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. lovbekendtgørelse nr. 1203 af 10. december 2009, som ændret ved § 11 i lov nr. 434 af 8. maj 2006 og § 1 i lov nr. 316 af 28. april 2009, foretages følgende ændringer:

1. I § 9 c, stk. 2, nr. 6, og stk. 5, 2. pkt., ændres »§§ 67 og 142« til: »§ 66«.

2. I § 19, stk. 1, nr. 1, ændres »3 medlemmer« til: »2 medlemmer«.

3. I § 19, stk. 1, nr. 3, ændres »en pædagogisk-psykologisk sagkyndig« til: »2 pædagogisk-psykologisk sagkyndige«.

4. I § 19, stk. 3, ændres »Den pædagogisk-psykologisk sagkyndige« til: »De pædagogisk-psykologisk sagkyndige«.

5. § 44, stk. 4, ophæves.

6. § 72, stk. 2, 1. pkt., affattes således:

»Klage efter §§ 166 eller 167 i lov om social service over afgørelser om hjemgivelse og hjemgivelsesperiode efter § 68, stk. 2, i lov om social service, afgørelser om valg af anbringelsessted efter § 68 b, stk. 1, i lov om sociale service samt afgørelser om ændret anbringelsessted efter § 69 i lov om social service har opsættende virkning.«

§ 3

I forældreansvarsloven, lov nr. 499 af 6. juni 2007, som ændret ved § 4 i lov nr. 349 af 6. maj 2009 og § 3 i lov nr. 494 af 12. juni 2009, foretages følgende ændring:

1. I § 24 indsættes som 2. pkt.:

»Tilsvarende gælder, hvis barnet eller den unge opholder sig på en institution eller er indlagt på sygehus under gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse efter kapitel 11 i lov om social service.«

§ 4

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2011.

Stk. 2. Alle sager efter servicelovens § 65, der verserer ved de sociale nævn, og hvori der ikke er truffet afgørelse ved lovens ikrafttræden, færdigbehandles af Ankestyrelsen.

Stk. 3. Med virkning fra den 1. januar 2011 skal kommunalbestyrelsen blandt sine medlemmer udpege 2 medlemmer af børn og unge-udvalget, jf. § 19, stk. 1, nr. 1, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, som af-

fattet ved denne lovs § 2, nr. 2. Med virkning fra den 1. januar 2011 skal statsforvaltningen udpege 1 pædagogisk-psykologisk sagkyndig til børn og ungevalget, jf. § 19, stk. 1, nr. 3, i

lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, som affattet ved denne lovs § 2, nr. 3.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Formål og principper
3. Gældende ret og lovforslagets indhold
  - 3.1. Tryghed i opvæksten
    - 3.1.1. Formål med indsatsen
    - 3.1.2. Plejefamilier
    - 3.1.3. Samvær og netværk
    - 3.1.4. Støtte til forældrene
  - 3.2. Børn og unges klagerettigheder
    - 3.2.1. Børns klagerettigheder
    - 3.2.2. Pligt til at høre anbringelsessteder
    - 3.2.3.. Ankestyrelsens egedriftskompetence
  - 3.3. Tidlig indsats
    - 3.3.1. Udveksling af oplysninger om rent private forhold i det tidlige eller forebyggende samarbejde
    - 3.3.2. Præcisering af underretningspligt
  - 3.4.1. Kvalitet i indsatsen
    - 3.4.1. Støtteforanstaltninger
    - 3.4.2. Efterværn
    - 3.4.3. Handleplaner
    - 3.4.4. Godkendelse
    - 3.4.5. Tilsyn
    - 3.4.6. Børnefaglig undersøgelse efter § 50
    - 3.4.7. Indstilling til børn og unge-udvalget
    - 3.4.8. Standarder for sagsbehandlingen
    - 3.4.9. Ophævelse af kravet om en tværfaglig gruppe
    - 3.4.10. Børnefaglige undersøgelser ved børn med handicap
    - 3.4.11 Børn og unge-udvalgets sammensætning
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Miljømæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

I forbindelse med satspuljeaftalen for 2010 blev der indgået politisk aftale om Barnets Reform. Med satspuljeaftalen for 2009 tog satspuljepartierne første skridt i Barnets Reform ved at aftale ændringer i lov om social service, der skulle styrke kontinuiteten i anbragte børns opvækst. Aftalen blev udmøntet med lovforslag nr. 114 (folketingssamlingen 2008-09), der blev vedtaget som lov nr. 318 af 28. april 2009, som trådte i kraft den 1. juli 2009. Ændringerne har til formål at skabe bedre kontinuitet for anbragte børn og unge ved at understøtte, at anbragte børn og unge kommer til at opleve færre genanbringelser, skift, flytninger og brud i deres tilværelse. Loven består af fire hovedelementer: Anbringelse i tre år af børn under et år uden genbehandling af sagen, afgørelse om hjemgivelse og fastsættelse af hjemgivelses-

periode på op til seks måneder, videreførelse af en anbringelse på grund af barnets eller den unges tilknytning til anbringelsesstedet og udvidelse af pligten til at tilbyde psykologbehandling til børn, som følger med deres mor på krisecenter.

Barnets Reform ligger desuden i forlængelse af anbringelsesreformen, fremsat som lovforslag nr. L 8 (folketingssamlingen 2004-05), der blev vedtaget som lov nr. 1442 af 22. december 2004, som trådte i kraft den 1. januar 2006. Anbringelsesreformen satte bl.a. fokus på vigtigheden af en grundig udredning af barnets problemer og af, at der er en handleplan for indsatsen. Formålet med reformen var, at anbragte børn og unge skal have samme muligheder som andre børn og unge for uddannelse, arbejde og familieliv. Det afgørende pejlemærke for reformen var, at indsatsen skal ske til gavn for barnets

bedste, og det blev understreget som et centralt princip, at indsatsen altid skal tilpasses det enkelte barn og den enkelte families behov.

Aftalen udmøntes med dette lovforslag, som indeholder en række delforslag inden for følgende hovedpunkter:

- Tryghed i opvæksten, jf. nedenfor afsnit 3.1
- Børn og unges klagerettigheder, jf. nedenfor afsnit 3.2
- Tidlig indsats, jf. nedenfor afsnit 3.3
- Kvalitet i indsatsen, jf. nedenfor afsnit 3.4

En række af forslagene vedrørende regelforenklning i Barnets Reform indgår desuden i ”Mere tid til velfærd. Regeringens plan for mindre bureaukrati på det kommunale og regionale område” - Regeringens udspil til en forenklingsplan. Forslagene indgår samtidig som et element i regeringens opfyldelse af flerårsaftalen fra 2008 med KL om frigørelse af ressourcer til borgernær service i kommunerne i 2009-2013.

2. Formål og principper

Forud for Barnets Reform har der været gennemført et større udredningsarbejde for at identificere, hvilke konkrete problemstillinger det er nødvendigt at sætte ind over for. I forbindelse med udredningsarbejdet har der været afholdt en række inspirationsmøder med kommuner, organisationer, fagfolk og eksperter på området om centrale temaer som særlige risikogrupper, plejefamilieområdet, tidlig indsats, vidensbaseret arbejde, tilsyn og økonomi på anbringelsesområdet. Herudover har der været igangsat en række undersøgelser, bl.a. om de andre nordiske landes erfaringer, og der er udarbejdet en opdateret forskningsoversigt vedr. anbragte børn og unge med henblik på at sikre, at reformen bygger på den nyeste viden på området.

Undersøgelser fra det nationale forskningscenter for velfærd (SFI) viser, at 43 pct. af de unge, der anbringes, efter 4 år har oplevet et eller flere sammenbrud af deres anbringelse. Endvidere har børnene, fra de blev beskrevet som 7-årige og til de blev beskrevet som 11-årige, ikke fået det nævneværdigt bedre (”Børneforløbsundersøgelse af anbragte børn”, SFI, 2009). Endelig er der mindre end 25 pct. af samtlige børn, der har modtaget en foranstaltning i løbet af deres barndom, der har gennemført en ungdomsuddannelse som 22-årige. Dette skal sammenholdes med, at ca. 80 pct. af alle unge generelt set får en ungdomsuddannelse i dag.

Forskningen viser, at socialt udsatte børn, herunder særligt de børn der anbringes uden for hjemmet, ofte er ensomme og vokser op uden stabil voksenkontakt. Dette

kan resultere i alvorlige trivselsproblemer (Anbragte børn og unge, en forskningsoversigt, SFI, 2009).

Herudover har udredningen peget på, at mange børn først får omfattende støtte, herunder i form af anbringelse ude for hjemmet, når de er teenagere, selv om kommunerne i nogle tilfælde længe har været bekendt med, at de har haft alvorlige problemer, herunder at de har haft en opvækst i udsatte familier med deraf følgende risiko for selv at komme i en udsat situation.

Der er i flere års praksisundersøgelser fra Ankestyrelsen blevet påvist en relativt høj andel af fejl i den kommunale sagsbehandling på området. Hvis den efterfølgende indsats skal hjælpe udsatte børn og unge på en tilfredsstillende måde, er det afgørende, at indsatsen er korrekt, at den er målrettet den konkrete situation og at den bygger på den viden, der er på området.

Det er målsætningen med reformen at understøtte udsatte børn og unges muligheder for at trives og få et godt liv, herunder at udvikle og opretholde deres personlige og faglige kompetencer samt deres sundhed og forbedelse til et godt selvstændigt voksenliv. Det er målet, at flere udsatte børn og unge gennemfører en ungdomsuddannelse, at flere oplever stabilitet i indsatsen og i deres kontakt med voksne, og at de dermed rustes til at opbygge sociale relationer, deltage i fritids- og kulturliv mv. Det er også et mål, at udsatte børn og unges helbred og sundhed forbedres, og at de i mindre udstrækning får problemer med misbrug, fejlnæring eller lign. Endelig har reformen et mål om, at udsatte børn og unges problemer opfanges tidligt, så alvoren af deres problemer mindskes ved, at man sætter ind tidligere i forløbet.

For at nå målene sættes der ind på en række områder. Mulighederne for tidlig indsats forbedres, børn og unges rettigheder styrkes og det præciseres, at indsatsen altid skal tilrettelægges ud fra en vurdering af barnets eller den unges behov. Der er flere initiativer, som skal understøtte udsatte børn og unges sociale relationer og kvaliteten af indsatsen både i forvaltningen og i behandlingstilbuddene. Endvidere understreges det med reformen, at indsatsen over for den enkelte altid skal tilrettelægges med et klart formål, der tager afsæt i barnets eller den unges behov. Kontinuitet i indsatsen understøttes endvidere af et forslag om bedre samarbejds- muligheder mellem myndigheder og nye tiltag om støtte til de 18-22 årige i form af efterværn.

Det er et centralt princip i reformen, at alle børn skal have mulighed for nære og omsorgsfulde relationer. I de tilfælde, hvor forældrene ikke kan tilbyde dette, må der gives barnet en støtte, som sikrer, at barnet på anden vis vokser op i et trygt omsorgsmiljø. Der skal altid tages

højde for, at barnet eller den unge samtidig får den specialiserede behandling, der er behov for.

Et andet centralt princip er, at barnets bedste altid skal være i centrum for indsatsen, og at indsatsen altid skal målrettes barnets udvikling og trivsel. I de tilfælde, hvor der er en modsætning mellem f.eks. barnets og forældrenes interesser, skal det sikres, at det er barnets behov, der er i centrum. I langt de fleste tilfælde vil det dog være til barnets bedste, at støtten gives med udgangspunkt i et tæt samarbejde med forældrene, herunder at forældrene får hjælp til at bakke op om barnets opvækst.

Endeligt har det været afgørende at rette fokus på kvaliteten i den indsats, der gives. Det er ikke tilstrækkeligt, at der træffes de rette afgørelser om børnene. Det er helt afgørende, at den støtte, der iværksættes, er af en sådan kvalitet, at barnet eller den unge udvikler sig og får opfyldt sine behov for nære, stabile relationer til voksne, opbygning af sociale relationer og netværk, skolegang, sundhed, trivsel og forberedelse til et selvstændigt voksenliv.

Implementering

Reformen udgøres samlet set både af dette forslag og af en række initiativer, der skal understøtte, at loven bliver gennemført efter hensigten. Initiativerne handler bl.a. om efteruddannelse af sagsbehandlere, mere forskning i området udsatte børn og unge samt formidling af forskning og praksisrelateret viden via oprettelse af en ny vidensportal.

For at sikre reformens implementering er der afsat midler til at formidle reformens indhold og formål i alle eksisterende uddannelsesaktiviteter vedr. udsatte børn og unge området på Socialministeriets område, herunder kurser, diplomuddannelse og masteruddannelse samt vidensportalen. Implementeringsaktiviteterne retter sig mod det lokale politiske niveau samt ledelse og medarbejdere.

Afbureaukratisering

Satspuljepartierne har med aftalen lagt vægt på, at reformen ikke medfører yderligere bureaukrati i kommunerne. Det har således været afgørende, at der ikke indføres unødvendige procesregulerende regler, som kan medføre et u hensigtsmæssigt tidsforbrug i den kommunale administration. I forlængelse heraf indeholder forslaget om Barnets Reform en række afbureaukratiserende tiltag, med henblik på at skabe bedre mulighed for at de kommunale medarbejdere kan undgå at bruge tid på unødvendig administration. Satspuljepartierne er enige om, at effekterne på den kommunale administration af Barnets Reform skal evalueres efter to år.

Reformen indeholder konkrete afbureaukratiseringsforslag i forbindelse med ændringsforslagene til den børnefaglige undersøgelse, handleplaner, godkendelse og tilsyn, foranstaltninger, standarder for sagsbehandlingen, underretning og tværfagligt samarbejde.

3. Lovforslagets indhold

3.1. Tryghed i opvæksten

3.1.1. Formål med indsatsen

3.1.1.1. Gældende ret

Serviceovens § 46 beskriver formålet med tilrettelæggelsen af indsatsen for de børn og unge, som har et særligt behov for støtte. Støtten skal skabe de bedst mulige opvækstvilkår for udsatte børn og unge, så de kan opnå de samme muligheder for personlig udfoldelse som deres jævnaldrende. Endvidere anviser bestemmelsen en række forhold, der skal tages højde for, når støtten tildeles. Det angives, at støtten må ydes tidligt og sammenhængende, og at den skal udformes på baggrund af en konkret vurdering af det enkelte barns eller den unges og familiens forhold. Barnets synspunkter skal altid inddrages, og barnet eller den unges vanskeligheder skal så vidt muligt løses i samarbejde med familien. Støtten skal ydes ud fra barnets bedste, og der skal lægges vægt på en god, stabil voksenkontakt og kontinuitet i opvæksten.

3.1.1.2. Overvejelser bag forslaget

Hidtidige undersøgelser af området har vist, at en stor del af udsatte børn og unge har alvorlige vanskeligheder på en række områder, herunder generel trivsel, sociale, familiemæssige relationer og øvrige netværk, skolegang, sundhed og overgang til voksenlivet (11-årige børns hverdagsliv og trivsel, resultater fra SFI's forløbsundersøgelser af årgang 1995, SFI, 2008). Som led i reformens fokus på kvalitet i indsatsen skal det derfor præciseres, at der skal være et klart formål med indsatsen. Der er endvidere brug for at konkretisere, hvilke målsætninger, der skal være i fokus på kort og lang sigt. De enkelte målsætninger skal fungere som pejlemærker, når kommunerne tilrettelægger konkrete tiltag over for et konkret barn eller en ung. Det kan f.eks. gøre sig gældende, når kommunerne godkender og fører tilsyn med et anbringelsessted, når der udarbejdes handleplaner og når ankesystemet behandler konkrete sager.

Af den nuværende formålsbestemmelse fremgår, at udsatte børn og unge så vidt muligt skal have mulighed for at opnå personlig udfoldelse, udvikling og sundhed. Undersøgelser peger på, at dette fortsat er en udfordring. F.eks. synes betydningen af en stabil og udbytterig sko-

legang ofte overset i indsatsen over for udsatte børn og unge, hvilket kan have alvorlige konsekvenser for børnenes og de unges trivsel og udvikling og for muligheden for at klare sig godt senere hen. Endvidere viser undersøgelser, at børn fra hjem med få ressourcer oftere er syge og har større forekomst af langvarige lidelser og sygdomme. Forskningen viser, at disse børns sundhedsadfærd ofte er mere risikobetonet, hvilket bl.a. viser sig gennem et større pilleforbrug samt et forbrug af alkohol og rygning i en langt tidligere alder end andre børn og unge. Forskningen viser, at sådanne forskelle oftest bliver større, jo ældre børnene er (Anbragte børn og unge, en forskningsoversigt, SFI, 2009). Overgangen fra barne- til voksenlivet er ofte vanskelig at håndtere, særligt for de børn og unge, som i større eller mindre udstrækning har modtaget hjælp og støtte fra det offentlige gennem deres opvækst, og som typisk ikke har forældre, som kan støtte dem i denne overgang. Disse unge er ofte sårbare og har mere brug for støtte end andre unge.

3.1.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at præcisere den gældende formålsbestemmelse for indsatsen over for børn og unge med særlig støtte. Forslaget viderefører delvist indholdet i den gældende § 46, dog fremhæves en række opmærksomhedspunkter, som er centrale forhold i barnets udvikling og som derfor bør være i fokus for indsatsen. Opmærksomhedspunkterne retter fokus på følgende forhold som opvækstvilkår og nære, kontinuerlige omsorgsrelationer, personlig udfoldelse, skolegang, sundhed og forberedelse til voksenlivet.

Formålsbestemmelsen lægger en overordnet ramme for lovens øvrige bestemmelser vedrørende særlig støtte til børn og unge, som skal fortolkes i lyset af lovens formål. Endvidere vil børn, unge og familier kunne henvise til bestemmelsen, når de modtager hjælp efter servicelovens bestemmelser om særlig støtte til børn og unge, eller hvis de klager over kommunernes afgørelser herefter. Bestemmelsens enkelte formål er ligestillede, og skal tilsammen danne en fælles ramme for indsatsen og være fokuspunkter for kommunernes tilrettelæggelse af indsatsen. De fem punkter afspejler de forhold, som efter serviceloven skal indgå, når der iværksættes en undersøgelse af barnets forhold efter den børnefaglige undersøgelse efter § 50. Disse forhold skal også indgå i handleplanerne, samt i godkendelse af og tilsyn med døgntilbud og opholdssteder. Med bestemmelsen understreges det dermed, at der skal være sammenhæng i indsatsen over for det enkelte barn eller den unge og dennes familie, og at den kommunale myndighed i hver enkelt del af indsatsen nøje skal holde sig for øje, om de

forskellige dele hænger sammen, og om de tilsammen sigter mod at opfylde det ønskede formål.

Formålet med ændringen er at signalere vigtigheden af, at indsatsen over for udsatte børn og unge iværksættes med et klart formål for øje, og at kommunen særligt skal fokusere på centrale forhold som opvækstvilkår og nære, kontinuerlige omsorgsrelationer, personlig udfoldelse, skolegang, sundhed og forberedelse til voksenlivet, således at barnet eller den unge kan udvikle sig inden for hvert af disse centrale områder.

3.1.2. Plejefamilier

3.1.2.1. Gældende ret

Plejefamilier er blandt de anbringelsessteder, som børn og unge kan anbringes på, jf. servicelovens § 66.

Efter § 69 skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om konkret anbringelsessted i overensstemmelse med den handleplan, der er udarbejdet for barnet eller den unge i forbindelse med den forudgående børnefaglige undersøgelse efter § 50 og de deraf afledte foranstaltninger. Endvidere følger det af servicelovens § 148, at kommunalbestyrelsen skal føre et personrettet tilsyn med barnet eller den unges trivsel på de tilbud, som kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om. Kommunalbestyrelsen skal desuden føre et generelt driftsorienteret tilsyn med personale, bygninger og økonomi, jf. § 148 a.

Plejefamilier skal være godkendt som generelt egnede i kommunalbestyrelsen i den stedlige kommune, jf. § 142, stk. 1. Netværksplejefamilier skal være godkendt som konkret egnede i forhold til et bestemt barn eller en bestemt ung af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune, jf. § 142, stk. 2. Der er desuden krav om, at kommunalbestyrelsen i den godkendende kommune sikrer, at plejefamilien deltager i et kursus i at være plejefamilie, jf. § 142, stk. 3. Kurset skal som minimum have en varighed svarende til 4 hele kursusdage.

3.1.2.2. Overvejelser bag forslaget

Der har med reformen været et ønske om at understrege vigtigheden af, at børn og unge, der anbringes, får mulighed for at indgå i nære omsorgsmiljøer med stabile voksenrelationer. Det er aftaleparternes opfattelse, at plejefamilier i mange tilfælde bedst kan tilbyde dette, fordi de netop er karakteriseret ved at være et nært og familielignende miljø.

Mange plejefamilier udfører i dag et stort stykke arbejde med at skabe trygge og stabile rammer for de mere end 5.700 børn og unge, der i dag er anbragt i en plejefamilie. Der er imidlertid stor forskel på behovene hos

børn, der placeres i plejefamilier, og dermed også på den opgave, som den enkelte plejefamilie varetager. Derfor bør omfanget af supervision og efteruddannelse af plejefamilierne samt deres arbejdsvilkår i højere grad tilpasses de forskellige opgavetyper, således at plejefamilierne i højere grad kan imødekomme de forskellige behov for støtte, som børn og unge, der anbringes, kan have.

3.1.2.3. Den foreslåede ordning

Anbringelsessteder skal imødekomme barnets eller den unges behov

Formålet med forslaget er at understrege, at kommunalbestyrelsen ved valg af konkret anbringelsessted altid skal vælge det anbringelsessted, som bedst kan imødekomme barnets eller den unges behov. Dette indebærer, at nære omsorgsmiljøer og stabil voksenkontakt under en anbringelse skal fremmes.

Det foreslås at præcisere, at kommunen skal vælge et anbringelsessted, der så vidt muligt kan give barnet eller den unge et nært omsorgsmiljø og en stabil voksenkontakt. Forud for en anbringelse skal det vurderes, om en anbringelse i en plejefamilie, er mest hensigtsmæssigt under hensyntagen til barnets eller den unges behov. Det er vigtigt, at barnet sideløbende med en eventuel anbringelse i en plejefamilie modtager en eventuel fornøden behandlingsindsats og støtte.

Ret og pligt til efteruddannelse og supervision

Det foreslås at give plejefamilier ret og pligt til efteruddannelse og løbende supervision. Plejefamilier skal have ret til hvad der svarer til minimum 2 årlige dages efteruddannelse ud over det lovpligtige kursus i at være plejefamilie. Der stilles desuden krav om, at det lovpligtige kursus for plejefamilier så vidt muligt skal være gennemført inden anbringelsen af barnet eller den unge i plejefamilien.

Formålet er at sikre, at plejefamilier har de bedst mulige rammer og forudsætninger for arbejdet.

Indførelse af en ny type af plejefamilier: Kommunale plejefamilier

Det foreslås at indføre en ny type plejefamilier: ”Kommunale plejefamilier”. De kommunale plejefamilier skal kunne anvendes i anbringelser af børn og unge, som kræver flere ressourcer og kompetencer af plejefamilien, end hvad der almindeligvis kræves, og derfor får de mere supervision og efteruddannelse end de øvrige plejefamilier.

Mange af de familier, der vil kunne godkendes som kommunale plejefamilier, vil typisk være kendetegnet

ved som led i godkendelsen at have en aftale om hel eller betydelig erhvervsbegrænsning. Det foreslås derfor at give disse plejefamilier bedre muligheder for at få betryggende arbejdsvilkår mv. i overensstemmelse med plejeopgavens omfang. De kommunale plejefamilier vil blive omfattet af de samme regler for godkendelse og tilsyn som andre plejefamilier. Plejefamilien kan enten ansættes af kommunen eller indgå aftale med kommunen. Det er den kommune, der indgår plejeaftale med plejefamilien, der er forpligtet til at sikre sig, at plejefamilien har ordentlige arbejdsvilkår.

Formålet med forslaget er at sikre, at de kommunale plejefamilier får de fornødne faglige kompetencer og ordentlige arbejdsvilkår, så opgaven med at hjælpe de særligt ressourcekrævende børn og unge kan løses optimalt. Endvidere skal arbejdsvilkår og tilbud om uddannelse og supervision sikre bedre rekruttering af plejefamilier til de mest omsorgskrævende børn.

Konkret godkendelse af plejefamilier

Det foreslås at give mulighed for, at plejefamilier og kommunale plejefamilier kan godkendes som konkret egnede til et barn eller en ung af den anbringende kommune som alternativ til de allerede gældende regler om godkendelse som generelt egnede. Det betyder, at det kun er den anbringende kommune, der skal godkende og føre tilsyn med plejefamilien og barnet, selvom plejefamilien geografisk hører hjemme i en anden kommune. Hvis en plejefamilie er konkret godkendt af en anbringende kommune, kan andre kommuner som udgangspunkt ikke anbringe børn i den familie. Det skyldes, at plejefamiliens godkendelse hviler på dens særlige egnethed i forhold til de konkrete børn eller unge, der er anbragt. Konkret godkendte plejefamilier og kommunale plejefamilier adskiller sig fra netværksplejefamilier ved at løbende at kunne optage flere børn eller unge i pleje, hvis den anbringende kommune godkender dette. Netværksplejefamilier vil som oftest kun tage børn i pleje, som de er i familie med.

Formålet med forslaget er at give kommunerne øget fleksibilitet i forhold til at tilrettelægge og målrette indsatsen, bl.a. fordi den konkret godkendte plejefamilie eller kommunale plejefamilie ikke behøver at afvente en generel godkendelse fra den stedlige kommune. Dermed kan plejefamilien hurtigere godkendes, således at familien hurtigere end ellers kan tage barnet eller den unge i pleje. Samtidig må det forventes, at den konkrete godkendelse i forhold til barnets behov vil kvalificere indsatsen over for barnet eller den unge.

3.1.3. Samvær og netværk

3.1.3.1. Gældende ret

I dag er forældrene og barnet eller den unge sidestillet i forhold til ret til samvær og kontakt under en anbringelse uden for hjemmet. Retten til samvær omfatter både en ret for forældrene til at besøge barnet eller den unge og en ret til, at barnet eller den unge kan besøge forældrene. Retten til samvær omfatter ikke søskende eller bedsteforældre.

Kommunen skal sørge for, at forbindelsen mellem forældrene og barnet eller den unge holdes ved lige. I nogle tilfælde kan det være nødvendigt at regulere samværet, og kommunen kan derfor træffe afgørelse om karakteren af samværet med forældrene og barnet eller den unge, herunder om samværet skal være overvåget.

3.1.3.2. Overvejelser bag forslaget

Mange anbragte børn og unge oplever et betydeligt tab af søskende- og slægtskontakt, når de bliver anbragt. Desuden viser forskningen, at en stabil og nær voksenkontakt og kontakt til eksisterende netværk er en vigtig forudsætning for, at barnet eller den unge kan få gavn af indsatsen. ("Anbragte børn og unge", SFI, 2009). Samvær er for en stor del af de anbragte børn vigtigt, da det danner grundlag for, at den biologiske familie også senere i livet udgør et betydningsfuldt netværk ("Børneforløbsundersøgelsen", SFI, 2009). Derfor er det vigtigt at understøtte, at anbragte børn og unge så vidt muligt bevarer kontakten til familie og netværk, selvom barnet eller den unge anbringes uden for hjemmet.

3.1.3.3. Den foreslåede ordning

Barnet gives ret til samvær med både forældrene og det bredere netværk

Det foreslås, at det alene er barnet eller den unge, der skal have ret til samvær med forældre, søskende, bedsteforældre og øvrige familie og netværk. Det betyder, at barnet eller den unge skal høres og inddrages i beslutningen, og afgørelser om samvær skal træffes ud fra, hvad der er til barnets bedste. Barnets bedste kan netop indebære kontakt til den biologiske familie, også i tilfælde hvor forældrene er psykisk syge, misbrugere osv.

Det præciseres således, at samvær med familie, venner og andre i netværket er en del af den samlede indsats over for barnet. Der skal lægges vægt på, at barnet eller den unge også på længere sigt har familie og netværk at støtte sig til, så barnet eller den unge kan bevare forholdet til f.eks. de bedsteforældre og søskende, der også i tiden inden anbringelsen har spillet en stor rolle i barnets liv. På samme måde skal samværet ses som led i, at bar-

net eller den unge kan bevare eller skabe nære relationer, som i sig selv kan være med til at støtte barnet eller den unge, også efter en anbringelse er ophørt.

Afgørelsen om kontaktens omfang m.v. vil med det nye forslag alene skulle tage udgangspunkt i det enkelte barns eller den unges konkrete situation og behov. Udgangspunktet for forvaltningens afgørelse om samvær skal være, at barnet eller den unge har behov for at beholde en god kontakt til forældrene.

Anbragte børn og unges kontakt til det øvrige netværk skal styrkes

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen så vidt muligt skal anbringe barnet eller den unge på samme anbringelsessted som evt. andre søskende, der er anbragt uden for hjemmet, med mindre barnets eller den unges behov eller andre væsentlige forhold taler imod dette.

Støtteperson til anbragte børn og unge

Kommunalbestyrelsen forpligtes til at hjælpe barnet eller den unge med at finde en person i familien eller netværket, der kan støtte barnet eller den unge under anbringelsen. Forslaget skal ses i sammenhæng med forslaget om at fremme børns muligheder for at få stabil voksenkontakt og omsorgsmiljøer ved anbringelse i plejefamilier, jf. afsnit 3.1.2.3.

Formålet med forslaget er at give anbragte børn bedre muligheder for at opretholde et forhold til deres nære familie og øvrige netværk, bl.a. for at forebygge ensomhed og for at understøtte deres mulighed for at have et bedre netværk under såvel som efter anbringelsen.

Tydelige kriterier for samvær, primært for kommunens afgørelse

Et af formålene med at præcisere de kriterier og hensyn, der skal lægges til grund ved afgørelser om samvær, er, at det dermed bliver lettere for Ankestyrelsen i forbindelse med klagesager eller når sager tages op af egen drift efter § 65 at vurdere, hvorvidt afgørelsen om samvær er til barnets bedste.

3.1.4. Støtte til forældrene

3.1.4.1. Gældende ret

Der er i serviceloven flere muligheder for at yde støtte til forældrene under et barns eller den unges anbringelse uden for hjemmet. I forbindelse med at kommunalbestyrelsen iværksætter en foranstaltning over for et barn eller en ung, f.eks. en anbringelse uden for hjemmet, kan der ydes økonomisk støtte bl.a. til udgifter, der bevirker, at en hjemgivelse kan fremskyndes, eller at støtten i væsentlig grad kan bidrage til en stabil kontakt mellem

forældre og børn og under et eller flere børns anbringelse uden for hjemmet. Efter § 54 skal kommunalbestyrelsen tilbyde forældremyndighedens indehaver en støtteperson i forbindelse med barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet. Efter § 140, stk. 6 skal handleplanen for barnet eller den unge i forbindelse med en anbringelse uden for hjemmet angive, hvilke former for støtte der selvstændigt skal iværksættes over for familien, i forbindelse med at barnet eller den unge opholder sig uden for hjemmet og i tiden efter barnets eller den unges hjemgivelse. Endelig skal kommunalbestyrelsen efter § 140, stk. 8 tilbyde forældrene at udarbejde en særskilt handleplan for støtten til forældrene i forbindelse med en anbringelse uden for hjemmet.

3.1.4.2. Overvejelser bag forslaget

I praksis er det kun en mindre del af forældrene, der får en støtteperson. I dag har ca. 1200 forældre en støtteperson efter § 54 svarende til ca. 10 pct. af forældrene til de anbragte. Endvidere viser Ankestyrelsens praksisundersøgelse for 2009, at handleplanen i 36 pct. af sagerne ikke angav, hvilke former for støtte der selvstændigt skal iværksættes over for familien. Det er også kun i 34 pct. af sagerne (7 pct. af mødre og 3 pct. af fædre), at det er fremgået af sagen, at forældrene har fået tilbudt en særskilt handleplan. Samtidig viser statistikken, at problemer i familien er en af de mest udslagsgivende årsager til en anbringelse. Endelig viser forskningen, at forældrene også under anbringelsen spiller en stor rolle for børnenes udvikling og velfærd.

Det vurderes, at det kan være nødvendigt at samle de forskellige støttemuligheder i en samlet bestemmelse med henblik på at signalere vigtigheden af, at der gives støtte til forældrene og med henblik på at skabe et overblik over, hvilke støttemuligheder der eksisterer i dag i den gældende lovgivning.

3.1.4.3. Den foreslåede ordning

Støtte til forældre med børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet. Det foreslås, at reglerne om støtte til forældre i forbindelse med en anbringelse samles i én bestemmelse. Formålet med støtten til forældrene indskrives i selve bestemmelsen. Der er ikke tale om en ændring af retstilstanden, men alene en præcisering af at støtten så vidt muligt skal medvirke til at løse de problemer, som har været årsag til anbringelsen.

Endvidere præciseres kommunens eksisterende forpligtelse til at tilbyde en støtteperson og til at tilbyde en særskilt handleplan for støtten til forældrene, herunder pligt til at skabe sammenhæng mellem den hjælp som tilbydes efter serviceloven og eventuelt anden lovgivning. Endelig foreslås en præcisering af kommunens

mulighed for at tilbyde støtte til forældrene under anbringelsen efter § 52, stk. 3, dvs. støtte som familiebehandling og forældrekurser m.v.

Som noget nyt foreslås, at der skal træffes en afgørelse om støtten til forældrene, Hvis der træffes afgørelse om støtte, skal der udarbejdes en plan for støtten. Afgørelsen kan påklages til de sociale nævn.

Formålet med forslaget er sikre, at flere forældre får hjælp til at klare de problemer, der var årsagen til anbringelsen, så de kan spille en positiv rolle i forbindelse med barnets anbringelse. Dermed fremmes mulighederne for bedre anbringelser samt evt. hurtigere hjemgivelse til forældrene.

3.2. Børn og unges retssikkerhed

3.2.1. Børns klagerettigheder

3.2.1.1. Gældende ret

Det er som udgangspunkt alene forældremyndighedsindehaverne og den unge på 15 år og derover, der skal give samtykke til foranstaltninger og som har klageret. Børn på 12 år og derover kan klage over valg af anbringelsessted og afgørelse om ungepålæg og foranstaltninger efter § 52, jf. § 57b og § 167, stk. 1.

Af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område § 72 fremgår det, at det i forhold til reglerne om særlig støtte til børn og unge alene er klage over valg af anbringelsessted, klage over ændret anbringelsessted og klage over afslag på efterværn i form af opretholdelse af en anbringelse, der har opsættende virkning. Et barn eller en ung skal hjemgives umiddelbart, når der er truffet afgørelse herom.

3.2.1.2. Overvejelser bag forslaget

I sager om særlig støtte til børn og unge er det ofte tilfældet, at forældrene enten ikke er i stand til at varetage barnets tarv, eller at forældrene og barnet har modsættede interesser i forhold til hvilke støttemanualiteter, der bedst kan gavne barnet. Det kan f.eks. være i tilfælde, hvor forældrene ønsker barnet hjemme, til trods for at det er bedst for barnet at blive anbragt. Det kan påvirke den endelige afgørelse om foranstaltning på en måde, der ikke altid er til gavn for barnet. Samtidig viser Ankestyrelsens praksisundersøgelser, at myndighederne begår fejl i behandlingen af en stor andel af sagerne. Der er derfor bl.a. behov for at give børn og unge en bedre mulighed for at klage over deres sag. Det kan ske ved at sænke aldersgrænserne for ret til klage, og ved på nogle punkter at udvide børns ret til indflydelse på deres egen sag. Desuden kan det ske ved at sikre, at der er personer, som kan hjælpe barnet under sagens behand-

ling. Der henvises til afsnit 3.2.3 om Ankestyrelsens egendriftskompetence, samt til børns mulighed for at få en bisidderordning, herunder det projekt i Barnets Reform der omhandler evaluering og udbredelse af Børns Vilkårs bisidderordning.

3.2.1.3. Den foreslåede ordning

Aldersgrænsen for klage nedsættes

Det foreslås at børn og unge fra og med 12 år, skal have adgang til at klage over afgørelser om

- foranstaltninger efter § 52, stk. 3, herunder anbringelse uden for hjemmet
- valg af anbringelsessted, ændret anbringelsessted, behandling, uddannelse, samvær med personer fra netværket m.v.
- hjemgivelse og hjemgivelsesperiode

Forslaget betyder dels, at de 12 til 14-årige nu får adgang til at klage over visse afgørelser, som det efter gældende regler kun er de over 15-årige, der har adgang til at klage over. Dels at både de 12 til 14-årige og de over 15-årige som noget nyt får adgang til at klage over foranstaltninger efter § 52, stk. 3 og over afgørelser om hjemgivelse.

Endvidere tillægges barnet, den unges eller forældrenes klage over afgørelser om hjemgivelse opsættende virkning. Det betyder, at barnet eller den unge ikke kan hjemgives fra det nuværende anbringelsessted, før klagesagen har været behandlet ved de sociale nævn. Alene hvis der foreligger særlige forhold vedr. barnets situation, kan det besluttes, at afgørelsen skal effektueres straks. Det kan eksempelvis være, hvis det åbenlyst er skadeligt for barnet eller den unge at forblive på anbringelsesstedet.

Formålet med lovforslaget er at styrke børn og unges retssikkerhed ved at give dem bedre mulighed for at klage over afgørelser om særlig støtte.

3.2.2. Pligt til at høre anbringelsessteder

3.2.2.1. Gældende ret

Efter gældende ret kan kommunen i dag indhente en udtalelse eller afholde et møde med anbringelsesstedet, før end der træffes afgørelse om at ændre en foranstaltning for et anbragt barn eller en ung. Det kan f.eks. være i tilfælde af afgørelser om samvær, hjemgivelse eller ændring af barnets eller den unges anbringelsessted. Kommunens mulighed for at inddrage anbringelsesstedet til brug for sagens oplysning følger af den almindelige forvaltningsretlige oplysningspligt. Der er imidlertid

tid ikke fastsat krav i lovgivningen om, at kommunen skal inddrage anbringelsesstedet i afgørelsen.

3.2.2.2. Overvejelser bag forslaget

Det er afgørende, at de sociale myndigheder træffer deres afgørelser på et oplyst grundlag. Det gælder også under en anbringelse, hvor kommunen allerede i dag har pligt til blandt andet løbende at vurdere, om handleplanen for anbringelsen skal revideres.

Under en anbringelse af et barn eller en ung er selve anbringelsesstedet det sted, der til dagligt får indtryk og viden om barnet og dets situation og behov. I forbindelse med afgørelser vedrørende anbragte børn er der imidlertid i dag ikke sikkerhed for, at anbringelsesstedernes viden inddrages på trods af, at de har den daglige kontakt til barnet og dermed afgørende viden om barnets forhold. Forslaget medfører ikke partsstatus til anbringelsesstederne.

3.2.2.3. Den foreslåede ordning

Pligt til høring af anbringelsessteder

Det foreslås, at kommunerne forpligtes til at høre anbringelsesstederne i 3 indgribende typer af afgørelser vedr. børn, der er anbragt:

- Afgørelser om samvær
- Afgørelser om hjemgivelse
- Afgørelser om skift af anbringelsessted

Høringspligten indebærer, at kommunen forud for disse afgørelser skal høre anbringelsesstedet, og at deres udtalelse skal tillægges passende vægt i sagsgrundlaget. Udtalelsen indgår derved også som materiale i eventuelle klagesager. Der skal dog være mulighed for, at kommunen i særlige tilfælde som f.eks. akutte sager, kan undlade at høre anbringelsesstedet, inden afgørelsen træffes.

Forslaget har til formål at give kommunen et mere oplyst grundlag at træffe afgørelserne på, så barnets behov bedre kan tilgodeses. Det forventes at medføre en bedre indsats over for barnet, idet et anbringelsessted gennem et primært kendskab til barnet forventes at kunne bidrage væsentligt til vurderingen af barnets behov og trivsel.

3.2.3. Ankestyrelsens egendriftskompetence

3.2.3.1. Gældende ret

Ankestyrelsen er klageinstans i sager om særlig støtte til børn og unge og deres forældre. Ankestyrelsen kan i denne forbindelse behandle klager over afgørelser truffet af børn og unge-udvalget. Det følger af servicelovens § 168, jf. § 74. Blandt de afgørelser, som Ankestyrelsen

kan efterprøve, er blandt andet afgørelser om gennemførelse af en undersøgelse uden for hjemmet, jf. lovens § 51, om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, jf. § 58, og om opretholdelse af en anbringelse, jf. § 62.

Afgørelser truffet af kommunalbestyrelsen kan påklages til de sociale nævn, jf. servicelovens §§ 166 og 167. Klager over afgørelser truffet af de sociale nævn kan Ankestyrelsen alene optage til behandling, når Ankestyrelsen skønner, at sagen har principiel eller generel betydning. Det følger af retssikkerhedslovens § 63. For så vidt angår Ankestyrelsens afgørelser i sager om særlig støtte til børn og unge reguleres de nærmere omstændigheder af servicelovens § 169 og retssikkerhedslovens § 73.

De klageberettigede er som udgangspunkt forældremyndighedsindehaverne og den unge over henholdsvis 12 og 15 år. For så vidt angår afgørelser om overvåget samvær og indgreb i meddeleleshemmeligheden mv., er desuden den af forældrene, som ikke har del i forældremyndigheden, klageberettiget. Endelig kan plejeforældrene i private plejefamilier klage over afgørelser om, at flytning eller hjemtagelse af barnet.

Ud over de områder, hvor de sociale nævn og Ankestyrelsen kan gå ind i sagen som administrativ rekursinstans (dvs. hvor de personer, som afgørelsen vedrører, kan klage over en afgørelse), har de sociale nævn og Ankestyrelsen mulighed for at gå ind i visse sager af egen drift. Nævnene og Ankestyrelsen kan f.eks. blive gjort opmærksom på en sag på baggrund af henvendelser fra borgere og medier mv.

Det fremgår af § 65, stk. 1, at de sociale nævn og Ankestyrelsen kan gå ind i sager, hvor kommunalbestyrelsen: 1) ikke foretager de fornødne sagsbehandlingskridt, 2) ikke foretager de fornødne samtaler med barnet eller den unge, 3) ikke udarbejder de fornødne handleplaner eller ikke foretager den fornødne revision af handleplaner, 4) ikke har hjemgivet barnet eller den unge med den fornødne hjemgivelsesperiode, 5) ikke i fornødent omfang tager hensyn til barnets bedste i afgørelser om valg af anbringelsessted mv. eller 6) ikke mindst en gang om året taler med barnet eller den unge under besøg på anbringelsesstedet.

Ankestyrelsen kan da pålægge kommunen at træffe og gennemføre afgørelser, som er i overensstemmelse med loven, jf. § 65, stk. 1, litra a-g. Ankestyrelsen kan dog ikke pålægge kommunen at gennemføre afgørelser vedr. anbringelsessted og samvær med netværket. Ankestyrelsen kan tillige træffe afgørelse efter § 51, 58, 63, og § 68a.

Desuden kan de sociale nævn og Ankestyrelsen efter § 65, stk. 2 pålægge kommunalbestyrelsen at træffe af-

gørelse eller selv træffe en foreløbig afgørelse om foranstaltninger efter § 52, hvis der er behov for foranstaltninger, og hvis kommunalbestyrelsen undlader at iværksætte disse i fornødent omfang. Det bemærkes, at tydeliggørelsen af sondringen mellem afgørelser, hvor nævnene og Ankestyrelsen kan pålægge kommunalbestyrelsen at træffe afgørelser, og foreløbige afgørelser, hvor nævnene og Ankestyrelsen selv kan træffe afgørelser ved en teknisk fejl er udgået af bestemmelsen fra lovbekendtgørelse nr. 929 af 05/09/2006 og frem.

Formuleringen ”i fornødent omfang” blev indført med anbringelsesreformen (lovforslag nr. L 8), der blev vedtaget som lov nr. 1442 af 22. december 2004, som trådte i kraft den 1. januar 2006. Af bemærkningerne til forslaget § 1, nr. 12, om § 47, stk. 2, fremgår, at ”forslaget har til formål at præcisere, at kompetencen til at tage sager op af egen drift ikke alene gælder, når kommunen reelt undlader at handle, men også hvor kommunen vælger en foranstaltning, der ikke i fornødent omfang imødekommer barnet eller den unges behov”. Det fremgår endvidere, at ”det er hensigten, at nævnene på den måde vil kunne reagere i sager, hvor kommunen faktisk har truffet afgørelse om en foranstaltning efter § 40, men hvor denne ikke er dækkende i forhold til at imødekomme de behov, der er afdækket i en undersøgelse efter § 38”. Endelig fremgår det af bemærkningerne, at ”de sociale nævn vil dog ikke kunne tage stilling til det konkrete metodevalg og det konkrete anbringelsessted, forudsat det modsvarer barnets eller den unges behov”.

Ankestyrelsen og de sociale nævn kan efter § 65, stk. 3, pålægge kommunalbestyrelsen, at en afgørelse efter stk. 1 litra a og b, skal gennemføres inden for en nærmere angivet tidsfrist, når det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges bedste.

Ankestyrelsen kan desuden selv træffe afgørelse efter §§ 51, 58, 63 og 68 a og pålægge kommunen at gennemføre afgørelsen.

3.2.3.2. Overvejelser bag forslaget

Der er i dag enkelte områder, hvor Ankestyrelsen ikke kan tage sager op af egen drift, og desuden er der væsentlige kompetenceoverlap mellem de sociale nævns og Ankestyrelsens beføjelser i adgangen til at tage sager op af egen drift.

Der er i dag klar pligt til at underrette kommunen om udsatte børn og unge efter servicelovens §§ 153 og 154. Ankestyrelsen oplever dog, at borgere og fagfolk er i tvivl om, hvem de kan rette henvendelse til, hvis de har grund til at antage, at kommunen ikke foretager sig det fornødne i en sag om særlig støtte til børn og unge. Desuden opleves det, at fagfolk er i tvivl om, hvorvidt de

efter tavshedspligtsreglerne må underrette Ankestyrelsen om sådanne sager.

3.2.3.3. Den foreslåede ordning

Kompetence til at gå ind i alle typer af sager

Det foreslås at udvide Ankestyrelsens kompetence, således at Ankestyrelsen vil kunne gå ind i alle sager. I dag kan Ankestyrelsen f.eks. ikke gå ind i sager om samvær og kontakt med forældrene, forældre- og ungepålæg, efterværn, afgørelser om forhold under anbringelsen, og sager, hvor der ikke er truffet afgørelse om hjemgivelse og valg af anbringelsessted. Det foreslås således, at Ankestyrelsen fremover kan gå ind i alle sager, hvor der ikke er foretaget eller truffet de i loven foreskrevne fornødne sagsbehandlingsskridt eller afgørelser under hensyntagen til barnets bedste.

Underretning til Ankestyrelsen efter § 153 og 154

Det foreslås at tydeliggøre muligheden for at borgere og fagfolk kan underrette Ankestyrelsen, hvis de efter at have underrettet en kommune efter servicelovens § 153 eller § 154, fortsat er bekymret for, at kommunen ikke foretager sig det fornødne i forhold til barnet eller den unge.

Formålet er at sikre, at fagfolk og borgere ikke afstår fra at underrette Ankestyrelsen om et barn eller en ung med behov for særlig støtte, fordi de ikke kender til muligheden herfor.

Alene Ankestyrelsen kan tage sager op af egen drift

For at undgå kompetenceoverlap mellem de sociale nævn og Ankestyrelsen foreslås det endelig, at det fremover kun er Ankestyrelsen, som skal have kompetence til at tage sager op af egen drift efter denne bestemmelse.

Forslagets formål er at sikre, at en sag ikke behandles samtidig af begge instanser. Der bør ikke være tvivl om, hvilken instans der har handleforpligtelsen og kompetencen i en konkret sag. Forslaget sikrer samtidig, at Ankestyrelsen og nævnene ikke længere skal bruge tid på at undersøge, om den anden instans behandler sagen samtidig.

Ovennævnte forslag skal ses i sammenhæng med, at bekendtgørelsen for forretningsordenen for Ankestyrelsen vil blive ændret, så Ankestyrelsen fremover inden 8 uger efter at have modtaget en underretning skal have besluttet, om sagen skal tages op til behandling. Endvidere skal Ankestyrelsen inddrage børnesagkyndige i vurderingen af, om en sag skal optages til behandling. Dette vil blive reguleret i Bekendtgørelse om forretningsordenen for Ankestyrelsen.

3.3. Tidlig indsats

3.3.1. Udveksling af oplysninger om rent private forhold i det forebyggende eller tidlige tværfaglige samarbejde (Skole-, Sundhedspleje og Dagtilbuds- samarbejdet - SSD-samarbejdet).

3.3.1.1. Gældende ret

Forvaltningsloven

Reglerne om offentligt ansatte personers tavshedspligt findes i forvaltningslovens § 27. Det fremgår heraf, at den, der virker inden for den offentlige forvaltning, har tavshedspligt, når en oplysning ved lov er betegnet som fortrolig, eller når det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til offentlige eller private. Hvis en offentlig ansat bryder sin tavshedspligt, kan vedkommende straffes efter straffeloven, jf. § 152 og §§ 152 c-152 f.

Med lov nr. 503 af 12. juni 2009 blev forvaltningsloven ændret. Bestemmelsen i forvaltningslovens § 28 blev hermed ændret, således at bestemmelsen ikke længere indeholder en regulering af adgangen til at videregive oplysninger om enkeltpersoner (personoplysninger). I § 28, stk. 1, angives det, at adgangen til at videregive oplysninger om enkeltpersoner (personoplysninger) til en anden forvaltningsmyndighed er reguleret i persondatalovens § 5, stk. 1-3, §§ 6-8, § 10, § 11, stk. 1, § 38 og § 40, jf. persondatalovens § 1, stk. 3, hvoraf det (også) fremgår, at Datatilsynet i overensstemmelse med lovens kapitel 16 fører tilsyn med manuel videregivelse af personoplysninger til en anden forvaltningsmyndighed. Forvaltningslovens § 28 indeholder således efter den foreslåede bestemmelse ikke længere en regulering af adgangen til at videregive personoplysninger.

På baggrund heraf regulerer persondataloven fra 1. juli 2009 dermed også manuel videregivelse af personoplysninger mellem forvaltningsmyndigheder.

Persondataloven

Persondataloven regulerer behandling af personoplysninger, som helt eller delvist foretages ved hjælp af elektronisk databehandling, og ikke-elektronisk behandling af personoplysninger, der er eller vil blive indeholdt i et register, jf. persondatalovens § 1, stk. 1. En række af lovens bestemmelser, herunder lovens § 5, stk. 1-3, §§ 6-8, gælder også for manuel videregivelse af personoplysninger til en anden forvaltningsmyndighed.

Det følger af persondatalovens § 2, stk. 1, at regler om behandling af personoplysninger i anden lovgivning,

som giver den registrerede en bedre retsstilling, går forud for reglerne i persondataloven.

Bestemmelsen indebærer, at persondataloven finder anvendelse, hvis regler om behandling af personoplysninger i anden lovgivning giver den registrerede en dårligere retsstilling. Det fremgår imidlertid af forarbejderne til persondataloven (jf. Folketingstidende 1999-2000, Tillæg A, side 4057 (forslag nr. L 147)), at det ikke gælder, hvis den dårligere retsstilling har været tilsigtet og i øvrigt ikke strider mod databeskyttelsesdirektivet (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger).

Der er adgang til at fravige persondatalovens regulering ved lov. Det forudsætter dog som nævnt, at reguleringen ikke strider mod databeskyttelsesdirektivet. Om forholdet til databeskyttelsesdirektivet henvises til afsnit 8 nedenfor.

Persondatalovens behandlingsregler

Der er i persondatalovens § 5 fastsat en række grundlæggende principper for behandling af personoplysninger, herunder at behandling af personoplysninger skal ske i overensstemmelse med god databehandlingsskik, jf. § 5, stk. 1. Lovens § 5, stk. 2, fastsætter bl.a., at indsamling af oplysninger skal ske til udtrykkeligt angivne og saglige formål, at senere behandling ikke må være uforenelig med disse formål, og at oplysninger, som behandles, skal være relevante og tilstrækkelige og ikke omfatte mere, end hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil oplysningerne indsamles, og de formål, hvortil oplysningerne senere behandles. Det følger endvidere af bestemmelsen, at oplysninger skal ajourføres, og at indsamlede oplysninger ikke må opbevares på en måde, der giver mulighed for at identificere den registrerede i et længere tidsrum end det, der er nødvendigt af hensyn til de formål, hvortil oplysningerne behandles.

Persondatalovens § 6, stk. 1, indeholder de generelle betingelser for, hvornår behandling, herunder videregivelse, af ikke-fortrolige og almindelige fortrolige personoplysninger må finde sted. Af bestemmelsen følger, at behandling af personoplysninger kun må finde sted, hvis en af de i nr. 1-7 angivne betingelser er opfyldt, herunder at den registrerede har givet sit samtykke, at behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave i samfundets interesse, eller at behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave, der henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige eller en tredjemand, til hvem oplysningerne videregives, har fået pålagt.

Videregivelse og anden behandling af personoplysninger om rent private forhold er reguleret i persondatalovens §§ 7 og 8. Bestemmelsen i § 7 omfatter oplysninger om racemæssig eller etnisk baggrund, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning, fagforeningsmæssige tilhørsforhold samt helbredsoplysninger (herunder oplysninger om en fysisk persons tidligere, nuværende eller fremtidige fysiske eller psykiske tilstand samt oplysninger om medicinforbrug eller misbrug af narkotika, alkohol eller lignende nydelsesmidler mv.) og seksuelle forhold.

Efter persondatalovens § 7, stk. 1, må der ikke behandles oplysninger om rent private forhold, der er opregnet i bestemmelsen. Efter § 7, stk. 2, finder bestemmelsen i stk. 1 dog ikke anvendelse, hvis den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke til en sådan behandling, jf. § 7, stk. 2, nr. 1. Bestemmelsen i § 7, stk. 1, finder endvidere ikke anvendelse, hvis behandlingen er nødvendig for, at et retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares, jf. § 7, stk. 2, nr. 4. Det kan bl.a. være tilfældet med hensyn til offentlige myndigheders behandling af oplysninger som led i myndighedsudøvelse.

For så vidt angår oplysninger om strafbare forhold, væsentlige sociale problemer og andre rent private forhold end dem, der er nævnt i persondatalovens § 7, fremgår det af lovens § 8, stk. 2, at sådanne oplysninger ikke må videregives. Videregivelse kan dog bl.a. finde sted, hvis den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke til videregivelsen (nr. 1), hvis videregivelsen sker til varetagelse af private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrunder hemmeligholdelse, herunder hensynet til den oplysningen angår (nr. 2, værdispringsreglen), eller hvis videregivelsen er nødvendig for udførelsen af en myndigheds virksomhed eller påkrævet for en afgørelse, som myndigheden skal træffe (nr. 3).

Efter persondatalovens § 8, stk. 3, må forvaltningsmyndigheder, der udfører opgaver inden for det sociale område, kun videregive oplysninger omfattet af § 8, stk. 1, og § 7, stk. 1, hvis betingelserne i § 8, stk. 2, nr. 1 eller 2 er opfyldt, eller hvis videregivelsen er et nødvendigt led i sagens behandling eller nødvendig for, at en myndighed kan gennemføre tilsyns- eller kontrolopgaver.

Sundhedsloven

Sundhedsloven indeholder nærmere regler om tavshedspligt og om videregivelse og indhentning af helbredsoplysninger mv. inden for og fra sundhedsvæsenet. Reglerne har karakter af en specialregulering i forhold

til persondatalovens almindelige videregivelsesregler, jf. herom ovenfor i afsnittet om persondataloven.

Efter sundhedslovens § 43, stk. 1 kan sundhedspersoner som udgangspunkt kun videregive oplysninger om en patients helbredsforhold, øvrige rent private forhold og andre fortrolige oplysninger til myndigheder, organisationer, private personer m.fl. til andre formål end behandling, hvis patienten samtykker heri.

Det følger imidlertid af sundhedslovens § 43, stk. 2, nr. 2, at en sundhedsperson uden patientens samtykke kan videregive helbredsoplysninger mv., når videregivelsen er nødvendig for berettiget varetagelse af en åbenbar almen interesse eller af væsentlige hensyn til patienten, sundhedspersonen eller andre (værdispringsregel). Bestemmelsen forudsætter, at sundhedspersonen i det enkelte tilfælde foretager en konkret vurdering af, om videregivelsen er nødvendig og berettiget. Bestemmelsen medfører ikke en pligt til at videregive oplysninger. Når en sundhedsperson videregiver oplysninger efter sundhedslovens § 43, stk. 2, nr. 2, skal den, oplysningen angår, snarest muligt herefter orienteres om videregivelsen og formålet hermed. medmindre orientering kan udelades efter anden lovgivning eller af hensyn til offentlige eller private interesser svarende til dem, der beskyttes i denne lovgivning.

3.3.1.2. Overvejelser bag forslaget

Den forebyggende tværfaglige indsats

En grundlæggende præmis for at kvalificere kommunalbestyrelsens tidlige eller forebyggende indsats er, at det tværfaglige samarbejde mellem de relevante faggrupper fungerer optimalt. Af Socialministeriets udredning i forbindelse med Barnets Reform fremgik det imidlertid, at fagpersoner i flere tilfælde vælger at afstå fra at samarbejde, fordi de ikke tør indgå i konkrete faglige diskussioner om et barn eller en ung af frygt for, at de bryder den eksisterende lovgivning på området. Følgerne heraf kan være, at der ikke sættes ind i tide, så problemerne forværres.

Problemstillingen er særlig aktuell i samarbejdet mellem socialforvaltning, skole, sundhedspleje og dagtilbud. Det skyldes, at de involverede myndigheder er omfattet af forskellige regler om videregivelse af oplysninger om rent private forhold. Efter gældende ret vil dagtilbud som udgangspunkt være omfattet af de almindelige regler om videregivelse i persondataloven. Det samme gælder f.eks. skolelærere og pædagoger på folkeskole og i skolefritidsordning. Dertil kommer, at en vurdering af, om der kan ske en videregivelse af oplysninger om rent private forhold fra socialforvaltningen, er reguleret af de særlige regler for forvaltningsmyndig-

heder, der udfører opgaver inden for det sociale område, i persondatalovens § 8, stk. 3. Ligeledes vil spørgsmålet om videregivelse for ansatte i den kommunale sundhedstjeneste være reguleret af de særlige regler i sundhedslovens § 43. Betingelserne for videregivelse i den gældende lovgivning er ikke sammenfaldende og endvidere restriktive. Dette betyder for det første, at de involverede myndigheder i dag følger forskellige regler om afvejning af hensynet til den enkelte over for hensynet til almene interesser. Det bevirker bl.a., at en konkret afvejning på baggrund af de enkelte regelsæt vil udelukke en eller flere af de involverede myndigheder fra at videregive oplysninger, medmindre der indhentes samtykke fra den person, som oplysninger angår. Det kan medføre en uhensigtsmæssig forsinkelse af en samlet indsats over for børn og unge med behov for særlig støtte. For det andet indebærer de nuværende regler om udveksling af oplysninger, at det ofte er vanskeligt at udveksle oplysninger om børn og unge på trods af, at dette kan være nødvendigt. Det fører til, at det tværfaglige samarbejde om konkrete børn og unge ofte først påbegyndes, når familiens problemer er blevet så store, at de er blevet en sag i det sociale system.

Udveksling af oplysninger og forholdet til anden lovgivning

Det vurderes, at det er nødvendigt at understøtte et systematiseret myndighedssamarbejde, hvor der kan ske en udveksling af oplysninger om rent private forhold om konkrete børn og unge mellem de involverede fagpersoner. Et samarbejde af den foreslåede karakter nødvendiggør, at vurderingen af, om videregivelse af oplysninger er nødvendigt for samarbejdet, sker efter et fælles ensartet – regelsæt. Det skal ses i lyset af, at ”værdispringsreglerne” i den gældende lovgivning ikke er sammenfaldende, hvorfor de involverede myndigheder i dag som led i det tværfaglige samarbejde følger forskellige regler om afvejning af hensynet til den enkelte over for hensynet til almene interesser. Denne forskel i regelgrundlaget bevirker bl.a., at der i regi af det tværfaglige samarbejde vil være tilfælde, hvor en konkret afvejning på baggrund af de enkelte regelsæt vil udelukke en eller flere af de involverede myndigheder fra at videregive oplysninger, som er nødvendige for SSD-samarbejdet (medmindre der indhentes samtykke fra den person, som oplysninger angår).

På den baggrund vurderes, at der inden for det snævert afgrænsede område bør indføres en særlig bestemmelse, som giver adgang til udveksling af oplysninger om rent private forhold mellem de pågældende myndigheder som led i det tidlige eller forebyggende tværfaglige samarbejde uden samtykke fra forældre eller den unge over

15 år. Bestemmelsen bør alene indebære en adgang til at videregive personoplysninger i det omfang, det sker af hensyn til den væsentlige samfundsopgave, som udgør formålet med det forebyggende tværfaglige samarbejde overfor børn og unge.

Hvis en behandling af personoplysninger er reguleret af den foreslåede bestemmelse i servicelovens § 49a, indebærer det, at bl.a. persondatalovens regler (navnlig §§ 6-8) ikke finder anvendelse. Persondatalovens øvrige regler vil derimod - i det omfang det er relevant - finde anvendelse på forhold, der ikke er reguleret af den foreslåede § 49a. Det indebærer bl.a., at persondatalovens regler om den registreredes rettigheder, den dataansvarliges anmeldelsespligt og behandlingssikkerhed finder anvendelse i det omfang, det er relevant, også for behandlinger af personoplysninger som led i det forebyggende tværfaglige samarbejde.

Det er et hovedformål med lovgivning om databeskyttelse at sikre den enkelte borgers privatliv mod unødigt krænkelse. Videregivelse af oplysninger om blandt andet privatpersoners helbred og personlige identitet er et indgreb i de pågældende personers ret til respekt for privatliv efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8, stk. 1. Offentlige myndigheder kan imidlertid gøre indgreb i denne ret, hvis det sker i overensstemmelse med loven og er nødvendigt i et demokratisk samfund, herunder for at forebygge uro eller forbrydelse, jf. artikel 8, stk. 2.

Som det fremgår, vil myndigheder, der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge, samt dagtilbud, fritidshjem, skole, skolefritidsordning og sundhedsplejen efter forslaget kunne udveksle oplysninger om bl.a. enkeltpersoners sociale eller helbredsmæssige forhold med henblik på at sikre, at indsatsen over for disse personer koordineres, så de får den rette hjælp og ikke risikerer at komme i en udsat position. Det vurderes derfor, at indgrebet vil have klar hjemmel i den foreslåede bestemmelse og vil forfølge et legitimt formål omfattet af konventionens artikel 8, stk. 2.

Der er som anført tale om udveksling af oplysninger mellem myndigheder som led i indsatsen over for socialt udsatte børn og unge, og udvekslingen kan alene ske, hvis den må anses for nødvendig af hensyn til det tidlige eller forebyggende samarbejde mellem de pågældende myndigheder som led i denne indsats. Det vurderes derfor, at den foreslåede regel er proportional med det forfulgte formål.

Om forholdet til databeskyttelsesdirektivet henvises til afsnit 8 om forholdet til EU-retten nedenfor.

Retssikkerhedsmæssige aspekter

Som det fremgår af ovenstående gælder forskellige regler for videregivelse af oplysninger om et barns eller den unges rent private forhold. Dette kan indebære at myndighederne ikke indgår i en dialog om et barn, som er i risiko for at komme i en udsat position. Den manglende dialog mellem myndighederne kan føre til en uhensigtsmæssig forsinkelse af indsatsen over for det pågældende barn.

Der er derfor behov for mere ensartede regler for udvekslingen af oplysninger om et barns eller den unges rent private forhold, således at der derved sikres en hurtig, tidlig og helhedsorienteret forebyggende indsats over for det enkelte barn eller den unge, som er i risiko for at blive udsat. Herved sikres det, at eventuelle problemer ikke vokser sig så store og vanskelige, at f.eks. anbringelse uden for hjemmet kan blive nødvendig.

Formålet med forslaget er at give en fælles hjemmel til at udveksle oplysninger om rent private forhold oplysninger om udsatte børn og unge. Dermed skabes ensartede regler for udveksling af oplysninger mellem de myndigheder, der indgår i det forebyggende samarbejde efter § 49a, så de berørte myndigheder og fagpersoner ikke afstår fra at samarbejde på grund af usikkerhed om reglerne. Samtidig sikrer forslaget, at den tidlige eller forebyggende indsats ikke afhænger af, om det er muligt at indhente samtykke i den indledende afklarende fase. Dermed kan der af hensyn til barnet eller den unge hurtigere foretages en fælles tværfaglig afklaring af problemets omfang.

Det skal bemærkes, at der med forslaget samtidig tages hensyn til barnets eller den unges og dennes families ret til at beskytte oplysninger om rent private forhold vedrørende barnet eller den unge. Dette hensyn iagttages ved, at udveksling alene kan ske, hvis det er nødvendigt af hensyn til den tidlige eller forebyggende indsats over for barnet/den unge.

I kravet om nødvendighed ligger bl.a., at bestemmelsen alene kan anvendes, hvor myndigheden på baggrund af en konkret bekymring for et barn eller den unges trivsel, udvikling eller sundhed vurderer det er nødvendigt. Herudover indebærer bestemmelsen, at det ikke vil være enhver oplysning om barnet eller den unge, der vil kunne udveksles, men alene de oplysninger, der er nødvendige for, at de involverede myndigheder kan tage stilling til, om der er behov for at iværksætte en tidlig indsats over for barnet eller den unge (dvs. om det pågældende barn eller den unge kan have brug for støtte).

Hertil kommer, at udvekslingen forudsætter, at den pågældende myndighed først har forsøgt selv at vurdere ”problemstillingens” karakter. Det forudsættes også, at

den pågældende myndighed som udgangspunkt har forsøgt eller overvejet muligheden for at indhente samtykke fra forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 15 år, før der foretages den nævnte udveksling af oplysninger.

3.3.1.3. Den foreslåede ordning

Udveksling af oplysninger i det forebyggende tværfaglige samarbejde (SSD-samarbejdet)

Det foreslås at skabe hjemmel til, at de myndigheder, der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge (som oftest socialforvaltning eller familieforvaltning), samt skole, skolefritidsordning, sundhedsplejen, dagtilbud og fritidshjem, ved en afklarende samtale eller ved et afklarende møde kan udveksle oplysninger om rent private forhold om det enkelte barn og den unge (SSD-samarbejdet). Det kan gøres, hvis udvekslingen af oplysninger i det tværfaglige samarbejde er nødvendig af hensyn til den tidlige eller forebyggende indsats. Det vurderes, at der bør kunne udveksles erfaringer imellem de relevante myndigheder, herunder videregivelse af oplysninger om rent private forhold om et barn eller ung, som f.eks. oplysninger om væsentlige sociale problemer samt helbredsoplysninger. Af hensyn til formålet kan dette være nødvendigt i den indledende, afklarende fase, uden at der bør indhentes samtykke fra de personer, som oplysningerne angår.

Kriterier for udvekslingen af oplysninger om rent private forhold

Forslaget indebærer, at det vil være en betingelse for udveksling af oplysninger om rent private forhold om enkeltpersoner, at det er nødvendigt som led i det tidlige og forebyggende samarbejde. Heri ligger, at der med ordningen ikke skabes adgang til, at f.eks. de involverede fagpersoner frit kan videregive enhver følsom oplysning om et konkret barn eller en ung, men alene de oplysninger, som er nødvendige for, at de involverede myndigheder kan tilrettelægge en koordineret tidlig og helhedsorienteret indsats over for barnet eller den unge.

Endvidere er det med forslaget præciseret, at det kun er en begrænset kreds af myndigheder, der kan udveksle oplysninger. Det er alene myndigheder, der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge, samt skole, skolefritidsordning, sundhedspleje, dagtilbud, fritidshjem, som med hjemmel i § 49a kan udveksle oplysninger. Det bemærkes i øvrigt, at udvekslingen af oplysninger sker i en kreds af myndighedspersoner, der er uddannet til at håndtere fortrolige oplysninger og er underlagt en strafbelagt tavshedspligt.

Der vil efter forslaget også kunne ske udveksling af oplysninger mellem myndighederne og de private og selvejende institutioner, der løser opgaver for området for udsatte børn og unge, hvis de nævnte institutioner inddrages i de i § 49a stk. 1 nævnte myndigheders forebyggende tværfaglige samarbejde om udsatte børn og unge.

Med forslaget vil det endvidere blive fastsat, at udveksling af oplysninger om et konkret barn eller en ung efter stk. 1 kan ske én gang. I særlige tilfælde kan udvekslingen af oplysninger om et konkret barn eller en ung efter stk. 1 dog ske ved et opfølgende møde. Hvis udvekslingen af oplysninger fører til et konkret sagskridt, træder de gældende regler om behandling og videregivelse af oplysninger om rent private forhold i kraft, herunder krav om samtykke fra forældremyndigheden.

Det er vigtigt, at myndighederne skal kunne bevare et tillidsforhold til de pågældende børn, unge og familier, og derfor foreslås, at de pågældende myndigheder alene gives mulighed for at udveksle oplysninger. Forslaget indfører derimod ingen pligt for myndighederne til at udveksle oplysninger.

Forslaget har ikke til formål at begrænse den enkelte myndigheds adgang til på ethvert tidspunkt at iværksætte hjælpeforanstaltninger efter anden lovgivning og herefter benytte sig af adgangen til at iværksætte særlige sociale eller sundhedsmæssige støtteforanstaltninger mv. uden for regi af det tværfaglige samarbejde. Forslaget begrænser heller ikke den udvidede underretningspligt efter servicelovens § 153, jf. nærmere herom i de specielle bemærkninger til forslaget.

SSP- og PSP-samarbejdet

Den foreslåede model er inspireret af de gældende regler i retsplejelovens § 115 om det kriminalitetsforebyggende samarbejde mellem politi og de sociale myndigheder og social- og behandlingspsykiatrien (det såkaldte SSP-, og PSP -samarbejde), hvorefter politiet kan videregive oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold til andre myndigheder, hvis videregivelsen må anses for nødvendig af hensyn til det kriminalitetsforebyggende samarbejde eller af hensyn til politiets samarbejde med de sociale myndigheder og social- og behandlingspsykiatrien som led i indsatsen over for socialt udsatte personer.

Formålet med forslaget er at give en fælles hjemmel til at udveksle oplysninger om rent private forhold om udsatte børn og unge. Dermed skabes ensartede regler for udveksling af oplysninger mellem de myndigheder, der indgår i det forebyggende samarbejde efter § 49a, så

de berørte myndigheder og fagpersoner ikke afstår fra at samarbejde på grund af usikkerhed om reglerne. Samtidig sikrer forslaget, at den tidlige eller forebyggende indsats ikke afhænger af, om det er muligt at indhente samtykke i den indledende afklarende fase. Dermed kan der af hensyn til barnet eller den unge hurtigere foretages en fælles tværfaglig afklaring af problemets omfang. Dermed kan udvekslingen af oplysninger om rent private forhold kvalificere den tidlige og forebyggende indsats, og dermed afhjælpe børn og unges problemer inden de bliver alvorlige.

For en nærmere beskrivelse af karakteren af oplysninger om rent private forhold henvises til forslagets specielle bemærkninger.

Den foreslåede ordning vil blive evalueret i 2012 (1 år efter ikrafttrædelsesdato) med henblik på at vurdere, hvordan ordningen fungerer i kommunerne, herunder hvilke erfaringer, de involverede parter har haft med brugen af ordningen, og om der kan være behov for en eventuel revidering. Endvidere vil ordningen blive evalueret i 2014 (3 år efter ikrafttrædelsesdato) med henblik på at vurdere, hvorvidt ordningen overhovedet skal videreføres.

3.3.2. Underretningspligten

3.3.2.1. Gældende ret

Service-loven

Reglerne om den udvidede underretningspligt efter § 153 er fastsat i bekendtgørelse om underretningspligt over for kommunen efter lov om social service (bekendtgørelse nr. 1336 af 30. november 2007). Efter bekendtgørelsen har følgende personer pligt til at underrette kommunen, når de i deres virke bliver bekendt med forhold for et barn eller en ung under 18 år, der må give formodning om, at barnet eller den unge har behov for særlig støtte:

- 1) Offentligt ansatte og andre med offentlige hverv,
- 2) Læger, der ikke er omfattet af nr. 1,
- 3) Ansatte ved frie grundskoler og frie kostskoler,
- 4) Personer, der er beskæftiget ved daginstitutioner og klubber, der er drevet som selvejende institutioner efter aftale med kommunalbestyrelsen.
- 5) Personer, der er beskæftiget ved opholdssteder, familiepleje, krisecentre, behandlingstilbud eller andre private tilbud, der for det offentlige udfører opgaver rettet mod personer med sociale eller andre særlige problemer.

Underretningspligten foreligger, når

1) barnet eller den unge har vanskeligheder i forhold til de daglige omgivelser, skolen eller samfundet eller i øvrigt lever under utilfredsstillende forhold, eller

2) der er behov for støtte på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Underretningspligten indtræder, når der ikke er rimelig mulighed for gennem egen virksomhed i tide at afhjælpe vanskelighederne, herunder gennem rådgivning og vejledning.

Reglerne om underretningspligt efter serviceloven vedrørende gravide med alvorlige misbrugsproblemer er også fastsat i bekendtgørelse nr. 1336 af 30. november 2007. Efter bekendtgørelsens § 3 indtræder underretningspligten, når offentligt ansatte og andre med offentligt erhverv får kendskab til en gravid med alvorlige misbrugsproblemer, der må give formodning om, at der er behov for støtte på grund af (sundheds)risiko for det kommende barn.

Når de fagpersoner, der er omfattet af underretningspligten, har foretaget en underretning, skal kommunalbestyrelsen senest 6 dage efter modtagelsen af en underretning sende en bekræftelse af modtagelsen, jf. servicelovens § 155. Den, der foretager underretningen, er dog ikke part i sagen og har ikke krav på at blive gjort bekendt med de skridt, som kommunen vælger at foretage eller vælger ikke at foretage.

Persondataloven

Videregivelse og anden behandling af oplysninger om rent private forhold er reguleret i persondatalovens §§ 7 og 8. For en generel gennemgang af disse regler henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger til § 49a om udveksling af oplysninger om rent private forhold i det tidlige forebyggende tværfaglige samarbejde (SSD-samarbejdet) punkt 3.3.1.

I relation til underretningspligten efter servicelovens § 153, er det særligt bestemmelsen af, hvad der er oplysninger om rent private forhold samt hvilke særlige regler for videregivelse, der gælder for den kommunale forvaltning, herunder hvilke oplysninger om et konkret barn eller en ung, som den kommunale forvaltning må videregive til den, der foretager en underretning efter § 153 i serviceloven, der er relevant.

Forvaltningsloven

Der henvises til de almindelige bemærkninger punkt 3.3.1 under forslag til § 49a om udveksling af oplysninger om rent private forhold i det tidlige eller forebyggende tværfaglige samarbejde (SSD-modellen).

3.3.2.2. Overvejelser bag forslaget

Den tidlige forebyggende indsats er afgørende, hvis der skal gribes ind, før udsatte børns og unges problemer vokser sig store og vanskelige at håndtere. Det er derfor vigtigt, at fagpersoner, som gennem deres arbejde får kendskab til eller formodning om, at et barn eller en ung under 18 år har brug for særlig støtte efter serviceloven, underretter kommunen herom.

Undersøgelser peger på, at der ikke altid foretages underretninger om børn og unge, som kan have særlig behov for støtte. En undersøgelse fra Ankestyrelsen fra 2009 viser, at der er stor forskel på antallet af henvendelser og underretninger til kommunen. Der er endvidere en betydelig spredning mellem kommunerne med hensyn til, hvordan underretninger fordeler sig på børns alderstrin. Disse forskelle kan ikke umiddelbart forklares af forskelle i forhold til de problemer, som opleves blandt udsatte børn, unge og familier i kommunerne. Endelig ses det af anbringelsesstatistikken, at børn og unge ofte anbringes i teenageårene, også selvom anbringelsens årsag ofte hænger sammen med problemer hos forældrene, som kan have eksisteret i længere tid.

Ovenstående kan skyldes en række forskellige forhold. Der kan eksistere en uklarhed om reglerne i forhold til, hvad der er kriteriet for, hvornår underretningspligten sætter ind. Opfattelsen kan være, at normalsystemet selv bør forsøge at løse det pågældende problem før der underrettes, uanset at problemet evt. ligger uden for det pågældende myndigheds almindelige område. Endvidere kan de gældende regler opfattes som om, der først kan foretages en underretning, når der foreligger helt klart og veldokumenteret tegn på, at det pågældende barn eller den unge har problemer.

Endelig kan der eksistere en opfattelse af, at kommunalbestyrelsen ikke altid reagerer i tilstrækkeligt omfang på en underretning om et barn eller en ung. Dels oplever fagpersonerne ikke altid, at der sker en ændring i det pågældende barn eller den unges forhold, dels har fagpersoner ikke mulighed for at få at vide, om der er igangsat en indsats. Det skyldes, at der i dag ikke altid er mulighed for, at den, der har foretaget en underretning, kan få oplysninger om, hvad underretningen har ført til. Den kommunale forvaltning er underlagt de gældende regler i persondatalovens § 8 stk. 3 om videregivelse af følsomme oplysninger, hvilket betyder, at forvaltningen ikke uden videre kan videregive følsomme oplysninger om et konkret barn eller ung til den, der har foretaget en underretning. Hvis oplysningerne vedrører iværksættelse af en undersøgelse efter servicelovens § 50, ellers hvis der er iværksat en foranstaltning efter f.eks. § 52, skal der som udgangspunkt indhentes samtykke fra forældrene eller den unge, der er fyldt 15 år, jf.

nærmere herom afsnittet om gældende ret i de almindelige bemærkninger.

Manglende underretninger kan dog have alvorlige konsekvenser for børn og unge, som reelt har behov for at der gribes ind og tilbydes særlig støtte. Det gælder ikke mindst i de situationer, hvor der er tegn på vold eller andre overgreb mod børn eller unge under 18 år, hvilket kan have alvorlige konsekvenser for barnet eller den unges trivsel og udvikling.

3.3.2.3. Den foreslåede ordning

§ 153 ændres, så underretningspligten og kriteriet for, hvornår pligten indtræder, beskrives tydeligt i selve lovteksten i stedet for i en bekendtgørelse. Efter forslaget indtræder underretningspligten, når der er kendskab til eller grund til at antage, at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte, at et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte på grund af de vordende forældres forhold eller at et barn eller en ung under 18 år er udsat for vold eller andre overgreb.

Dette indebærer en sproglig præcisering af reglerne om underretningspligt, idet der endvidere som noget nyt sker en særlig regulering af pligten til at underrette i de tilfælde, hvor der er kendskab til eller grund til at antage, at et barn eller en ung under 18 år er udsat for vold eller andre overgreb. Det sker for at understrege vigtigheden af, at kommunen så hurtigt som muligt kan gribe ind i de tilfælde, hvor der kan være tale om overgreb mod et barn eller en ung.

Bekendtgørelsens bestemmelse om, at underretningspligten indtræder, ”når der ikke er rimelig mulighed for gennem egen virksomhed i tide at afhjælpe vanskelighederne” udgår. Hermed bliver retstilstanden således, at der er pligt til at foretage underretning i de i bestemmelsen nævnte tilfælde, men at den der underretter (f.eks. skolelæreren) fortsat skal benytte de hjælpemuligheder, som findes i dette regi, uanset om der er foretaget en underretning.

Endvidere foreslås, at kommunalbestyrelsen, med mindre særlige forhold gør sig gældende, efter anmodning, skal videregive oplysninger til den person, der har foretaget underretningen efter stk. 1-2, 1.pkt., om, hvorvidt underretningen har givet kommunen anledning til undersøgelser eller foranstaltninger efter denne lov, vedrørende det barn eller den unge under 18 år, underretningen vedrører.

Endelig gives socialministeren bemyndigelse til at fastsætte regler om underretningspligt for andre grupper af personer, der under udøvelsen af deres erhverv får kendskab til forhold, som bevirker, at der kan være anledning til foranstaltninger efter denne lov. Socialmini-

steren kan endvidere fastsætte regler om, at andre grupper af personer har underretningspligt.

Ministeren for sundhed og forebyggelse gives bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om videregivelse af oplysninger til og fra Kennedy Centret. Dette er en konsekvensændring af, at Kennedy Centret er overflyttet til Ministeriet for Sundhed og Forebyggelses ressort.

Forslaget har til formål at sikre, at fagpersoner foretager de nødvendige underretninger om børn og unge under 18 år, der kan have behov for særlig støtte, herunder at der altid sker en underretning vedr. børn og unge, som er udsat for vold og andre overgreb.

Retssikkerhedsmæssige aspekter af forslaget

Lovforslagets § 153, stk. 3, om videregivelse af oplysninger om rent private forhold i forbindelse med en underretning giver efter Socialministeriets opfattelse ikke anledning til retssikkerhedsmæssige betænkeligheder, idet der med lovforslaget alene skal ske udveksling af oplysninger om rent private forhold om et konkret barn eller ung i forbindelse med tilbagemelding til den, der efter § 153 har foretaget en underretning om det pågældende barn eller den unge.

Underretningspligten indebærer en indsamling af personoplysninger hos kommunen. Formålet hermed er, at kommunalbestyrelsen kan vurdere, hvorvidt det må antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte, således at der skal igangsættes en børnefaglig undersøgelse jf. § 50. Det vurderes derfor, at indsamlingen af oplysninger sker til et sagligt formål. Tilbagemeldingen til den person, som efter den foreslåede bestemmelse, foretog underretningen, har blandt andet til hensigt at give den person, der har foretaget underretningen, mulighed for i tilrettelæggelse af det videre arbejde med den unge at tage højde for, at barnet eller den unge under 18 år modtager særlig støtte efter serviceloven. Det vurderes derfor, at tilbagemeldingen er forenelig med formålet med indsamlingen hos kommunen, jf. persondatalovens § 5, stk. 2.

Endvidere er karakteren af den oplysning, der kan gives, begrænset. Der skal kun oplyses, om der er iværksat en foranstaltning eller en undersøgelse efter serviceloven, men der kan ikke gives oplysninger om indholdet i eller omfanget af disse foranstaltninger. Det vurderes på den baggrund, at oplysningerne som videregives er relevante og tilstrækkelige og ikke omfatter mere, end hvad der kræves til opfyldelse af formålet, jf. persondatalovens § 5, stk. 2.

Udvekslingen af oplysninger kan endvidere kun ske med henblik på en tilbagemelding i forbindelse med en konkret underretning.

Den foreslåede bestemmelse i servicelovens § 153 indebærer en fravigelse fra persondatalovens § 8, stk. 3. Persondatalovens øvrige regler vil derimod - i det omfang det er relevant - finde anvendelse også for oplysninger, der videregives efter den foreslåede § 153. Det indebærer bl.a., at persondatalovens regler om den registreredes rettigheder, den dataansvarliges anmeldelsespligt og behandlingssikkerhed finder anvendelse i det omfang, det er relevant, også for behandlinger af personoplysninger der videregives som led i det forebyggende tværfaglige samarbejde.

Om forholdet til databeskyttelsesdirektivet henvises til punkt 8 i de almindelige bemærkninger.

3.4. Kvalitet i indsatsen

3.4.1. Støtteforanstaltninger

3.4.1.1. Gældende ret

Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om foranstaltninger efter § 52, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller den unges særlige behov for støtte. Med mindre særlige forhold gør sig gældende, kan støtte kun iværksættes efter gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50. Der kan dog iværksættes akutte foranstaltninger sideløbende med undersøgelsen. Foranstaltningerne skal i så fald tilpasses undersøgelsens konklusioner og anbefalinger, når den er afsluttet. Kommunalbestyrelsen skal altid vælge den eller de mindst indgribende foranstaltninger, som kan løse de problemer, der er afdækket gennem undersøgelsen.

De enkelte typer af foranstaltninger omfatter en række forskellige former for tilbud om hjælp, jf. § 52, stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan efter § 52, stk. 4-5, træffe afgørelse om støtte til udsatte børn og unge i form af økonomisk støtte, hvis der er konstateret et behov herfor i en forudgående børnefaglig undersøgelse efter § 50. Støtten efter stk. 4 er trangsbestemt og kan ydes til forældremyndigheden i en række forskellige situationer. Støtten kan dække udgifter, der er en del af en foranstaltning såvel som en indirekte følge af en foranstaltning. Støtten efter stk. 5 er ikke trangsbestemt og kan gives som en formålsbestemt foranstaltning for at undgå barnets eller den unges anbringelse. Den kan også gives for at fremme en hjemgivelse eller støtte en stabil kontakt mellem forældre og børn under anbringelse uden for hjemmet.

Kommunalbestyrelsen kan endvidere efter § 52 tilbyde konsulentbistand til familier, når det må antages, at der over et vist forløb kan være behov for støtte til barnet eller den unge eller familien. Tilbuddet har karakter af

en egentlig foranstaltning, som er iværksat på baggrund af en truffet afgørelse, som strækker sig over et afgrænset tidsmæssigt forløb. Konsulentbistand omfatter en række forskellige områder, herunder bl.a. familiebehandling (i form af forældreprogrammer), familieplanlægning (f.eks. i form af rådgivning om prævention) og aftale om, at barnet eller den unge skal søge dagtilbud eller ungdomsklub mv.

3.4.1.2. Overvejelser bag forslaget

I forbindelse med Ankestyrelsens vurdering af klagesager ses ofte, at der i sagsbehandlingen i de enkelte sager først har været igangsat mindre indgribende foranstaltninger, som ikke har været effektive nok i forhold til at løse barnet eller den unges problemer.

Den nuværende formulering i serviceloven om, at kommunen altid skal vælge den mindst indgribende foranstaltning kan være en af årsagerne til, at nogle kommuner næsten altid først iværksætter mindre indgribende foranstaltninger, før de anvender mere indgribende støtte som f.eks. familiebehandling eller anbringelse uden for hjemmet. Det er imidlertid vigtigt, at der altid vælges den foranstaltning, som vurderes bedst at kunne løse barnet eller den unges behov, og som så vidt muligt kan forebygge, at problemerne udvikler sig yderligere.

De nuværende regler om foranstaltninger over for udsatte børn og unge har endvidere skabt uklarhed om reglerne om, at der kan iværksættes forebyggende og akutte foranstaltninger inden en børnefaglig undersøgelse efter § 50 er gennemført. Det bør derfor præciseres i loven, at kommunerne ikke behøver at afstå fra at iværksætte nødvendige akutte foranstaltninger over for et barn eller en unge med behov herfor.

Regeringens kortlægning af tidsforbruget i den offentlige sektor har vist, at kommunerne ønsker større fleksibilitet i forhold til at give de rette tilbud om støtte. Konkret har der været udtrykt ønske om at få mulighed for at tildele konsulentbistand samt økonomisk støtte uden først at skulle foretage en børnefaglig undersøgelse efter § 50. Endvidere har der været et ønske om enklere regler for foranstaltningerne kontaktperson og personlig rådgiver. Jf. nærmere herom i afsnit 2.

I forbindelse med konsulentbistand er det i dag muligt at give rådgivning om familieplanlægning, herunder brug af prævention. Det er i den forbindelse vigtigt at understrege, at det er muligt at give rådgivning om og økonomisk støtte til familieplanlægning efter serviceloven, og at det er vigtigt, at denne mulighed anvendes.

3.4.1.3. Den foreslåede ordning

Kommunen skal vælge den mest formålstjenlige foranstaltning

Det foreslås at præcisere, at kommunalbestyrelsen skal vælge en foranstaltning, som må forventes at kunne imødekomme barnets behov på tilstrækkelig vis og som må anses som værende mest formålstjenlig for barnets eller den unges tarv. Den nye bestemmelse understreger, at kommunen altid skal vælge den foranstaltning, der er nødvendig og tilstrækkelig for at sikre, at barnet eller den unge får den hjælp, der reelt er behov for. Kommunen skal således ikke etablere den mindst indgribende foranstaltning, hvis barnet har behov for et mere omfattende tiltag, da det ikke er hensigtsmæssigt at etablere en foranstaltning, som på lang sigt ikke afhjælper barnet eller den unges problem. Det betyder, at der f.eks. kan iværksættes en anbringelse, hvis dette vurderes bedst at kunne løse barnets problem. Det forvaltningsretlige princip, om at foranstaltningen skal være proportionel med formålet, vil stadig være gældende.

Formålet med lovforslaget er at sikre, at der vælges den rette foranstaltning til at løse barnets eller den unges problemer, og at der tages nøje hensyn til, om den valgte foranstaltning vil medføre den virkning, der er planlagt.

Foreløbige og akutte foranstaltninger kan foretages sideløbende med en børnefaglig undersøgelse

Med lovforslaget præciseres, at det er muligt at iværksætte en foreløbig eller akut foranstaltning sideløbende med, at en børnefaglig undersøgelse efter § 50 gennemføres. Formålet med forslaget er at præcisere, at det er muligt at iværksætte en foreløbig akutindsats, såfremt der er behov herfor. Den foreløbige indsats skal tilpasses den børnefaglige undersøgelses konklusioner, når undersøgelsen er afsluttet.

Enklere regler for kontaktpersoner og personlig rådgiver

Der er i de gældende regler et stort overlap mellem indsatsformerne »kontaktperson« og »personlig rådgiver« som kan give anledning til tvivl om, hvilken form for foranstaltning der skal anvendes. Derfor foreslås det at sammenskrive disse to indsatsformer. Desuden udledes en ny funktion til begrebet »kontaktperson« i form af det, som i andre sammenhænge kaldes for en »personlig mentor«. En kontaktperson som udfylder en mentorfunktion vil f.eks. kunne anvendes i forbindelse med støtte til børn eller unge, der har været involveret i kriminalitet. Ifølge lovforslaget kan en kontaktperson dække over en række forskellige funktioner, hvis konkretisering defineres individuelt i forhold til barnet eller

den unge eller familiens behov. En ”kontaktperson” kan både dække over de funktioner, der tidligere har været varetaget af en personlig rådgiver såvel som over de funktioner, der har været varetaget af en kontaktperson. Denne del af forslaget er en del af regeringens afbureaukratiseringsplan, jf. herom i afsnit 2.

Økonomisk støtte uden krav om forudgående børnefaglig undersøgelse

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen får mulighed for at tildele økonomisk støtte uden en forudgående børnefaglig undersøgelse efter § 50. Disse indsatser er ikke indgribende over for hverken barn eller den unge eller familien. Forslaget skal endvidere ses i sammenhæng med det forhold, at den økonomiske støtte efter § 52, stk. 4 og 5, typisk gives til familier, som i forvejen får støtte efter § 52, stk. 3, og kommunen har derfor ofte gennemført en børnefaglig undersøgelse efter § 50. Forslaget vil gøre det lettere at hjælpe familier med mindre støttebehov og frigøre ressourcer, som kan bruges på andre opgaver i forbindelse med arbejdet med udsatte børn.

Forslaget er en del af regeringens afbureaukratiseringsplan, jf. nærmere om dette i afsnit 2.

Konsulentbistand og familieplanlægning uden en forudgående børnefaglig undersøgelse

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde konsulentbistand med hensyn til børn eller unges forhold samt familieplanlægning uden en forudgående børnefaglig undersøgelse efter § 50. Formålet med forslaget er at gøre det lettere at hjælpe familier med mindre støttebehov, uden først at skulle iværksætte en undersøgelse efter § 50. Forslaget er et led i regeringens afbureaukratiseringsplan, jf. herom i de almindelige bemærkninger i afsnit 2. Bestemmelsen om, at kommunalbestyrelsen kan aftale med familien, at barnet eller den unge skal søge dagtilbud eller skole mv. vurderes dog at forudsætte en børnefaglig undersøgelse efter § 50, hvorfor den adskilles fra bestemmelsen og forbliver i § 52, stk. 3, som hidtil. Dette betyder ingen egentlig ændring i den gældende retstilstand.

Med forslaget præciseres endvidere, at der efter bestemmelsen er mulighed for at give rådgivning om familieplanlægning. Den del af forslaget skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 52a, hvorefter kommunalbestyrelsen kan iværksætte tilbud om økonomisk støtte, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller den unges særlige behov for støtte, herunder også økonomisk støtte til prævention.

Formålet med forslaget er at gøre det lettere at hjælpe familier med mindre støttebehov uden først at skulle

iværksætte en undersøgelse efter § 50. Forslaget er en del af regeringens afbureaukratiseringsplan, jf. nærmere om dette i afsnit 2.

3.4.2. Efterværn

Forslaget omhandler en styrkelse af efterværn til unge mellem 18 og 22 år, der har været anbragt uden for hjemmet.

3.4.2.1. Gældende ret

Efter § 76 kan visse foranstaltninger for børn og unge opretholdes eller genetableres, indtil den unge fylder 23 år, hvis den unge opfylder betingelserne herfor. For unge, der har været anbragt uden for hjemmet umiddelbart inden det fyldte 18. år, kan visse nye tilbud desuden iværksættes. Hjælpen til unge fra 18 – 22 år kaldes ”efterværn” og har til formål at hjælpe de unge til en bedre overgang til voksenlivet.

Reglerne om efterværn findes i §§ 68 og 76. Heraf fremgår, at kommunalbestyrelsen i den unges opholdskommune senest 6 måneder forud for ophør af en anbringelse ved det 18. år skal træffe afgørelse om, hvorvidt den unge har behov for foranstaltninger efter § 76 og i givet fald træffe afgørelse om, hvilke foranstaltninger der skal iværksættes. Forud for afgørelsen skal de kommunale myndigheder i samarbejde med den unge revidere handleplanen. Det er et krav, at handleplanen er revideret umiddelbart inden, der træffes afgørelse om efterværn og dermed senest ½ år før den unge fylder 18 år.

Når den unge fylder 18 år, vil den unge få selvstændig opholdskommune i den kommune, hvor den unge opholder sig. Dvs. at det er den kommune, hvor anbringelsesstedet ligger, der bliver handlekommune, hvis den unge bliver boende i denne kommune. Da den hidtidige kommune ikke kan forpligte den kommende opholdskommune økonomisk, vil handleplanen i disse situationer som udgangspunkt alene kunne indeholde anbefalinger til, hvad der skal ske. Hvis den unge skifter opholdskommune ved det 18. år, vil det derfor være den nye opholdskommune, der skal træffe afgørelse om efterværn.

For unge, som er eller har været anbragt umiddelbart inden det fyldte 18. år, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om:

- 1) at døgnophold kan opretholdes eller genetableres,
- 2) at udpege en personlig rådgiver for den unge,
- 3) at udpege en fast kontaktperson for den unge og
- 4) at etablere en udslningsordning i det hidtidige anbringelsessted.

Derudover skal kommunen sikre at unge, som har været anbragt, så vidt muligt har mulighed for at komme tilbage på besøg på anbringelsesstedet, f.eks. i forbindelse med ferier og højtider. Muligheden skal være baseret på en aftale mellem anbringelsesstedet og de kommunale myndigheder, for at det praktisk kan gennemføres.

For unge, som tidligere har modtaget hjælp efter § 52 i form af enten kontaktperson eller personlig rådgiver, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om, at denne foranstaltning kan opretholdes eller tildeles igen efter det fyldte 18. år.

Efterværnet skal ophøre, når det ikke længere opfylder sit formål under hensyn til den unges behov for støtte, eller når den unges fylder 23 år.

3.4.2.2. *Overvejelser bag forslaget*

For udsatte unge og i særlig grad unge, der har været anbragt uden for hjemmet, kan overgangen til voksenlivet være svær. Unge, som har modtaget sociale foranstaltninger, har endvidere øget risiko for social eksklusion sammenlignet med deres jævnaldrende i forbindelse med overgangen til voksenlivet. Disse unge får sjældnere en uddannelse, har svagere tilknytning til arbejdsmarkedet, er oftere på overførselsindkomst og bliver oftere hjemløse, ligesom de har dårligere psykisk og fysisk helbred og oftere kommer i kontakt med retssystemet end deres jævnaldrende.

På den baggrund kan kommunalbestyrelsen tilbyde tidligere anbragte unge efterværn frem til det fyldte 23. år. De gældende regler begrænser dog den vifte af tilbud, kommunen kan tilbyde den unge. Da nogle unge kan have behov for andre typer støtte end de eksisterende muligheder, er der dermed risiko for, at de unge ikke får en støtte som i tilstrækkeligt omfang tager hensyn til deres individuelle behov. Eksempelvis har nogle kommuner givet udtryk for, at de fandt det nyttigt at tilbyde tidligere anbragte gruppeforløb eller samtalegrupper, og at det var u hensigtsmæssigt, at dette ikke var en mulighed i forhold til efterværnsreglerne.

Der vurderes at være behov for at præcisere, at støtten kan genetableres eller tildeles efter det fyldte 18. år. Det skyldes, at der kan være tilfælde, hvor unge, der i første omgang takker nej til støtte, senere kan ændre holdning, eller der for nogle unge senere kan opstå et behov for støtte, selvom de umiddelbart ved det fyldte 18. år ikke vurderes at have behov herfor.

I sager hvor den unge skifter opholdskommune ved det fyldte 18. år, er det vigtigt, at de to kommuner indleder et samarbejde i forbindelse med revisionen af handleplanen. Som reglerne er i dag, er der dog ikke fastsat

nærmere regler om, hvordan de to kommuner organiserer samarbejdet, ligesom der ikke stilles nærmere krav til samarbejdet.

I praksis har det vist sig, at der i forbindelse med den unges skift i opholdskommune ofte ikke er kontakt mellem den hidtidige og den nye opholdskommune i forbindelse med revision af handleplanen (Ophør af anbringelser ved det fyldte 18. år, Ankestyrelsens praksisundersøgelse 2009). Det betyder blandt andet, at den nye opholdskommune ikke udnytter den viden om den unge, som er forankret i den hidtidige opholdskommune. Det vurderes at være problematisk, da en koordinerende indsats mellem de to kommuner og en hurtig sagsbehandling hos den nye kommune er væsentlig for at sikre stabilitet og kontinuitet og medvirkende til at forhindre brud i støtten til den unge.

Unge, der har været anbragt uden for hjemmet uden samtykke fra forældrene og den unge, der er fyldt 15 år, kan i endnu højere grad end andre anbragte unge karakteriseres som udsatte i forhold til overgangen til voksenlivet. Her er kravene for, hvornår der kan iværksættes en tvangsanbringelse, skærpet sammenlignet med kravene i forbindelse med en anbringelse med forældrenes samtykke. Desuden er der i forbindelse med tvangsanbringelser oftere uenighed mellem forældrene eller den unge, de kommunale myndigheder og anbringelsesstedet. Forskningen viser, at dette har en dårlig indflydelse på barnet eller den unges udbytte af støtten (Anbringelse af børn og unge uden for hjemmet, SFI, 2003). Der vurderes derfor at være et behov om særligt at styrke efterværnsindsatsen over for denne gruppe unge.

3.4.2.3. *Den foreslåede ordning*

Fokus i indsatsen

Det foreslås at præcisere og indskrive formålet med efterværnet i selve lovteksten i § 76 for at sikre at formålet er tilstrækkeligt i fokus, når indsatsen tilrettelægges, da uddannelse, beskæftigelse og boligsituation er afgørende for et selvstændigt voksenliv.

Desuden foreslås at styrke alle udsatte unges overgang til voksenlivet ved, at der stilles krav om, at handleplanen for unge på 16 år eller derover skal opstille konkrete mål i forhold til den unges overgang til voksenlivet (§ 140). Formålet er at sikre en mere sammenhængende og langsigtet indsats i forhold til den unges overgang til voksenlivet. Ændringen understreger således, at indsatsen i disse år skal have et indhold, der giver den unge en god forberedelse til et selvstændigt voksenliv. Desuden vil kommunen tidligere i forløbet skulle overveje, hvilken støtte den unge kan og bør have før og efter sin 18 års fødselsdag og eventuelt kunne sætte konkrete initia-

tiver i værk for at støtte den unges overgang til voksenlivet.

Flere støttemuligheder

Det foreslås at give kommunerne mulighed for at iværksætte andre former for støtte, som har til formål at bidrage til en bedre overgang til en selvstændig livsførelse for den unge. Det betyder, at kommunerne i højere grad end hidtil får mulighed for at tilpasse støtten efter den enkelte unges individuelle behov.

Genetablering af støtte

Det foreslås at præcisere, at døgnophold, en kontaktperson eller andre former for støtte som led i efterværn kan tildeles eller genetaberes efter det fyldte 18. år. Det vil ske ved at lave et selvstændigt stykke herom i § 76.

Skift i handlekommune

ved det fyldte 18. år Det foreslås, at den hidtidige opholdskommune ved skift i opholdskommune, skal oversende den unges reviderede handleplan jf. § 68, stk. 12, til den nye opholdskommune forud for skiftet, dvs. forud for den unges 18. års fødselsdag.

Endvidere foreslås det, at der stilles krav om, at den nye opholdskommune inden 30 dage efter modtagelsen af handleplanen træffer afgørelse om, hvorvidt den unge har behov for efterværn, og i givet fald hvilke foranstaltninger, der skal iværksættes, og udarbejder en ny handleplan.

Forslagene har til formål at sikre, at tilflytningskommunen får de nødvendige oplysninger fra fraflytningskommunen, så grundlaget for en kontinuerlig indsats uden unødvendige brud er lagt.

Forslagene ændrer ikke ved, at det er væsentligt, at de to kommuner indleder et samarbejde i forbindelse med revisionen af handleplanen. Det sikrer, at den unge relativt tidligt ved, om der vil blive tilbudt støtte efter det fyldte 18. år. Samtidig er et tæt samarbejde mellem kommunerne med til at sikre udveksling af relevant viden om den unge og dennes forløb.

Ret til kontaktperson for unge, der har været anbragt uden samtykke

Med det formål at styrke indsatsen over for unge, der er eller har været anbragt uden samtykke umiddelbart inden det fyldte 18. år, foreslås det at give denne gruppe unge ret til efterværnsstøtte i form af en kontaktperson. Retten gives frem til det fyldte 23. år. I de perioder, hvor den unge i øvrigt tilbydes opretholdelse af døgnophold som led i efterværnet, bortfalder retten til en kontaktperson.

Det bemærkes, at de forsøg med ret til efterværn, som har været igangsat under projekt "Lige Muligheder" vil blive midtvejsevalueret med henblik på at vurdere de foreløbige erfaringer med ordningerne.

3.4.3. Handleplaner

3.4.3.1. Gældende ret

Efter gældende ret skal de kommunale myndigheder udarbejde en handleplan, inden der træffes afgørelse om foranstaltninger. Handleplanen skal bygge på de undersøgelser, der er gennemført, jf. § 50. Der skal i handleplanen opstilles mål og delmål i forhold til de seks faste punkter, som også den børnefaglige undersøgelse efter § 50 skal omfatte.

Med udgangspunkt i de nuværende regler skal de kommunale myndigheder udarbejde en handleplan for hvert barn eller ung, der har brug for en foranstaltning. Det gælder også selvom, der er tale om flere børn i samme familie.

3.4.3.2. Overvejelser bag forslaget

I forbindelse med arbejdet med at identificere forslag til regelforenkling på området har repræsentanter for kommunale medarbejdere blandt andet påpeget, at kravene til indholdet af handleplanerne er for ufleksible og uhensigtsmæssige og at medarbejderne fandt det svært at skelne mellem mål og delmål, jf. afsnit 2.

3.4.3.3. Den foreslåede ordning

Større fleksibilitet i reglerne

For at give kommunerne større frihed til selv at fastsætte retningslinjer for udarbejdelsen af mål i handleplanen foreslås det, at kravet om, at handleplanen både skal indeholde mål og delmål fjernes.

Samtidig foreslås det at ændre kravet til handleplanen, så der alene skal tages udgangspunkt i resultaterne af den børnefaglige undersøgelse af barnets eller den unges forhold. Det vil frigive ressourcer i kommunerne og give dem større frihed til at tilrettelægge handleplanen, så den tilpasses det enkelte barns behov

Konkrete mål for unge over 16 år.

Det foreslås endvidere, at handleplanen for unge, der er fyldt 16 år, skal indeholde konkrete mål i forhold til den unges overgang til voksenlivet. Formålet er at sikre en mere sammenhængende og langsigtet indsats i forhold til den unges overgang til voksenlivet. Se i øvrigt bemærkningerne herom i afsnit 3.4.2. om efterværn.

Undersøgelse af flere børn i samme familie.

I forlængelse af ændringerne af reglerne til den børnefaglige undersøgelse, jf. herom i afsnit 3.4.6., herunder ønsket om at give kommunerne større frihed, stilles forslag om, at kommunen skal have mulighed for at lave én fælles handleplan for børn i samme familie. Handleplanen skal tage højde for individuelle forskelle hos børnene, således at handleplanerne stadig kan indeholde individuelle mål for det enkelte barn eller den unge.

3.4.4. Godkendelse

3.4.4.1. Gældende ret

Servicelovens § 142 fastslår reglerne for godkendelse af anbringelsessteder for børn og unge, herunder om anbringelsesstederne skal være konkret eller generelt godkendte, og om der er klageadgang.

Den stedlige kommune skal godkende egne værelser mv. som generelt egnede. Det sker, før en ung anbringes på værelset mv. og uafhængigt af den enkelte, konkrete unge.

Endvidere skal den stedlige kommune godkende opholdssteder for børn og unge som generelt egnede. Der er ikke klageadgang for afgørelser om administrativ godkendelse af anbringelsessteder.

3.4.4.2. Overvejelser bag forslaget

I dag skal opholdskommunen for et anbringelsessted, der er oprettet som eget værelse, godkende værelset som generelt egnede anbringelsessted. Kommunen skal også føre driftstilsyn med værelset. Det sker uafhængigt af anbringelsen af en konkret ung på værelset. Ofte er det den stedlige kommune og den anbringende kommune imidlertid ikke den samme; den unge anbringes altså på et værelse i en anden kommune. I de tilfælde skal der ikke alene føres to forskellige tilsyn på det samme værelse med den samme unge, det skal også føres af to forskellige kommuner.

Efter de nuværende regler skal den kommune, hvor et anbringelsessted er beliggende (den stedlige kommune), godkende private tilbud. Samtidig skal samme kommune indhente og godkende oplysninger i forbindelse med registreringen af private tilbud på Tilbudsportalen. Både godkendelse og registrering på Tilbudsportalen er betingelser for, at den enkelte kommune kan anvende anbringelsesstedet. Af Tilbudsportalen fremgår eksempelvis oplysninger om organisatoriske forhold, ydelser, behandlingsmetoder, takster, personaleforhold og fysiske forhold. De samme elementer indgår i den stedlige kommunes godkendelse. Det betyder, at kommunerne reelt skal behandle de samme forhold vedrørende de pri-

vate tilbud to gange i to procedurer, som tjener det samme formål.

Plejefamilier og private opholdssteder har ikke mulighed for at klage over kommunernes afslag på godkendelse eller afgørelser om at trække en godkendelse tilbage. Det har været problematiseret med henvisning til, at der er store forskelle mellem de respektive kommuners praksis på området, hvilket skaber ulige vilkår for plejefamilierne og de private tilbud.

3.4.4.3. Den foreslåede ordning

Fjernelse af den generelle godkendelse og driftstilsynet med værelser

Som et led i regeringens afbureaukratiseringsplan foreslås at afskaffe den stedlige kommunes pligt til at foretage en generel godkendelse af og føre driftsorienteret tilsyn med egne værelser i kommunen. Værelserne skal i stedet godkendes konkret af den anbringende kommune i forbindelse med den konkrete anbringelse.

Forslaget skal bidrage til en tydeligere og mere enkel ansvarsfordeling mellem kommunerne.

Forenkling af krav til godkendelse af private tilbud

Det foreslås at forenkle de nuværende godkendelsesprocedurer for private tilbud, så godkendelsen af de private anbringelsessteder og indberetningen af oplysninger til Tilbudsportalen samles i én arbejdsgang. Forslaget vil forenkle kravene til kommunerne og mindske sagsbehandlingen. Den godkendende kommune vil fortsat skulle forholde sig til tilbuddets personale, pædagogik mv.

Forslaget er en del af regeringens afbureaukratiseringsplan og skal bidrage til mere enkle processer i kommunerne og ensartethed på tværs af relaterede lovområder, jf. afsnit 2. Forslaget skal ses i sammenhæng med de ændringer af lovens § 14 om optagelse af private tilbud på Tilbudsportalen som fremgår af regeringens fremsatte lovforslag om afbureaukratisering på dele af det sociale område.

Klageret for plejefamilier og opholdssteder

Det foreslås, at den begrænsning i klageadgangen, som hidtil har været gældende for klager over afslag på godkendelse, fjernes. Dermed får plejefamilier og opholdssteder, som ønsker at påklage kommunernes afgørelser om godkendelse, mulighed for at klage til de sociale nævn. Det vil bidrage til udviklingen af en fælles praksis, styrke plejefamilier og opholdssteders rettigheder og bidrage til at sikre en bred vifte af tilbud. Forslagets formål er bl.a. at bidrage til en mere ensartet godkendelsespraksis i kommunerne.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.1.2 om godkendelse af plejefamilier.

3.4.5. Kommunernes tilsyn med anbringelsessteder

3.4.5.1. Gældende ret

Driftsorienteret tilsyn.

Serviceovens § 148 a indeholder reglerne for det generelle driftsorienterede tilsyn med kommunens tilbud. Efter de gældende regler skal den stedlige kommune føre driftsorienteret tilsyn med tilbuddet. I lovteksten nævnes personale, bygninger og økonomi som elementer i tilsynet.

Det er ikke reguleret, hvordan og hvor ofte kommunen skal føre driftsorienteret tilsyn med anbringelsessteder. Det nævnes heller ikke i lovteksten, at overvejelser om anbringelsesstedets pædagogik skal indgå i tilsynet.

Det personrettede tilsyn, børnesamtaler og handleplaner

Af serviceovens § 148 fremgår reglerne for det individuelle personrettede tilsyn, mens reglerne for revision af anbragte børn og unges handleplaner findes i lovens § 70.

Efter § 148 skal den anbringende kommune tale med et anbragt barn/ung under det personrettede tilsyn mindst en gang årligt.

Efter de gældende regler i § 70 skal den anbringende kommune minimum hver 12. måned endvidere vurdere, om der er behov for en ændret indsats og ændret handleplan for det anbragte barn/ung. Kommunens vurdering af, om handleplanen for et anbragt barn eller en ung og dennes familie skal revideres, skal ske på baggrund af det personrettede tilsyn med barnet eller den unge og kontakt med forældremyndighedsindehaveren. Det fremgår ligeledes, at vurderingen skal vedrøre både den del af handleplanen, der drejer sig om barnet eller den unge såvel som den del, der drejer sig om forældremyndighedsindehaveren.

3.4.5.2. Overvejelser bag forslaget

For anbragte børn og unge er det af afgørende betydning, at den hjælp og støtte, de modtager under anbringelsen, er kvalificeret og tilgodeser børnenes behov. Som nævnt har anbragte børn og unge ofte betydelige problemer, bl.a. i forhold til uddannelse, sundhed og socialt netværk. Dette peger på, at der kan være behov for at styrke indsatsen under anbringelsen.

Aftaleparterne er enige om, at et velfungerende tilsyn er et vigtigt redskab til at sikre en bedre kvalitet i ind-

satsen over for det enkelte barn. Det driftsorienterede tilsyn med anbringelsesstederne skal sikre, at anbringelsesstederne lever op til grundlaget for den godkendelse/aftale, der er indgået med kommunen, herunder vedrørende forhold som personale, bygninger og økonomi. Det personrelaterede tilsyn med de anbragte børn er grundlaget for at følge det enkelte barns udvikling og løbende tilpasse indsatsen til barnets aktuelle situation.

Kommunerne skal løbende følge de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål, herunder mindst én gang årligt tale med barnet eller den unge under tilsynsbesøg på anbringelsesstedet. Mange anbringelsessteder oplever imidlertid, at kommunerne ikke i tilstrækkeligt omfang følger op på de anbragte børns udvikling, og at opfølgningen ikke sker på et systematisk grundlag. Det er problematisk, da opfølgningen er en forudsætning for at sikre en løbende tilpasning af indsatsen til barnets aktuelle behov.

Den nuværende lovgivning stiller kun få krav til indholdet af kommunernes driftstilsyn. Der er ikke et lovfæstet krav om, at kommunerne skal forholde sig direkte til stedernes pædagogiske indhold, på trods af, at det er centralt for børnenes velbefindende og udvikling. Der stilles i dag heller ikke krav til antallet af tilsynsbesøg eller karakteren heraf. Der er derfor behov for at sikre, at kommunernes driftsorienterede tilsyn også har tilstrækkeligt fokus på anbringelsesstedets tilgang til pædagogik, skolegang, sundhed m.v. Tilsvarende er der behov for at sikre, at der med en vis hyppighed aflægges tilsynsbesøg på anbringelsessteder for børn og unge, og at besøgene giver et reelt indtryk af forholdene på stedet.

3.4.5.3. Den foreslåede ordning

Øget fokus på det personrettede tilsyn

Bestemmelsen vedrørende det personrettede tilsyn skrives sammen med bestemmelsen om revision af handleplaner for at understrege sammenhængen mellem disse. Det foreslås at stille krav om, at kommunerne skal følge op på barnets handleplan mindst to gange om året. Ved revision af handleplanen skal det overvejes, om andre punkter kan være relevante, herunder f.eks. nye fokuspunkter om f.eks. skole, hvis barnet er kommet i skolepligtig alder.

Som led i denne opfølgning skal der for anbragte børns vedkommende gennemføres en samtale med barnet på anbringelsesstedet i forbindelse med tilsynsbesøg. Det medfører, at der med forslaget fremover skal foretages mindst to årlige personrettede tilsynsbesøg.

Forslaget har til formål at præcisere, at handleplanen er et centralt styringsredskab for indsatsen, og at tilsynet skal tage udgangspunkt i opfølgning på de mål, der

fremgår af handleplanen. Det understreges, at samtalen med barnet eller den unge i forbindelse med personrettede tilsynsbesøg som klar hovedregel skal gennemføres uden tilstedeværelse af ansatte på anbringelsesstedet. Det vil give barnet eller den unge bedre mulighed for at tale frit om, hvordan han eller hun har det, og om der er behov for at drøfte eventuelle problemer mv. Barnet eller den unge kan dog efter eget valg medbringe en bisidder eller en anden person til samtalen, hvis barnet eller den unge ønsker dette.

Forslaget skal styrke indsatsen over for anbragte børn og unge og opfølgningen herpå ved at øge fokus på sammenhængen mellem tilsyn og opfølgningen på handleplanen. Forslaget vil ligeledes medføre øget fokus på resultaterne af indsatsen til fordel for børnenes udvikling.

Øget kvalitet i det driftsorienterede tilsyn. Det foreslås, at der stilles mere detaljerede krav til tilsynets indhold. De indholdsmæssige krav til tilsynet skal tage udgangspunkt i viden om, hvad der er vigtigt for et godt børneliv, herunder skolegang, sundhed, fritidsinteresser m.v. Tilsynet skal fokusere på, om det konkrete anbringelsessted i tilstrækkeligt omfang har den pædagogik og de nødvendige kompetencer, der skal til for at støtte og udvikle den målgruppe, som stedet er godkendt til at modtage.

Samtidig stilles der krav til antallet af tilsynsbesøg og karakteren heraf med henblik på at sikre, at der aflægges tilsynsbesøg med en vis regelmæssighed, og at besøgene giver et reelt indtryk af forholdene på stedet. I forbindelse med det løbende tilsyn med anbringelsesstederne skal der aflægges mindst ét årligt uanmeldt tilsynsbesøg på anbringelsessteder efter § 66, nr. 5 og 6.

Forslaget har til formål at sikre en øget kvalitet i anbringelsesstedernes tilbud ved at stille større krav til tilsynets indhold samt antallet af tilsynsbesøg og karakteren heraf. Dette skal medføre, at de anbragte børn i mindre grad oplever markante problemer i forhold til ensomhed, manglende uddannelse, sundhedsproblemer m.v. både under og efter anbringelsen.

3.4.6. Børnefaglig undersøgelse efter § 50

3.4.6.1. Gældende ret

Efter gældende ret skal kommunalbestyrelsen undersøge barnets eller den unges forhold, hvis det må antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte. Afgørelsen herom træffes med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, jf. dog § 50, stk. 9 og § 51.

Undersøgelsen efter § 50 skal anlægge en helhedsbetragtning, der skal omfatte barnets eller den unges 1)

udvikling og adfærd, 2) familieforhold, 3) skoleforhold, 4) sundhedsforhold, 5) fritidsforhold og venskaber og 6) andre relevante forhold. Undersøgelsen må ikke være mere omfattende end formålet tilsiger, og skal gennemføres så skånsomt, som forholdene tillader.

Undersøgelsen skal resultere i en begrundet stillingtagen til, om der er grundlag for at iværksætte foranstaltninger, og i bekræftende fald af hvilken art disse bør være. Der skal i den forbindelse være oplysninger om, hvordan forældrene og den unge stiller sig til foranstaltningerne.

Hvis forældremyndighedsindehaveren eller den unge, der er fyldt 15 år, ikke giver samtykke til undersøgelsen, findes der to muligheder for at belyse sagen. For det første kan sagen belyses ved, at de eksisterende oplysninger indhentes. For det andet kan børn og unge-udvalget i særlige tilfælde, jf. § 51, beslutte at gennemføre en undersøgelse under ophold på en institution eller indlæggelse på sygehus, herunder psykiatrisk afdeling. Det er muligt i de tilfælde, hvor det må anses for nødvendigt for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller den unges sundhed eller udvikling. Undersøgelsen skal være afsluttet inden 2 måneder efter børn og unge-udvalgets afgørelse. Der er ikke adgang til at regulere samværet med forældrene under en sådan undersøgelse.

Foranstaltninger efter § 52 kan kun iværksættes efter gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse, medmindre særlige forhold gør sig gældende. Foranstaltninger efter § 52 kan kun iværksættes med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren eller den unge, der er fyldt 15 år.

Efter gældende ret skal kommunalbestyrelsen i forbindelse med en undersøgelse vurdere, om der skal foretages en undersøgelse af eventuelle andre børn i familien. Der er med de nuværende regler altid tale om en eventuel selvstændig undersøgelse for hvert barn eller ung.

Efter forældreansvarslovens § 21, stk. 1, kan der ved uenighed om omfanget og udøvelsen af samvær efter anmodning træffes afgørelse herom og fastsættes de nødvendige bestemmelser i forbindelse hermed. Efter lovens § 22, stk. 1, kan der i særlige tilfælde træffes bestemmelse om anden kontakt med barnet i form af telefonsamtaler, brevveksling, elektronisk post, fotografier el. lign. Afgørelse herom træffes af statsforvaltningen, jf. lovens § 38, stk. 1. I visse situationer træffes afgørelsen dog af retten, jf. lovens § 38, stk. 2.

Efter lovens § 24 finder disse bestemmelser om samvær og anden kontakt dog ikke anvendelse, hvis barnet

er anbragt uden for hjemmet efter kapitel 11 i lov om social service

3.4.6.2. Overvejelser bag forslaget

Kommunale medarbejdere har i forbindelse med arbejdet med at identificere forslag til regelforenklings på området påpeget, at kravet om samtykke i visse sager udgør en barriere for en hurtig indsats, idet medarbejderne i visse sager skal bruge uforholdsmæssig lang tid på at indhente samtykke, jf. afsnit 2. Der kan f.eks. være tale om sager, hvor den ene forældremyndighedsindehaver ikke er i kontakt med barnet eller den unge og ikke reagerer på kommunens henvendelser. Det hindrer igangsættelsen af en undersøgelse på trods af, at den anden forældremyndighedsindehaver har givet sit samtykke til undersøgelsen.

Et godt samarbejde med forældrene fremmer udbyttet af undersøgelsen og skaber det rette fundament for eventuelle foranstaltninger senere i forløbet. Det er i den forbindelse også ønskværdigt, at forældrene så vidt muligt tager ansvar for deres børn og herunder også indgår i et samarbejde med kommunen om undersøgelsen. Omvendt er det ikke hensigten, at et krav om samtykke skal forhindre, at den børnefaglige undersøgelse kan igangsættes. Endvidere kan det være problematisk, hvis forældrene modsætter sig f.eks. psykolog behandling af et barn eller en unge, der har brug herfor.

Kravet om, at undersøgelsen ikke må være mere omfattende end formålet tilsiger, har vist sig at være svært at definere i praksis. Repræsentanter for kommunale medarbejdere har blandt andet påpeget, at kravene til indholdet af den børnefaglige undersøgelse er for ufleksible og uhensigtsmæssige. Disse udmeldinger kan skyldes uklarheder omkring lovens krav til omfang og indhold. Der vurderes på den baggrund at være et behov for at præcisere kravene til undersøgelsens indhold og omfang.

Repræsentanter for kommunale medarbejdere på området har endvidere fremsat et ønske om, at der gives mulighed for at lave én samlet undersøgelse for børn i samme familie. Baggrunden for ønsket har været, at flere af de ting, der skal beskrives i undersøgelsen, i større eller mindre omfang er gældende for alle eller flere børn i samme familie. Det drejer sig eksempelvis om beskrivelserne af familieforholdene.

I forbindelse med en tvangsmæssig undersøgelse, hvor barnet eller den unge opholder sig på en institution, er indlagt på et sygehus eller lignende, har det vist sig, at der kan være situationer, hvor det vil være hensigtsmæssigt, at samværet mellem forældre og barn kan reguleres og evt. begrænses på samme måde som under en an-

bringelse. Formålet med at gennemføre undersøgelsen uden for hjemmet efter § 51 er således, at det kan ske i rolige og professionelle omgivelser, hvilket kan være vanskeligt, hvis forældrene gerne vil se barnet. Hvis forældrene f.eks. er urolige eller bekymrede for resultatet af undersøgelsen, kan dette påvirke barnet eller den unge på uhensigtsmæssig vis.

Det er i dag statsforvaltningen – og i visse tilfælde retten – der efter anmodning træffer afgørelse om omfanget og udøvelsen af samvær samt om anden kontakt i alle sager om børn og unge, der ikke er anbragt uden for hjemmet efter reglerne herom i servicelovens kapitel 11. I forslagens § 1, nr. 18, og § 3, nr. 1, foreslås det, at det under en børnefaglig undersøgelse under barnets eller den unges ophold på institution eller indlæggelse på sygehus efter servicelovens § 51 i stedet skal være kommunalbestyrelsen, der træffer afgørelse om samvær og anden kontakt. Baggrunden herfor er, at kommunen i forbindelse med den konkrete sagsbehandling vurderes at have tilvejebragt det bedste grundlag for en vurdering af, hvordan samværet bør være af hensyn til formålet med undersøgelsen af barnet eller den unge.

Persondataloven.

Indhentelse og anden behandling af oplysninger om rent private forhold er reguleret i persondatalovens §§ 7 og 8. For en generel gennemgang af disse regler henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger til § 49a om udveksling af oplysninger om rent private forhold i det tidlige forebyggende tværfaglige samarbejde (SSD-samarbejdet) punkt 3.3.1.

Retssikkerhedsloven.

Retssikkerhedsloven indeholder efter lovens § 2, stk. 1, regler for, hvordan kommunen (kommunalbestyrelsen) og statslige myndigheder på det sociale område (de sociale nævn, beskæftigelsesankenævne, Sikringsstyrelsen og Ankestyrelsen) skal behandle sager efter lovgivningen.

Efter lovens § 10 har myndigheden ansvaret for, at sager, der behandles efter denne lov, er oplyst i tilstrækkeligt omfang til, at myndigheden kan træffe afgørelse.

Myndigheden kan i medfør af retssikkerhedslovens § 11 anmode personer, der søger om eller får hjælp, om at medvirke til at få de oplysninger frem, som er nødvendige for at afgøre, hvilken hjælp de er berettiget til, og at lade sig undersøge hos en læge eller blive indlagt til observation og behandling som led i sagsbehandlingen. Ligeledes har personer, der får hjælp, pligt til at oplyse om ændringer, der kan have betydning for hjælpen.

Det følger af retssikkerhedslovens § 11 a, at myndigheden efter forudgående samtykke fra den, der søger om eller får hjælp, kan forlange, at andre offentlige myndigheder, uddannelsesinstitutioner, sygehuse, læger, psykologer, autoriserede sundhedspersoner i øvrigt og personer, der handler på disses ansvar, arbejdsløsheds-kasser, pengeinstitutter, arbejdsgivere og private, der udfører opgaver for det offentlige, giver oplysninger om den pågældende, der er nødvendige for at behandle sagen. Dette gælder også oplysninger om en persons rent private forhold og andre fortrolige oplysninger, ligesom myndigheden kan indhente lægejournaler, sygehusjournaler eller udskrifter heraf. Myndigheden kan forlange, at der optages retsligt forhør i overensstemmelse med retsplejelovens § 1018, hvis oplysningerne ikke videregives.

Efter samme bestemmelses stk. 2, kan myndigheden uden samtykke til brug for behandlingen af en enkelt sag eller til brug for generel kontrol kræve oplysninger om økonomiske forhold om den, der ansøger om eller får hjælp, og dennes ægtefælle eller samlever, fra andre offentlige myndigheder samt fra arbejdsløsheds-kasser. Tilsvarende oplysninger kan indhentes om andre husstandsmedlemmer. Oplysninger kan samkøres og sammenstilles med data fra myndighedens egne, andre myndigheders og arbejdsløsheds-kassers it-systemer, når dette er nødvendigt for at kontrollere, om betingelserne for at yde hjælp er opfyldt, herunder med henblik på efterfølgende kontrol af, om der er sket fejl eller misbrug i forbindelse med ydelse af hjælp. Oplysningerne kan indhentes, selv om den person, som oplysningerne vedrører, ikke bor i den kommune, som indhenter oplysningerne.

Hvis borgeren ikke medvirker, eller ikke giver samtykke til, at myndigheden kan indhente oplysninger, skal myndigheden efter retssikkerhedslovens § 11 b behandle sagen om hjælp på det foreliggende grundlag, medmindre oplysninger kan indhentes uden samtykke.

Det følger af retssikkerhedslovens § 11 c, at hvis det er nødvendigt for sagens behandling, kan kravet om samtykke efter § 11 a viges i sager om blandt andet særlig støtte til børn og unge efter kapitel 11 i lov om social service, hvor myndighederne kan påbegynde en sag eller træffe afgørelse uden forældrenes samtykke, samt i forbindelse med undersøgelser efter § 50 i lov om social service. Myndigheden skal dog uanset adgangen til at indhente oplysninger uden samtykke forsøge at få samtykke til at indhente oplysningerne.

Forholdet mellem persondataloven og retssikkerhedsloven.

Det følger af persondatalovens § 2, stk. 1, at regler om behandling af personoplysninger i anden lovgivning, som giver den registrerede en bedre retsstilling, går forud for reglerne i persondataloven.

Bestemmelsen indebærer, at persondataloven finder anvendelse, hvis regler om behandling af personoplysninger i anden lovgivning giver den registrerede en dårligere retsstilling. Det fremgår imidlertid af forarbejderne til persondataloven (jf. Folketingstidende 1999-2000, Tillæg A, side 4057 (forslag nr. L 147)), at det ikke gælder, hvis den dårligere retsstilling har været tilsigtet og i øvrigt ikke strider mod databeskyttelsesdirektivet (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger).

Ved lov nr. 398 af 28. maj 2003 blev kapitel 3 a (§§ 10-14) om oplysningspligt indsat i retssikkerhedsloven. Det overordnede formål med lovændringen var at skabe klarhed over myndighedernes beføjelser til oplysning af sociale sager.

Ved lovforslaget blev indført et krav om borgerens samtykke som betingelse for, at en myndighed kan indhente oplysninger på det sociale område. Samtidig blev indført en række konkrete undtagelser fra dette krav. Af lovforslagets almindelige bemærkninger fremgår, at det forudsættes, at persondatalovens regler om behandling af oplysninger m.v. finder anvendelse, i det omfang forslaget ikke udgør særregulering heraf. Det fremgår endvidere af bemærkningerne til § 11 a, stk. 1, at bestemmelsen i det omfang den anvendes til at forlange oplysninger fra andre sociale myndigheder, fraviger reglerne i persondatalovens § 8, stk. 3.

I det omfang retssikkerhedsloven giver en bedre retsstilling ved at stille krav om samtykke eller giver en tilsigtet dårligere retsstilling, er det således disse regler, der finder anvendelse ved indhentelse af personoplysninger.

Ved øvrig behandling af personoplysninger samt ved indhentelse af oplysninger, der ikke er omfattet af ovennævnte regler i retssikkerhedsloven, finder persondatalovens behandlingsregler anvendelse.

3.4.6.3. Den foreslåede ordning

Hurtig igangsættelse

Det foreslås at gøre det muligt at gennemføre den børnefaglige undersøgelse uden samtykke fra forældrene. Det foreslås, at den børnefaglige undersøgelse i stedet

for ”så vidt muligt skal gennemføres i samarbejde med forældrene og den unge, der er fyldt 15 år”. Inddragelse af og samarbejde med forældrene er, jf. de særlige bemærkninger til forslaget, fortsat udgangspunktet for kommunens udarbejdelse af undersøgelsen. Forslaget er en del af regeringens afbureaukratiseringsplan, jf. herom i afsnit 2.

Det forudsættes, at kommunen iagttager retssikkerhedslovens kapitel 3 a, når der indhentes oplysninger til brug for undersøgelsen efter § 50. Det forudsættes ligeledes, at persondataloven iagttages i det omfang, der i øvrigt sker behandling af personoplysninger, og i omfang indhentelsen af oplysninger ikke er omfattet af de nævnte regler i retssikkerhedslovens kapitel 3 a.

Det bemærkes, at persondatalovens øvrige regler om blandt andet den registreredes rettigheder, den dataansvarliges anmeldelsespligt og behandlingssikkerhed vil finde anvendelse i forhold til behandlingen af personoplysninger, herunder indhentelse af oplysninger i medfør af retssikkerhedsloven, i det omfang, det er relevant.

Omfang og indhold

Det foreslås at præcisere, at undersøgelsen skal gennemføres så skånsomt som muligt og ikke skal være mere omfattende, end formålet tilsiger. Det vil primært ske ved at flytte teksten herom fra stk. 5 til stk. 1 i § 50. I forlængelse heraf foreslås det, at der indsættes en ny bestemmelse, der præciserer, at de seks forhold, som undersøgelsen skal indeholde, kun skal undersøges nærmere i det omfang, det vurderes relevant for det enkelte barn. Punkterne indgår i undersøgelsen med mindre konkrete forhold betyder, at disse ikke er relevante. Forslaget er delvist en del af regeringens afbureaukratiseringsplan, jf. herom i afsnit 2.

Undersøgelse af flere børn i samme familie

Det foreslås, at kommunerne gives mulighed for at udarbejde én samlet undersøgelse for børn i samme familie, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at det er hensigtsmæssigt. Undersøgelsen skal tage højde for individuelle forskelle mellem børnene. Muligheden for at lave en selvstændig undersøgelse for hvert barn bevares, og kommunerne gives med lovforslaget frihed til selv at vælge fremgangsmåde i de konkrete sager. Forslaget er en del af regeringens afbureaukratiseringsplan, jf. herom i afsnit 2.

Regulering af samvær

Det foreslås at give kommunerne mulighed for at regulere samværet under en børnefaglig undersøgelse efter § 50 af et barn eller en ung uden for hjemmet, jf. § 51, efter principperne i § 71, hvorefter samværet under en

anbringelse kan reguleres. Formålet er at sikre, at undersøgelsen kan foregå under rolige og stabile rammer, så den kan gavne barnet eller den unge bedst muligt.

Samtidig foreslås en ændring af forældreansvarslovens § 24, således at statsforvaltningen og retten ikke længere har kompetence til at regulere samvær og anden kontakt under børnefaglige undersøgelser af børn og unge efter servicelovens § 51. Formålet med dette forslag er at undgå, at der i disse situationer etableres en parallelkompetence til at træffe afgørelse om samvær og anden kontakt.

Behandling af et barn eller en unge uden samtykke

Det indføres hjemmel til, at kommunen kan iværksætte behandling af barnets eller den unges problemer efter § 52, stk. 3, nr.3, uden forældrenes samtykke, hvis der er behov herfor.

3.4.7. Indstilling til børn og unge-udvalget

Forslaget omhandler børne- og unge udvalgets indstilling om anbringelse uden for hjemmet.

3.4.7.1. Gældende ret

En indstilling til børn og unge-udvalget om en anbringelse uden for hjemmet uden samtykke (jf. § 58) skal efter § 59 i serviceloven indeholde en redegørelse for

- 1) grundlaget for at betingelserne i § 58 anses for opfyldt,
- 2) de foranstaltninger efter § 52 stk. 3, der har været iværksat eller har været tilbudt familien, og grundene til at foranstaltninger af denne karakter nu må anses for at være utilstrækkelige eller uanvendelige,
- 3) de forhold i familien og hos barnet eller den unge eller i dennes omgivelser, som under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet kan bidrage til at klare vanskelighederne,
- 4) den handleplan for anbringelsen, jf. § 140, herunder den støtte og de initiativer, som er påtænkt for barnet eller den unge og dennes familie under anbringelsen i hjemmet og i tiden derefter, og
- 5) barnets eller den unges holdning til den påtænkte foranstaltning

3.4.7.2 Overvejelser bag forslaget

Den hidtidige formulering af § 59, stk. 1, nr. 2, kan give anledning til tvivl om, hvorvidt der er krav om, at der skal have været iværksat andre og mindre indgribende former for foranstaltninger forud for indstillingen om en anbringelse uden samtykke. Hvis der i en sag er grundlag for en tvangsanbringelse, skal denne iværksættes, selvom der ikke tidligere har været iværksat

foranstaltninger over for barnet eller familien. På denne måde beskyttes barnet bedst muligt.

3.4.7.3. *Den foreslåede ordning*

Det foreslås at forenkle kravene til indstillingen til børn og unge-udvalget, så kravet, om at indstillingen skal indeholde en redegørelse for de foranstaltninger, der hidtil har været iværksat, og som nu anses for at være utilstrækkelige eller uanvendelige (jf. den nuværende § 59, nr. 2), udgår. Desuden foreslås det, at den socialfaglige undersøgelse skal vedlægges indstillingen, ligesom det foreslås, at der i højere grad i lovteksten henvises til kravene til den børnefaglige undersøgelse, hvor mange af de nødvendige oplysninger i forvejen vil være tilvejebragt. Forslaget er en del af regeringens afbureaukratiseringsplan, og har til formål at skabe større fleksibilitet i kommunernes opgaveløsning, jf. afsnit 2.

3.4.8. *Standarder for sagsbehandlingen*

3.4.8.1. *Gældende ret*

Kommunerne skal efter § 138 udarbejde standarder for sagsbehandling på området, f.eks. for sagsbehandlingstider. Fra 2010 skal den enkelte kommune også udarbejde kvalitetskontrakter med mål for kommunens service.

3.4.8.2. *Overvejelser bag forslaget*

De forskellige krav om udarbejdelse af sammenhængende børnepolitikker, sagsbehandlingsstandarder og kvalitetskontrakter kan føre til dobbeltarbejde og tage tid fra arbejdet med borgerne.

3.4.8.3. *Den foreslåede ordning*

Det foreslås at fjerne kravet om, at kommunerne skal udarbejde sagsbehandlingsstandarder på området for udsatte børn og unge, hvilket skal ses i lyset af det kommende krav om, at den enkelte kommune også skal udarbejde kvalitetskontrakter med mål for kommunens service. Formålet er at give kommunerne større fleksibilitet i tilrettelæggelse af indsatsen.

3.4.9. *Ophæve krav om en tværfaglig gruppe*

3.4.9.1. *Gældende ret*

I dag er kommunerne efter § 49 forpligtigede til at oprette en tværfaglig gruppe på børne- og ungeområdet.

3.4.9.2. *Overvejelser bag forslaget*

Det er vigtigt, at indsatsen over for børn og unge er baseret på tværfaglighed, hvor pædagoger, lærere, læger og andre faggrupper inddrages. Dette understreges også

i lovgivningen. Kommunerne har pligt til at samarbejde tværfagligt, men det skal være op til kommunerne selv at afgøre, hvordan det tværfaglige samarbejde tilrettelægges. Samarbejdet kan tilrettelægges på mange forskellige måder, herunder f.eks. via faste mødestrukturer, placering af socialrådgivere på skolerne osv., og det bør derfor ikke reguleres centralt.

3.4.9.3. *Den foreslåede ordning*

Kravet om, at kommunerne skal nedsætte en tværfaglig gruppe på børneområdet fjernes. Formålet er at give kommunerne større fleksibilitet i tilrettelæggelse af indsatsen. Forslaget er en del af regeringens afbureaukratiseringsplan, jf. herom i afsnit 2.

3.4.10. *Måltrettet brug af børnefaglige undersøgelser ved børn med handicap*

3.4.10.1. *Gældende ret*

Efter gældende ret kan der gives aflastning til børn og unge med særligt behov for støtte efter § 52, stk. 3, nr. 5, herunder til børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Aflastning efter denne bestemmelse forudsætter, at der er gennemført en børnefaglig undersøgelse efter § 50, lige som der skal udarbejdes en handleplan for barnet eller den unge efter § 140.

Aflastning kan derudover ydes til voksne efter § 84, stk. 1.

3.4.10.2. *Overvejelser bag forslaget*

Regeringens kortlægning af tidsforbruget i den offentlige sektor har vist, at kommunerne ønsker større fleksibilitet i forhold til at give de rette tilbud om støtte. Børn og unge med handicap, der bevilges aflastningsophold, har meget forskellige forudsætninger og behov. Derfor skal sagsbehandlerne have mulighed for at tilpasse sagsbehandlingen til det enkelte barn, og ikke være bundet af centrale krav til sagsbehandlingen.

3.4.10.3. *Den foreslåede ordning*

Det foreslås, at aflastning til familier med børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, også kan ydes efter § 84, stk. 1. Aflastningen forudsætter ikke en børnefaglig undersøgelse og udarbejdelse af handleplan. Da § 84, stk. 1, ikke er en del af reglerne om støtte til børn og unge med særligt behov for støtte, forudsætter aflastning til børn og unge efter denne bestemmelse dog, at det er familien, der har behov for aflastning.

3.4.11. Børn og unge-udvalgets sammensætning

3.4.11.1. Gældende ret

Efter retssikkerhedslovens § 18, skal kommunalbestyrelsen nedsætte et børn og unge-udvalg, der træffer visse afgørelser i sager vedrørende børn og unge, jf. § 74 i lov om social service. Børn og unge-udvalget træffer blandt andet afgørelse om gennemførelse af en tvangsmæssig undersøgelse af barnet eller den unge uden for hjemmet, jf. § 51, tvangsmæssig anbringelse uden for hjemmet, jf. § 58, og opretholdelse af en anbringelse, jf. § 62.

Efter retssikkerhedslovens § 19, stk. 1 skal de kommunale børn og unge-udvalg bestå af 3 medlemmer, der vælges af kommunalbestyrelsen blandt dens medlemmer, byretsdommeren i retskredsen og en pædagogisk psykologisk sagkyndig, der udpeges af statsforvaltningen.

3.4.11.2. Overvejelser bag forslaget

Et af de overordnede formål med reformen er at sikre en større børnesagkyndig ekspertise i sager om særlig støtte til børn og unge. Børn og unge-udvalget består i dag af 3 lægmænd (kommunalbestyrelsesmedlemmer), en juridisk sagkyndig (en byretsdommer) og 1 børnesagkyndig (den pædagogisk-psykologisk sagkyndige). Børn og unge-udvalgene træffer nogle af de mest indgribende afgørelser over for børn, unge og deres familier, og der er derfor behov for at sikre, at den fornødne ekspertise er til stede i udvalget, så at det sikres, at de afgørelser, som udvalget træffer, i fornødent omfang tager hensyn til barnets bedste i overensstemmelse med formålet med at yde særlig støtte til børn og unge..

	2010	2011	2012	2013
Staten i alt	173,7	70,1	44,4	32,6
<i>Heraf AST</i>		7,8	7,8	7,8
<i>Heraf de sociale nævn</i>		5,6	5,6	5,6
<i>Øvrige statslige initiativer</i>	173,7	56,7	31,0	19,2
Kommuner	0	155,8	167,7	173,5
Lovforslaget i alt	173,7	225,9	212,1	206,1

Ved satspuljeaftalen for 2010 er der afsat en ramme på i alt 240,1 mio. kr. i 2010, 257,5 mio. kr. i 2011, 218,0 mio. kr. i 2012 og 212,0 mio. kr. i 2013 til gennemførelse af alle dele af Barnets Reform. En del af midlerne anvendes til centrale initiativer, som ikke relaterer sig til lovforslaget. Lovforslagets økonomiske konsekvenser skal forhandles med kommunerne. Eventuelt uforbrugte midler forudsættes tilbageført til satspuljen.

De dele af lovforslaget, som omfatter afbureaukratiseringsforslag, skønnes at frigøre 41,4 mio. kr. årligt fra

3.4.11.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at øge antallet af børnesagkyndige i udvalget, fra 1 til 2 medlemmer. Det vurderes dog ikke hensigtsmæssigt at udvalget udvides til 6 medlemmer, under hensyntagen til mulighederne for at planlægge og afholde møder i udvalget, med det beslutningsdygtige antal medlemmer til stede.

Det vurderes stadig hensigtsmæssigt, at der er lægmænd i udvalget. Det foreslås derfor, at der fremover skal være 2 kommunalbestyrelsesmedlemmer i udvalget.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner

De samlede offentlige udgifter til forslaget forventes at blive 173,7 mio. kr. i 2010, 225,9 mio. kr. i 2011, 212,1 mio. kr. i 2012 og 206,1 mio. kr. i 2013. Heraf udgør udgifterne til staten 173,7 mio. kr. i 2010, 70,1 mio. kr. i 2011, 44,4 mio. kr. i 2012 og 32,6 mio. kr. i 2013. Af det samlede beløb udgør merudgifterne for kommunerne 155,8 mio. kr. i 2011, 167,7 mio. kr. i 2012 og 173,5 mio. kr. i 2013.

Merudgiften er til kompensation for kommunernes udgifter i forbindelse med lovforslagets hovedpunkter: Nærhed og omsorg, børn og unges klagerettigheder samt tidlig indsats og kvalitet i indsatsen. Merudgiften er desuden til de sociale nævn, Ankestyrelsen samt øvrige statslige initiativer.

og med 2011 i kommunerne ved at give mulighed for at lette administrative opgaver for kommunen. Forslagene til afbureaukratisering indgår som et element i regeringens opfyldelse af flerårsaftalen fra 2008 med KL om frigørelse af ressourcer til borgernær service i kommunerne i 2009-2013. Drøftelserne med KL om udmøntning af flerårsaftalen vil ske i forbindelse med de årlige drøftelser om kommunernes økonomi.

Finansministeren vil i forlængelse af de årlige drøftelser med KL om kommunernes økonomi fremlægge et

bloktilskudsaktstykke, hvori der søges om bemyndigelse til at kunne fravige § 14, stk. 2, i lov nr. 499 af 7. juni 2006 om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner med senere ændringer, så kommunernes statstilskud ikke nedsættes med de kommunale mindredrifter, som følger af lovforslaget. Dette skal ses i sammenhæng med formålet med de dele af lovforslaget, som omfatter afbureaukratiseringsforslag, nemlig at give kommunerne større frihed og frigøre ressourcer til borgernær service.

Det omfatter også, at frigjorte midler, der er finansieret af satspuljen, og som frigøres ved lovforslaget, samtidig ikke tilbageføres til satspuljen.

Ovenstående skal ses i sammenhæng med formålet med lovforslagets forslag til afbureaukratisering, nemlig at give kommunerne større frihed og frigøre ressourcer til borgernær service.

Der er udarbejdet en VAKKS-undersøgelse af lovforslagets administrative og selvstyremæssige konsekvenser for kommunerne.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har ikke administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

I forhold til lovforslagets §§ 49a og 153, hvori der undtages fra de gældende regler om behandling af oplysninger om rent private forhold (jf. herom i afsnit 3.3), skal påpeges, at det af databeskyttelsesdirektivets (direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995) artikel 8, stk. 1, følger, at behandling af oplysninger om bl.a. helbredsforhold som udgangspunkt skal forbydes af medlemsstaterne. Artikel 8, stk. 2, opregner en række undtagelser hertil, herunder hvis den pågældende udtrykkeligt har givet sit samtykke, eller hvis behandlingen er nødvendig for at beskytte den pågældendes eller andres vitale interesser.

Efter artikel 8, stk. 4, kan medlemsstaterne - med forbehold for, at der gives tilstrækkelige garantier - af grunde, der vedrører hensynet til vigtige samfundsmæssige interesser, fastsætte andre undtagelser end dem, der er nævnt i stk. 2, enten ved national lovgivning eller ved

en afgørelse truffet af tilsynsmyndigheden. Sådanne undtagelser skal meddeles til Kommissionen, jf. artikel 8, stk. 6.

Der er ikke i artikel 8 fastsat materielle behandlingskriterier om væsentlige sociale problemer. Det spørgsmål må derfor antages at skulle vurderes ud fra direktivets artikel 7. Artikel 7 fastsætter, at behandling af personoplysninger kan finde sted, hvis behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave i samfundets interesse eller henhørende under offentlig myndighedsudøvelse, som den registeransvarlige eller en tredjemand, til hvem oplysningerne videregives, har fået pålagt. Endvidere kan behandling af personoplysninger finde sted, hvis behandlingen er nødvendig for, at den registeransvarlige eller den tredjemand eller de tredjemænd, til hvem oplysningerne videregives, kan forfølge en legitim interesse. Det gælder medmindre den registreredes interesser eller de grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, der skal beskyttes i henhold til direktivet, går forud herfor.

Medlemsstaterne har uafhængigt af de generelle regler i direktivet mulighed for at fastsætte særlige betingelser for databehandling på specifikke områder, jf. direktivets artikel 5 og præambelbetragtning 22.

Det er Socialministeriets opfattelse, at lovforslagets §§ 49a og 153 ligger inden for rammerne af databeskyttelsesdirektivets. Det vurderes i den forbindelse, at det snævre formål med udveksling af oplysninger om rent private forhold i forbindelse med det tidlige og forebyggende tværfaglige samarbejde og underretningspligten samt den strafbelagte tavshedspligt for de myndigheder, der er omfattet af forslaget, jf. straffelovens § 152, må antages at udgøre tilstrækkelige specifikke garantier i databeskyttelsesdirektivets forstand.

Socialministeriet vil i givet fald i overensstemmelse med direktivets artikel 8, stk. 6, underrette Kommissionen om den gennemførte regulering på området.

Lovforslaget indeholder ikke i øvrigt EU-retlige aspekter.

9. Høring

Lovforslaget har været sendt i høring hos:

3F – Fagligt Fælles Forbund, Advokatrådet, Ankestyrelsen, Børn og Familier, Børne og kulturchefforeningen, Børns Vilkår, Børnerådet, Det centrale handicapråd, Center for ligebehandling af handicappede, Børnesagens Fællesråd, Dansk Erhverv, Danske handicaporganisationer, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab (v/ formand Hanne Börner), Dansk Industri, Dansk Psykiatrisk Selskab, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Psykolog-

forening, Danske Regioner, Dansk Sygeplejeråd, Den Danske Dommerforening, Børn og Familier, Familienstyrelsen, FOA – Fag og Arbejde, BUPL - Forbundet af Pædagoger og Klubfolk, Fabu, Forening for ledere af sundhedsordninger for børn og unge, Fagligt selskab for sundhedsplejersker, Foreningen af Danske Døgninstitutioner, Foreningen af Socialchefer i Danmark, Foreningen af statsforvaltningsjurister, ForældreLANDSforeningen (FBU), HK/kommunal, Institut for Menneskerettigheder, Kommunernes Landsforening, Kristelig Fagbevægelse, Kristelig Forening til Bistand for Børn

og Unge, Landsforeningen Bopam, Landsforeningen af Aktive Bedsteforældre, Landsforeningen af Kvindekrisecentre, Landsforeningen af Opholdssteder, og Skole- og Behandlingstilbud, Landsforeningen af Socialpædagoger, Landsforeningen af ungdomsskoleledere, Lægeforeningen, Danmarks Lærerforening, Lærernes Centralorganisation, Plejefamiliernes Landsforening, Red Barnet, Rigsadvokaten, Rådet for Socialt Udsatte, Socialpædagogernes Landsforbund, Statsforvaltningerne, Sundhedsstyrelsen, TABUKA, Ungdommens Vel, Ungdomsringen, Kriminalforsorgen.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser / mindredgifter	Negative konsekvenser / merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Lovforslaget frigør 41,4 mio. kr. i 2011 og frem.	173,7 mio. kr. i 2010, 225,9 mio. kr. i 2011, 212,1 mio. k. i 2012 og 206,1 mio. kr. i 2013.
Administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Jævnfør ovenstående vil lovforslaget medføre administrative lettelser for kommunerne.	55,2 mio. kr. i 2011, 55,3 mio. kr. i 2012 og 55,4 mio. kr. i 2013.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	I forhold til lovforslagets §§ 49a og 153, hvori der undtages fra de gældende regler om behandling af oplysninger om rent private forhold, skal det påpeges, at forhold vedrørende behandling af oplysninger om bl.a. helbredsforhold er reguleret af databeskyttelsesdirektivets (direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995) artikel 8, stk. 1. Det er Socialministeriets opfattelse, at lovforslagets §§ 49a og 153 ligger inden for rammerne af databeskyttelsesdirektivet. Lovforslaget indeholder ikke øvrige EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Med forslaget flyttes foranstaltningen ”konsulentbistand” fra servicelovens § 52, stk. 3, nr. 1 til lovens § 11 som nyt stk. 3. Baggrunden er, at konsulentbistand skal kunne gives uafhængigt af, om der har været foretaget en børnefaglig undersøgelse efter lovens § 50. Formålet hermed er at give kommunerne større fleksibilitet i forhold til tildeling af støtte til børn og unge, som har behov herfor. Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.4.1.

Konsulentbistand kan ifølge forslaget ydes til forældre og børn og unge, som har behov for et længerevarende og mere konkret rådgivningstilbud, end hvad der kan ydes som rådgivning efter § 11, stk. 1 og 2. Rådgivningen kan således i højere grad målrettes de konkrete problemer, der søges om hjælp til, og der kan ydes støtte over en længerevarende periode, hvis der er behov herfor. Der kan f.eks. være tale om samlivsproblemer, opdragelsesproblemer, sociale eller psykiske problemer eller kriminalitet. Konsulentbistand efter forslaget forudsætter stadig, at ydelsen er af væsentlig betydning for et barns eller en ung særlige behov for støtte. Konsulentbistanden kan dermed tilbydes i det tilfælde, hvor det må antages, at bistanden er relevant i forhold til at løse konkrete, afgrænsede problemstillinger, som giver sig udslag i et særligt støttebehov hos barnet eller den unge.

Konsulentbistand rækker således ud over det, den almindelige familieorienterede rådgivning kan give, men retter sig ikke i udgangspunktet mod problemer, der er så store, at der er behov for særlige foranstaltninger efter servicelovens kapitel 11. Hvis de problemer, som forældrene, barnet eller den unge beskriver, er af en sådan karakter, at der er anledning til bekymring for barnets eller den unges udvikling, er myndighederne forpligtigede til at gribe ind, og de almindelige regler efter servicelovens kapitel 11 gælder således i disse tilfælde.

Der træffes efter forslaget ikke afgørelse om konsulentbistand efter den foreslåede § 11, stk. 3, og dermed er der heller ikke adgang til at klage over tilbudet. Konsulentbistand forudsætter heller ikke en børnefaglig undersøgelse efter lovens § 50 eller udarbejdelse af en handleplan efter lovens § 140.

Det skal dog bemærkes, at konsulentbistand efter forslaget vil kunne ydes som opfølgning på en børnefaglig undersøgelse, selv om undersøgelsen viser, at der ikke er grundlag for at iværksætte særlig støtte efter § 52.

Det præciseres endvidere, at det er muligt at give rådgivning om familieplanlægning efter lovens § 11, stk. 3. Der er for denne del alene tale om en præcisering af gældende ret. Formålet med præciseringen er at signalere, at rådgivning om familieplanlægning kan være en relevant del af rådgiverens eller sagsbehandlerens rolle. Det kan f.eks. være aktuelt i forbindelse med eventuel anden rådgivning af enlige og sårbare unge mødre eller i de tilfælde, hvor familiens/den enlige forælders situation er af en sådan karakter, at familien/den enlige forælder med fordel kunne overveje at vente med at få endnu et barn til familien eller den enlige forælder har tilstrækkeligt overskud til at kunne tage tilstrækkeligt vare på barnet. Da der i disse tilfælde således kan være en risiko for, at et nyt barn også vil skulle anbringes uden for hjemmet, kan det være nødvendigt at gå i dialog med familien om, hvordan dette kan undgås. Der er altså tale om rådgivning til personer, som i forvejen har et barn, der har behov for særlig støtte, eller hvor der på anden vis er formodning om, at et yderligere barn vil betyde, at et kommende barn eller det eller de eksisterende børn ikke vil få tilstrækkelig omsorg. Formålet er at forebygge risikoen for, at en familie får flere børn, som efterfølgende kan komme i fare for også at blive anbragt.

Hvis der i forbindelse med rådgivning om familieplanlægning også gives konkret rådgivning om prævention, bør der lægges vægt på at hjælpe med at vælge en præventionsform, som passer til kvindens præferencer og livsstil. Der er alene tale om rådgivning og dialog om muligheden for prævention generelt. Specifik rådgivning om valg af konkrete præventionsformer, herunder også helbredsundersøgelse, vejledning i anvendelse af

præventionsmidlet og udskrivning af recepter foretages fortsat af sundhedspersonale som f.eks. den praktiserende læge.

Der vil i overensstemmelse med gældende ret kunne ydes støtte til udgifter, som følger af vejledning vedrørende barnet eller den unge, forældrene får som led i konsulentbistanden efter dette forslag. Der henvises vedrørende den økonomiske støtte til lovforslagets § 1, nr. 28 og bemærkningerne til.

Det skal understreges, at der kun er tale om rådgivning og dialog med familien eller den enlige mor, og at det således forudsættes, at den pågældende familie eller enlige forælder er indforstået hermed.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.4.1.

Til nr. 2

Efter gældende ret, jf. lovens § 14, stk. 1, jf. stk. 2, skal alle anbringelsessteder undtagen netværksplejefamilier være registreret i Tilbudsportalen som betingelse for, at kommunalbestyrelserne kan anvende dem til konkrete anbringelser. Efter gældende ret, jf. lovens § 142, er det kun netværksplejefamilier, der kan være konkret godkendte. Alle andre anbringelsessteder skal være generelt godkendte.

Med lovforslagets § 1, nr. 67, foreslås det, at plejefamilier og kommunale plejefamilier fremover skal kunne godkendes enten som konkret egnede til et eller flere bestemte børn eller unge eller som generelt egnede som efter gældende regler. Egne værelser m.v. skal ifølge lovforslagets § 1, nr. 69 fremover kun kunne godkendes som konkret egnede. Som konsekvens heraf foreslås det at præcisere i lovens § 14, stk. 1, at det stadig kun er anbringelsessteder, der er godkendt som generelt egnede, der skal registreres på Tilbudsportalen, og at konkret godkendte plejefamilier, konkret godkendte kommunale plejefamilier samt egne værelser m.v. således ikke skal registreres på portalen.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.4.4.

Til nr. 3

Efter gældende ret kan der gives aflastning til børn og unge med særligt behov for støtte efter lovens § 52, stk. 3, nr. 5, herunder til børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Aflastning efter denne bestemmelse forudsætter, at der er gennemført en børnefaglig undersøgelse efter lovens § 50, lige som der skal udarbejdes en handleplan for barnet eller den unge efter lovens § 140.

Aflastning og afløsning kan derudover ydes efter lovens § 84, stk. 1. Det følger allerede af gældende ret, at aflastning og afløsning efter § 84, stk. 1, også kan ydes til forældre, der passer et barn eller en ung under 18 år med funktionsnedsættelse i hjemmet, men da dette ikke fremgår med tilstrækkelig tydelighed af lovteksten, foreslås det, at præcisere dette ved at skrive § 84, stk. 1, ind i den gældende § 44.

Forslaget er et led i regeringens afbureaukratiseringsplan. Forenklingen ligger i, at aflastningen i disse tilfælde ikke forudsætter børnefaglig undersøgelse og udarbejdelse af handleplan.

Da § 84, stk. 1, ikke er en del af reglerne om støtte til børn og unge med særligt behov for støtte, forudsætter aflastning til børn og unge efter denne bestemmelse dog, at det er familien, der har behov for aflastning. Hvis behovet for aflastning skyldes barnets særlige behov for støtte, vil aflastningsordningen fortsat skulle etableres med hjemmel i lovens § 52, stk. 3, nr. 5, på baggrund af en forudgående børnefaglig undersøgelse.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.4.10.

Til nr. 4

Forslaget er en redaktionel ændring som konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 24.

Til nr. 5

Forslaget til en ny formulering af formålsbestemmelse i lovens § 46 har til formål at præcisere bestemmelsens indhold. Der er tale om en delvis videreførelse af indholdet i den gældende formålsbestemmelse, jf. § 46. Dog er der som noget nyt formuleret fem konkrete formål i stk.1, som støtten skal sigte mod. De fem formål går i høj grad igen i de 6 punkter, som skal undersøges i forbindelse med den børnefaglige undersøgelse efter lovens § 50.

Det præciseres i stk. 1, nr. 1, at barnet eller den unge så vidt muligt skal sikres kontinuitet i opvæksten og vokse op i et trygt omsorgsmiljø, der tilbyder nære og stabile omsorgsrelationer. Det skal så vidt muligt sikres, at barnet eller den unge indgår i en sammenhæng, hvor der kan skabes stabil og god voksenkontakt med så få brudte anbringelsesforløb som muligt. Det er i den forbindelse centralt, at de familiemæssige relationer understøttes under hensyn til, hvad der er barnets bedste, og at barnet eller den unge så vidt muligt bevarer et stabilt netværk i et eventuelt anbringelsesforløb.

Det følger af stk. 1, nr. 2, at støtten til det enkelte barn eller unge skal tilrettelægges, så der tages højde for, at

barnets eller den unges mulighed for personlig udvikling og opbygning af sociale relationer sikres. Det understreges dermed, at barnet eller den unge kan have behov for hjælp til at udvikle personlige og sociale kompetencer, f.eks. ved at få støtte til at opretholde venskaber og indgå i forskellige sociale netværk, fritidsaktiviteter mv.

Støtten skal efter stk. 1, nr. 3, tilrettelægges, så den understøtter barnets eller den unges skolegang og integration i uddannelsessystemet. I forlængelse af nr. 2 skal støtten altså også omfatte hensynet til udviklingen af barnets eller den unges faglige kompetencer, så barnet eller den unge så vidt muligt kan få en uddannelse og senere hen et arbejde. Det er med udgangspunkt heri vigtigt, at indsatsen fokuserer på, hvordan barnet eller den unge kan få en 'god skolegang'. Med 'understøtte' menes således at sikre, at barnet eller den unges skolefremmøde er stabilt, sikre lektiehjælp og generelt hjælpe barnet eller den unge til en god skolegang både socialt og fagligt. Endvidere er det vigtigt at undgå, at barnet – f.eks. pga. af nyt anbringelsessted eller lignende – har lange perioder, hvor det af forskellige årsager ikke går i skole.

Støtten skal efter stk. 1, nr. 4, fremme barnets eller den unges sundhed og trivsel. Det er afgørende, at der i støtten til udsatte børn og unge tages højde for, at der kan være et særligt behov for at fremme barnets psykiske og fysiske sundhed og trivsel, f.eks. i form af helbredstjek, vejledning om kost og motion samt forebyggelse af overdreven brug af rusmidler mv.

Støtten skal efter stk. 1, nr. 5, sigte mod at forberede barnet eller den unge til et selvstændigt voksenliv. Bestemmelsen knytter sig til servicelovens tilbud til unge over 18 år, jf. lovens § 76, som foreslås ændret, jf. lovforslagets § 1, nr. 60-63, og det understreges, at kommunalbestyrelsen skal anlægge et helhedsperspektiv i forhold til den unges tilværelse og udvikling i indsatsen over for det enkelte barn eller den unge.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger i afsnit 3.1.1

Stk. 2 og 3 er en videreførelse af indholdet i den gældende § 46, dog med en redaktionel sammenskrivning af bestemmelsen. Det angives heri, hvilke principper der skal lægges til grund for tilrettelæggelsen af støtten, herunder at støtten skal ydes tidligt og helhedsorienteret. Støtten skal således iværksættes så tidligt som muligt og i forhold til barnets samlede problemstillinger, så det i videst muligt omfang forebygger, at problemerne vokser sig store. Der er ingen materielle ændringer i indholdet i forhold til den gældende § 46.

Til nr. 6

Forslaget er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 28, som betyder, at der også skal gennemføres en børnesamtale efter lovens § 48, inden der træffes afgørelse om økonomiske tilskud efter den foreslåede § 52 a.

Til nr. 7

Forslaget er en redaktionel ændring som konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 39.

Til nr. 8

Efter gældende ret, jf. lovens § 49, skal kommunalbestyrelsen oprette en tværfaglig gruppe, der skal sikre, at støtte til børn og unge ydes tidligt og sammenhængende med inddragelse af faglig viden.

Som led i regeringens afbureaukratiseringsplan foreslås det, at kravet om oprettelse af tværfaglige grupper ophæves. Det tværfaglige samarbejde omkring indsatsen over for udsatte børn og unge er dog af væsentlig betydning for kvaliteten af indsatsen og den enkelte kommunalbestyrelse har derfor stadig en forpligtelse til at sikre, at der arbejdes tværfagligt og helhedsorienteret, hvilket bl.a. kommer til udtryk i lovens § 19 og i forslaget til ny formålsbestemmelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 3. Med forslaget vil det dog være op til den enkelte kommunalbestyrelse at vurdere, hvordan det tværfaglige samarbejde bedst organiseres.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.4.9.

Til nr. 9

Med forslaget til en ny § 49 a er der tale om en ny hjemmel til udveksling af oplysninger om rent private forhold i forbindelse med det tidlige eller forebyggende samarbejde på børn og unge-området. Ændringen skal styrke arbejdet med at forebygge, at børn og unge får behov for særlig støtte, samt at der for de børn og unge, som alligevel får et behov herfor, iværksættes støtte så tidligt som muligt, så det i så videst muligt omfang forebygges, at problemerne vokser sig store. Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.3.1.

Hjemlen til at udveksle oplysninger om rent private forhold skal være med til at understøtte og kvalificere fagpersoners tidlige eller forebyggende samarbejde over for konkrete børn og unge med behov for særlige støtte. Formålet er at give udsatte børn og unge en så tidlig og kvalificeret støtte som muligt, så deres problemer ikke vokser sig store og vanskeligt håndterbare.

Efter stk. 1 kan skole, skolefritidsordning, sundhedspleje, dagtilbud, fritidshjem efter § 52 i dagtilbudsloven

samt myndigheder, der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge, indbyrdes udveksle oplysninger om konkrete børns og unges rent private forhold (personlige og familiemæssige omstændigheder), hvis udvekslingen må anses for nødvendig, som led i det tidlige forebyggende samarbejde (Skole-, Sundhedspleje og Dagtilbuds- samarbejdet).

Udvekslingen af oplysninger kan kun ske mellem de myndigheder, der er nævnt i forslaget til § 49 a, stk. 1 og 3, dvs. de myndigheder, institutioner og fagpersoner, der agerer på den kommunale myndigheds vegne inden for et bestemt myndighedsområde. Det drejer sig om myndigheder, der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge (eksempelvis socialforvaltningen eller børne- og ungdomsforvaltningen, herunder Pædagogisk, Psykologisk Rådgivning (PPR), som er en del af forvaltningen på børne- og ungeområdet), og det kommunale sundhedsvæsen (sundhedsplejersker og kommunalt ansatte læger, der udfører opgaver i den kommunale sundhedstjeneste). Endvidere drejer det sig om dagtilbud, eller skoler samt selvejende eller private institutioner eller friskoler, som løser opgaver for de myndigheder, der er nævnt i bestemmelsens stk. 1).

Betingelsen for, at der kan udveksles oplysninger om rent private forhold er, at det sker som led i kommunens tidlige eller forebyggende samarbejde på børn og unge-området. Samarbejdet har til formål at styrke sammenhæng og helhed i tilbuddene til de svagest stillede børn og unge og sikre, at der i tilstrækkeligt omfang formidles kontakt til lægelig, social, pædagogisk, psykologisk og anden sagkundskab, jf. nærmere herom i bl.a. § 14 i ”Bekendtgørelse om forebyggende sundhedsordninger for børn og unge nr. 1183 af 28. november 2006” samt § 19 i serviceloven. Der er som følge af dette lovforslags ophævelse af § 49 ikke krav i serviceloven om, at kommunerne opretter tværfaglige grupper til at sikre den tidlige indsats, jf. bemærkningerne til nr. 68, og det er således op til den enkelte kommunalbestyrelse at fastlægge rammerne for det tværfaglige samarbejde.

§ 49 a tænkes anvendt i tilfælde, hvor en fagperson i sit daglige arbejde med et barn eller en ung bliver bekymret for et konkret barns eller den unges trivsel, udvikling eller sundhed, og som i den sammenhæng har behov for at drøfte bekymringen med en eller flere relevante fagpersoner for nærmere at afklare problemets omfang. Drøftelsen har til formål at afklare, hvorvidt den konkrete bekymring skal give anledning til et særligt tiltag overfor barnet eller den unge. Denne indledende drøftelse har således til formål så vidt muligt at afdække problemets karakter og kan på baggrund af drøftelsernes konklusioner føre til en række forskellige beslutninger. Den indledende drøftelse kan for det første forsøge at

afklare, om der er tale om et alvorligt problem, eller om bekymringen er grundløs. Hvis det viser sig, at det pågældende barn eller den unge kan have behov for støtte, kan de pågældende fagpersoner så vidt muligt vurdere, om barnets eller den unges vanskeligheder er af en sådan karakter, at det kan løses i de generelle tilbud som f.eks. skole eller dagtilbud. Hvis det viser sig, at problemet er af en sådan karakter, at de implicerede fagpersoner ikke kan vurdere dets omfang, eller hvis der er grund til at antage, at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte, som ikke kan løses i de generelle tilbud, bør der efterfølgende foretages en underretning efter § 153 i serviceloven. Jf. nærmere herom i bemærkningerne til § 153 om underretningspligten i de almindelige bemærkninger afsnit 3.3.2. og bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 78.

I de tilfælde, hvor en afklarende drøftelse efter § 49 a fører til iværksættelse af et tiltag over for barnet eller den unge, sker dette efter de gældende regler på området, jf. herom i lovforslagets almindelige bemærkninger punkt 3.3.1.

§ 49a giver hjemmel til udveksling af oplysninger om rent private forhold, dvs. bl.a. oplysninger om helbreds-mæssige forhold og væsentlige sociale problemer, jf. persondatalovens §§ 7-8. Det er alene oplysninger om det konkrete barn eller unges personlige og familiemæssige forhold, der kan udveksles mellem de omfattede myndigheder. Personlige og familiemæssige forhold omfatter i den forbindelse også de forhold, der er nævnt i servicelovens § 50, stk. 2, dvs. oplysninger om barnets eller den unges udvikling og adfærd, familieforhold, skoleforhold, sundhedsforhold, fritidsforhold og venskaber og andre relevante forhold. Der kan udveksles oplysninger om forhold i det konkrete barns og unges hjem, men kun hvis disse oplysninger er nødvendige i forhold til indsatsen over for barnet eller den unge.

Der kan kun ske udveksling af oplysninger mellem de i stk. 1 og stk. 3 nævnte myndigheder / institutioner, hvis udvekslingen må anses for nødvendig af hensyn til det tidlige forebyggende samarbejde. Der skal således være tale om børn eller unge, hvis trivsel, udvikling og sundhed, der er en bekymring for, og som på den baggrund vurderes evt. at have behov for tidlig forebyggende og helhedsorienteret indsats. Udvekslingen af oplysninger om rent private forhold skal være med til så vidt muligt at hindre, at barnet eller den unges problemer vokser sig så store og vanskelige at håndtere, at f.eks. en anbringelse uden for hjemmet kan blive nødvendig. Bestemmelsen bør kun anvendes i de tilfælde, hvor der er tale om børn og unge, som vurderes at være i risiko for senere hen at komme i en udsat position f.eks. i relation til omsorgssvigt, skolefrafald eller kriminalitet, og hvor hen-

synet til barnets tarv taler for, at en eller flere myndigheder udveksler oplysninger med henblik på at afklare, hvorvidt bekymringen skal give anledning til en tidlig indsats, herunder om der kan være behov for en underretning efter § 153 i serviceloven.

Udvekslingen af oplysninger om rent private forhold forudsætter, at den pågældende myndighed eller institution først har forsøgt selv at vurdere problemstillingens karakter. Det er i den forbindelse dog vigtigt at understrege, at den pågældende myndighed netop ikke altid forventes at kunne afdække problemets karakter. Problemernes omfang eller karakter kan være vanskelige at vurdere i begyndelsen og især i barnets tidlige år. Det er derfor vigtigt, at der i disse sager tages initiativ til en tværfaglig afklaring af problemets karakter med henblik på at sikre, at der sker en tidlig eller forebyggende afklaring af barnets problemer. Formålet med § 49 a er at understøtte og kvalificere myndighedernes fælles faglige afklaring af problemerne, herunder om det berørte barn eller den unge kan have behov for en forebyggende indsats i det generelle tilbud, eller om der er behov for en egentlig underretning efter § 153. Heri ligger, at der med ordningen ikke kan skabes adgang til, at de involverede myndigheder frit kan videregive enhver oplysning om et konkret barn eller unges forhold. Der kan således alene udveksles oplysninger, som er nødvendige for, at de involverede myndigheder kan tage stilling til, om det pågældende barn eller den unge kan have brug for støtte.

Der henvises i den forbindelse til lovforslagets § 153 om underretningspligt for personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt erhverv, jf. lovforslagets § 1, nr. 78. Ved en konkret bekymring for et barn eller en ung, skal de pågældende fagpersoner således overveje 2 løsningsmodeller. Dels skal det overvejes, om der er grundlag for først at afklare barnets eller den unges situation nærmere med en eller flere relevante kollegaer i det tværfaglige samarbejde, førend der tages stilling til, om der skal foretages underretning eller om barnet eller den unge skal have støtte i normalsystemet. Det kan f.eks. være relevant, hvor de pågældende fagpersoner er i tvivl om, hvad der kan observeres ved barnet eller den unge. Dels skal de pågældende fagpersoner overveje, om bekymringen for det pågældende barn eller den unge bør føre til, at der bliver foretaget en underretning med det samme, så kommunen involveres i barnets eller den unges problem så rettidigt som muligt. Dette kan f.eks. være nødvendigt i tilfælde af bekymringer om vold mod barnet.

Inddragelse af forældrene

De pågældende myndigheder skal som udgangspunkt have forsøgt eller have overvejet muligheden for at indhente samtykke fra forældremyndighedsindehaver og den unge, der er fyldt 15 år, før der udveksles de fornødne oplysninger om et barns eller den unges forhold. Det må dog i visse tilfælde erkendes, at nogle forældre til udsatte børn eller unge ikke altid kan overskue myndighedernes behov for at samarbejde om løsningen af barnets problemer. Det kan f.eks. skyldes, at forældrene er angst eller problemfornægtende og måske nærer en dybtliggende mistillid til offentlige myndigheder. Det kan også skyldes, at forældrene befinder sig i en misbrugssituation, der gør dem ude af stand til at varetage barnets tarv, eller at forældrene har interesse i at skjule, at der kan være problemer i hjemmet. Om man i disse tilfælde alligevel skal forsøge at få et samtykke fra forældrene, eller om oplysningerne blot skal videregives med hjemmel i lovforslagets § 49 a, må afgøres i de enkelte tilfælde på baggrund af myndighedernes kendskab til familien.

De i stk. 1 og 3 nævnte myndigheder kan således vælge at gøre brug af lovforslagets § 49 a, hvis de på baggrund af en konkret bekymring for et barn eller den unges trivsel, udvikling eller sundhed vurderer, at der kan være behov for støtte, og hvis forældrene som følge af særlige omstændigheder ikke kan forventes at ville deltage i samarbejdet. Myndighederne kan herefter indledningsvist få afklaret, hvilke initiativer der vil være mest hensigtsmæssige for at hjælpe det pågældende barn eller den unge ud af problemerne. Forslaget giver på den måde myndighederne mulighed for at gennemføre sådanne indledende drøftelser, uden at et samtykke fra de unge eller deres forældre til videregivelse af oplysningerne er nødvendigt.

Når en foreløbig drøftelse efter forslaget til § 49 a har vist, at der er behov for et nærmere samarbejde mellem myndighederne om løsningen af bestemte børn og unges problemer for at hindre, at barnets eller den unges problemer vokser sig større, bør forældrene og den unge over 15 år som udgangspunkt inddrages i samarbejdet. Hvis der er tale om en underretning og om en efterfølgende børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50, træder de gældende regler om inddragelse af forældre og den unge over 15 år i kraft, jf. lovforslagets § 1, nr. 11. Det er i den forbindelse vigtigt, at forældrene forstår betydningen af, at de deltager i samarbejdet og giver samtykke til en drøftelse af familiens forhold mellem myndighederne.

Efter stk. 2 kan udveksling af oplysninger til brug for en eventuel sag om et konkret barn eller en ung efter stk. 1 som udgangspunkt finde sted én gang. I særlige til-

fælde kan udvekslingen af oplysninger om et barn eller en ung efter stk. 1 dog finde sted ved et opfølgende møde. Udvekslingen af oplysninger om rent private forhold efter denne bestemmelse kan altså kun ske ved 2 møder i alt. Det kan f.eks. være aktuelt, hvis der sker afgørende nyt i barnet eller den unges situation, som nødvendiggør, at man i det tværfaglige samarbejde drøfter situationen en ekstra gang, inden man i det tværfaglige samarbejde træffer beslutning om, hvorvidt der er behov for at igangsætte en indsats og inddrage forældrene. Hvis der senere opstår et nyt problemkompleks vedrørende det samme barn eller unge og derved en eventuel ny sag, vil der ikke være tale om samme forhold, og der kan således ske udveksling af oplysninger inden for det tidlige eller forebyggende samarbejde ved et nyt møde, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt.

En myndighed kan vælge at videregive oplysninger ved et møde. Det skal i den forbindelse påses, at udvekslingen af oplysninger sker i fortrolighed, så oplysningerne kun videregives til den eller de myndigheder, der er omfattet af bestemmelsen og relevante for videregivelsen.

Efter stk. 3 kan der i samme omfang som nævnt i stk. 1 ske udveksling af oplysninger mellem myndighederne og selvejende eller private institutioner eller friskoler, der løser opgaver for det offentlige inden for social- og undervisningsområdet, hvis det vurderes relevant i forhold til formålet. Private, der ikke løser opgaver for det offentlige på de nævnte områder, herunder f.eks. spejderklubber og sportsforeninger, kan ikke udveksle oplysninger efter § 49 a.

Efter den foreslåede bestemmelse i stk. 4 kan en myndighed eller institution, der indgår i det forebyggende samarbejde altid undlade at deltage i udvekslingen. Dette er også tilfældet selvom myndigheden eller institutionen er berettiget til videregivelsen efter § 49 a. Den foreslåede bestemmelse fraviger på dette punkt bestemmelsen i forvaltningslovens § 31, hvorefter en myndighed eller institution, der er berettiget til at videregive oplysninger, også normalt er forpligtet hertil på begæring af en anden myndighed, når oplysningerne har betydning for den anden myndigheds virksomhed. Endvidere bemærkes, at hvis der er tale om videregivelse fra en sundhedsperson, er det den enkelte sundhedsperson, der vurderer, om det konkret er nødvendigt at videregive oplysningerne.

Der er således lagt stor vægt på, at det forebyggende samarbejde om børn og unge ikke må skade barnet/den unge eller offentlige myndigheders samarbejde med forældrene og barnet eller den unge. De implicerede myndigheder skal således hver især vurdere, om det konkret er nødvendigt at videregive oplysninger om rent private

forhold, samt om dette vil skabe unødvendige komplikationer i samarbejdet med forældrene og barnet eller den unge.

Sker der videregivelse af oplysninger i strid med de foreslåede regler, vil der efter omstændighederne være tale om et brud på tavshedspligten, som vil kunne være omfattet af straffelovens § 152 om strafansvar for urettiligt videregivelse af fortrolige oplysninger fra en myndighedsperson. Efter straffelovens § 152 a finder § 152 tilsvarende anvendelse på den, som i øvrigt er eller har været beskæftiget med opgaver, der udføres efter aftale med det offentlige.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.3.1.

Til nr. 10 og nr. 11

Efter gældende ret, jf. lovens § 50, stk. 1, kræver en børnefaglig undersøgelse samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år. Eksisterende oplysninger kan dog indhentes uden samtykke, jf. stk. 9. Undersøgelsen må ikke være mere omfattende end formålet tilsiger, og skal gennemføres så skånsomt, som forholdene tillader, jf. stk. 5.

Som led i regeringens afbureaukratiseringsplan foreslås det at ophæve kravet om formelt samtykke til en børnefaglig undersøgelse efter lovens § 50 fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år. I stedet understreges det, at den børnefaglige undersøgelse så vidt muligt gennemføres i samarbejde med forældrene og den unge, der er fyldt 15 år. Det betyder, at kommunalbestyrelsen aktivt skal søge at opnå samarbejde med forældrene.

Det foreslås desuden at præcisere, hvad der allerede er gældende ret, at den børnefaglige undersøgelse skal gennemføres så skånsomt, som forholdene tillader, og at den ikke må være mere omfattende, end formålet tilsiger, ved at flytte disse betingelser frem i lovens § 50, stk. 1.

Udgangspunktet for gennemførelsen af en børnefaglig undersøgelse er således, at kommunalbestyrelsen aktivt skal søge at opnå dialog og samarbejde med forældrene om undersøgelsen. Med bestemmelsen får kommunalbestyrelsen dog mulighed for at gennemføre undersøgelsen i de særlige tilfælde, hvor det ikke er muligt at indlede et positivt samarbejde med forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, samt i de tilfælde, hvor dette vil være særligt besværligt eller meget tidskrævende f.eks. hvis den ene af forældremyndighedsindehaverens bopæl ikke er kendt af myndighederne og vedkommende ikke har kontakt med barnet, eller hvis forældremyndighedsindehaveren afviser eller ikke besvarer kommunalbestyrelsens forsøg på dialog.

Formålet er at forhindre, at sådanne situationer bliver en barriere for at få undersøgt barnets eller den unges forhold og dermed for at give barnet eller den unge den nødvendige støtte.

Princippet om, at den børnefaglige undersøgelse skal gennemføres så skånsomt, som forholdene tillader, og at den ikke må være mere omfattende, end formålet tilsiger, skal ses i forlængelse af princippet om, at undersøgelsen så vidt muligt skal gennemføres i samarbejde med forældrene. Under hensyn til den belastning, som en undersøgelse kan udgøre for familien og barnet eller den unge, er det centralt, at undersøgelsen ikke bliver mere vidtgående end nødvendigt. Derfor må det løbende i undersøgelsen vurderes, hvor vidtgående undersøgelsen skal være, herunder hvilke oplysninger der er brug for i den konkrete sag. I relation hertil må det vurderes, hvilke oplysninger der skal indhentes, og det må afklares, hvilke oplysninger kommunalbestyrelsen allerede har om den unge. Denne afklaring vil med fordel kunne ske i samarbejde med forældremyndighedens indehaver og barnet eller den unge.

At den børnefaglige undersøgelse skal ske så skånsomt, som forholdene tillader, betyder desuden, at kommunalbestyrelsen skal sørge for, at forældrene og barnet eller den unge er informeret om undersøgelsens formål og forløb. Bestemmelsen skal i øvrigt ses i sammenhæng med lovens § 50, stk. 2 og 3, om undersøgelsens indhold.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.4.6.

Til nr. 12

Efter gældende ret, jf. lovens § 50, stk. 2, skal den børnefaglige undersøgelse anlægge en helhedsbetragtning, der skal omfatte de seks faste punkter, der er oplyst i § 50 stk. 2.

Som led i regeringens afbureaukratiseringsplan foreslås det at præcisere den eksisterende fortolkning af reglerne med en tilføjelse til stk. 2, hvoraf det fremgår, at de seks punkter i § 50, stk. 2, skal indgå i undersøgelsen med mindre konkrete forhold gør, at et eller flere af punkterne ikke er relevante at undersøge for det pågældende barn eller den unge.

Det betyder, at kommunalbestyrelsen i den konkrete sag skal vurdere, hvorvidt og i hvilket omfang hvert enkelt af de seks punkter er relevant at undersøge for det enkelte barn eller ung. F.eks. vil punktet skoleforhold ikke være relevant for et barn under den skolepligtige alder, ligesom den børnefaglige undersøgelse ikke nødvendigvis kræver indhentning af oplysninger om fritidsforhold og venskaber fra mange forskellige kilder, hvis ressourcer og problemer vurderes belyst tilstrækkeligt

på baggrund af f.eks. forældrenes og barnet eller den unges eller skolelærerens udtalelser.

Det er fortsat et væsentligt hensyn, at kommunalbestyrelsen foretager en grundig undersøgelse, idet det gælder om på så tidligt et tidspunkt som muligt at få en kvalificeret afdækning af barnets eller den unges og familiens problemer og ressourcer. Derfor skal kommunalbestyrelsen i sin undersøgelse kort begrunde, hvorfor et forhold ikke indgår i undersøgelsen. Det vil gøre det lettere senere hen at overveje, om der er behov for at supplere undersøgelsen, f.eks. når barnet når den skolepligtige alder.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.4.6.

Til nr. 13

Forslaget er en redaktionel ændring som konsekvens af forslaget om at fjerne kravet om oprettelse af en tværfaglig gruppe, jf. lovforslagets § 1, nr. 8.

Til nr. 14

Forslaget om ophævelse af § 50, stk. 5, er en konsekvens af, at indholdet flyttes til stk. 1 som led i forslaget om præcisering af de eksisterende regler, jf. lovforslagets § 1, nr. 11.

Til nr. 15

Efter gældende ret, jf. lovens § 50, stk. 6, skal en børnefaglig undersøgelse resultere i en begrundet stillingtagen til, om der er grundlag for at iværksætte særlig støtte, og hvad støtten i givet fald skal bestå i.

Det foreslås at præcisere, at der i forbindelse med, at der skal tages stilling til, hvilken støtte der skal iværksættes i forhold til barnet eller den unge, også skal tages stilling til, om foreløbig eller akut støtte, der er iværksat sideløbende med gennemførelsen af den børnefaglige undersøgelse, jf. § 52, stk. 2, som den fremgår af lovforslagets § 1, nr. 20, skal videreføres.

Forslaget skal sikre dels, at iværksat foreløbig eller akut støtte ikke automatisk videreføres, uden at der foretages en vurdering af, om den umiddelbare vurdering af barnets behov for støtte bakked op af resultaterne af den børnefaglige undersøgelse. Dels, at der i beslutningen om, hvilken konkret støtte der skal iværksættes, tages højde for, at barnet eller den unge allerede er inde i et støtteforløb, som det kan være hensigtsmæssigt at fortsætte, hvis det fortsat vurderes at opfylde barnets eller den unges behov.

Formålet hermed er at sikre, at barnet eller den unge modtager den støtte, som modsvarer de behov, der er afdækket i den børnefaglige undersøgelse.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.4.6.

Til nr. 16

Efter gældende ret, jf. lovens § 50, stk. 8, skal kommunalbestyrelsen i forbindelse med gennemførelsen af en børnefaglig undersøgelse af et barn eller en ung vurdere, om der skal foretages en undersøgelse af eventuelle andre børn i familien. Der er med de nuværende regler altid tale om en selvstændig undersøgelse for hvert barn eller ung.

Som led i regeringens afbureaukratiseringsplan foreslås det, at kommunalbestyrelsen får mulighed for at lade en eventuel børnefaglig undersøgelse af andre børn i familien indgå i en igangværende undersøgelse. Der kan således udarbejdes én samlet undersøgelse for flere børn i samme familie, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at det er hensigtsmæssigt. Muligheden for at lave en selvstændig undersøgelse for hvert barn bevares og kommunalbestyrelserne gives med forslaget således frihed til selv at vælge fremgangsmåde i de konkrete sager.

Det forudsættes, at der i en eventuel samlet børnefaglig undersøgelse fortsat tages højde for individuelle problemstillinger og behov, så det sikres, at børnenes individuelle støttebehov bliver udredt og afdækket i det omfang, det er nødvendigt. Visse forhold som vil typisk skulle beskrives selvstændigt for hvert barn, mens andre forhold vil kunne beskrives samlet. Der bør dog være en klar beskrivelse af individuelle forhold for det enkelte barn, da f.eks. en familiemæssig situation kan påvirke børn forskelligt.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.4.6.

Til nr. 17

Forslaget er en konsekvens af, at kravet om samtykke til gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse ophæves, jf. lovforslagets § 1, nr. 11.

Til nr. 18

Efter den gældende formulering af lovens § 52, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen ved valg af foranstaltning i den konkrete sag altid vælge den eller de mindst indgribende foranstaltninger, som kan opfylde de behov for støtte hos barnet eller den unge, der er afdækket gennem den børnefaglige undersøgelse. Formuleringen illustrerer, at proportionalitetsprincippet er et særligt vigtigt

princip at tage i anvendelse i børnesager, fordi de mulige foranstaltninger kan være indgribende for både børn, unge og forældre. Princippet er som forvaltningsretligt grundprincip gældende, uanset om det står udtrykkeligt i lovtæksten.

Det foreslås, at der om valg af foranstaltning i stedet kommer til at stå i § 52, stk. 1, at kommunalbestyrelsen altid skal vælge en foranstaltning, som må forventes at kunne imødekomme de problemer og behov hos barnet eller den unge, som er afdækket gennem den børnefaglige undersøgelse. Ændringen afspejler den forvaltningsretlige grundsætning om egnethed, hvorefter en foranstaltning altid skal være egnet til at løse det formål, den skal opfylde. Kommunalbestyrelsen bør således sikre, at afgørelsen som middel er egnet til at opnå målet.

Samlet set betyder det, at en afgørelse om iværksættelse af en foranstaltning ikke bør være så lidt indgribende, at den ikke er tilstrækkelig til at opnå målet, eller at den senere viser sig ikke at have effekt. Samtidig bør det altid sikres, at foranstaltningen ikke er så indgribende, at den har større bivirkninger end fordele for barnet eller den unge. Der er således tale om, at sagsbehandlingen i de enkelte tilfælde nøje må overveje balancen imellem disse forvaltningsretlige og faglige hensyn. Forslaget understreger dermed betydningen af, at den valgte foranstaltning træffes på grundlag af en grundig vurdering af barnet eller den unge og familiens situation og konkrete problemer, samt de deraf afledte behov for støtte.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.4.1.

Til nr. 19

Forslaget er en redaktionel ændring som konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 24.

Til nr. 20

Efter gældende ret, jf. lovens § 52, stk. 2, kan støtte efter § 52 kun iværksættes efter gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse med mindre særlige forhold gør sig gældende.

Med forslaget præciseres gældende ret med en formulering af, at støtte kun kan iværksættes efter en børnefaglig undersøgelse med den tilføjelse, at der kan iværksættes foreløbig eller akut støtte sideløbende med undersøgelsen. Kommunen kan således iværksætte støtte inden undersøgelsen er afsluttet i de tilfælde, hvor der er et akut behov herfor af hensyn til barnet eller den unge, eller i tilfælde, hvor der er et særligt behov for at igangsætte en indsats inden undersøgelsen er afsluttet, for at

undgå at barnets problemer forværres. Den foreløbige eller akutte indsats skal tilpasses den børnefaglige undersøgelses konklusioner, når undersøgelsen er afsluttet.

Foreløbig eller akut støtte kan iværksættes inden for alle de typer af støtte, som nævnes i lovens § 52, stk. 3. Anbringelse som foreløbig eller akut støtte bør dog kun anvendes, hvis særlige forhold taler for det, herunder f.eks. at barnet eller den unge er i fare for overgreb eller voldsomme omsorgssvigt. På den anden side bør der være sikkerhed for, at barnet eller den unge ikke lider overlast eller at situationen forværres væsentligt i undersøgelsesperioden.

Afgørelser om foreløbig eller akut støtte er omfattet af de samme samtykkeregler som endelige afgørelser.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.4.1.

Til nr. 21 og nr. 25

I den gældende § 52, stk. 3 er oplistet en række foranstaltningstyper, som kommunalbestyrelsen kan vælge imellem, hvis den børnefaglige undersøgelse viser behov for det. Disse former for støtte forudsætter, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 20, altid en børnefaglig undersøgelse efter § 50.

Det foreslås, at muligheden for at yde støtte i form af konsulentbistand, jf. den gældende § 52, stk. 3, nr. 1, flyttes til lovens § 11, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

Det foreslås desuden, at der foretages yderligere en ændring af den nuværende § 52, stk. 3, nr. 1, idet ”Kommunalbestyrelsen kan herunder bestemme, at barnet eller den unge skal søge” ændres til ”Ophold i”, samt at der foretages en ændring af den nuværende § 52, stk. 3, nr. 7, idet ”og familien” ændres til ”eller familien”. Der er alene tale om sproglige præciseringer.

Det har desuden vist sig i praksis, at der er et stort overlap mellem indsatsformerne ”personlig rådgiver” efter den gældende § 52, stk. 3, nr. 6, og ”fast kontaktperson” efter nr. 7, som kan give anledning til tvivl om, hvilken form for foranstaltning, der skal anvendes.

Det foreslås derfor, at de to støtteformer skrives sammen i én. Støtte, der tidligere blev givet som personlig rådgiver, kan således fremover gives som fast kontaktperson efter den gældende § 52, stk. 3, nr. 7, som efter forslaget bliver nr. 6.

En fast kontaktperson kan dermed spænde fra en begrænset støttfunktion i forhold til f.eks. skolegang til en mere omfattende støttfunktion, der kan yde vejledning og støtte i forhold til hele barnets eller den unges livssituation. Kontaktpersonen kan således udfylde flere for-

skellige funktioner alt efter, hvad den unge har behov for. Endelig kan kontaktpersonen tilbydes hele familien, uafhængigt af, om der er truffet afgørelser om andre foranstaltninger efter § 52 stk. 3.

Herudover præciseres det, at en kontaktperson også kan fungere som mentor for f.eks. unge kriminelle, og hermed varetage en funktion som rollemodel og sparingspartner for den unge.

Målet er at mentoren kan fungere som en positiv rollemodel for barnet eller den unge og støtte og vejlede den pågældende til f.eks. at leve en kriminalitetsfri tilværelse. Desuden er det vigtigt, at mentorfunktionen kun er et tilbud, som barnet eller den unge kan vælge at modtage eller fravælge, og at barnet eller den unge i givet fald selv kan få indflydelse på, hvem der udpeges til at varetage mentorfunktionen. Fordelen ved mentorfunktionen er, at en mentor udpeges og fungerer udelukkende i den unges interesse, og at der i kraft af mentorens opgavebeskrivelse er mulighed for at udpege en person, der f.eks. aldersmæssigt og for så vidt angår social baggrund matcher den unge godt. Samtidig kan mentoren være en gennemgående, stabil voksenkontakt for barnet eller den unge, der således ikke forsvinder, fordi den unge afslutter en strafafsoning eller opnår en bestemt alder. Mentoren kan således også anvendes ved tildeling af efterværn efter lovens § 76.

Forslaget er et led i regeringens afbureaukratiseringsplan, og der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.4.1.

Til nr. 22

Forslaget er en redaktionel ændring som konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 24.

Til nr. 23

Forslaget er en redaktionel ændring som konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 40.

Til nr. 26

Det foreslås, at indholdet af lovens § 52, stk. 4 og 5 flyttes til en ny § 52 a, jf. lovforslagets § 1, nr. 28, og bemærkningerne hertil.

Til nr. 27

Forslaget er en redaktionel ændring som konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 24.

Til nr. 28

Det foreslås, at de gældende bestemmelser i lovens § 52, stk. 4 og 5, om kommunalbestyrelsens mulighed for at yde økonomisk støtte under visse betingelser flyttes til en ny § 52 a.

Der foretages i den forbindelse ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til gældende ret, og konsekvensen er alene, at der fremover kan træffes afgørelse om disse foranstaltninger uden en forudgående børnefaglig undersøgelse efter lovens § 50 og udarbejdelse af handleplan efter lovens § 140.

Som noget nyt får kommunalbestyrelsen dog mulighed for at afholde udgifter til prævention efter bestemmelsen, jf. også bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1.

Forslaget er et led i regeringens afbureaukratiseringsplan. Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.4.1.

Til nr. 29

Forslaget er en redaktionel ændring som konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 24.

Til nr. 30

Med forslaget til en ny § 54, stk. 1, præciseres formålet med støtten til forældrene. Det fremgår heraf, at støtten så vidt muligt skal medvirke til at løse de problemer, som har været årsag til anbringelsen, med henblik på at støtte forældrene i at varetage omsorgen for barnet eller den unge ved en eventuel hjemgivelse eller i at have samvær med barnet eller den unge under anbringelsen.

Uanset om der er mulighed for, at forældrene på sigt kan varetage omsorgen for barnet eller den unge, og barnet eller den unge dermed vil kunne hjemgives til forældrene, spiller forældrene ofte en vigtig rolle for barnet eller den unge. Støtten kan derfor også iværksættes med henblik på at støtte forældrene i at have samvær med barnet eller den unge eller på anden måde bidrage til at sikre en positiv udvikling for barnet eller den unge.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 5 og nr. 53, om ny formålsbestemmelse samt om samvær, skal afgørelser om støtte til forældrene altid træffes under hensyntagen til muligheden for, at støtten kan bidrage til, at barnet udvikler sig positivt.

Bestemmelsen om støtte til forældrene gælder under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, jf. lovforslagets § 1, nr. 24, hvad enten afgørelsen træffes med samtykke efter lovens § 52, stk. 1, eller uden samtykke efter lovens § 58.

Den hidtidige § 54, stk. 1, om at kommunalbestyrelsen skal tilbyde forældrene en støtteperson i forbindelse med

barnet eller den unges anbringelse uden for hjemmet, bliver herefter § 54 stk. 2. Det præciseres, at kommunalbestyrelsen, udover at tilbyde forældrene en støtteperson efter den nye § 54, stk. 2, desuden skal træffe afgørelse om, hvorvidt forældrene har behov for anden støtte. Samtidig fastsættes det med bestemmelsen, at der skal træffes en afgørelse om, hvorvidt forældrene skal have støtte eller ej, og i givet fald hvad denne støtte skal bestå af. Afgørelsen skal begrundes, ligesom der skal gives klagevejledning.

Kommunalbestyrelsen skal som led i den børnefaglige undersøgelse efter lovens § 50 foretage en undersøgelse af familiens forhold, og de forhold, der kan begrunde, at forældrene kan have behov for støtte, bør allerede være kortlagt i forbindelse med den børnefaglige undersøgelse.

Denne støtte kan være foranstaltninger efter lovens § 52, stk. 3, som f.eks. familiebehandling, forældrekurser, -programmer eller lignende eller økonomisk støtte efter de gældende § 52, stk. 4 eller 5, som med lovforslagets § 1, nr. 28, bliver § 52 a, nr. 1 og 2. Kommunalbestyrelsen skal som hidtil være opmærksom på, om der skal gives støtte efter anden lovgivning, f.eks. om alkoholbehandling, en arbejdsmarkedsindsats eller andet, der kan medvirke til, at forældrene kan støttes i at spille en positiv rolle for barnet.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.1.4.

Til nr. 31

Forslaget er en redaktionel ændring som konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 24.

Til nr. 32

Forslaget er delvist en redaktionel ændring som konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 21-25, hvorefter udpegning af en personlig rådgiver efter den gældende § 52, stk. 3, nr. 6, slås sammen med udpegning af en fast kontaktperson efter den gældende nr. 7.

Endvidere indføres der med lovforslaget hjemmel til, at kommunen kan iværksætte behandling af barnets eller den unges problemer efter lovens § 52, stk. 3, nr. 3, uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren, hvis der er behov herfor. Ifølge gældende ret kan dette ikke lade sig gøre i dag, uden det sker i forbindelse med en anbringelse uden for hjemmet uden samtykke. Det kan imidlertid være u hensigtsmæssigt i situationer, hvor et hjemmeboende barn eller en ung får behov for f.eks. psykologhjælp, uden at der dog er grund til en anbringelse uden for hjemmet, og forældremyndighedsinde-

haveren ikke vil give samtykke til dette. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis to forældremyndighedsindehavere ikke bor sammen, og kun den ene vil give samtykke. Det kan også være tilfældet, hvis forældremyndighedsindehaveren selv f.eks. har udsat sit barn for grov omsorgssvigt eller overgreb, og derfor ikke er interesseret i at lade barnet behandle for et problem, vedkommende er mistænkt eller anklaget for.

Udgangspunktet for gennemførelsen af en behandling af et barn eller en ung vil altid være, at kommunen så vidt muligt skal søge at opnå dialog og samarbejde med forældrene om behandlingen. Hvis behandlingen skal gavne barnet, vil det således som oftest være en forudsætning, at begge forældre bakker op om det, herunder som minimum den forælder, som barnet bor hos. Med bestemmelsen får kommunalbestyrelsen dog mulighed for at gennemføre behandling i de særlige tilfælde, hvor det ikke er muligt at indlede et positivt samarbejde med begge forældremyndighedsindehavere, samt i særlige tilfælde hvor den ene forældremyndighedsindehaver afviser eller ikke besvarer kommunalbestyrelsens forsøg på dialog. Formålet er at forhindre, at sådanne situationer bliver en barriere for at give barnet eller den unge den nødvendige støtte, eller at kommunalbestyrelsen eventuelt er nødt til at anbringe barnet uden for hjemmet uden samtykke alene med den begrundelse, at barnet ellers ikke kan få den nødvendige behandling. Kommunen bør dog stadig så vidt muligt informere forældremyndighedsindehaveren om behandlingsforløbet og om øvrige sagsskridt, herunder sikre sig at forældremyndighedsindehaveren forstår kommunens bevæggrunde og tiltag.

Kommunalbestyrelsen får efter forslaget alene mulighed for at igangsætte behandling uden samtykke i forhold til servicelovens regler. Forslaget påvirker ikke eventuelle samtykkeregler, som behandlerne kan være omfattet af.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.4.6.

Til nr. 33

Forslaget er en redaktionel ændring som konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 24.

Til nr. 34

Forslaget er en redaktionel ændring som konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 24.

Til nr. 35 og nr. 36

Kommunens børn og unge-udvalg træffer efter gældende ret, jf. lovens § 59, afgørelse om en anbringelse uden for hjemmet uden samtykke på baggrund af en indstilling fra forvaltningen. I § 59 er der opstillet en række krav til indholdet af forvaltningens indstilling.

§ 59 foreslås ændret med det formål at præcisere sammenhængen mellem den børnefaglige undersøgelse, handleplanen og indstillingen til børn og unge-udvalget. Præciseringen skal forhindre misforståelser om, hvorvidt der er krav om, at der skal have været iværksat andre og mindre indgribende former for foranstaltninger forud for indstillingen om en anbringelse uden samtykke.

Med ændringsforslaget til § 59 ændres kravene til indstillingen om en anbringelse uden for hjemmet uden samtykke.

I forhold til gældende regler betyder det, at kommunalbestyrelsen ikke længere skal redegøre for de foranstaltninger, der tidligere har været iværksat, samt at indstillingen skal omfatte den børnefaglige undersøgelse.

Med forslaget præciseres således koblingen mellem den børnefaglige undersøgelse og indstillingen, ligesom det understreges, at kommunalbestyrelsen ikke i så høj grad skal producere nyt materiale til indstillingen men i vidt omfang kan anvende det materiale, som allerede ligger i forbindelse med den børnefaglige undersøgelse.

Forslaget er en del af regeringens afbureaukratiseringsplan, og der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 3.4.7.

Til nr. 37

Forslaget er en redaktionel ændring som konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 39.

Til nr. 38

Der er alene tale om en korrekturændring.

Til nr. 39

Med forslaget er der tale om en ny formulering af den eksisterende bestemmelse om det sociale nævns og Ankestyrelsens adgang til at gå ind i sager af egen drift, jf. lovens § 65. Der er som udgangspunkt tale om en indholdsmæssig videreførelse af gældende ret, dog med følgende ændringer:

- Ankestyrelsens egendriftkompetence udvides, så Ankestyrelsen fremover får mulighed for at gå ind i alle sager om særlig støtte til børn og unge, dvs. sager vedrørende servicelovens kapitel 11 og 12, samt §§ 123 og 140, hvor kommunalbestyrelsen ikke har foretaget eller

truffet de i loven foreskrevne fornødne sagsbehandlingskridt eller afgørelser, eller hvor foretagne sagsskridt og trufne afgørelser ikke er foretaget eller truffet i overensstemmelse med barnets eller den unges bedste.

- Det er alene Ankestyrelsen, der har mulighed for at tage sager op af egen drift. Det vil sige, at de sociale nævns egendriftkompetence ophører.

Det foreslås i stk. 1 og 2 at foretage en mindre udvidelse af, hvilke type sager Ankestyrelsen kan gå ind i af egen drift. Det foreslås konkret, at Ankestyrelsen fremover kan gå ind i alle sager, hvor kommunalbestyrelsen ikke har foretaget eller truffet de i loven foreskrevne fornødne sagsbehandlingskridt eller afgørelser i overensstemmelse med barnets eller den unges bedste, jf. herom lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.2.3. Bestemmelsen omfatter både formelle sagsbehandlingskridt som f.eks. gennemførelse af børnesamtalen, jf. lovens § 48, der har til formål at bidrage til sagsoplysningen, og f.eks. afgørelser om undersøgelser, jf. lovens § 50, om foranstaltninger, jf. lovens § 52, afgørelser om valg af anbringelsessted, jf. den foreslåede § 68 b, jf. lovforslagets § 1, nr. 45 og afgørelser om samvær, jf. § 71.

Ankestyrelsens mulighed for at gå ind i sagerne af egen drift gælder efter forslaget både i tilfælde, hvor det lovpålagte sagsbehandlingskridt slet ikke er foretaget eller afgørelse ikke er truffet og i de tilfælde, hvor sagsbehandlingskridtet er foretaget eller afgørelsen er truffet, men hvor de ikke lever op til lovens krav. Det kan f.eks. være, hvor den børnefaglige undersøgelse er mangelfuld, hvor der ikke er sammenhæng mellem undersøgelsen og den valgte foranstaltning efter lovens § 52, eller hvor en afgørelse om samvær mellem barnet eller den unge og forældre eller netværk ikke er truffet under forment hensyntagen til barnets bedste.

Som reaktion på kommunalbestyrelsens manglende overholdelse af loven kan Ankestyrelsen pålægge kommunalbestyrelsen at foretage de fornødne sagsbehandlingskridt eller at træffe de fornødne afgørelser. Der ændres således alene ved, hvilke typer sager Ankestyrelsen kan tage op, men ikke på Ankestyrelsens reaktionsmuligheder.

Stk. 2 er - bortset fra at de sociale nævn ikke længere fremgår af bestemmelsen - en videreførelse af den gældende § 65, stk. 2, jf. stk. 4, hvorefter Ankestyrelsen kan pålægge kommunalbestyrelsen at træffe en afgørelse eller selv træffe en foreløbig afgørelse. Som det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger er ordet "selv" ved en teknisk fejl udgået af bestemmelsen fra lovbekendtgørelse nr. 929 af 5. september 2006 og frem, hvorfor det ikke er fremgået tydeligt, at Ankestyrelsen

selv kan træffe foreløbige afgørelser. Det præciseres nu igen i bestemmelsen.

Stk. 3 er en videreførelse af den gældende § 65, stk. 4, hvoraf det fremgår, at Ankestyrelsen selv kan træffe afgørelse efter lovens §§ 51, 58, 63 og 68 a.

Stk. 4 er en videreførelse af dele af den gældende § 65, stk. 3, hvorefter Ankestyrelsen kan pålægge kommunalbestyrelsen at gennemføre Ankestyrelsens afgørelser inden for en nærmere angivet tidsfrist, når det må anses for nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges bedste. Det foreslås dog som nyt, at Ankestyrelsen skal kunne fastsætte en tidsfrist for kommunalbestyrelsens gennemførelse af alle de afgørelser, som er truffet af Ankestyrelsen efter § 65. Det vil sige afgørelser truffet af Ankestyrelsen efter stk. 1, 2 eller 3.

Fristen skal fastsættes ud fra en konkret vurdering af den enkelte sag, afhængig af hvad pålægget omhandler, og hvor akut barnets eller den unges situation vurderes at være.

Med stk. 5 foreslås det at præcisere muligheden for at rette henvendelse til Ankestyrelsen, hvis personer har grund til at antage, at kommunalbestyrelsen ikke har foretaget eller truffet de i loven foreskrevne fornødne sagsbehandlingskridt eller afgørelser i overensstemmelse med barnets eller den unges bedste. Med bestemmelsen præciseres det desuden, at Ankestyrelsen selv vurderer, hvorvidt de finder grundlag for at optage en sag til behandling.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.2.3.

Til nr. 40

Med forslaget indføres en ny type plejefamilier, ”kommunale plejefamilier”. Hermed vil der være 3 typer af plejefamilier: plejefamilier, netværks-plejefamilier og kommunale plejefamilier.

Kommunale plejefamilier er plejefamilier som i kraft af deres kompetencer og kvalifikationer er godkendt til at have børn og unge i pleje, som har tungere problemer, end børn i plejefamilier normalt har. Ud over at de kommunale plejefamilier lige som andre plejefamilier kan tilbyde barnet eller den unge en opvækst i et familielignende omsorgsmiljø, kan den kommunale plejefamilie på grund af de kompetencer og kvalifikationer, som lå til grund for godkendelsen, således løfte en større indholdsmæssig opgave i indsatsen over for barnet eller den unge. Det vurderes, at der typisk vil være tale om plejefamilier med særlige forudsætninger, som i dag allerede er plejefamilier med en aftale om hel eller delvis erhvervsbegrænsning som følge af, at der er behov for at anvende mere tid på det anbragte barn, end hvad der al-

mindeligvis kræves. Der kan f.eks. være tale om akutplejefamilier, som står til rådighed til at modtage børn eller unge, som har behov for at blive anbragt med kort varsel, eller plejefamilier som modtager særligt behandlingskrævende børn, der kræver en ekstraordinær indsats af plejefamilien.

Det er vigtigt, at den indsats, som kommunalbestyrelsen vælger, i alle tilfælde er den indsats, der bedst muligt afhjælper barnets behov. I forbindelse med anbringelsen af et barn eller en ung i en kommunal plejefamilie skal det derfor også i hvert enkelt tilfælde overvejes, om plejefamilien selv kan tage hånd om barnets eller den unges udfordringer, eller om der skal tilbydes anden støtte, som f.eks. psykologhjælp eller behandling på en specialiseret institution sideløbende med anbringelsen i plejefamilien.

Da de kommunale plejefamilier er godkendt til at løfte en tungere opgave, som kan være meget krævende, vurderes der at være et særligt behov for, at de kommunale plejefamiliers arbejdsvilkår er tilrettelagt, så plejefamilien får mulighed for bedst muligt at yde plejebarnet den nødvendige støtte.

Det foreslås derfor, at kommunale plejefamilier skal have mere efteruddannelse og supervision end andre plejefamilier, og at der skal tages stilling til deres arbejdsvilkår senest i forbindelse med indgåelse af den konkrete plejeaftale, jf. bemærkningerne til forslaget § 1, nr. 68.

Herudover vil gælde de samme regler vedrørende godkendelse og indgåelse af konkrete plejeaftaler for de kommunale plejefamilier som for andre plejefamilier.

Forslaget skal ses i sammenhæng med, at der generelt foreslås mere fleksible regler for godkendelse af plejefamilier, jf. forslaget § 1, nr. 67, hvorefter plejefamilier og kommunale plejefamilier skal kunne godkendes enten som generelt egnede af den stedlige kommunalbestyrelse eller som konkret egnede af den anbringende kommunalbestyrelse.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.1.2.

Til nr. 41

Forslaget er en redaktionel ændring som konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 68.

Til nr. 42

Forslaget er en redaktionel ændring som konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 68.

Til nr. 43

Forslaget er en redaktionel ændring som konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 24.

Til nr. 44

Efter gældende ret, jf. lovens § 68, stk. 12, skal den unges opholdskommune, i tilfælde hvor en anbringelse ophører ved det fyldte 18. år, revidere den unges handleplan senest seks måneder før, den unge fylder 18 år og træffe afgørelse. I tilfælde hvor den unge skifter opholdskommune ved det fyldte 18. år, er det den nye opholdskommune, der efterfølgende skal træffe ny afgørelse om efterværn. Lovforslaget ændrer ikke ved de eksisterende regler om beslutningskompetence og betaling i forbindelse med efterværn. Det gælder således fortsat, at hvis en ung skifter opholdskommune ved det fyldte 18. år (til en anden kommune end den, der har truffet afgørelsen om anbringelsen), vil det være den nye opholdskommune, der skal træffe afgørelse efter servicelovens § 76 (efterværn). Afgørelsen truffet af den hidtidige opholdskommune efter servicelovens stk. 68, stk. 12, er ikke juridisk bindende for den nye opholdskommune. Den bindende afgørelse om, hvad der skal ske med den unge efter det fyldte 18. år, træffes af den nye opholdskommune, som vil have ret til refusion efter retssikkerhedslovens (§ 9 c, stk. 3) fra den tidligere opholdskommune for udgifter til eftervænsforanstaltninger.

Det foreslås derfor, at den hidtidige opholdskommune skal oversende den unges reviderede handleplan jf. lovens § 68, stk. 12, til den nye opholdskommune, hvis den får kendskab til, at den unge skifter opholdskommune, når den pågældende fylder 18, og anbringelsen dermed ophører. Det vil typisk ske, hvis den unge har været anbragt i en anden kommune end den anbringende kommune, og han eller hun så vælger at blive boende der. Hvis kommunen først senere får kendskab til, at den unge skifter opholdskommune, skal handleplanen oversendes snarest derefter.

Den oprindelige opholdskommunes handleplan skal bidrage til den nye opholdskommunes grundlag for at træffe ny afgørelse om efterværn.

Det foreslås endvidere, at der stilles krav om, at den nye opholdskommune inden 30 dage efter modtagelsen af handleplanen skal træffe afgørelse om, hvorvidt den unge har behov for efterværn, og i givet fald træffe afgørelse om, hvilke foranstaltninger der skal iværksættes. I den forbindelse skal der også udarbejdes en ny handleplan.

Oversendelse af handleplanen fra den hidtidige opholdskommune til den nye opholdskommune kan kun

ske med den unges udtrykkelige samtykke efter de almindelige regler i persondataloven.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.4.2.

Til nr. 45

Efter gældende ret, jf. lovens § 69, har kommunalbestyrelsen en række opgaver, som skal varetages i forbindelse med en anbringelse dels i forbindelse med etableringen af en konkret anbringelse dels løbende under anbringelsen.

Med forslaget til ny § 68 b samles kravene til kommunalbestyrelsen i forbindelse med etableringen af en anbringelse i én bestemmelse.

Stk. 1 er en videreførelse af den gældende § 69, stk. 1, hvorefter kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om valg af konkret anbringelsessted, tage stilling til barnets eller den unge skolegang samt underrette den stedlige kommunalbestyrelse, hvis anbringelsesstedet er beliggende i en anden kommune. Der er således ikke tiltænkt nogen indholdsmæssige ændringer.

Som noget nyt rummer stk. 2 en udvidelse af de hensyn, som kommunalbestyrelsen skal inddrage i forbindelse med valg af anbringelsessted.

Med bestemmelsen understreges, at kommunen ved valg af anbringelsessted altid at vælge det anbringelsessted, som bedst kan imødekomme barnets eller den unges behov. I den forbindelse skal kommunen vurdere anbringelsesstedets mulighed for at tilbyde nære og stabile omsorgsrelationer. Det understreges desuden, at børn og unge skal anbringes i en plejefamilie, hvis det konkret er hensigtsmæssigt af hensyn til barnets eller den unges behov. Brugen af ordet "plejefamilie" dækker med henvisningen til § 66, nr. 1-3 både over plejefamilier, netværksplejefamilier og kommunale plejefamilier, jf. bemærkningerne til forslaget § 1, nr. 40.

Bestemmelsen ændrer således ikke ved, at kommunalbestyrelsen ved valg af konkret anbringelsessted altid skal vælge det anbringelsessted, som bedst kan imødekomme barnets eller den unges behov. Forslagets fokus på en plejefamilie som anbringelsessted skal derfor ikke ses som modsætning til, at den særlige støtte skal gives med udgangspunkt i barnets behov og på et veldokumenteret grundlag, jf. lovens §§ 50 og 140. Den ændrede bestemmelse har således til formål at præcisere, at børn og unges behov for et trygt omsorgsmiljø, der tilbyder nære og kontinuerlige relationer til voksne, jf. forslaget til ny § 46, jf. forslaget § 1, nr. 5, skal tillægges vægt også i forbindelse med valg af anbringelsessted. Bestemmelsen har til hensigt at sikre, at alle børn bliver anbragt hos en plejefamilie i de tilfælde, hvor det vur-

deres at være mest hensigtsmæssigt at give dem mulighed for at profitere af de mere familiære rammer, som denne anbringelsesform indebærer. Bestemmelsen betyder således, at det i hvert enkelt tilfælde konkret skal overvejes, om det vil være mest hensigtsmæssigt for barnet at blive anbragt hos en plejefamilie, og at der, hvis det vurderes hensigtsmæssigt, herefter skal vælges en plejefamilieanbringelse.

Det skal i den sammenhæng understreges, at ikke alle børn og unges behov vil kunne varetages bedst i en plejefamilie. Nogle grupper af børn og unge vil have et behandlingsbehov, der tilsiger, at de anbringes i en plejefamilie og modtager den nødvendige støtte og behandling sideløbende hermed efter de støttemuligheder, som § 52, stk. 3, rummer. Anbringelsen i en plejefamilie i sådanne tilfælde skal derfor ses som et supplement til en professionel indsats. F.eks. kan et barn eller en ung være anbragt i en plejefamilie sideløbende med, at det modtager behandling på en specialiseret institution. I andre tilfælde vil barnet derimod have et støttebehov, der tilsiger, at der i stedet må ske anbringelse på en specialiseret døgninstitution eller et opholdssted.

I stk. 3 foreslås som noget nyt, at den anbringende kommune så vidt muligt skal vælge det samme anbringelsessted, hvis der er flere søskende i en familie, der skal anbringes eller er anbragt.

Kommunalbestyrelsen kan dog undlade at anbringe barnet eller den unge på samme anbringelsessted som eventuelle søskende, hvis de øvrige søskendes behov, barnets eller den unges behov eller andre væsentlige forhold taler imod dette. Det kan f.eks. være tilfældet, hvor barnet har et støttebehov, der er meget forskelligt fra den eller de anbragte søskendes, og at den indsats, der er behov for, derfor ikke kan tilbydes på det samme anbringelsessted.

I stk. 4 foreslås som noget nyt, at kommunalbestyrelsen får en forpligtelse til aktivt at hjælpe barnet eller den unge, som skal anbringes, med at identificere en person i familien eller netværket, som barnet eller den unge har tillid til, og som kan være barnet eller den unges støtteperson under anbringelsen. Forslaget skal ses i sammenhæng med kommunalbestyrelsens allerede eksisterende forpligtelse til systematisk at inddrage familie og netværk, jf. lovens § 47, samt forpligtelsen til forud for anbringelsen at have undersøgt de forhold i familien eller i dennes omgivelser, som kan bidrage til at klare vanskelighederne jf. lovens § 50, stk. 6.

Kommunalbestyrelsens forpligtelse består i at tale med barnet eller den unge om, hvem i familien eller netværket, de har en særlig tillid til, og som de selv kunne forestille sig kunne være deres støtteperson. Det kan

f.eks. være en skolelærer, nabo, fodboldtræner, familie-medlem eller en anden i netværket, som barnet har tillid til. Denne forpligtelse kan f.eks. opfyldes ved at gennemføre en samtale herom i forbindelse med børnesamtalen, jf. lovens § 48.

Der er tale om en ret for barnet eller den unge til at kommunalbestyrelsen aktivt undersøger mulighederne for en støtteperson i barnets eller den unges familie eller netværk. Det betyder dels, at der ikke er en pligt for barnet til at modtage en støtteperson. Der kan derfor være tilfælde, hvor barnet eller den unge ikke ønsker, at den eksisterende relation med en voksenperson bliver formaliseret ved at udpege denne som støtteperson. Endvidere betyder det, at der ikke er pligt til at give barnet en støtteperson, hvis årsagen hertil alene er, at det ikke er muligt for kommunen at finde en person, som vurderes at være egnet til at være støtteperson til barnet, eller hvis den eller de personer, som vurderes egnede, ikke ønsker at være støttepersoner for barnet eller den unge.

Hvis barnet identificerer en støtteperson, skal det overvejes, om støttepersonen vil kunne udgøre en stabil voksenkontakt i barnets eller den unges liv med positiv betydning for barnets eller den unges fremtidige udvikling.

Hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at den identificerede person vil være hensigtsmæssig for barnet eller den unge at have som støtteperson, skal der tages kontakt til vedkommende for at afklare, om denne ønsker at være støtteperson for barnet. Hvis dette er tilfældet kan der i samarbejde med barnet eller den unge og støttepersonen udarbejdes en aftale om, hvordan kontakten vedligeholdes under anbringelsen. Der stilles ikke krav om formaliserede møder mellem barnet eller den unge og støttepersonen, en bestemt mødefrekvens eller andet. Det vil være barnet eller den unge, støttepersonen og kommunalbestyrelsen, der skal aftale omfanget. Hvis kommunalbestyrelsen vurderer det nødvendigt, kan omfanget af samværet fastsættes efter lovens § 71.

Kommunalbestyrelsen skal i den forbindelse vurdere, om der er behov for at dække støttepersonens udgifter til transport, telefon eller andre lignende udgifter, således at manglende mulighed for at betale for dette ikke kommer til at fungere som en barriere for, at kontakten kan vedligeholdes. Det er dog ikke hensigten med bestemmelsen, at støttepersonen skal ansættes eller aflønnes af kommunalbestyrelsen, da der netop lægges op til at styrke barnets eller den unges forbindelse til en person, der har et personligt engagement og/eller en følelsesmæssig forpligtelse over for barnets eller den unge.

Støttepersonen kan få de relevante kontaktoplysninger om barnet sag, som er nødvendige, for at støttepersonen

kan opretholde kontakten med barnet eller den unge. Det kan f.eks. dreje sig om oplysninger vedr. adresse og kontaktperson på anbringelsesstedet.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.1.2. og 3.1.3.

Til nr. 46

Forslaget er en konsekvens af forslagets § 1, nr. 45, jf. bemærkningerne hertil.

Til nr. 47

Forslaget er en redaktionel ændring som konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 51.

Til nr. 48

Med forslaget til ny § 69, stk. 5, får kommunalbestyrelsen en pligt til at høre det konkret relevante anbringelsessted i forbindelse med afgørelser vedrørende anbragte børn og unge i forbindelse med afgørelser om samvær, om hjemgivelse og om ændring af anbringelsessted.

Formålet med forslaget er at sikre, at denne viden indgår som en vigtig del af grundlaget for at træffe afgørelser, der har stor betydning for barnet. Kommunalbestyrelsen er ikke forpligtet til at følge anbringelsesstedets udtalelse, men den skal indgå i grundlaget for og tillægges vægt i afgørelsen.

Forslaget er formuleret som en høringspligt for kommunalbestyrelsen til forud for afgørelser om samvær, hjemgivelse eller skift af anbringelsessted at høre anbringelsesstedet om barnets situation og behov. En anmodning efter § 69 stk. 5 giver ikke anbringelsesstedet pligt til at udtale sig.

Der er med forslaget ikke opstillet formkrav for selve høringen. Høringen kan således have karakter af en skriftlig udtalelse, et møde eller udtalelse pr. telefon. Men det følger af almindelig forvaltningsret, at den kommunale forvaltning har notatpligt. Ved akutte sager kan kommunalbestyrelsen undlade at høre anbringelsesstedet, inden afgørelsen træffes. Anbringelsesstedet skal dog efterfølgende høres og udtalelsen skal lægges på sagen.

Der er ikke tale om, at anbringelsesstedet med dette forslag gives partsstatus.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 3.2.2.

Til nr. 49

Efter gældende regler, jf. lovens § 70, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune minimum hver 12. måned vurdere, om der er behov for en ændret indsats og ændret handleplan.

Det foreslås at skærpe disse regler, så kommunalbestyrelsen minimum hver 6. måned skal vurdere, om der er behov for en ændret indsats og ændret handleplan.

Forslaget skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 50 og 51.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.4.5.

Til nr. 50 og 51

Efter gældende ret skal kommunalbestyrelsen en gang om året følge op på de udarbejdede handleplaner, jf. lovens § 70, stk. 1. Opfølgningen for anbragte børn og unge skal ske på baggrund af det løbende personrettede tilsyn efter lovens § 148, som skal omfatte mindst en årlig samtale med barnet eller den unge på anbringelsesstedet, jf. lovens § 148, stk. 3.

For at understrege den tætte sammenhæng mellem det personrettede tilsyn og opfølgningen på handleplanen, foreslås det at samle reglerne herom i et nyt § 70, stk. 2. I handleplanen er beskrevet den indsats, der er truffet afgørelse om, og som det personrettede tilsyn skal følge op på. Samtidig er det løbende personrettede tilsyn og de samtaler, der føres med barnet eller den unge, grundlaget for vurderingen af, om der er behov for at revidere handleplanen og eventuelt indsatsen. Sammenhængen mellem tilsynet og handleplansopfølgningen er så tæt, at de med fordel kan foretages samtidig i én arbejdsgang.

Der er således hovedsageligt tale om redaktionelle ændringer.

Dog foreslås det som noget nyt, at den anbringende kommune skal afholde en samtale med barnet eller den unge på anbringelsesstedet mindst 2 gange om året mod én gang efter gældende regler. Det foreslås også, at samtalen med barnet eller den unge på anbringelsesstedet som led i tilsynet så vidt muligt skal gennemføres uden tilstedeværelse af ansatte på anbringelsesstedet uanset om barnet eller den unge er anbragt i en plejefamilie, på et opholdssted eller på en døgninstitution. Det kan give barnet/den unge god mulighed for at tale frit om, hvordan han/hun har det, og om der er problemer. Barnet eller den unge kan dog efter eget valg medbringe en bisidder eller en anden person til samtalen, hvis barnet eller den unge ønsker dette.

Med de foreslåede ændringer om, at handleplanen alene skal berøre de punkter, hvor den børnefaglige undersøgelse har afdækket problemer, jf. lovforslagets § 1, nr.

65, opstår et behov for jævnlige at genoverveje hvilke punkter, der er relevante for et barn eller en ung. Det skyldes, at der med tiden kan opstå nye behov hos barnet eller den unge. F.eks. vil det for et 3-årigt barn ikke være nødvendigt at fokusere på skolegang, men når barnet bliver 6 år, kan det meget vel være relevant at have fokus herpå.

Det foreslås derfor, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med revisionen af handleplanen skal overveje, hvorvidt nogle af de punkter som hidtil ikke har været relevante i forhold til det enkelte barn nu er relevante. Vurderingen skal omfatte såvel de dele af handleplanen og indsatsen, som retter sig mod barnet eller den unge, som de dele der omhandler indsatsen overfor familien.

Forslaget skal ses i sammenhæng med det skærpede krav til, hvor tit kommunalbestyrelsen skal vurdere en revision af handleplanen, jf. lovforslagets § 1, nr. 49.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.4.5.

Til nr. 52

Forslaget er en redaktionel ændring som konsekvens af, at bestemmelsen om kommunalbestyrelsens forpligtelse til at udarbejde en individuel plan for støtten til forældrene er indsat i § 54, og at § 140, stk. 8, derfor er ophævet, jf. lovforslagets § 1, nr. 30. og nr. 66.

Til nr. 53

Efter gældende ret, jf. lovens § 71, har både forældre og barnet eller den unge ret til samvær og kontakt under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet.

Det foreslås at ændre sidestillingen af henholdsvis forældrene og barnets eller den unges ret til samvær og kontakt, så hensynet til barnet eller den unge kommer til at stå over forældrenes ønske om kontakt og samvær.

Forslaget ændrer ikke på, at udgangspunktet for forvaltningens afgørelse skal være, at barnet eller den unge som hovedregel har brug for at bibeholde kontakten til de biologiske forældre. I den konkrete vurdering af omfang af samvær skal det forsat tillægges betydning, at et barn eller ung som udgangspunkt har behov for og interesse i en hyppig kontakt til forældrene. Det er dog også vigtigt, at kommunalbestyrelsen i sine afgørelser tager hensyn til, at barnet eller den unge ikke skal opleve et samvær eller en kontakt med en forælder i de situationer, hvor selve kontakten vurderes som skadeligt for barnets trivsel og udvikling. Det kan f.eks. være i situationer, hvor en forælder tidligere har udsat barnet eller den unge for vold eller seksuelle overgreb, og hvor samvær derfor vurderes at være til skade for barnet.

Forslaget medfører også, at barnets eller den unges ret til samvær udvides til at omfatte barnets eller den unges netværk i form af søskende, bedsteforældre eller andre nære relationer.

I forbindelse med vurderingen af barnets behov er kommunalbestyrelsen efter gældende ret allerede forpligtet til at sikre, at der finder en samtale sted med barnet eller den unge, jf. lovens § 48, hvorved barnet eller den unges holdning til en afgørelse om samvær kan tilvejebringes. På den baggrund skal barnet eller den unges mening tillægges vægt i forhold til barnets eller den unges modenhed og udvikling.

Selvom der med forslaget tillægges hensynet til barnet eller den unge en større vægt end hensynet til forældrene, er det forsat kommunalbestyrelsen, der efter en konkret vurdering træffer afgørelse om samværet, herunder om samværets omfang. Det bør dog fremgå af afgørelsen, hvis barnets eller den unges holdning ikke følges. Det er vigtigt, at kommunalbestyrelsen åbent og tydeligt gør barnet eller den unge opmærksom på, at der ikke er tale om, at barnet eller den unge selv skal tage beslutningen om samvær. Dermed kan det for det første undgås, at barnet eller den unge oplever selv at stå med ansvaret for beslutningen om samvær. For det andet skal barnet eller den unge vide, at kommunalbestyrelsen ud fra hensynet til barnet selv kan træffe en anden afgørelse, der går imod, hvad barnet eller den unge selv har peget på.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.1.3.

Til nr. 54

Det følger af gældende ret, jf. lovens § 51, at kommunens børn og unge-udvalg uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren kan beslutte, at den børnefaglige undersøgelse efter § 50 skal gennemføres under barnets eller den unges ophold på en institution eller indlæggelse på sygehus.

Det følger desuden af gældende ret, jf. lovens § 71, stk. 3, at børn og unge-udvalget under en anbringelse uden for hjemmet kan træffe afgørelse om regulering af samvær og kontakt, når det er nødvendigt af hensyn til barnets sundhed eller udvikling. Denne mulighed finder efter gældende ret altså ikke anvendelse under gennemførelsen af en børnefaglig undersøgelse under ophold uden for hjemmet.

I praksis har det vist sig, at der kan være situationer, hvor det vil være hensigtsmæssigt, at barnets eller den unges samvær med forældrene under gennemførelsen af en undersøgelse efter lovens § 51 kan begrænses på samme måde som under en anbringelse. Det foreslås derfor at give børn og unge-udvalget mulighed for at re-

gulere samværet, mens en undersøgelse uden for hjemmet gennemføres, hvis dette anses for påkrævet. Reguleringen sker efter samme hensyn som ved en anbringelse uden for hjemmet.

Udgangspunktet for en undersøgelse uden for hjemmet og for en evt. regulering af samvær i den forbindelse er, at det så vidt muligt skal ske i dialog og samarbejde med forældrene. Hvis undersøgelsen skal gavne barnet eller den unge, vil det således som oftest være en forudsætning, at forældrene bakker op om undersøgelsen, herunder også at indehaveren af forældremyndigheden forstår kommunens bevæggrunde for evt. at regulere samværet. Forældremyndighedsindehaveren bør så vidt muligt informeres om undersøgelsesforløbet og om eventuelle øvrige sagsskridt, herunder hvad undersøgelsen kan føre til, og hvad dette kan få af konsekvenser for samværet senere hen.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.4.6.

Til nr. 55

Forslaget er en konsekvens af, at klagealderen ned sættes fra 15 til 12 år, jf. lovforslagets § 1, nr. 82 og 84. Forslaget betyder, at den unge, der er over 12 år, skal have tilbudt gratis advokatbistand under en klagesag på lige fod med den over 15-årige og forældremyndighedsindehaveren, samt at også den unge over 12 år skal gøres bekendt med retten til aktindsigt efter forvaltningsloven og med retten til at udtale sig, inden afgørelsen træffes.

Til nr. 56

Forslaget er en redaktionel ændring som konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 46.

Til nr. 57

Forslaget er en redaktionel ændring som konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 54.

Til nr. 58

Forslaget er en redaktionel ændring som følge af, at Ankestyrelsens chef betegnes ”Styrelseschef” og ikke ”direktør”.

Til nr. 59

Forslaget er en redaktionel ændring som konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 39.

Til nr. 60-63

Efter gældende ret, jf. lovens § 76, skal kommunalbestyrelsen tilbyde støtte (efterværn) til unge mellem 18 og 23 år, som har særligt behov herfor. Støttemulighederne listet i lovens § 76, stk. 3, er udtømmende og kan tilbydes unge, der er eller var anbragt umiddelbart inden det fyldte 18. år samt unge, der havde tildelt en fast kontaktperson umiddelbart inden det fyldte 18. år.

Støtten kan gives både i umiddelbar forlængelse af den ophørte anbringelse og senere indtil det fyldte 23. år.

Det foreslås at præcisere i bestemmelsens indledning, at der i forbindelse med tilrettelæggelsen af støtte i form af efterværn til den unge over 18 år skal være et fremadrettet fokus på den unges livssituation og evne til at føre en selvstændig tilværelse. Det præciseres endvidere, at dette indebærer fokus på den unges uddannelse og beskæftigelse samt andre relevante forhold. Det kan f.eks. være en stabil og selvstændig boligsituation for den unge eller økonomihåndtering, husholdning mv. Der lægges vægt på, at støtten skal bidrage til en bedre overgang til en selvstændig tilværelse og herunder have fokus på at understøtte den unges uddannelse og beskæftigelse, samt andre relevante forhold f.eks. opnåelse af selvstændig bolig.

Da nogle unge kan have behov for andre typer støtte end de eksisterende muligheder, er der risiko for, at de unge ikke får en støtte som i tilstrækkeligt omfang tager hensyn til deres individuelle behov eller ikke får efterværn, fordi det ikke er muligt at tildele den hjælp, der er behov for i det konkrete tilfælde.

For at afhjælpe denne problemstilling foreslås det at tilføje yderligere et punkt i rækken af støttemuligheder, hvorefter kommunalbestyrelsen kan yde andre former for støtte, som har til formål at bidrage til en bedre overgang til en selvstændig tilværelse for den unge. Udover at udvide indsatsviften understreger tilføjelsen, hvad formålet er med støtten.

Kommunalbestyrelsen får hermed mulighed for i højere grad at tage hensyn til de unges individuelle behov, så støtten i bedst muligt omfang kan afhjælpe den unges problemer og medvirke til at give den unge den rette hjælp i henhold til formålet med støtten. F.eks. giver forslaget mulighed for at tildele psykologsamtaler til unge, som har gavn heraf, eller at danne og anvende netværks- eller samtalegrupper, oprette mødesteder for tidligere anbragte mv. Bestemmelsen er således tiltænkt situationer, hvor den unge har et behov, som den eksisterende indsatsvifte ikke i tilstrækkeligt omfang modsvare.

Der har i praksis vist sig at være usikkerhed om, hvornår støtten kan genetableres. For at præcisere mulighederne herfor foreslås det, at muligheden for tildeling af

støtte i form af efterværn efter det fyldte 18. år, samles i et nyt stk. 4, hvor det præciseres, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at støtte efter bestemmelsens stk. 2 og 3 kan tildeles eller genetableres indtil det fyldte 23. år,

1) hvis den unge fortryder tidligere at have afvist støtte,

2) hvis den unges situation ændrer sig, så der senere opstår et behov for støtte eller

3) hvis støtte tidligere er ophørt, jf. stk. 6, og behovet herfor opstår igen.

Som udgangspunkt giver det dog ikke mening at tale om genetablering af udslusning, da den unge i sådanne tilfælde vil have forladt institutionen. I stedet må andre former for støtte overvejes.

Det foreslås desuden i et nyt stk. 5, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde unge, der umiddelbart inden det fyldte 18. år, er eller var anbragt uden for hjemmet uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, en kontaktperson. Disse unge er fortsat omfattet af de øvrige bestemmelser i lovens § 68 og § 76, og retten til en kontaktperson må ikke erstatte mere egnede indsatser, medmindre den unge selv ønsker dette. Kontaktpersonen kan med fordel tænkes sammen med indsatsen i forbindelse med udslusningsordningen eller øvrige relevante støtteformer.

Unge, der tilbydes støtte i form af opretholdelse af døgnophold efter stk. 3, nr. 1, har ikke ret til en kontaktperson efter stk. 5 hvis anbringelsen fortsættes umiddelbart efter det fyldte 18. år, da personalet på anbringelsesstedet forventes at kunne varetage samme funktion som en støtteperson. Når den unge ikke længere modtager støtte i form af et døgnophold, har vedkommende dog igen ret til en kontaktperson frem til det fyldte 23. år efter § 76 stk. 5. Endvidere skal den unge kunne opretholde en tildelt støtteperson efter stk. 5, hvis den unge vælger at genoptage et døgnophold, jf. stk. 3 nr. 1, frem til det fyldte 23. år efter stk. 4.

Det bemærkes endvidere, at kommunen fortsat, jf. § 76, stk. 1, skal vurdere den unges støttebehov, herunder om den unge, der er fyldt 18 år, og som tidligere har fået tildelt en kontaktperson efter § 52, kan opretholde eller få tildelt en kontaktperson efter § 52 igen under anbringelsen, jf. § 76, stk. 2.

Hvis en ung, der tilbydes og takker ja til en kontaktperson efter stk. 5, tidligere har haft en kontaktperson, som den unge har tillid til, og som har positiv effekt for den unge, vil det være hensigtsmæssigt hvis det så vidt muligt bliver denne person, som fortsætter med at være kontaktperson for den unge i forbindelse med efterværn efter § 76, stk. 5.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.4.2.

Til nr. 64

Efter gældende ret, jf. lovens § 138, har indenrigs- og socialministeren hjemmel til at udstede regler om kommunalbestyrelsens udarbejdelse af standarder for sagsbehandlingen i sager om særlig støtte til børn og unge efter serviceloven. Bemyndigelsen er udnyttet ved bekendtgørelse nr. 614 af 15. juni 2006 om standarder for sagsbehandlingen i sager om særlig støtte til børn og unge.

Som led i regeringens afbureaukratiseringsplan foreslås det at ophæve bemyndigelsen til ministeren. Det betyder samtidig ophævelse af kravet til kommunalbestyrelserne om udarbejdelse af standarder for sagsbehandlingen.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.4.8.

Til nr. 65

Efter gældende ret, jf. lovens § 140, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en handleplan, inden der træffes afgørelse om foranstaltninger efter lovens §§ 52 eller 76. Handleplanen skal bygge på den børnefaglige undersøgelse, der er gennemført, jf. lovens § 50, og opstille mål og delmål i forhold til de seks faste forhold, som også den børnefaglige undersøgelse skal omfatte.

Med den foreslåede ændring til stk. 5 fjernes kravet om, at handleplanen skal omhandle hvert af de nævnte punkter i stk. 5, svarende til punkterne i lovens § 50 stk. 2. Samtidig foreslås det at fjerne kravet om, at handleplanen skal indeholde delmål.

Efter stk. 5 skal der i udarbejdelsen af handleplanen alene tages udgangspunkt i resultaterne af den børnefaglige undersøgelse af barnets eller den unges forhold, jf. lovens § 50. Handleplanen skal indeholde konkrete mål i forhold til barnets eller den unges trivsel og udvikling på baggrund af resultaterne af undersøgelsen, og målene skal i øvrigt være i overensstemmelse med det overordnede formål med støtten. En klar sammenhæng mellem behov og indsats betyder, at man har et godt udgangspunkt for at styrke kontinuiteten i den enkelte sag. Der er således ikke længere krav om, at handleplanen skal opstille mål i forhold til de seks forhold, som indgår i undersøgelsen. Disse skal alene indgå i handleplanen i det omfang, der er behov for at have fokus herpå eller for at iværksætte indsatser i forhold hertil.

Kravet om delmål bortfalder, og det er derfor op til kommunalbestyrelsen at fastsætte retningslinjer for ud-

arbejdelsen af mål i handleplanen. Målene bør dog anføres så specifikt som muligt, så det er tydeligt hvad formålet med indsatsen er, og så det er muligt at vurdere indsatsens effekt. En tæt sammenhæng mellem den børnefaglige undersøgelse, handleplanen og opfølgningen sikrer, at man undgår foranstaltninger, som ikke har den ønskede effekt.

Som foreslået i lovforslagets § 1, nr. 60-63 er der et ønske om at styrke de udsatte unges overgang til voksenlivet. Det kræver, at der allerede inden det fyldte 18. år er et fokus på at sikre den unge de nødvendige kompetencer til at klare sig selv.

Derfor foreslås det, at handleplanen for unge, der er fyldt 16 år, skal opstille konkrete mål for den unges overgang til voksenlivet. Kravet supplerer de øvrige krav til indholdet i handleplanen.

Kravet har til hensigt at sikre en mere sammenhængende og langsigtet indsats i forhold til de unges overgang til voksenlivet. Handleplanen skal således indeholde initiativer, der kan medvirke til at sikre de unge de nødvendige kompetencer.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.4.3.

Til nr. 66

Med udgangspunkt i de gældende regler, jf. lovens § 140, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en handleplan for hvert barn eller ung, der har brug for en foranstaltning. Det gælder også, selv om flere børn i samme familie har behov for foranstaltninger.

Som led i regeringens afbureaukratiseringsplan foreslås det, at det bliver muligt for kommunalbestyrelsen at udarbejde én fælles handleplan for alle børn i familien. Handleplanen skal dog tage højde for individuelle forskelle hos børnene. Handleplanen skal således tage højde for, at børn i samme familie kan have forskellige behov baseret på forskellige problemstillinger og ressourcer. Handleplanen skal ligeledes tage højde for, at ens problemstillinger og ressourcer ikke nødvendigvis afhjælpes bedst med den samme indsats, når der er tale om forskellige børn. Det forudsættes derfor, at der fortsat er fokus på de enkelte børns behov i handleplanen og i valg af støtteforanstaltninger. Det er i den forbindelse vigtigt at være opmærksom på, at handleplanen både er kommunalbestyrelsens redskab i forhold til at sikre en systematisk planlægning af sagen (dvs. over for det enkelte barn) og samt et redskab, som kommunerne kan bruge aktivt i forhold til samarbejdet med familien og barnet eller den unge.

Forslaget skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 16, om muligheden for at udarbejde én fælles undersøgelse for alle børn i familien.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.4.3.

Til nr. 67

Efter gældende ret, jf. lovens § 142, stk.1, skal plejefamilier være godkendt som generelt egnede af den stedlige kommunalbestyrelse som betingelse for at kunne anvendes som anbringelsessted.

Det foreslås at gøre godkendelsesreglerne mere fleksible, så kommunerne fremover kan vælge at foretage en generel godkendelse eller en konkret godkendelse til den specifikke anbringelse af et barn eller en ung.

Det betyder, at en plejefamilie, jf. lovens § 66, nr. 1, eller en kommunal plejefamilie, jf. nr. 2, for at kunne anvendes som anbringelsessted enten skal være godkendt af den stedlige kommune som generelt egnet eller af den anbringende kommune som konkret egnet.

Forslaget skal medvirke til, at den anbringende kommune kan få lettere ved at foretage et individuelt match mellem barnet eller den unge og den valgte plejefamilie.

I forbindelse med en konkret godkendelse af en plejefamilie, skal den godkendende kommune tage stilling til, om plejefamilien - under hensyn til det konkrete barns eller den konkrete unges behov - vurderes at kunne modtage andre børn. Dette skal fremgå af godkendelsen. Når den anbringende kommune har godkendt en familie som konkret egnet, kan andre kommunalbestyrelser som udgangspunkt ikke anbringe børn i familien. Dette skyldes, at plejefamiliens godkendelse hviler på dens særlige egnethed i forhold til de konkrete børn eller unge, som den anbringende kommune bruger familien i forhold til. Samtidig vil det kunne skabe uklarhed i forhold til de enkelte kommuners tilsyns- og supervisionsforpligtelse, hvis flere kommuner kunne anbringe i en plejefamilie, som er konkret godkendt af en anbringende kommune.

Der kan dog opstå situationer, hvor det er nødvendigt, at flere kommuner koordinerer indsatsen i forhold til anbringelse i konkret godkendte plejefamilier. Der kan f.eks. i konkrete tilfælde være behov for at anbringe flere søskende sammen, jf. også bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 45.

Hvis disse søskende ikke har samme opholds-/handlekommune og det først anbragte barn er anbragt i en konkret godkendt plejefamilie, har de øvrige søskendes opholds-/handlekommune(r) som udgangspunkt ikke mulighed for at anbringe i den samme plejefamilie, jf.

ovenfor. De involverede kommuner kan dog drøfte konkret, hvorvidt anbringelse af flere børn i den konkrete godkendte plejefamilier tilgodeser de pågældende børns behov. Det er den kommunalbestyrelse, der som udgangspunkt godkendte plejefamilien som konkret egnet, der foretager den endelige vurdering.

I de tilfælde, hvor en plejefamilie eller en kommunal plejefamilie er konkret godkendt, foreslås det, jf. lovforslagets § 1, nr. 76, at de ikke skal være omfattet af den stedlige kommunes forpligtelse til at føre driftsorienteret tilsyn efter lovens § 148 a. Tilsynet bliver sikret ved den anbringende kommunes pligt til at føre personrettet tilsyn med barnet eller den unge.

Den godkendende kommune, hvad enten det er den stedlige kommune eller den anbringende kommune, skal tilbyde supervision og uddannelse og efteruddannelse i overensstemmelse med lovens § 142, jf. lovforslagets § 1, nr. 68 herom.

Forslaget skal desuden ses i sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 71, hvorefter private anbringelsessteder får adgang til at klage over kommunalbestyrelsens afgørelse om godkendelse.

Ifølge gældende ret skal den anbringende kommune i forbindelse med en anbringelse af et barn eller en ung i en plejefamilie i en anden kommune, orientere denne kommune (den stedlige kommune) om anbringelsen, jf. servicelovens § 69, stk. 1. Dette er af hensyn til den stedlige kommunes pligt til at føre tilsyn med alle børn og unge i kommunen, jf. § 146.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.1.4, 3.4.4. og 3.4.5.

Til nr. 68

Efter gældende ret, jf. lovens § 142, stk. 3, skal den kommunalbestyrelse, der godkender en plejefamilie eller en netværksplejefamilie, jf. § 142, stk. 1 eller 2, sørge for, at plejefamilien deltager et kursus i at være plejefamilie. Kursets omfang skal svare til minimum 4 hele kursusdage,

Det foreslås i en ny affattelse af stk. 3, at det lovpligtige 4-dages kursus i at være plejefamilie, som udgangspunkt skal være gennemført inden anbringelsen af barnet eller den unge i plejefamilien. Alene hvor særlige forhold gør sig gældende, kan barnet eller den unge anbringes i plejefamilien, inden kurset afholdes. Særlige forhold kan f.eks. være, at barnet eller den unge har et akut anbringelsesbehov, og at der er forhold, der gør, at netop denne plejefamilie er særligt egnet til barnet uanset den manglende gennemførelse af kurset. Hvis en plejefamilie modtager et barn eller en ung, inden kurset er gennemført, skal kurset gennemføres hurtigst muligt herefter.

Kurset skal både i omfang og indhold svare til det såkaldte RUGO-kursus (Rekruttering, Uddannelse, Godkendelse og Organisation), der i sin tid blev udviklet af det daværende Socialministerium, Kommunernes Landsforening samt de centrale organisationer på området.

Med forslaget til nyt stk. 4 fastslås det i loven, hvad der tidligere alene er fremgået af vejledningerne på området, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at plejefamilier, kommunale plejefamilier og netværksplejefamilier får den fornødne efteruddannelse og supervision i overensstemmelse med plejeopgavens omfang. Det indebærer en pligt for kommunen og både en ret og en pligt for plejefamilien til efteruddannelse og supervision.

Det foreslås, at plejefamilierne skal have efteruddannelse svarende til minimum to årlige kursusdage. Kommunen vurderer, hvilke temaer plejefamilierne har brug for at blive opkvalificeret i forhold til.

I beregningen af lovforslagets økonomiske konsekvenser er det vurderet, at de nye bestemmelser betyder, at supervisionen til en traditionel plejefamilie øges med gennemsnitligt 19 timers supervision om året i forhold til den nuværende situation. Det er ligeledes vurderet, at de kommunale plejefamilier gennemsnitligt vil modtage 39 timers supervision mere end den gennemsnitlige plejefamilie i dag modtager.

Beregninger bygger dog alene på gennemsnitsbetragtninger og det konkrete antal timer til supervision skal i forhold til den enkelte plejefamilie tilpasses den konkrete situation. Omfanget vil derfor variere alt efter familiens konkrete behov. Nogle familier vil derfor have behov for mindre supervision end de timer, som ligger til grund for beregningen, andre mere. Der kan således f.eks. for en traditionel plejefamilie være tale om, at de det første år eller i særlige perioder har behov for supervision ugentligt eller månedligt, men det i andre perioder i plejeanbringelser der er velfungerende og uden problemer blot kan være behov for f.eks. kvartalsvise supervisionssamtaler. For kommunale plejefamilier, der har børn med særligt store problemer, må det forventes, at det løbende niveau for supervision er højere for de fleste af plejefamilierne – f.eks. med månedsvise supervisionssamtaler.

Ligeledes vil omfanget og indholdet af supervisionen og uddannelsen f.eks. variere i forhold til plejefamiliens erfaring og i forhold til tyngden af problemer hos de børn eller unge, som plejefamilien aktuelt har i pleje, lige som der i nogle perioder kan være behov for mere supervision end i andre. F.eks. vil der typisk være behov for mere supervision i starten af forløbet eller i perioder omkring skolestart, hvis der er problemer med samarbejdet med

de biologiske forældre eller andre tidspunkter, der kan rumme særlige udfordringer for barnet eller den unge eller plejeforældrene.

I forslaget til nyt stk. 5 fastslås det, at de nye kommunale plejefamilier, jf. lovforslagets § 1, nr. 40, varetager en særlig opgave, der nødvendiggør, at de får mere supervision og efteruddannelse end andre typer af plejefamilier, jf. bemærkningerne til stk. 4.

Omfanget af supervision vil som for øvrige plejefamilier ofte variere i forhold til den kommunale plejefamilies forudsætninger og tyngden af barnets eller den unges problemer. Men det understreges, at omfanget af supervision og efteruddannelse skal afspejle tyngden i den opgave, den kommunale plejefamilie varetager.

Støtten til de kommunale plejefamilier i form af efteruddannelse og supervision, kan f.eks. gives ved at etablere et samarbejde mellem plejefamilier og specialiserede døgninstitutioner, hvor der desuden kan gives løbende faglig sparring.

Hvis den kommunale plejefamilie er ansat af den godkendende kommune, vil der i den forbindelse være taget stilling til arbejdsvilkår, pension, opsigelsesvarsel m.v. Hvis den kommunale plejefamilie ikke er ansat af kommunen, men er godkendt som generelt egnede af den stedlige kommunalbestyrelse, vil der eventuelt være taget stilling til de nævnte forhold i forbindelse med godkendelsen.

I forbindelse med indgåelse af en konkret plejeaftale mellem den kommunale plejefamilie og en anbringende kommune, skal den anbringende kommune sikre sig, at der er taget stilling til de pågældende arbejdsvilkår m.v. i overensstemmelse med plejeaftalen. Det betyder, at der skal tages stilling hertil i selve plejeaftalen, hvis der ikke allerede er taget stilling hertil i forbindelse med ansættelse eller generel godkendelse, jf. ovenfor.

Der opstilles ikke krav til plejeaftalens indhold, men forudsættes alene, at der skal tages stilling til arbejdsvilkår mv. Som en naturlig del heraf skal der også tages stilling til, om plejefamiliens forudsætninger for at påtage sig opgaven og karakteren af barnets eller den unges problemer tilsiger, at plejeforældrene skal have tilbud om aflastning.

Til nr. 69

Efter gældende ret, jf. lovens § 142, stk. 4, skal den stedlige kommunalbestyrelse godkende egne værelser, kollegier og kollegielignende opholdssteder som generelt egnede som forudsætning for, at denne eller andre kommunalbestyrelser kan anvende de pågældende værelser m.v. som anbringelsessted.

Som led i regeringens afbureaukratiseringsplan foreslås det at ophæve kravet om den stedlige kommunalbestyrelses generelle godkendelse af egne værelser m.v.

I stedet er det op til den anbringende kommune at godkende værelserne m.v. som konkret egnede i forbindelse med, at de anbringer en ung på værelset. Hermed understreges det, at det alene er de anbringende kommuner, der har ansvaret for, at anbringelse af unge på eget værelse mv. sker under betryggende forhold.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.4.4.

Til nr. 70

Efter gældende ret, jf. lovens § 142, stk. 5, skal den stedlige kommunalbestyrelse godkende opholdssteder for børn og unge som generelt egnede som forudsætning for, at denne eller andre kommunalbestyrelser kan anvende de pågældende opholdssteder som anbringelsessted. Samtidig skal anbringelsessteder være registreret på Tilbudsportalen, for at kunne anvendes af kommunerne, jf. lovens § 14.

Som led i regeringens afbureaukratiseringsplan foreslås det at ophæve kravet om godkendelse af private opholdssteder som generelt egnede. I stedet opstilles en række kriterier, som skal være opfyldt, hvis det enkelte opholdssted skal kunne optages på Tilbudsportalen. Alene optagelse og registrering på Tilbudsportalen vil herefter være betingelse for, at kommunerne kan anvende de konkrete opholdssteder til anbringelse af børn og unge. Formålet hermed er at forenkle kommunernes godkendelsesprocedurer, uden at der dog slækkes på de indholdsmæssige krav hertil. Forslaget skal ses i sammenhæng med de ændringer af lovens § 14 om optagelse af private tilbud på Tilbudsportalen som fremgår af regeringens fremsatte lovforslag om afbureaukratisering på dele af det sociale område.

Det skal således understreges, at den foreslåede løsning ikke indebærer, at kommunernes forpligtelser i relation til at sikre kvaliteten og indholdet i de private tilbud svækkes. Den godkendende kommunalbestyrelse vil således fortsat skulle forholde sig til tilbuddets personale, pædagogik, målgruppe m.v. samt føre tilsyn hermed. Tværtimod vil den direkte kobling af godkendelsen og indberetningen af oplysninger til Tilbudsportalen tydeliggøre, at den godkendende kommune står inde for tilbuddet.

Med forslaget lovfæstes de godkendelseskrav vedrørende pædagogisk metode og målsætning, der hidtil har fremgået af § 9 i bekendtgørelse nr. 349 af 9. maj 2008 om godkendelse af og tilsyn med private opholdssteder,

private botilbud og private behandlingstilbud for stofmisbrugere.

De opstillede kriterier viser tilbage til formålsbestemmelsen for den særlige støtte til børn og unge i § 46, som den er formuleret ved lovforslagets § 1, nr. 5. Formålet med ændringen er således også at understrege, at det er vigtigt at vurdere opholdsstedet ud fra de kriterier, der også anføres i formålsparagraffen.

Det konkrete opholdssted skal vurderes ud fra den konkrete målgruppes behov. Det betyder, at f.eks. skolegang ikke er et relevant kriterium i forhold til vurderingen af opholdssteder for spædbørn, da målgruppen ikke har noget behov herfor.

Til nr. 71

Efter gældende regler, jf. lovens § 166, kan kommunalbestyrelsens afgørelser efter serviceloven indbringes for det sociale nævn, med mindre andet fremgår af loven. Af lovens § 142, stk. 6, fremgår det, at kommunalbestyrelsens afgørelse om godkendelse ikke kan påklages.

Det foreslås at ophæve klagebegrænsningen, så kommunalbestyrelsernes afgørelser om godkendelse af plejefamilier og opholdssteder fremover også bliver omfattet af den almindelige adgang til at klage til de sociale nævn. For så vidt angår plejefamilier gælder klageadgangen alene kommunens vurdering af, om familien kan godkendes som plejefamilie. Der kan således ikke klages over, hvordan kommunen vælger at godkender familien, herunder om kommunen vælger at godkende plejefamilien som ”konkret” eller ”generelt” egnet, eller om hvorvidt plejefamilien kan godkendes som ”kommunal plejefamilie”.

Det vil også komme til at gælde for afslag på optagelse på Tilbudsportalen, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 70.

Afgørelserne vil kunne påklages til de sociale nævn efter de almindelige klage regler på det sociale område efter retssikkerhedslovens kap. 10, jf. servicelovens § 166.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.4.4.

Til nr. 72

Forslaget er en redaktionel ændring som konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 24.

Til nr. 73

Af de gældende regler, jf. lovens § 143, stk. 1 og 2, fremgår det, at socialministeren kan fastsætte regler om

godkendelse og tilsyn for opholdssteder og plejefamilier.

Som konsekvens af forslagene til ændring af godkendelsesreglerne, jf. lovforslagets § 1, nr. 67-70, præciseres bemyndigelsesbestemmelsen, så indenrigs- og socialministeren fremover kan fastsætte nærmere regler om godkendelse af og tilsyn med plejefamilier, kommunale plejefamilier og netværksplejefamilier.

Til nr. 74

Forslaget er en konsekvens af, at indholdet af lovens § 148, stk. 3 flyttes til det foreslåede § 70, stk. 2, jf. lovforslagets § 1, nr. 51.

Til nr. 75

Det følger af gældende ret, jf. lovens § 148 a, at den stedlige kommunalbestyrelse fører driftsorienteret tilsyn med tilbud efter serviceloven. Hvis en anden kommune har indgået aftale om anvendelse af samtlige tilbuddets pladser, eller tilbuddet er omfattet af regionsrådets driftstilsyn, jf. lovens § 5, stk. 7, er det dog den pågældende kommune eller regionsrådet, der har forpligtelsen til at føre driftsorienteret tilsyn.

Det foreslås i et nyt stk. 2 at præcisere, at det løbende generelle driftstilsyn for så vidt angår anbringelsessteder for børn og unge skal påse, at anbringelsesstedernes pædagogiske målsætninger og metoder forsat gør anbringelsesstedet egnet til at opfylde målgruppens behov. Kriterierne herfor svarer til kriterierne for optagelse på Tilbudsportalen, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 70 og bemærkningerne hertil.

Formålet med ændringen er at præcisere indholdet af det driftsorienterede tilsyn. Det understreges hermed, at det er vigtigt at vurdere anbringelsesstederne ud fra de kriterier, der også anføres i formålsparagraffen.

Det er allerede i dag praksis, at anbringelsesstedets pædagogik skal indgå i det driftsorienterede tilsyn, jf. vejledning nr. 3 fra 2006, punkt 76, som hænger sammen med kommunalbestyrelsernes pligt til at sikre, at anbringelser sker på et betryggende grundlag, hvor anbringelsesstedets pædagogik ikke kan udelades.

Det foreslås desuden, at der som led i den driftsorienterede tilsyn med opholdssteder efter § 66, nr. 5, og døgninstitutioner efter § 66, nr. 6, jf. lovforslagets § 1, nr. 40, skal føres minimum et uanmeldt driftsorienteret tilsyn årligt.

Det løbende driftsorienterede tilsyn og herunder tilsynsbesøgene skal foregå, så det mindst muligt forstyrrer de anbragte børn og unge, som er på anbringelsesstedet.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.4.5.

Til nr. 76

Det foreslås at indsætte et nyt stykke i lovens § 148 a, der undtager konkret godkendte plejefamilier og konkret godkendte kommunale plejefamilier efter § 66, stk. 1-2, netværksplejefamilier efter § 66 stk. 3 og egne værelser mv. efter § 66 stk. 4 fra kommunalbestyrelsen forpligtelse til at føre driftsorienteret tilsyn.

Forslaget fremsættes som led i regeringens afbureaukratiseringsplan, og formålet er at forenkle den kommunale administration og sikre et hensigtsmæssigt tilrettelagt tilsyn. I de nævnte anbringelsestyper vil der som oftest alene være anbragt et enkelt barn eller ung eller søskende, og i disse tilfælde vil et generelt driftsorienteret tilsyn, som ikke er koblet til det konkrete anbragte barn eller unge, ikke fremstå meningsfyldt.

Det understreges, at børn og unge anbragt i konkret godkendte plejefamilier eller egne værelser m.v. fortsat er omfattet af den anbringende kommunes forpligtelse til at føre et personrettet tilsyn efter lovens § 148. Det vil svare til de tilsynsforhold, der i dag gælder for børn og unge anbragt i netværksplejefamilier.

Da det for de anførte anbringelsessteder alene vil blive den anbringende kommune, der har en tilsynsforpligtelse, vil denne kommune således have det fulde ansvar for anbringelsen herunder for, at anbringelsen sker under betryggende rammer.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.4.5.

Til nr. 77

Forslaget er en redaktionel ændring som konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 64.

Til nr. 78

Den foreslåede bestemmelse i stk. 1, nr. 1 og 2, samt stk. 2 og 4 er en delvis videreførelse af den eksisterende § 153, idet der er tale om, at hidtil administrativt fastsatte regler om underretningspligt udstedt med hjemmel i den nævnte gældende bestemmelse fremover kommer til at fremgå af loven, og idet der foretages visse ændringer i forhold til, hvornår underretningspligten indtræder. Der henvises herom til de almindelige bemærkninger afsnit 3.3.2. Den foreslåede bestemmelses stk. 1, nr. 3 og stk. 3 og 5 er derimod nye bestemmelser.

Med den foreslåede § 153, stk. 1, nr. 1-3 skal personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, underrette kommunen, hvis de under udøvelsen af tjenesten

eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage, at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte, at et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte på grund af de vordende forældres forhold eller, at et barn eller en ung under 18 år er udsat for vold eller andre overgreb.

Den foreslåede § 153, stk. 1, nr. 1-3 indebærer, at underretningspligten for personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, fremover fremgår af loven og ikke som i dag af Socialministeriets bekendtgørelse om underretningspligt over for kommunen efter lov om social service. Formålet er at skabe klarhed over, hvornår underretningspligten indtræder, og dermed undgå den usikkerhed, de eksisterende regler har givet.

Med ”personer, der udøver offentlig tjeneste” sigtes til personer, som er ansat til at udfylde offentlige opgaver på vegne af offentlige myndigheder (f.eks. statslige myndigheder, dvs. ministerier, direktorater, politi og domstole, og kommunale forvaltninger), som udøver deres virksomhed i henhold til lovregler eller bestemmelser, der er fastsat med hjemmel i lov. Der kan f.eks. være tale om skolelærere eller pædagoger, som er ansatte i dagtilbud. Med ”personer, der udøver offentligt erhverv” sigtes til personer, som ikke er ansat til at udfylde offentlig tjeneste, men som i kraft af deres erhverv udøver tjeneste for en offentlig myndighed, som medfører visse handlebeføjelser udadtil. Der kan f.eks. være tale om en privatansat læge, der efter anmodning tilser en beboer på et kvindekrisecenter, eller et kommunalbestyrelsesmedlem, som i udøvelsen af sit hverv får kendskab til et forhold vedrørende et barn eller en ung, der bør underrettes om efter denne bestemmelse.

Med ”særlig støtte” i den foreslåede § 153, stk. 1, nr. 1 og 2, sigtes til støtte efter servicelovens kapitel 11 om særlig støtte til børn og unge. Der er således ikke underretningspligt i situationer, hvor barnets eller den unges vanskeligheder har en karakter, som reglerne om særlig støtte efter servicelovens kapitel 11 ikke tager sigte på at løse. Som eksempel kan nævnes forhold, der alene kan begrunde en særlig socialpædagogisk indsats efter folkeskolelovens regler.

Underretningspligten indtræder efter den foreslåede bestemmelse uanset, hvad der er årsagen til, at barnet eller den unge kan have behov for særlig støtte.

Den, der underretter, skal ikke foretage en vurdering af, om barnet eller den unge vil kunne opnå særlig støtte. Denne vurdering foretages af kommunalbestyrelsen. Dermed understreges det også, at det er kommunalbestyrelsens ansvar at vurdere, hvorvidt det må antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte, således at

der skal igangsættes en børnefaglig undersøgelse jf. § 50.

Efter den foreslåede § 153, stk. 1, nr. 1-3 indtræder underretningspligten, når den pågældende får kendskab til eller grund til at antage, at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte, at et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte på grund af de vordende forældres forhold eller, at et barn eller en ung under 18 år er udsat for vold eller andre overgreb.

Dette indebærer en sproglig præcisering i forhold til de gældende regler, hvorefter underretningspligten indtræder ved kendskab til forhold, der giver formodning om, at et barn eller en ung under 18 år har behov for særlig støtte. Med den foreslåede bestemmelse tydeliggøres, at der ikke kræves et kendskab til barnets eller den unges forhold, der har en sådan sikkerhed, at vedkommende har formodning om, at barnet eller den unge kan have behov for særlig støtte. Derimod skal der fortsat være tale om en antagelse, der er sagligt begrundet i barnets eller den unges forhold, som har givet grund til bekymring for barnets eller den unges udvikling eller sundhed, der betyder, at barnet eller den unge kan have behov for særlig støtte efter servicelovens kapitel 11.

Er der tale om vanskeligheder, der har en karakter, som reglerne i servicelovens kapitel 11 tager sigte på at løse, vil der efter den foreslåede bestemmelse være underretningspligt, uanset at den, der underretter, har mulighed for og fortsat kan benytte de hjælpemidler, som findes inden for vedkommendes regi. Det betyder f.eks., at skolen fortsat kan søge dialog med forældre og tilbyde specialundervisning, uanset at socialforvaltningen er underrettet om barnets eller den unges problemer.

Underretningspligten efter den foreslåede § 153, stk. 1, nr. 1-3 gælder for den samme kreds af personer, som den eksisterende bemyndigelsesbestemmelse tager sigte på – dvs. personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv. Bestemmelsen suppleres af bestemmelsen i den foreslåede § 153, stk. 2, der er en delvis videreførelse af den eksisterende § 153 stk. 2 og stk. 3, 2. pkt., som bemyndiger socialministeren til at fastsætte regler om underretningspligt for andre grupper af personer. Der henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 153, stk. 2.

Det er fortsat en betingelse for underretningspligten, at det er under en persons udøvelse af tjenesten eller hvervet, at vedkommende får grund til at antage, at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte, at et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte på grund af de vordende forældres for-

hold eller, at et barn eller en ung under 18 år er udsat for vold eller andre overgreb.

En underretning kan foretages anonymt, og kommunen har pligt til at registrere underretningen, uanset at denne eventuelt sker anonymt.

Forslaget skal i øvrigt ses i sammenhæng med forslaget om lempelse af tavshedspligtsreglerne efter dette lovforslags § 49 a. Heraf fremgår, at der kan tages initiativ til at foretage en tværfaglig afklarende samtale om et konkret barn eller en ung, hvis der foreligger en bekymring om dette barns udvikling. Der henvises til de specielle bemærkninger herom til nr. 9.

Efter den foreslåede § 153, stk. 1, nr. 2, skal personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, underrette kommunen, hvis de under udøvelse af tjenesten eller hvervet bliver bekendt med eller får grund til at antage, at et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte på grund af de vordende forældres forhold.

Den foreslåede bestemmelse angår ligesom bestemmelsen i den gældende § 153, stk. 3, 1. pkt., der bemyndiger socialministeren til at fastsætte regler om underretningspligt, situationer, der vedrører behovet for særlig støtte hos et ufødt barn umiddelbart efter fødslen, idet underretningspligten fremover dog fremgår direkte af selve loven, jf. herom bemærkningerne til den foreslåede § 153, stk. 1.

Efter den foreslåede § 153, stk. 1 nr. 3, skal personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv underrette kommunen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage, at et barn eller en ung under 18 år er udsat for vold eller andre overgreb. Bestemmelsen er ny og indebærer en særlig regulering af den underretningspligt, der ellers følger af den almindelige regel i den foreslåede stk. 1, nr. 1, idet underretningspligten efter den her foreslåede bestemmelse indebærer en særlig regulering af pligten til at underrette, når der er kendskab til eller grund til at antage, at et barn eller en ung under 18 år er udsat for vold eller andre overgreb. Formålet er at understrege vigtigheden af, at kommunen så hurtigt som muligt får mulighed for at gribe ind i de tilfælde, hvor der kan være tale om vold eller andre overgreb mod et barn eller en ung, da dette kan have særligt alvorlige konsekvenser for barnets udvikling.

Med vold eller andre overgreb forstås sådanne strafbare handlinger mod et barn eller en ung under 18 år, som er omfattet af straffelovens kapitel 24-26 (forbrydelser med kønssædeligheden, forbrydelser mod liv og legeme samt forbrydelser mod den personlige frihed) samt straffelovens § 210 og § 213.

Underretningspligten gælder i forhold til vold eller andre overgreb mod barnet eller den unge, der finder sted på vedkommendes sædvanlige opholdssted, herunder i hjemmet eller på en institution begået af personer, som barnet eller den unge sædvanligvis omgiver sig med på dette sted. Den gælder også i forhold til vold eller andre overgreb, der sker i omgivelser, hvor barnet eller den unge tilfældigvis har sin gang, og hvor gerningsmanden ikke er en person, som barnet eller den unge sædvanligvis omgiver sig med.

Den foreslåede § 153, stk. 2, 1. pkt. bemyndiger socialministeren til at fastsætte regler om underretningspligt for andre grupper af personer, der under udøvelsen af deres erhverv får kendskab til forhold, som bevirker, at der kan være anledning til foranstaltninger efter denne lov. 1. pkt. er en uændret videreførelse af den gældende § 153, stk. 2.

Bemyndigelsen kan benyttes til at fastsætte yderligere betingelser for underretningspligtens indtræden, herunder i hvilken udstrækning disse grupper har mulighed for at henvende sig til kommunalbestyrelsen med henblik på at få oplyst, om underretningen har givet anledning til undersøgelser eller foranstaltninger efter serviceloven, vedrørende det barn eller unge under 18 år, underretningen omhandler, jf. bestemmelsens stk. 3 og bemærkningerne hertil.

Bestemmelsens 2. pkt. bemyndiger socialministeren til at fastsætte regler om, at andre grupper af personer har underretningspligt efter stk. 1, nr. 2. Bestemmelsen er en delvis videreførelse af den gældende § 153, stk. 3, 2. pkt., men indebærer en ændring derved, at kriteriet, for hvornår underretningspligten indtræder, tydeliggøres efter den foreslåede § 153, stk. 1. Der henvises til bemærkningerne hertil. Bemyndigelsen kan benyttes til at fastsætte yderligere betingelser for underretningspligtens indtræden.

Efter den foreslåede stk. 3 har den person, der har foretaget en underretning efter § 153, stk. 1-2, 1.pkt., mulighed for at henvende sig til kommunalbestyrelsen med henblik på at få oplyst, om underretningen har givet anledning til undersøgelser eller foranstaltninger efter serviceloven, vedrørende det barn eller unge under 18 år, underretningen omhandler. Der indføres således hjemmel til, at kommunalbestyrelsen efter anmodning skal videregive oplysninger til den person, der har foretaget underretning efter § 153, stk. 1-2, 1. pkt., om hvorvidt underretningen har givet kommunen anledning til undersøgelser eller foranstaltninger efter serviceloven, vedrørende det barn eller den unge under 18 år, underretningen vedrører.

Tilbagemeldingen vil på kommunalbestyrelsens vegne kunne foretages af den del af kommunens forvaltning, der behandler de pågældende undersøgelser eller foranstaltninger efter serviceloven, ligesom anmodningen om en sådan tilbage melding vil kunne rettes der til.

Tilbage meldingen har til hensigt at bekræfte, at kommunen behandler sagen på behørig vis, samt at give den person, der har foretaget underretningen, mulighed for i tilrettelæggelse af det videre arbejde med den unge at tage højde for, at der er foretaget undersøgelser eller foranstaltninger i forhold til barnet eller den unge under 18 år efter serviceloven.

Bestemmelsen indebærer en fravigelse af persondatalovens § 8, stk. 3. Lovforslagets bestemmelse om mulighed for tilbage melding på en underretning giver efter Socialministeriets opfattelse ikke anledning til retssikkerhedsmæssige betænkeligheder, idet der alene kan ske videregivelse af en begrænset type af oplysninger og til en begrænset kreds af modtagere. Endvidere sker videregivelsen af oplysningerne med henblik på, at den person, der har foretaget underretningen, får bekræftet, at sagen behandles af kommunen, og med det formål, at personen kan inddrage oplysningerne i tilrettelæggelsen af det videre arbejde med barnet eller den unge. Det er herefter Socialministeriets opfattelse, at bestemmelsen opfylder kravene til blandt andet formålsbestemthed og proportionalitet i persondatalovens § 5. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger punkt 3.3.2.3 om den foreslåede ordning og retssikkerhedsmæssige aspekter af forslaget.

På denne baggrund finder Socialministeriet, at der inden for dette snævert afgrænsede område bør indføres en særlig bestemmelse, som giver adgang til tilbage melding til den person, der har foretaget en underretning efter § 153. Der kan alene videregives oplysninger om, hvorvidt der er iværksat undersøgelser eller foranstaltninger efter serviceloven vedrørende det barn eller den unge, som underretningen vedrører. Derimod kan der ikke med hjemmel i § 153, stk. 3, ske videregivelse af oplysninger om karakteren af eller indholdet af de pågældende undersøgelser eller foranstaltninger.

Forslaget giver kommunalbestyrelsen pligt til at videregive de i bestemmelsens nævnte oplysninger, når den person, der har foretaget underretningen, anmoder herom. Pligten gælder som udgangspunkt i alle tilfælde, med mindre særlige forhold gør sig gældende. Hermed henvises til de særlige situationer, hvor kommunalbestyrelsen kan have en særlig grund til at antage, at den der underretter, ikke kan håndtere de pågældende oplysninger på en hensigtsmæssig måde, f.eks. i de tilfælde hvor der kan være tale om chikane, eller hvor kommunen

er bekendt med, at familien har helt særlige grunde til, at oplysninger om deres rent private forhold beskyttes.

Forslaget giver alene mulighed for at videregive oplysninger til den person, der har foretaget underretningen, og kun til den person, der anmoder herom. Hvis underretningen er gået igennem flere personer, f.eks. hvis lederen på skolen har foretaget underretningen på vegne af en lærer, vil kommunalbestyrelsen med hjemmel i § 153, stk. 3, efter anmodning kunne videregive oplysninger til enhver af disse personer, som har været involveret i underretningen.

Bestemmelsen regulerer alene videregivelsen af de nævnte oplysninger fra kommunalbestyrelsen til den person, der har foretaget underretningen. Øvrige behandlinger af oplysninger om rent private forhold, herunder de underrettendes videregivelse af oplysninger til andre, skal foretages i overensstemmelse med de gældende regler i persondataloven. Ligeledes finder de øvrige regler i persondataloven om bl.a. de registreredes rettigheder, den dataansvarliges anmeldelsespligt og behandlingssikkerhed anvendelse, i det omfang det er relevant, også for oplysninger, der videregives i forbindelse med tilbagemelding til den person, der har foretaget underretningen.

I de tilfælde, hvor en underretning fører til en undersøgelse og en eventuel foranstaltning, vil det af hensyn til den samlede indsats over for det enkelte barn eller den unge kunne være hensigtsmæssigt, at der indgås et tværfagligt samarbejde omkring indsatsen. F.eks. kan det være relevant for en skolelærer at vide, hvilke foranstaltninger der er iværksat. Hvis der således f.eks. er iværksat tilbud om aflastningsophold, hvis forældrene i perioder ikke er i stand til at tage tilstrækkeligt vare på barnet på grund af psykisk sygdom eller misbrug m.v., vil skolelæreren i sit daglige arbejde med det pågældende barn kunne tage højde for, at barnet i perioder er ekstra sårbart, og at det derfor har behov for særlig opmærksomhed og støtte i disse perioder. En udveksling af sådanne oplysninger mellem kommune og skole er ikke reguleret af servicelovens § 153, men vil skulle behandles efter de gældende regler i persondataloven (særligt §§ 6-8). Det vil som oftest indebære, at forældrene og den unge over 15 år skal give samtykke til, at der videregives oplysninger om rent private forhold til en anden myndighed (f.eks. et hospital) med henblik på tværfagligt at støtte op omkring indsatsen over for barnet eller den unge. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i afsnit 3.3.1. om de gældende regler om videregivelse og behandling af oplysninger om rent private forhold til lovforslagets § 49 a.

I forbindelse med kommunens forpligtigelse til at videregive oplysninger efter § 153 stk. 3 bemærkes, at

kommunen efter persondatalovens kapitel 8-10 er forpligtiget til at oplyse forældremyndighedsindehaveren om, at de efter § 153 stk. 3 har videregivet de pågældende oplysninger til den person, der har foretaget underretningen. Jf. de almindelige bemærkninger afsnit 3.3.2.1 om persondataloven. Persondataloven regulerer ikke, hvordan informationen skal udformes. Den kan således gives mundtligt, skriftligt eller elektronisk. Oplysningspligten kan f.eks. opfyldes ved, at de fornødne informationer er trykt på en ansøgning eller en blanket m.v.. Dette betyder, at kommunen f.eks. kan vælge at oplyse forældrene om videregivelsen af oplysningerne i forbindelse med, at forældrene i øvrigt bliver oplyst om underretningen, herunder også om reglerne i § 153, stk. 3, og hvad denne regel indebærer.

En underretning medfører ikke i sig selv, at kommunen er forpligtet til at iværksætte foranstaltninger, men at kommunen som led i sin almindelige tilsynsforpligtelse efter servicelovens § 146 må undersøge, om det barn eller den unge, som underretningen omhandler, har behov for særlig støtte.

Der gøres i øvrigt opmærksom på, at personer, der efter § 153 har foretaget en underretning til kommunen, kan underrette Ankestyrelsen om dette med henblik på, at Ankestyrelsen kan tage sagen op af egen drift, jf. § 65, stk. 1 og stk. 5. Dette kan ske i de tilfælde, hvor der er bekymring for, at kommunalbestyrelsen i en konkret sag ikke fortager sig det fornødne eller i en afgørelse ikke i fornødent omfang tager hensyn til barnets eller den unges bedste. Jf. de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 39.

Til nr. 79

Med lovforslaget videreføres de gældende bestemmelser om Kennedy Centret i servicelovens § 153, dog anføres de med dette forslag i en ny selvstændig bestemmelse. Hjemlen vedrører videregivelse af oplysninger både fra social- og sundhedsvæsenet til social-, sundheds- og undervisningsmyndighederne. Endvidere er præciseret krav om samtykke fra forældremyndighedens indehaver, jf. sundhedsloven. Endelig vil Indenrigs- og Sundhedsministeren overtage ansvaret for at udarbejde nærmere retningslinjer om videregivelse af oplysninger til og fra Kennedy Centret, idet de nærmere retningslinjer ved videregivelse af oplysninger til kliniske kvalitetsdatabaser og registre i forvejen fastsættes af Sundhedsstyrelsen.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.3.2. og til de almindelige bemærkninger til lovforslagets § 49 a om lempelse af tavsheds-

pligtsreglerne i regi af det tidlige forebyggende samarbejde afsnit 3.3.1.

Til nr. 80

Forslaget er en redaktionel ændring som følge af lovforslagets § 1, nr. 62.

Til nr. 81

Forslaget er en konsekvens af forslaget om ophævelse af de sociale nævns egendriftskompetence, jf. lovforslagets § 1, nr. 39.

Til nr. 82 - 84

Efter gældende ret, jf. servicelovens § 166, kan kommunalbestyrelsens afgørelser efter loven indbringes for de sociale nævn efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Klageadgangen efter denne bestemmelse, som er lovens almindelige ordning, omfatter alle afgørelser efter serviceloven, med mindre andet er konkret fastsat. I lighed med, hvad der i øvrigt som udgangspunkt følger af dansk ret, er det forældremyndighedsindehaveren, der har adgang til at klage. Børn og unge under 18 år er således ikke omfattet af klageadgangen efter denne bestemmelse.

Af den gældende § 167 fremgår det derimod specifikt, hvornår børn og unge under 18 har adgang til at klage over kommunalbestyrelsens afgørelser efter servicelovens bestemmelser. Det fremgår således af lovens § 167, stk. 1, at unge, der er fyldt 12 år, kan klage over afgørelser om valg af anbringelsessted og ændret anbringelsessted, afgørelser om ungepålæg samt afgørelser om foranstaltninger efter § 52. Af lovens § 167, stk. 2, fremgår det, at den unge, der er fyldt 15 år, derudover kan klage over afgørelser om behandling, samvær med personer fra netværket samt afgørelser om samvær og kontakt.

Det foreslås at udvide børn og unges adgang til at klage over afgørelser efter serviceloven, så alle børn over 12 år får samme adgang til at klage. For de 12 til 15-årige betyder det, at de som noget nyt får adgang til at klage over afgørelser om behandling, uddannelse, samvær med personer fra netværket m.v. For hele gruppen af 12 til 18-årige betyder det, at de som noget nyt får adgang til at klage over alle afgørelser om foranstaltninger efter lovens § 52, stk. 3, og over afgørelser om hjemgivelse og hjemgivelsesperiode efter lovens § 68, stk. 2.

Forslaget til ny § 167, stk. 1, indeholder således en samlet opstilling af, hvilke typer afgørelser børn og unge, der er fyldt 12 år, herefter får adgang til at klage over.

For at undgå misforståelser foreslås desuden den redaktionelle ændring, at forældremyndighedsindehaveren ikke længere nævnes som klageberettiget i § 167. Som nævnt ovenfor kan forældremyndighedsindehaveren allerede klage over alle afgørelser i medfør af § 166, og det er derfor overflødigt også at nævne dem i § 167.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.2.1.

Til nr. 85

Efter gældende ret, jf. lovens § 168, stk. 2, kan klager over afgørelser truffet af børn og unge-udvalget kun indbringes for Ankestyrelsen af barnet eller den unge, der er fyldt 15 år samt af indehaveren af forældremyndigheden. For børn og unge under 15 år kan en sag således kun indbringes for Ankestyrelsen af forældremyndighedsindehaverne, og det påhviler derfor indehaverne af forældremyndigheden at varetage barnets eller den unges interesser i forbindelse med klage. Imidlertid kan der være situationer, hvor barnet eller den unge og forældre har modsatrettede interesser, og hvor det derfor kan være et problem, at forældrene skal varetage både egne og barnets eller den unges interesser.

Det foreslås at sænke alderskravet for, hvornår et barn eller en ung kan klage til Ankestyrelsen over afgørelser truffet af børn og unge-udvalget, så sagen fremover kan indbringes af barnet eller den unge, der er fyldt 12 år. Dermed udvides gruppen af børn og unge, der selvstændigt har mulighed for at få indflydelse på egen sag, de 12 til 15-årige ligestilles i forhold til adgangen til at klage over afgørelser med de 15 til 18-årige, jf. også lovforslagets § 1, nr. 82, og bemærkningerne hertil.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.2.1.

Til nr. 86

Forslaget er redaktionel ændring som konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 39.

Til § 2

Til nr. 1

Forslaget er en redaktionel ændring som følge af, at § 66 i serviceloven er det sted, hvor alle anbringelsessteder for børn og unge er nævnt.

Til nr. 2-4

Efter gældende ret, jf. lov om retssikkerhed og administration på det sociale område § 19, består kommunernes børn og unge-udvalg af 3 medlemmer af

kommunalbestyrelsen, byretsdommeren i retskredsen samt en pædagogisk-psykologisk sagkyndig, der udpeges af statsforvaltningen.

Det foreslås at ændre lovens § 19, så børn og ungeudvalget fremover består af 2 kommunalbestyrelsesmedlemmer, 1 byretsdommer og 2 pædagogisk-psykologisk sagkyndige.

Det stilles ikke krav til, hvilken uddannelse disse børnesagkyndige skal have. Der kan f.eks. være tale om personer med psykologisk eller psykiatrisk uddannelse eller personer med børnefaglige uddannelser, som kan være eksperter i kraft af deres erfaring som eksempelvis pædagoger eller skolelærere med mangeårig erfaring og efteruddannelse inden for området.

Udpegningen af medlemmer af børn og ungeudvalgene sker, jf. bekendtgørelse nr. 613 af 15. juni 2006 om forretningsorden for børn- og ungeudvalgene, for en periode, som svarer til den kommunale valgperiode. Da forslaget, jf. lovforslagets § 3, stk. 1, foreslås at træde i kraft den 1. januar 2011, betyder det, at der ville skulle ske nyudpegning af medlemmer i løbet af en valgperiode. Dette vil komme til at fremgå af en kommende revideret bekendtgørelse om forretningsordenen.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.4.1.1.

Til nr. 5

Forslaget er en konsekvens af, at de sociale nævns adgang til at tage sager op af egen drift efter servicelovens § 65 ophæves, jf. lovforslagets § 1, nr. 39.

Til nr. 6

Efter gældende ret, jf. lov om retssikkerhed og administration på det sociale område § 72, stk.1, er det udgangspunktet, at klager over afgørelser efter lov om social service ikke har opsættende virkning. På børn og ungeområdet er der dog fastsat to undtagelser i § 72, stk. 2 og 3, hvorefter klager over afgørelser om henholdsvis valg af anbringelsessted og ændret anbringelsessted samt om efterværn i form af opretholdelse af en anbringelse har opsættende virkning.

Det foreslås som nyt, at klage over afgørelse om hjemgivelse og hjemgivelsesperiode efter lovens § 68, stk. 2, skal have opsættende virkning. Dermed forbliver barnet eller den unge på anbringelsesstedet, indtil klagesagen er behandlet. Hensigten hermed er at sikre, at barnet eller den unge ikke først hjemtages for senere at skulle anbringes på ny, når klagesagen er behandlet. Kun hvis der foreligger særlige forhold, kan det besluttes, at afgørelsen skal effektueres straks. Det kan f.eks. være, hvis det

åbenlyst er skadeligt for barnet eller den unge at forblive på anbringelsesstedet.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.2.1.

Til § 3

Til nr. 1

Efter forældreansvarslovens §§ 21, stk. 1, og 22, stk. 1, jf. § 38, kan statsforvaltningen eller retten efter anmodning træffe afgørelse om samvær og anden kontakt. Dette gælder dog ikke, hvis barnet er anbragt uden for hjemmet efter kapitel 11 i lov om social service, jf. forældreansvarslovens § 24.

Det foreslås, at undtagelsesbestemmelsen i § 24 udvides til også at omfatte situationer, hvor kommunalbestyrelsen gennemfører en børnefaglig undersøgelse af et barn eller en ung, som opholder sig på en institution eller er indlagt på sygehus, mens undersøgelsen foregår, jf. servicelovens kapitel 11, § 51. Forslaget er en konsekvens af dette forslags § 1, nr. 54, hvorefter kommunalbestyrelsen får kompetence til at regulere samvær under en børnefaglig undersøgelse af et barn eller en ung efter servicelovens § 51, jf. principperne i § 71.

Formålet med forslaget er at undgå, at der i disse situationer etableres en parallelkompetence til at træffe afgørelse om samvær og anden kontakt. Det vurderes således at være mest hensigtsmæssigt, at afgørelser om samvær og kontakt med børn og unge, der opholder sig på en institution eller er indlagt på sygehus, mens der gennemføres en børnefaglig undersøgelse efter § 50, træffes af kommunen, jf. § 51, efter principperne i § 71. Der henvises nærmere herom i de specielle bemærkninger til forslagens § 1, nr. 54.

Der henvises endvidere til de almindelige bemærkninger, afsnit 3.4.6

Til § 4

Der foreslås i stk. 1, at lovforslaget træder i kraft den 1. januar 2011.

I stk. 2, foreslås det, at konkrete sager, som de sociale nævns har optaget til behandling efter den gældende § 65 i serviceloven, og som ikke er afgjort ved lovens ikrafttræden, hvor de sociale nævns egendriftskompetence ophører, sendes til Ankestyrelsen til behandling som følge af lovforslagets § 1, nr. 39.

Efter gældende regler, jf. retssikkerhedslovens § 19, stk. 1, og bekendtgørelse nr. 613 af 15. juni 2006 af forretningsorden for børn og ungeudvalgene, udpeges medlemmerne af kommunernes børn og ungevalg for en fireårig periode svarende til den kommunale valgpe-

riode. Som en konsekvens af forslaget om en ændret sammensætning af børn og unge-udvalgene, jf. lovforslagets § 2, nr. 2 og 3, og af at lovforslaget foreslås at træde i kraft midt i en kommunal valgperiode, foreslås det, at kommunalbestyrelsen pr. 1. januar 2011 skal udpege 2 medlemmer til børn og unge-udvalgene som

afløsning for de 3 medlemmer, de har efter de gældende regler, samt at statsforvaltningerne pr. 1. januar 2011 skal udpege én pædagogisk-psykologisk sagkyndig til børn og unge-udvalgene, som skal supplere den sagkyndige, de allerede har udpeget efter de gældende regler.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

*Gældende formulering**Lovforslaget***§ 1**

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 941 af 1. oktober 2009, som ændret ved § 10 i lov nr. 434 af 8. maj 2006 og § 2 i lov nr. 316 af 28. april 2009, foretages følgende ændringer:

§ 11. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at forældre med børn og unge eller andre, der faktisk sørger for et barn eller en ung, kan få en gratis familieorienteret rådgivning til løsning af vanskeligheder i familien. Kommunalbestyrelsen er forpligtet til ved opsøgende arbejde at tilbyde denne rådgivning til enhver, som på grund af særlige forhold må antages at have behov for det. Tilbuddet om rådgivning skal også omfatte vordende forældre.

Stk. 2. Såvel forældre som børn og unge, der alene søger rådgivning efter stk. 1, skal kunne modtage denne anonymt og som et åbent tilbud.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde gratis rådgivning, undersøgelse og behandling af børn og unge med adfærdsvanskeligheder eller nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne samt deres familier. Opgaverne kan varetages i samarbejde med andre kommuner.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal etablere en særlig familievejlederordning for familier med børn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Vejledningen skal tilbydes, inden for 3 måneder efter at kommunalbestyrelsen har fået kendskab til, at funktionsnedsættelsen er konstateret.

Stk. 5. Indenrigs- og socialministeren fastsætter nærmere regler om familievejlederordningen.

§ 14. Indenrigs- og socialministeren samler og formidler oplysninger om kommunale, regionale og private tilbud efter §§ 32 og 36, § 67, stk. 1-3, §§ 101, 103, 104 og 107-110 og § 142, stk. 1, 4 og 5, i en landsdækkende oversigt (Tilbudsportalen).

Stk. 2. Kun tilbud, som er registreret i Tilbudsportalen, kan indgå i kommunalbestyrelsens forsyning, jf. § 4, stk. 2.

Stk. 3. Indenrigs- og socialministeren kan foretage anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg i de registrerede tilbud for at kontrollere, om de faktiske forhold er i overensstemmelse med registreringerne i Tilbudsportalen. Efter et tilsynsbesøg kan indenrigs- og socialministeren påtale uoverensstemmelser over for henholdsvis kommunalbestyrelsen i den kommune eller regionsrådet i den region, som fører tilsyn med tilbuddet, og underrette kommunalbestyrelsen i brugernes opholdskommuner. Indenrigs- og

1. I § 11 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal, når det anses for at være af væsentlig betydning for et barns eller en ungs særlige behov for støtte, tilbyde:

- 1) konsulentbistand til børn, unge og familier med hensyn til børn eller unges forhold og
- 2) rådgivning om familieplanlægning. «

Stk. 3-5 bliver herefter stk. 4-6.

2. I § 14, stk. 1, ændres »§ 67, stk. 1-3« til: »§ 66, nr. 1 og 2, jf. § 142, stk. 1, nr. 1, § 66, nr. 1, 2, 5 og 6«, og »og § 142, stk. 1, 4 og 5,« udgår.

socialministeren sender tilsynsrapporterne til handicapråd og bruger- og pårørende råd i de berørte kommuner.

Stk. 4. Indenrigs- og socialministeren fastsætter i en bekendtgørelse nærmere regler om Tilbudsportalen, herunder om kommuners og regioners pligt til at give oplysninger til Tilbudsportalen. Indenrigs- og socialministeren kan endvidere beslutte, at Tilbudsportalen skal omfatte andre tilbud end de tilbud, som er nævnt i stk. 1.

§ 44. Bestemmelserne i § 83 og § 86, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse vedrørende børn, der har behov herfor.

§ 45. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde 15 timers ledsagelse om måneden til unge mellem 16 og 18 år, som ikke kan færdes alene på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Dette gælder dog ikke for unge mellem 16 og 18 år, som har et døgnophold efter § 52, stk. 3, nr. 4, 5 og 8.

Stk. 2. En person, som er berettiget til ledsagelse, jf. stk. 1, har ret til selv at udpege en person til at udføre opgaven. Kommunen skal godkende og ansætte den udpegede person.

Stk. 3. Der kan normalt ikke ske ansættelse af personer med en meget nær tilknytning til den, der er berettiget til ledsagelse efter stk. 1.

Stk. 4. Modtageren kan opspare timer inden for en periode på 6 måneder. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte retningslinjer herfor.

Stk. 5. Modtagerens udgifter til ledsagerens befordring og andre aktiviteter med tilknytning til ledsageordningen kan dækkes med et beløb på op til 663 kr. årligt. Beløbet ydes af kommunalbestyrelsen efter anmodning fra modtageren.

Stk. 6. Indenrigs- og socialministeren kan i en bekendtgørelse fastsætte regler om betingelser for ledsageordningen.

§ 46. Formålet med at yde støtte til de børn og unge, der har et særligt behov for denne, er at skabe de bedst mulige opvækstvilkår for disse børn og unge, så de på trods af deres individuelle vanskeligheder kan opnå de samme muligheder for personlig udfoldelse, udvikling og sundhed som deres jævnaldrende.

Stk. 2. Støtten skal ydes tidligt og sammenhængende, så begyndende problemer hos barnet eller den unge så vidt muligt kan afhjælpes i hjemmet eller i det nære miljø. Støtten skal i hvert enkelt tilfælde udformes på baggrund af en konkret vurdering af det enkelte barns eller den enkelte unges og familiens forhold.

Stk. 3. Barnets eller den unges synspunkter skal altid indtages og tillægges passende vægt i overensstemmelse med alder og modenhed.

Stk. 4. Barnets eller den unges vanskeligheder skal så vidt muligt løses i samarbejde med familien og med dennes medvirken. Hvor dette ikke er muligt, må foranstaltning-

3. I § 44 indsættes efter »§ 83«: », § 84, stk. 1,«.

4. I § 45, stk. 1, ændres »og 8« til: »og 7«.

5. § 46 affattes således:

»§ 46. Formålet med at yde støtte til børn og unge, der har et særligt behov herfor, er at sikre, at disse børn og unge kan opnå de samme muligheder for personlig udvikling, sundhed og et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende. Støtten skal ydes med henblik på at sikre barnets eller den unges bedste og skal have til formål at

- 1) sikre kontinuitet i opvæksten og et trygt omsorgsmiljø, der tilbyder nære og stabile relationer til voksne, bl.a. ved at understøtte barnets eller den unges familiemæssige relationer og øvrige netværk,
- 2) sikre barnets eller den unges muligheder for personlig udvikling og opbygning af kompetencer til at indgå i sociale relationer og netværk,
- 3) understøtte barnets eller den unges skolegang og mulighed for at gennemføre en uddannelse,

gens baggrund, formål og indhold tydeliggøres for forældremyndighedsindehaveren, barnet eller den unge.

Stk. 5. Ved anvendelse af bestemmelserne i dette kapitel skal der lægges afgørende vægt på, at støtten ydes ud fra barnets eller den unges bedste, herunder at der lægges vægt på at give barnet eller den unge en stabil og god voksenkontakt og kontinuitet i opvæksten.

§ 48. Forinden myndigheden træffer afgørelse efter §§ 51, 52, 56, 57 a, 57 b, 58, 62 og 63, § 65, stk. 2 og 4, og §§ 68-71 og 75, skal der finde en samtale sted med barnet eller den unge herom.

Stk. 2. Samtalen kan undlades, i det omfang barnets modenhed eller sagens karakter i afgørende grad taler imod samtals gennemførelse. Kan samtalen ikke gennemføres, skal barnets holdning til den påtænkte afgørelse søges tilvejebragt.

§ 49. For at tilgodese børn og unge med behov for særlig støtte skal kommunalbestyrelsen oprette en tværfaglig gruppe, der skal sikre, at støtten ydes tidligt og sammenhængende, og at der i tilstrækkeligt omfang formidles kontakt til lægelig, social, pædagogisk, psykologisk og anden sagkundskab.

Stk. 2. Et af gruppens medlemmer udpeges som ansvarlig for at koordinere indsatsen over for det enkelte barn og den enkelte unge.

4) fremme barnets eller den unges sundhed og trivsel og

5) forberede barnet eller den unge til et selvstændigt voksenliv.

Stk. 2. Støtten skal være tidlig og helhedsorienteret, så problemer så vidt muligt kan forebygges og afhjælpes i hjemmet eller i det nære miljø. Støtten skal i hvert enkelt tilfælde tilrettelægges på baggrund af en konkret vurdering af det enkelte barns eller den enkelte unges og familiens forhold.

Stk. 3. Støtten skal bygge på barnets eller den unges egne ressourcer, og barnets eller den unges synspunkter skal altid inddrages med passende vægt i overensstemmelse med alder og modenhed. Barnets eller den unges vanskeligheder skal så vidt muligt løses i samarbejde med familien og med dennes medvirken. Hvis dette ikke er muligt, skal foranstaltningens baggrund, formål og indhold tydeliggøres for forældremyndighedsindehaveren og for barnet eller den unge. «

6. I § 48, *stk. 1*, indsættes efter »52,«: »52 a,«.

7. I § 48, *stk. 1*, ændres »§ 65, stk. 2 og 4« til: »§ 65, stk. 2 og 3«.

8. *Overskriften før § 49* ophæves, og § 49 ophæves.

9. Efter § 49 indsættes:

»Udveksling af oplysninger i det tidlige eller forebyggende arbejde

§ 49 a. Skole, skolefritidsordning, det kommunale sundhedsvæsen, dagtilbud, fritidshjem og myndigheder, der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge, kan indbyrdes udveksle oplysninger om rent private forhold vedrørende et barns eller en ungs personlige og familiemæssige omstændigheder, hvis udvekslingen må anses for nødvendig som led i det tidlige eller forebyggende samarbejde om udsatte børn og unge.

§ 50. Hvis det må antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte, herunder på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, skal kommunalbestyrelsen undersøge barnets eller den unges forhold. Afgørelsen træffes med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, jf. dog stk. 9 og § 51.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens undersøgelse, jf. stk. 1, skal anlægge en helhedsbetragtning, der skal omfatte barnets eller den unges

- 1) udvikling og adfærd,
- 2) familieforhold,
- 3) skoleforhold,
- 4) sundhedsforhold,
- 5) fritidsforhold og venskaber og
- 6) andre relevante forhold.

Stk. 3. I sin undersøgelse skal kommunalbestyrelsen afdække ressourcer og problemer hos barnet, familien og netværket. For unge, der er fyldt 15 år, skal undersøgelsen afdække de særlige forhold, der skal indgå ved valg af indsats for denne aldersgruppe, jf. § 52 og § 76.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal som led i undersøgelsen inddrage de fagfolk, som allerede har viden om barnets eller den unges og familiens forhold. Dette kan ske ved at inddrage sundhedsplejersker, pædagoger, psykologer, lærere eller andre, jf. § 49. Hvis det er nødvendigt, skal kommunen lade barnet eller den unge undersøge af en læge eller en autoriseret psykolog.

Stk. 5. Undersøgelsen må ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger, og skal i øvrigt gennemføres så skånsomt, som forholdene tillader.

Stk. 6. Undersøgelsen skal resultere i en begrundet stillingtagen til, om der er grundlag for at iværksætte foranstaltninger, og i bekræftende fald af hvilken art disse bør være. Der skal være oplysninger om, hvordan forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge stiller

Stk. 2. Udveksling af oplysninger efter stk. 1 til brug for en eventuel sag jf. kapitel 11 og 12 om et konkret barn eller en ung kan ske én gang ved et møde. I særlige tilfælde kan der ske en udveksling af oplysninger mellem de myndigheder og institutioner, der er nævnt i stk. 1 ved et opfølgende møde.

Stk. 3. Selvejende eller private institutioner eller friskoler, som løser opgaver for de myndigheder, der er nævnt i stk. 1, kan indbyrdes og med de myndigheder og institutioner, der er nævnt i stk. 1, udveksle oplysninger i samme omfang, som nævnt i stk. 1.

Stk. 4. De myndigheder og institutioner, der efter stk. 1-3 kan videregive oplysninger, er ikke forpligtede her til. «

10. Før § 50 indsættes som overskrift:

»Børnefaglig undersøgelse«

11. § 50, stk. 1, 2. pkt., ophæves, og i stedet indsættes: »Undersøgelsen, der betegnes som en børnefaglig undersøgelse, gennemføres så vidt muligt i samarbejde med forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år. Undersøgelsen skal gennemføres så skånsomt, som forholdene tillader, og må ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger. «

12. I § 50, stk. 2, indsættes efter »der«:

», med mindre konkrete forhold betyder, at et eller flere af nedenstående numre ikke er relevante i forhold til det pågældende barn eller den unge,«

13. I § 50, stk. 4, 2. pkt., udgår », jf. § 49«.

14. § 50, stk. 5, ophæves.

Stk. 6-10 bliver herefter stk. 5-9.

15. I § 50, stk. 6, der bliver stk. 5, indsættes efter 1. pkt.: »Hvis der er iværksat foranstaltninger sideløbende med, at undersøgelsen gennemføres, jf. § 52, stk. 2, skal der desuden tages stilling til, om disse foranstaltninger skal videreføres. «

16. I § 50, stk. 8, der bliver stk. 7, indsættes som 2. og 3. pkt.:

»En undersøgelse kan gennemføres som én samlet undersøgelse for flere børn i familien, dog således at der tages højde for børnenes individuelle forhold. «

17. § 50, stk. 9, der bliver stk. 8, ophæves.

Stk. 10, der bliver stk. 9, bliver herefter stk. 8.

sig til foranstaltningerne, og om de forhold i familien eller i dennes omgivelser, som kan bidrage til at klare vanskelighederne.

Stk. 7. Undersøgelsen skal afsluttes senest 4 måneder efter, at kommunalbestyrelsen bliver opmærksom på, at et barn eller en ung kan have behov for særlig støtte. Hvis undersøgelsen undtagelsesvis ikke kan afsluttes inden 4 måneder, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en foreløbig vurdering og snarest herefter afslutte undersøgelsen.

Stk. 8. I forbindelse med undersøgelsen skal kommunalbestyrelsen vurdere, om der skal foretages en undersøgelse af eventuelle andre børn i familien.

Stk. 9. Hvis forældremyndighedens indehaver eller den unge, der er fyldt 15 år, ikke giver samtykke, jf. stk. 1, kan undersøgelsen gennemføres uden samtykke ved at indhente de nødvendige eksisterende oplysninger, jf. § 11 c, stk. 1, nr. 1, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Stk. 10. Hvis det må antages, at der kan opstå et behov for særlig støtte til et barn umiddelbart efter fødslen, skal kommunen undersøge de vordende forældres forhold nærmere. Afgørelse herom træffes med samtykke fra forældrene. Stk. 3-9 finder anvendelse ved afgørelsen.

§ 52. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om foranstaltninger efter stk. 3, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte. Afgørelsen træffes med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren, jf. dog §§ 56, 57 a, 57 b og 58, § 68, stk. 2 og 3, og § 68 a. En afgørelse efter stk. 3, nr. 8, kræver tillige samtykke fra den unge, der er fyldt 15 år.

Stk. 2. Medmindre særlige forhold gør sig gældende, kan støtte kun iværksættes efter gennemførelse af en undersøgelse, jf. § 50 eller § 51. Kommunalbestyrelsen skal altid vælge den eller de mindst indgribende formålstjenlige foranstaltninger, som kan løse de problemer, der er afdækket gennem undersøgelsen.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan iværksætte hjælp inden for følgende typer af tilbud:

- 1) Konsulentbistand med hensyn til barnets eller den unges forhold. Kommunalbestyrelsen kan herunder bestemme, at barnet eller den unge skal søge dagtilbud, fritidshjem, ungdomsklub, uddannelsessted eller lignende.
- 2) Praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet.
- 3) Familiebehandling eller behandling af barnets eller den unges problemer.
- 4) Døgnophold, jf. § 55, for både forældremyndighedsindehaveren, barnet eller den unge og andre medlemmer af familien i en plejefamilie, på et godkendt opholdssted eller på en døgninstitution, jf. § 66, nr. 1, 4 og 5, eller i et botilbud, jf. § 107 eller § 144.

18. I § 52, *stk. 1*, indsættes efter 1. pkt.:

»Kommunalbestyrelsen skal vælge den eller de foranstaltninger, som bedst kan løse de problemer og behov, der er afdækket gennem den børnefaglige undersøgelse efter § 50.«

19. I § 52, *stk. 1*, ændres »nr. 8« til: »nr. 7«.

20. § 52, *stk. 2*, affattes således:

»*Stk. 2.* Støtte efter stk. 3 kan kun iværksættes efter gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse, jf. § 50. Hvis særlige forhold taler herfor, kan der dog iværksættes foreløbig eller akut støtte efter stk. 3 sideløbende med undersøgelsen. «

21. § 52, *nr. 1*, affattes således:

»1) Ophold i dagtilbud, fritidshjem, ungdomsklub, uddannelsessted eller lignende. «

22. I § 52, *nr. 4*, ændres »4 og 5« til: »5 og 6«.

23. § 52, *nr. 5*, affattes således:

»5) Aflastningsordning, jf. § 55, i en plejefamilie, kommunal plejefamilie eller netværksplejefamilie eller på et opholdssted eller en døgninstitution, jf. § 66, nr. 1-3, 5 og 6.«

24. § 52, *nr. 6*, ophæves.

Nr. 7-10 bliver herefter nr. 6-9.

25. I § 52, *nr. 7*, der bliver nr. 6, ændres »og« til: »eller«.

26. § 52, *nr. 4 og 5*, ophæves.

Stk. 6 bliver herefter stk. 4.

27. I § 52, *nr. 6*, der bliver stk. 4, ændres »7 eller 10, og stk. 4 og 5« til: »6 eller 9, og § 52 a«.

5) Aflastningsordning, jf. § 55, i en netværksplejefamilie, i en plejefamilie, på et godkendt opholdssted eller på en døgninstitution, jf. § 66, nr. 1, 2, 4 og 5.

6) Udpegning af en personlig rådgiver for barnet eller den unge.

7) Udpegning af en fast kontaktperson for barnet eller den unge og for hele familien.

8) Anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet på et anbringelsessted, jf. § 66.

9) Formidling af praktiktilbud hos en offentlig eller privat arbejdsgiver for den unge og i den forbindelse udbetaling af godtgørelse til den unge.

10) Anden hjælp, der har til formål at yde rådgivning, behandling og praktisk og pædagogisk støtte.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan yde økonomisk støtte til udgifter i forbindelse med foranstaltninger efter stk. 3 og yde økonomisk støtte, hvis støtten erstatter en ellers mere indgribende og omfattende foranstaltning efter stk. 3. Støtten kan ydes, når forældremyndighedens indehaver ikke selv har midler dertil.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen kan yde økonomisk støtte til udgifter, der bevirker, at en anbringelse uden for hjemmet kan undgås, at en hjemgivelse kan fremskyndes, eller at støtten i væsentlig grad kan bidrage til en stabil kontakt mellem forældre og børn under et eller flere børns anbringelse uden for hjemmet.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen skal under en graviditet træffe afgørelse om foranstaltninger efter stk. 3, nr. 2, 3, 4, 7 eller 10, og stk. 4 og 5, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets særlige behov for støtte efter fødslen. Afgørelsen træffes med samtykke fra forældrene. Stk. 2 finder anvendelse ved afgørelsen.

28. Efter § 52 indsættes:

»§ 52 a. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at yde økonomisk støtte til forældremyndighedsindehaveren, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte, jf. dog stk. 2. Der kan ydes økonomisk støtte til:

1) Udgifter i forbindelse med konsulentbistand efter § 11, stk. 3.

2) Udgifter i forbindelse med foranstaltninger efter § 52, stk. 3, hvis støtten erstatter en ellers mere indgribende og omfattende foranstaltning efter § 52, stk. 3.

3) Udgifter, der bevirker, at en anbringelse uden for hjemmet kan undgås, eller at en hjemgivelse kan fremskyndes.

4) Udgifter, der kan bidrage til en stabil kontakt mellem forældre og barn under barnets anbringelse uden for hjemmet.

5) Udgifter i forbindelse med prævention.

§ 53. Samtykke fra forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 15 år, til en afgørelse efter § 52, stk. 3, nr. 8, skal omfatte formålet med anbringelsen, jf. § 140, stk. 5, 1. pkt.

§ 54. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde forældremyndighedens indehaver en støtteperson i forbindelse med barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet, jf. § 52, stk. 3, nr. 8.

§ 55. Under et døgnophold efter § 52, stk. 3, nr. 4, 5 og 8, og efter § 76, stk. 3, nr. 1 og 4, modtager barnet, den unge eller de vordende forældre omsorg, personlig støtte, socialpædagogisk rådgivning og behandling. Ved særlige behov kan der endvidere foretages undersøgelser og observation samt ydes terapi eller anden behandling.

Stk. 2. Et aflastningsophold, som ydes under et døgnophold, indgår som en ydelse efter stk. 1.

Stk. 3. Hjælp efter stk. 1 kan ydes af det sted, hvor barnet, den unge eller de vordende forældre har døgnophold, eller på anden måde.

§ 56. Afgørelse efter § 52, stk. 3, nr. 1, 6 og 7, jf. § 52, stk. 1, kan træffes, selv om forældremyndighedens indehaver ikke ønsker foranstaltningen iværksat, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den unges særlige behov for støtte, og når formålet med foranstaltningen skønnes at kunne opnås uanset det manglende samtykke. Afgørelse herom skal træffes i et møde i det personsagsudvalg, der efter § 17 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område varetager det pågældende sagsområde. I kommuner med magistratsordning træffes afgørelsen af vedkommende magistratsmedlem.

§ 57 a. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om at meddele forældremyndighedens indehaveren et forældreoplysning, jf. stk. 3, når der er risiko for, at et barns eller en ungs udvikling er i fare, og det vurderes at bero på, at forældremyndighedens indehaveren ikke lever op til sit forældreansvar.

Stk. 2. Støtte efter stk. 1, nr. 1 og 2, kan kun ydes, når forældremyndighedens indehaveren ikke selv har tilstrækkelige midler til det. «

29. I § 53 og § 54, *stk. 1*, der bliver *stk. 2*, § 58, *stk. 1*, *nr. 4*, *stk. 2 og 3*, § 68, *stk. 4*, *nr. 3*, og *stk. 5*, § 68 a, *stk. 1*, § 69, *stk. 4*, der bliver *stk. 3*, § 140, *stk. 6*, samt § 159, *1. og 2. pkt.*, ændres »§ 52, *stk. 3*, *nr. 8*« til: »§ 52, *stk. 3*, *nr. 7*«.

30. I § 54 indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet efter § 52, *stk. 3*, *nr. 7*, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om støtte til forældrene efter *stk. 1*, efter § 52, *stk. 3*, eller efter anden lovgivning. Støtten skal så vidt muligt medvirke til at løse de problemer, som har været årsag til anbringelsen med henblik på at støtte forældrene i at varetage omsorgen for barnet eller den unge ved en eventuel hjemgivelse eller i samvær med barnet eller den unge under anbringelsen. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte en særskilt plan for støtten til forældrene. «

31. I § 55, *stk. 1*, ændres »8, og efter § 76, *stk. 3*, *nr. 1* og 4« til: »7, og efter § 76, *stk. 3*, *nr. 1* og 3«.

32. I § 56, *1. pkt.*, ændres »§ 52, *stk. 3*, *nr. 1*, 6 og 7« til: »§ 52, *stk. 3*, *nr. 1* og 3, for så vidt angår behandling af barnets eller den unges problemer, og *nr. 6*«.

33. I § 57 a, *stk. 4*, ændres »7 og 10« til: »6 og 9«.

Stk. 2. Meddelelse af et forældreplæg forudsætter, at der foreligger oplysninger om,

- 1) at barnet eller den unge har ulovligt skolefravær, eller at undervisningspligten i øvrigt ikke opfyldes,
- 2) at barnet eller den unge har begået kriminalitet af et vist omfang eller en vis grovhed,
- 3) at barnet eller den unge har alvorlige adfærds- eller tilpasningsproblemer, eller
- 4) at forældremyndighedsindehaveren nægter at samarbejde med de relevante myndigheder om løsningen af barnets eller den unges problemer.

Stk. 3. Et forældreplæg angiver en eller flere konkrete handlepligter for forældremyndighedsindehaveren, som skal være egnede til at bidrage til en løsning af barnets eller den unges problemer, og som står i rimeligt forhold til formålet. Det kan herunder fastsættes, at forældremyndighedsindehaveren skal

- 1) sikre barnets eller den unges fremmøde i skolen ved personligt at følge barnet eller den unge i skole,
- 2) deltage i forældremøder og konsultationer vedrørende barnets eller den unges skolegang,
- 3) sikre barnets eller den unges deltagelse i konkrete fritidsaktiviteter ved at følge barnet eller den unge til det pågældende sted,
- 4) sikre, at barnet eller den unge er hjemme på et nærmere fastsat tidspunkt,
- 5) deltage i et af kommunen tilbudt forældreprogram eller
- 6) deltage i møder med relevante myndigheder om løsningen af barnets eller den unges problemer.

Stk. 4. Hvis der er truffet afgørelse om forældreplæg efter stk. 1, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse efter § 52, stk. 1, om at iværksætte foranstaltninger efter § 52, stk. 3, nr. 1, 2, 3, 7 og 10, selv om forældremyndighedsindehaveren ikke ønsker foranstaltningen iværksat, når det vurderes, at formålet med foranstaltningen vil kunne opnås uanset det manglende samtykke.

Stk. 5. Afgørelsen om forældreplæg træffes for en afgrænset periode af højst 12 måneders varighed. Forældreplægget kan forlænges med højst 6 måneder ad gangen.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen skal oplyse forældremyndighedsindehaveren om, at overholdelse af plægget er en betingelse for at modtage børnefamilieydelse, jf. lov om en børnefamilieydelse.

Stk. 7. Hvis kommunen vurderer, at den, der er meddelt et forældreplæg efter stk. 1, ikke efterlever plægget, og at den manglende efterlevelse ikke beror på undskyldelige omstændigheder, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om dette. Afgørelsen er gældende for ét kvartal.

Stk. 8. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om bortfald af plægget, hvis kommunalbestyrelsen vurderer,

- 1) at forholdet, der lå bag plægget, ikke længere eksisterer, eller

2) at forældrepålægget ikke længere er egnet til at løse barnets eller den unges problemer.

§ 57 b. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om at meddele et barn eller en ung i alderen 12-17 år et ungepålæg, når barnet eller den unge har adfærdsproblemer eller udviser negativ adfærd af en sådan karakter, at der er risiko for, at barnets eller den unges udvikling er i fare, og når det vurderes, at et frivilligt samarbejde med barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaveren om støtte efter § 52, stk. 3, ikke er tilstrækkeligt til at afhjælpe barnets eller den unges problemer. Afgørelsen om ungepålæg kan træffes uden forældremyndighedsindehaverens samtykke.

Stk. 2. Meddelelse af et ungepålæg forudsætter, at der foreligger oplysninger om, at barnet eller den unge

1) har ulovligt skolefravær, eller at undervisningspligten i øvrigt ikke opfyldes,

2) har begået kriminalitet af et vist omfang eller en vis grovhed,

3) har alvorlige adfærds- eller tilpasningsproblemer eller

4) nægter at samarbejde med de relevante myndigheder om løsningen af barnets eller den unges problemer.

Stk. 3. Et ungepålæg skal angive en eller flere konkrete handlepligter for barnet eller den unge, som vurderes at være egnede til at bidrage til en løsning af barnets eller den unges problemer, og som står i rimeligt forhold til formålet. Det kan herunder fastsættes, at barnet eller den unge skal

1) modtage en eller flere foranstaltninger efter § 52, stk. 3, nr. 1, 3, 6, 7, 9 eller 10,

2) være hjemme på et nærmere fastsat tidspunkt eller

3) bidrage til at genoprette forrettet skade.

Stk. 4. Hvis der er truffet afgørelse om ungepålæg efter stk. 1, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse efter § 52, stk. 1, om at iværksætte foranstaltninger efter § 52, stk. 3, nr. 1, 3, 6, 7, 9 eller 10, selv om forældremyndighedsindehaveren ikke ønsker foranstaltningen iværksat, når det vurderes, at formålet med foranstaltningen vil kunne opnås uanset det manglende samtykke.

Stk. 5. § 57 a, stk. 5 og 8, finder tilsvarende anvendelse på ungepålægget efter stk. 1.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen skal ved afgørelse om ungepålæg efter stk. 1 overveje, om der samtidig bør træffes afgørelse om forældrepålæg efter § 57 a.

Stk. 7. Indenrigs- og socialministeren kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte nærmere regler i en bekendtgørelse om gennemførelsen af en forsøgsordning, hvorefter politiet yder kommunen bistand i forbindelse med gennemførelsen af ungepålæg.

§ 59. En indstilling om anbringelse uden for hjemmet efter § 58 skal indeholde en redegørelse for

34. I § 57 b, stk. 3, nr. 1, og stk. 4, ændres »7, 9 eller 10« til: »8 eller 9«.

35. I § 59 ændres »indeholde en redegørelse for« til: »omfatte«.

- 1) grundlaget for, at betingelserne i § 58 anses for opfyldt,
- 2) de foranstaltninger efter § 52, stk. 3, der har været iværksat eller har været tilbudt familien, og grundene til, at foranstaltninger af denne karakter nu må anses for utilstrækkelige eller uanvendelige,
- 3) de forhold i familien og hos barnet eller den unge eller i dennes omgivelser, som under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet kan bidrage til at klare vanskelighederne,
- 4) den handleplan for anbringelsen, jf. § 140, herunder den støtte og de initiativer, som er påtænkt for barnet eller den unge og dennes familie under anbringelsen uden for hjemmet og i tiden derefter, og
- 5) barnets eller den unges holdning til den påtænkte foranstaltning.

§ 62. Hvis barnet eller den unge ikke har været anbragt uden for hjemmet inden for det seneste år før datoen for den aktuelle anbringelse, forudsætter opretholdelse af en foranstaltning efter § 58 ud over 1 år fra børn og ungeudvalgets afgørelse fornyet afgørelse i udvalget.

Stk. 2. Hvis barnet eller den unge har været anbragt uden for hjemmet inden for det seneste år før datoen for den aktuelle anbringelse, forudsætter opretholdelse af en foranstaltning efter § 58 ud over 2 år fra børn og ungeudvalgets afgørelse fornyet afgørelse i udvalget.

Stk. 3. Er sagen efter stk. 1 og 2 indbragt for Ankestyrelsen eller forelagt domstolene, regnes fristen fra den endelige afgørelse eller dom. Uanset bestemmelsen i stk. 1 og 2 kan børn og ungeudvalget, Ankestyrelsen eller retten fastsætte en kortere frist for fornyet behandling i udvalget.

Stk. 4. Børn og ungeudvalget kan ved afgørelser efter § 58 undtagelsesvis fastsætte en længere frist end nævnt i stk. 1-3, når de forhold, der ligger til grund for afgørelsen, med overvejende sandsynlighed må antages at vedvare ud over fristen. Samme beføjelser har Ankestyrelsen og retten.

Stk. 5. Børn og ungeudvalget kan i særlige tilfælde træffe afgørelse om, at en anbringelse uden for hjemmet efter § 58 af et barn, der ikke er fyldt 1 år, skal gælde i 3 år, hvis det er overvejende sandsynligt, at de forhold, der begrundet anbringelsen, vil være til stede i denne periode. De samme beføjelser har Ankestyrelsen og retten.

Stk. 6. Stk. 1-5 finder tilsvarende anvendelse ved afgørelser, som Ankestyrelsen træffer efter § 65, stk. 4.

§ 64. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at afgørelser efter §§ 51, 58 og 63, § 68, stk. 3, og § 68 a fuldbyrdes.

Stk. 2. Kommunen har mod behørig legitimation og uden retskendelse adgang til forældremyndighedens indehavers bolig, rum eller gemmer for at eftersøge og medtage et barn eller en ung med henblik på at fuldbyrde de afgørelser, der er nævnt i stk. 1.

36. I § 59 ophæves nr. 1-3 og i stedet indsættes:

»1) den børnefaglige undersøgelse, jf. § 50, herunder beskrivelsen af at betingelserne i § 58 anses for opfyldt og af de ressourcer hos barnet, familien og netværket, som kan bidrage til at klare vanskelighederne under anbringelsen, jf. § 50, stk. 6,«

Nr. 4 og 5 bliver herefter nr. 2 og 3.

37. I § 62, *stk. 6*, ændres »§ 65, stk. 4« til: »§ 65, stk. 3«.

38. I § 64, *stk. 1*, ændres »§ 68, stk. 3« til: »§ 68, stk. 2«.

Stk. 3. Politiet yder bistand til kommunen ved udøvelsen af beføjelser efter stk. 2. Indenrigs- og socialministeren fastsætter efter aftale med justitsministeren nærmere regler i en bekendtgørelse om politiets bistand til kommunen.

§ 65. Såfremt kommunalbestyrelsen ikke foretager de fornødne undersøgelser, jf. § 50, ikke foretager de fornødne samtaler med barnet eller den unge, jf. § 48, ikke udarbejder de fornødne handleplaner, jf. § 140, eller ikke foretager den fornødne revision af handleplaner, jf. §§ 68 eller 70, eller ikke har hjemgivet barnet eller den unge med den fornødne hjemgivelsesperiode, jf. § 68, stk. 2 og 3, ikke i fornødent omfang tager hensyn til barnets bedste i afgørelser om valg af anbringelsessted, herunder også valg af anbringelsessted ved flytning af barnet eller den unge fra et anbringelsessted til et andet og samvær med personer fra barnets eller den unges netværk, jf. § 69, stk. 1 og 2, eller ikke mindst en gang om året taler med barnet eller den unge under besøg på anbringelsesstedet, jf. § 148, kan det sociale nævn træffe afgørelse om,

- a) at der skal iværksættes en undersøgelse, jf. § 50,
- b) at der skal finde samtale sted med barnet eller den unge, jf. § 48,
- c) at der skal udarbejdes en handleplan, jf. § 140,
- d) at en handleplan skal revideres, jf. §§ 68 eller 70,
- e) at der skal træffes en ny afgørelse om hjemgivelse, som i fornødent omfang tager hensyn til barnets bedste med hensyn til spørgsmålet om hjemgivelsesperioden og hjemgivelsesperiodens længde, jf. § 68, stk. 2 og 3,
- f) at der skal træffes en ny afgørelse, som i fornødent omfang tager hensyn til barnets bedste i spørgsmål om valg af anbringelsessted, ændring af anbringelsessted og samvær med personer fra barnets eller den unges netværk, jf. § 69, stk. 1 og 2, og
- g) at der skal tales med barnet eller den unge under besøg på anbringelsesstedet, jf. § 148.

Stk. 2. Hvis der er behov for foranstaltninger efter § 52 og kommunalbestyrelsen undlader at iværksætte disse i fornødent omfang, kan det sociale nævn pålægge kommunalbestyrelsen at træffe en afgørelse eller træffe en foreløbig afgørelse om foranstaltninger.

Stk. 3. Det sociale nævn kan pålægge kommunalbestyrelsen at gennemføre afgørelser efter stk. 1 og 2. Det sociale nævn kan pålægge kommunalbestyrelsen, at afgørelser truffet efter stk. 1, litra a og b, skal gennemføres inden for en nærmere angivet tidsfrist, når det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges bedste.

Stk. 4. Ankestyrelsen har samme beføjelser som de sociale nævn og kan tillige træffe afgørelse efter §§ 51, 58, 63 og 68 a og pålægge kommunalbestyrelsen at gennemføre afgørelsen.

§ 66. Anbringelsessteder for børn og unge kan være

39. § 65 affattes således:

»Ankestyrelsens beføjelser uden klage

§ 65. Ankestyrelsen kan af egen drift tage sager om særlig støtte til børn og unge op, når det må antages, at en kommunalbestyrelse i en konkret sag ikke har foretaget de fornødne sagsbehandlingsskridt eller ikke har truffet de fornødne afgørelser i overensstemmelse med barnets eller den unges bedste. Ankestyrelsen kan da pålægge kommunalbestyrelsen at foretage de fornødne sagsbehandlingsskridt eller at træffe de fornødne afgørelser.

Stk. 2. Hvis der er behov for foranstaltninger efter § 52 eller 52 a, og kommunalbestyrelsen undlader at iværksætte disse i fornødent omfang, kan Ankestyrelsen selv træffe en foreløbig afgørelse om foranstaltninger.

Stk. 3. Ankestyrelsen kan endvidere selv træffe afgørelse efter §§ 51, 58, 63 og 68 a.

Stk. 4. Ankestyrelsen kan pålægge kommunalbestyrelsen at gennemføre afgørelser efter stk. 1 - 3 og kan desuden bestemme, at afgørelserne skal gennemføres inden for en nærmere angivet tidsfrist, når det må anses for nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges bedste.

Stk. 5. Hvis borgere, fagpersoner eller andre har grund til at antage, at kommunalbestyrelsen ikke har foretaget eller truffet de i loven foreskrevne fornødne sagsbehandlingsskridt eller afgørelser i overensstemmelse med barnets eller den unges bedste, kan disse underrette Ankestyrelsen. Ankestyrelsen vurderer herefter, om der er grundlag for at tage sagen op efter stk. 1.«

40. I § 66 indsættes efter nr. 1 som nyt nummer:

- 1) plejefamilier, jf. § 142, stk. 1,
- 2) netværksplejefamilier, jf. § 142, stk. 2,
- 3) egne værelser, kollegier eller kollegielignende opholdssteder, jf. § 142, stk. 4,
- 4) opholdssteder for børn og unge, jf. § 142, stk. 5, eller
- 5) døgninstitutioner, jf. § 67.

Ophør af foranstaltninger og videreførelse af anbringelser

§ 68. Foranstaltninger efter § 52, stk. 3, skal ophøre, når formålet er nået, når de ikke længere opfylder deres formål, eller når den unge fylder 18 år, jf. dog § 76.

Stk. 2. Et anbragt barn eller en anbragt ung kan først hjemgives, efter at kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om hjemgivelse og om hjemgivelsesperiodens længde, jf. stk. 4. I særlige tilfælde kan kommunalbestyrelsen beslutte, at der ikke skal være en hjemgivelsesperiode.

Stk. 3. I tilfælde, hvor forældremyndighedsindehaveren anmoder om at få hjemgivet et barn eller en ung, der er anbragt med samtykke efter § 52, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen tage stilling til spørgsmålet om hjemgivelse, senest 7 dage fra anmodningen fremsættes. Det samme gælder, såfremt en ung over 15 år, der er anbragt med samtykke efter § 52, stk. 1, anmoder om at blive hjemgivet.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte længden af en hjemgivelsesperiode. Hjemgivelsesperioden kan vare op til 6 måneder, og længden fastsættes under hensyn til:

- 1) muligheden for at sikre en skånsom og planlagt hjemgivelse for barnet eller den unge,
- 2) forberedelse af eventuel støtte til barnet eller den unge eller forældrene efter hjemgivelsen efter § 52, stk. 3, nr. 1, 3, 5, 6 eller 7, og
- 3) kommunens mulighed for at foretage en vurdering af, om der er grundlag for at træffe afgørelse efter § 58 eller § 68 a i situationer, hvor forældrene har tilbagekaldt et samtykke til en frivillig anbringelse efter § 52, stk. 3, nr. 8.

Stk. 5. Hjemgivelsesperioden er en videreførelse af den eksisterende anbringelse efter § 52, stk. 3, nr. 8.

Stk. 6. Hvis kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om hjemgivelse af et barn eller en ung, der er anbragt efter § 58 eller § 68 a, skal kommunalbestyrelsen umiddelbart orientere børn og unge-udvalget herom. Hvis kommunalbestyrelsen ikke kan imødekomme en begæring om hjemgivelse, forelægges sagen til afgørelse i børn og unge-udvalget, jf. § 58 eller § 68 a.

Stk. 7. Kommunalbestyrelsen kan afvise at behandle en begæring fra forældrene om hjemgivelse af et barn eller en ung, der er anbragt efter

- 1) § 58 med en længere genbehandlingsfrist efter § 62, stk. 5, hvis der ikke er sket væsentlige ændringer af forholdene hos forældrene, anbringelsesstedet, barnet eller den unge, eller

»2) Kommunale plejefamilier, jf. § 142, stk. 1,«
Nr. 2-5 bliver herefter nr. 3-6.

41. I § 66, nr. 3, der bliver nr. 4, ændres »stk. 4« til: »stk. 6«.

42. I § 66, nr. 4, der bliver nr. 5, ændres »stk. 5« til: »stk. 7«.

43. I § 68, stk. 4, nr. 2, udgår »7«.

44. I § 68 indsættes efter stk. 12 som nye stykker:

»Stk. 13. Hvis en ung i alderen 18 til 22 år, der har været anbragt indtil sit fyldte 18. år, eller som har haft en fast kontaktperson indtil sit fyldte 18. år, skifter opholdskommune, skal den hidtidige opholdskommune forud for skiftet oversende den unges reviderede handleplan, jf. stk. 12, til den nye opholdskommune. Oversendelse af handleplanen skal ske med samtykke fra den unge og forældremyndighedsindehaveren.

Stk. 14. Den nye opholdskommune skal inden 30 dage fra modtagelsen træffe afgørelse om, hvorvidt den unge har behov for støtte efter § 76, og i givet fald træffe afgørelse om, hvilke foranstaltninger der skal iværksættes. Hvis der iværksættes støtte efter § 76, skal der udarbejdes en ny handleplan, jf. § 140.«

2) § 68 a, hvis der ikke er sket væsentlige ændringer af forholdene hos anbringelsesstedet, barnet eller den unge.

Stk. 8. Afvises begæringen om hjemgivelse ikke, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om hjemgivelse.

Stk. 9. Hvis kommunalbestyrelsen ikke kan imødekomme begæringen om hjemgivelse, forelægges sagen til afgørelse i børn og unge-udvalget.

Stk. 10. Kommunalbestyrelsen har ikke pligt til at behandle en begæring om hjemgivelse i den periode, hvor en sag er under behandling i Ankestyrelsen eller ved retten.

Stk. 11. Forud for hjemgivelse skal kommunalbestyrelsen revidere handleplanen, jf. § 140, og angive den videre indsats i forbindelse med hjemgivelsen. I forbindelse med en sanktion efter straffelovens § 74 a skal revisionen særlig vedrøre, hvordan målene om uddannelse eller beskæftigelse nås.

Stk. 12. Kommunalbestyrelsen i den unges opholdskommune skal senest 6 måneder forud for ophør af en anbringelse ved det fyldte 18. år træffe afgørelse om, hvorvidt den unge har behov for efterværn, og i givet fald træffe afgørelse om, hvilke foranstaltninger der skal iværksættes efter § 76. Kommunalbestyrelsen skal forinden da i samarbejde med den unge have revideret handleplanen og herunder have taget stilling til den unges videre forløb med hensyn til uddannelse og beskæftigelse samt øvrige relevante forhold.

45. Efter § 68 a indsættes:

»Kommunens opgaver i forbindelse med anbringelsen § 68 b. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om valg af konkret anbringelsessted i overensstemmelse med handleplanen, jf. § 140. Samtidig med valg af anbringelsessted skal der tages stilling til barnets eller den unges skolegang. Er anbringelsesstedet beliggende i en anden kommune end barnets eller den unges opholdskommune, har opholdskommunen pligt til at underrette den stedlige kommune forud for anbringelsen.

Stk. 2. Ved valg af anbringelsessted skal kommunen vælge det anbringelsessted, som bedst kan imødekomme barnets eller den unges behov. Kommunen skal lægge vægt på anbringelsesstedets mulighed for at tilbyde nære og stabile voksenrelationer og herunder vurdere, om en anbringelse i en plejefamilie, jf. § 66, nr. 1-3, er mest hensigtsmæssig.

Stk. 3. Hvis barnet eller den unge har søskende, der er anbragt uden for hjemmet, skal kommunalbestyrelsen vælge samme anbringelsessted, medmindre de øvrige søskendes eller barnets eller den unges behov eller andre væsentlige forhold taler imod dette.

Stk. 4. Forud for anbringelsen skal kommunalbestyrelsen hjælpe barnet eller den unge med at finde en person i barnets eller den unges familie eller netværk, som kan udpeges til at være dennes støtteperson under anbrin-

§ 69. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om valg af konkret anbringelsessted i overensstemmelse med handleplanen, jf. § 140. Samtidig med valg af anbringelsessted skal der tages stilling til barnets eller den unges skolegang. Er anbringelsesstedet beliggende i en anden kommune end barnets eller den unges opholdskommune, har opholdskommunen pligt til at underrette den stedlige kommune forud for anbringelsen.

Stk. 2. I det omfang det må anses for nødvendigt under hensynet til formålet med anbringelsen, skal kommunalbestyrelsen på baggrund af det løbende tilsyn med barnet eller den unge på anbringelsesstedet, jf. § 148, træffe afgørelse om ændret anbringelsessted, behandling, uddannelse, samvær med personer fra netværket m.v. under opholdet.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsens afgørelse om ændring af anbringelsessted kræver samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, jf. dog stk. 4 og 5.

Stk. 4. Er anbringelse sket med samtykke efter § 52, stk. 3, nr. 8, og kan samtykke til ændret anbringelsessted ikke opnås, kan børn og unge-udvalget træffe afgørelse efter § 58, hvis betingelserne herfor er til stede. Afgørelse om valg af anbringelsessted træffes herefter af kommunalbestyrelsen, jf. stk. 1.

Stk. 5. Er anbringelse sket uden samtykke efter § 58 eller § 68 a, og kan samtykke til ændret anbringelsessted ikke opnås, kan børn og unge-udvalget træffe fornyet afgørelse efter § 58 eller § 68 a, hvis betingelserne herfor er til stede. Forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, kan dog meddele samtykke til, at der ikke skal træffes fornyet afgørelse efter § 58 eller § 68 a. Afgørelse om valg af anbringelsessted træffes herefter af kommunalbestyrelsen, jf. stk. 1, uanset om børn og unge-udvalget efterprøver anbringelsesgrundlaget.

§ 70. Kommunalbestyrelsen skal senest 3 måneder efter, at der er iværksat en foranstaltning over for barnet, den unge eller de vordende forældre, vurdere, om indsatsen skal ændres, og om handleplanen, jf. § 140, skal revideres. Kommunalbestyrelsen skal herefter med højst 12 måneders mellemrum foretage en sådan vurdering. Ved anbringelse uden for hjemmet skal vurderingen ske på baggrund af det løbende tilsyn med barnet eller den unge på anbringelsesstedet, jf. § 148, stk. 1, og efter kontakt med forældremyndighedsindehaveren. Vurderingen skal omfatte såvel de dele af handleplanen og indsatsen, som retter sig mod barnet eller den unge, som de dele, der omhandler indsatsen over for familien. Afgørelse om revision af handleplanen træffes så vidt muligt med samtykke fra for-

gelsen. Kommunen kan efter behov dække støttepersonens udgifter til telefon, transport og lignende. «

46. § 69, stk. 1, ophæves.

Stk. 2-5 bliver herefter stk. 1-4.

47. I § 69, stk. 2, der bliver stk. 1, indsættes efter »jf.«: »§ 70, stk. 2, og«.

48. I § 69 indsættes som stk. 5:

»Stk. 5. Kommunalbestyrelsen skal, inden der træffes afgørelse om ændret samvær samt afgørelse om hjemgivelse eller ændret anbringelsessted, indhente udtalelse fra det aktuelle anbringelsessted til belysning af sagen. «

49. I § 70, stk. 1, ændres »12 måneders« til: »6 måneders«.

50. § 70, stk. 1, 3. og 4. pkt., ophæves.

51. I § 70 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Ved anbringelse uden for hjemmet skal vurderingen af indsatsen efter stk. 1 og af behovet for revision af handleplanen ske på baggrund af det løbende tilsyn med barnet eller den unge, jf. 148, stk. 1, og efter kontakt med forældremyndighedsindehaveren. Tilsynet efter § 148, stk. 1 skal omfatte mindst to årlige tilsynsbesøg på anbringelsesstedet, hvor kommunen taler med barnet eller den unge. Samtalen skal så vidt muligt finde sted uden andre personer fra anbringelsesstedets tilstedeværelse. Vurderingen skal omfatte en

ældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år.

Stk. 2. For unge, der er idømt en sanktion efter straffelovens § 74 a, skal vurdering og revision af handleplan og indsats særlig vedrøre, hvordan det sikres, at den unge kommer i uddannelse eller beskæftigelse. Det skal senest i forbindelse med den første vurdering konkretiseres, hvordan de overordnede mål om uddannelse og beskæftigelse nås i løbet af sanktionen.

Stk. 3. Er der udarbejdet en særskilt plan for støtten til forældrene efter § 140, stk. 8, skal kommunalbestyrelsen tilbyde at revidere denne plan, når der er behov for det. Kommunalbestyrelsen skal senest 3 måneder efter, at barnet eller den unge har fået ophold uden for hjemmet, tilbyde en revision af planen. Kommunalbestyrelsen skal herefter med højst 12 måneders mellemrum foretage en vurdering af, om der er behov for at tilbyde en revision af planen.

§ 71. Forældrene og barnet eller den unge har ret til samvær og kontakt under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at forbindelsen mellem forældrene og barnet eller den unge holdes ved lige. Kommunalbestyrelsen har i den forbindelse pligt til at sikre, at forældrene får information om barnets hverdag, og til at bidrage til et godt samarbejde mellem forældrene og anbringelsesstedet. En ret til samvær og kontakt, der er aftalt mellem forældrene eller er fastsat i medfør af forældreansvarsloven, opretholdes under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet, men kan reguleres eller midlertidigt ophæves efter reglerne i stk. 2-4.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal om fornødent træffe afgørelse om omfanget og udøvelsen af samværet og kontakten og kan fastsætte nærmere vilkår for samværet og kontakten. Ved afgørelsen lægges særlig vægt på hensynet til barnet eller den unge og formålet med anbringelsen. Der kan ikke efter 1. pkt. træffes afgørelser, som medfører, at samvær og kontakt kun må finde sted mindre end en gang om måneden. En sådan afgørelse sidestilles med en afbrydelse af forbindelsen og skal træffes af børn og ungeudvalget efter stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan med samtykke fra ældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 15 år, træffe afgørelse om, at samværet mellem forældre og barnet eller den unge skal støttes ved, at der er en tredje person til stede.

Stk. 3. Når det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling, kan børn og ungeudvalget for en bestemt periode træffe afgørelse om, at samvær kun må foregå under tilstedeværelse af en repræsentant for kommunen. Under de samme betingelser og ligeledes for en bestemt periode kan der træffes afgørelse om at afbryde forbindelsen i form af samvær eller brev-, mail- eller te-

stillingtagen til, hvorvidt andre forhold end de hidtil beskrevne, jf. § 140, er relevante, og i så fald skal disse indgå i en revideret handleplan. «

Stk. 2-3 bliver herefter stk. 3-4.

52. I § 70, stk. 3, der bliver stk. 4, ændres »§ 140, stk. 8«, til: »§ 54, stk. 1«.

53. § 71, stk. 1, 1. og 2. pkt., ophæves, og i stedet indsættes:

»Barnet eller den unge har ret til samvær og kontakt med forældre og netværk, herunder søskende, bedste-forældre, øvrige familiemedlemmer, venner m.v. under anbringelsen uden for hjemmet. Kommunalbestyrelsen skal under hensyntagen til barnets eller den unges bedste sørge for, at forbindelsen mellem barnet eller den unge og forældrene og netværket holdes ved lige. Ved tilrettelæggelse af samværet, skal der lægges vægt på, at barnet eller den unge også på længere sigt har mulighed for at skabe og bevare nære relationer til forældre og netværket. «

54. I § 71 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 4. Stk. 3 finder tilsvarende anvendelse under gennemførelsen af en børnefaglig undersøgelse efter § 50 under ophold på en institution eller indlæggelse på sygehus efter § 51.«

Stk. 4-6 bliver herefter stk. 5-7.

telefonforbindelse mellem forældrene og barnet eller den unge, ligesom der kan træffes afgørelse om, at barnets eller den unges anbringelsessted ikke må oplyses over for forældrene.

Stk. 4. En afgørelse efter stk. 3 kan træffes foreløbigt efter reglerne i § 75, når betingelserne herfor er opfyldt.

Stk. 5. En afgørelse om kontrol med barnets eller den unges brevveksling, telefonsamtaler eller anden kommunikation med forældrene kan alene træffes efter § 123, stk. 2.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen i barnets opholdskommune kan yde støtte til udgifter til forældrenes transport i forbindelse med møder i barnets opholdskommune.

§ 72. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 15 år, gratis advokatbistand under en sag om

- 1) gennemførelse af en undersøgelse efter § 51,
- 2) anbringelse uden for hjemmet efter § 58,
- 3) opretholdelse af en anbringelse efter § 62,
- 4) gennemførelse af en lægelig undersøgelse eller behandling efter § 63,
- 5) videreførelse af en anbringelse efter § 68 a,
- 6) godkendelse af en foreløbig afgørelse efter § 75, stk. 3,
- 7) ændring af anbringelsessted efter § 69, stk. 4 eller 5, jf. § 58,
- 8) afbrydelse af forbindelsen m.v. efter § 71, stk. 3, og
- 9) brev og telefonkontrol efter § 123, stk. 2.

Stk. 2. Forældremyndighedens indehaver, den unge, der er fyldt 15 år, og plejeforældrene skal have tilbud om gratis advokatbistand under en sag om flytning eller hjemtagelse fra privat familiepleje efter § 78, stk. 4.

Stk. 3. Under en sag om afbrydelse af forbindelsen m.v. efter § 71, stk. 3, og en sag om brev- og telefonkontrol efter § 123, stk. 2, med den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, skal denne have tilbud om gratis advokatbistand.

Stk. 4. Om salær og godtgørelse for udlæg til advokater gælder samme regler som i tilfælde, hvor der er meddelt fri proces, jf. retsplejelovens kapitel 31.

§ 74. Børn og unge-udvalget træffer i et møde afgørelse om

- 1) gennemførelse af en undersøgelse efter § 51,
- 2) anbringelse uden for hjemmet efter § 58,
- 3) opretholdelse af en anbringelse efter § 62,
- 4) gennemførelse af en lægelig undersøgelse eller behandling efter § 63,
- 5) videreførelse af en anbringelse efter § 68 a,
- 6) godkendelse af en foreløbig afgørelse efter § 75, stk. 3,
- 7) ændring af anbringelsessted efter § 69, stk. 4 eller 5, jf. § 58,
- 8) afbrydelse af forbindelsen m.v. efter § 71, stk. 3,
- 9) flytning eller hjemtagelse efter § 78, stk. 4,

55. I § 72, *stk. 1* og 2, og i § 73, *stk. 1*, ændres »15 år« til: »12 år«.

56. I § 72, *stk. 1, nr. 7*, og § 74, *stk. 1, nr. 7*, og *stk. 4*, ændres »§ 69, stk. 4 eller 5« til: »§ 69, stk. 3 eller 4«.

57. I § 72, *stk. 1, nr. 8*, og *stk. 3*, § 74, *stk. 1, nr. 8*, og *stk. 3* og 4, § 75, *stk. 1*, og § 168, *stk. 2*, indsættes efter »§ 71, stk. 3«: »og 4«.

10) brev- og telefonkontrol efter § 123, stk. 2, og
11) anbefaling til Ankestyrelsen af adoption uden samtykke, jf. adoptionsloven.

Stk. 2. Inden der træffes afgørelse, skal indehaveren af forældremyndigheden, barnet eller den unge, advokaten og eventuel anden bisidder for forældremyndighedens indehaver eller barnet eller den unge have lejlighed til at udtale sig over for børn og unge-udvalget. Tilbud efter 1. pkt. til barnet eller den unge kan undlades, hvis barnet er under 12 år, eller hvis det må antages at være til skade for barnet eller den unge.

Stk. 3. Stk. 2 finder tilsvarende anvendelse på den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, inden der træffes afgørelse efter § 71, stk. 3, og § 123, stk. 2. Stk. 2 finder ligeledes anvendelse på plejeforældre, inden der træffes afgørelse efter § 78, stk. 4.

Stk. 4. Til vedtagelse af en afgørelse efter §§ 51, 58, 62, 63, 68 a, § 69, stk. 4 og 5, § 71, stk. 3, § 75, stk. 3, og § 123, stk. 2, samt afgørelse om anbefaling af adoption, jf. stk. 1, nr. 11, kræves, at mindst 4 af børn og unge-udvalgets 5 medlemmer stemmer for afgørelsen. Afgørelser efter § 78, stk. 4, træffes ved almindelig stemmeflerhed.

Stk. 5. Såfremt dommeren ikke er enig i den trufne afgørelse, skal dette tilføres udvalgets protokol, og meddelelsen om udvalgets afgørelse skal indeholde oplysning om dommerens afvigende opfattelse.

Stk. 6. Børn og unge-udvalgets afgørelser skal meddeles skriftligt. Afgørelserne skal være begrundede og indeholde oplysning om klageadgang.

§ 75. Formanden eller i dennes fravær næstformanden for børn og unge-udvalget kan træffe foreløbige afgørelser efter §§ 51, 58, 63, 68 a, § 71, stk. 3, § 78, stk. 4, og § 123, stk. 2, som af hensyn til barnets eller den unges øjeblikkelige behov ikke kan afvente, at sagen behandles i børn og unge-udvalget.

Stk. 2. Forældremyndighedens indehaver og eventuelle andre parter, jf. § 72, skal inden 24 timer efter iværksættelsen af en foreløbig afgørelse have skriftlig meddelelse om afgørelsen samt en begrundelse for afgørelsen. Meddelelsen skal tillige indeholde oplysning om retten til efter forvaltningsloven at se sagens akter og til at udtale sig om sagen samt om retten til vederlagsfri advokatbistand.

Stk. 3. En foreløbig afgørelse efter stk. 1 skal snarest muligt og senest inden 7 dage efter iværksættelsen af afgørelsen forelægges børn og unge-udvalget til godkendelse, uanset om foranstaltningen er ophørt.

Stk. 4. En afgørelse, der er godkendt efter stk. 3, har gyldighed i 1 måned. En afgørelse vedrørende § 51 har gyldighed, indtil undersøgelsen er afsluttet, dog højst 2 måneder regnet fra den foreløbige afgørelse efter stk. 1. En afgørelse vedrørende § 78, stk. 4, har gyldighed, indtil der træffes en ny afgørelse om flytning eller hjemtagelse.

58. I § 75, stk. 5, 1. og 3. pkt., og stk. 6, 2. og 3. pkt., ændres »Direktøren« til: »Styrelseschefen«.

59. I § 75, stk. 6, § 168, stk. 4, og § 169, stk. 1, ændres »§ 65, stk. 4« til: »§ 65, stk. 3«.

Stk. 5. Direktøren for Ankestyrelsen har samme beføjelser som formanden for børn og unge-udvalget, jf. stk. 1 og 2, og kan pålægge kommunalbestyrelsen at gennemføre afgørelsen. Den foreløbige afgørelse har gyldighed i 1 måned, jf. dog de frister, der er nævnt i stk. 4, 2. og 3. pkt. Direktøren kan undtagelsesvis bestemme, at den foreløbige afgørelse skal godkendes af Ankestyrelsen inden for den frist, der er nævnt i stk. 3.

Stk. 6. Hvis børn og unge-udvalget ikke inden 1 måned træffer afgørelse i overensstemmelse med direktørens foreløbige afgørelse, jf. stk. 5, skal børn og unge-udvalget umiddelbart orientere Ankestyrelsen herom. Børn og unge-udvalgets afgørelse har ikke virkning, før direktøren snarest muligt og senest 10 dage efter afgørelsen har taget stilling til, om afgørelsen skal have virkning. Hvis direktøren træffer afgørelse om, at børn og unge-udvalgets afgørelse ikke skal have virkning, træffer Ankestyrelsen afgørelse efter reglen i § 65, stk. 4, senest 8 uger efter børn og unge-udvalgets afgørelse.

§ 76. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde hjælp efter stk. 2 og 3 til unge i alderen fra 18 til 22 år, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til den unges behov for støtte, og hvis den unge er indforstået hermed.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at en tildelt personlig rådgiver eller en fast kontaktperson, jf. § 52, stk. 3, nr. 6 og 7, kan opretholdes eller tildeles igen efter det fyldte 18. år.

Stk. 3. Til unge, der er eller var anbragt uden for hjemmet i et anbringelsessted efter reglerne i kapitel 11 umiddelbart inden det fyldte 18. år, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om,

- 1) at døgnophold, jf. § 55, i et anbringelsessted, jf. § 66, kan opretholdes eller genetableres,
- 2) at udpege en personlig rådgiver for den unge, jf. § 52, stk. 3, nr. 6,
- 3) at udpege en fast kontaktperson for den unge, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, og
- 4) at etablere en udslusningsordning, jf. § 55, i det hidtidige anbringelsessted.

Stk. 4. Tilbud efter stk. 2 og 3 skal ophøre, når de ikke længere opfylder deres formål under hensyn til den unges behov for støtte, eller når den unge fylder 23 år.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen skal, i det omfang det er muligt, sørge for, at unge, som har været anbragt uden for hjemmet efter reglerne i kapitel 11, umiddelbart inden det fyldte 18. år får mulighed for at vende tilbage til det tidligere anbringelsessted kortvarigt, uanset om der iværksættes foranstaltninger efter stk. 3.

60. I § 76, stk. 1, 1. pkt., ændres »2og 3« til: »2-5«.

61. I § 76, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Hjælpen skal bidrage til en god overgang til en selvstændig tilværelse og herunder have fokus på at understøtte den unges uddannelse og beskæftigelse samt øvrige relevante forhold, f.eks. anskaffelse af selvstændig bolig.«

62. § 76, stk. 2 og 3, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at en udpeget fast kontaktperson, jf. § 52, stk. 3, nr. 6, kan opretholdes efter det fyldte 18. år.

Stk. 3. For unge, der er eller var anbragt uden for hjemmet i et anbringelsessted efter reglerne i kapitel 11 umiddelbart inden det fyldte 18. år, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om,

- 1) at døgnophold, jf. § 55, på et anbringelsessted, jf. § 66, opretholdes,
- 2) at udpege en fast kontaktperson for den unge, jf. § 52, stk. 3, nr. 6,
- 3) at etablere en udslusningsordning, jf. § 55, i det hidtidige anbringelsessted og
- 4) at tildele andre former for støtte, der har til formål at bidrage til en god overgang til en selvstændig tilværelse for den unge.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at støtte efter stk. 2 og 3 kan tildeles eller genetableres indtil det fyldte 23. år, hvis

- 1) den unge fortryder tidligere at have afvist støtte, og behovet fortsat er til stede,
- 2) den unges situation ændrer sig, så der senere opstår et behov for støtte eller,
- 3) støtte er ophørt, jf. stk. 6, og behovet herfor opstår igen.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde unge, der umiddelbart inden det fyldte 18. år er eller var anbragt uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, jf. § 58, støtte i form af en kontaktperson frem til det fyldte 23. år. Støtten tilbydes unge, der ikke tilbydes støtte i form af opretholdelse af døgnophold efter stk. 3, nr. 1.«

Stk. 4 og 5 bliver herefter stk. 6 og 7.

63. I § 76, *stk. 4*, der bliver *stk. 6*, ændres »2 og 3« til: »2-5«.

§ 138. Indenrigs- og socialministeren kan i en bekendtgørelse fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen skal træffe beslutninger om indhold og udførelse af støtte til børn og unge efter denne lov.

§ 140. Kommunalbestyrelsen skal udarbejde en handleplan, inden der træffes afgørelse om foranstaltninger, jf. § 52 og § 76. Betyder hensynet til barnet eller den unge, at man ikke kan afvente udarbejdelsen af en handleplan, er en kortfattet angivelse af formålet med foranstaltningen tilstrækkelig. Det påhviler da kommunalbestyrelsen snarest muligt og senest inden 4 måneder at opstille en handleplan.

Stk. 2. For unge under 18 år med et behandlingskrævende stofmisbrug skal kommunalbestyrelsen udarbejde en handleplan for den behandling, der skal iværksættes, og for den nødvendige støtte til den unge. Handleplanen udarbejdes i samarbejde med den unge og dennes familie.

Stk. 3. For unge under 18 år, der har begået voldskriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en handleplan for en indsats, der kan modvirke yderligere kriminalitet og yde den nødvendige støtte til den unge. Handleplanen udarbejdes i samarbejde med den unge og dennes familie.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal udarbejde en foreløbig handleplan, jf. *stk. 3*, senest 7 dage efter, at kommunen har modtaget dokumentation fra politiet om den begåede kriminalitet. Det skal i den forbindelse overvejes, om det vil være relevant at træffe afgørelse om ungepålæg, jf. § 57 b.

Stk. 5. En handleplan skal angive formålet med indsatsen, og hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet. Handleplanen skal bygge på de undersøgelser, der er gennemført, jf. § 50, og opstille mål og delmål i forhold til barnets eller den unges

- 1) udvikling og adfærd,
- 2) familierforhold,
- 3) skoleforhold,
- 4) sundhedsforhold,
- 5) fritid og venskaber og
- 6) andre relevante forhold.

Stk. 6. En handleplan skal endvidere angive indsatsens forventede varighed. I sager om anbringelse uden for

64. § 138 ophæves.

65. § 140, *stk. 5, 2. pkt.*, ophæves, og i stedet indsættes: »Handleplanen skal tage udgangspunkt i resultaterne af den børnefaglige undersøgelse af barnets eller den unges forhold, jf. § 50. Handleplanen skal i forhold til de problemer, der er afdækket i undersøgelsen, indeholde konkrete mål i forhold til barnets eller den unges trivsel og udvikling i overensstemmelse med det overordnede formål med støtten, jf. § 46. Herudover skal handleplanen for unge, der er fyldt 16 år, opstille konkrete mål for den unges overgang til voksenlivet. «

66. § 140, *stk. 8*, affattes således:

»*Stk. 8.* Der kan udarbejdes én samlet handleplan for flere børn i familien. Handleplanen skal i så fald tage højde for børnenes individuelle forhold. «

hjemmet, jf. § 52, stk. 3, nr. 8, og § 58, skal en handleplan tillige angive, hvilke former for støtte der selvstændigt skal iværksættes over for familien i forbindelse med, at barnet eller den unge opholder sig uden for hjemmet, og i tiden efter barnets eller den unges hjemgivelse.

Stk. 7. For unge, der er idømt en sanktion efter straffelovens § 74 a, skal handleplanen indeholde en konkret plan for, hvordan den unge snarest muligt og senest ved afslutningen af sanktionen påbegynder en uddannelse eller kommer i beskæftigelse.

Stk. 8. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde forældrene at udarbejde en særskilt plan for støtten til forældrene i forbindelse med en anbringelse uden for hjemmet.

§ 142. Plejefamilier for børn og unge skal være godkendt som generelt egnede af kommunalbestyrelsen i den stedlige kommune.

Stk. 2. Netværksplejefamilier skal være godkendt som konkret egnede i forhold til et bestemt barn eller en bestemt ung af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune.

Stk. 3. Den kommunalbestyrelse, der godkender, jf. stk. 1 og 2, skal i forbindelse med godkendelsen sørge for, at plejefamilien deltager i et kursus i at være plejefamilie. Kurset skal som minimum have en varighed svarende til 4 hele kursusdage.

Stk. 4. Egne værelser, kollegier og kollegielignende opholdssteder, hvor den unge selv råder over sin egen bolig, skal være godkendt som generelt egnede af kommunalbestyrelsen i den stedlige kommune.

Stk. 5. Opholdssteder for børn og unge skal være godkendt som generelt egnede af kommunalbestyrelsen i den stedlige kommune. Dette gælder dog ikke for sådanne tilbud, med hvilke en kommunalbestyrelse har indgået en generel aftale om anvendelse af opholdsstedet, herunder om tilsyn.

Stk. 6. Afgørelser efter stk. 1-5 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 7. Netværksplejefamilier godkendt efter stk. 2 skal have dækket deres omkostninger i forbindelse med barnets eller den unges ophold og kan efter en konkret vurdering få hel eller delvis hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Ydelsen fastsættes på baggrund af den tidligere bruttoindtægt.

Stk. 8. Indenrigs- og socialministeren kan i en bekendtgørelse fastsætte sats for godtgørelse af udgifter til kost og logi i forbindelse med opholdet og for beregning og regulering af tabt arbejdsfortjeneste efter stk. 7.

67. § 142, stk. 1, affattes således:

»Plejefamilier og kommunale plejefamilier for børn og unge, jf. § 66, nr. 1 og 2, skal være godkendt enten

1) af kommunalbestyrelsen i den stedlige kommune som generelt egnede, eller

2) af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune som konkret egnede i forhold til et eller flere nærmere angivne børn eller unge. En sådan godkendelse udelukker som udgangspunkt, at kommunalbestyrelser i andre kommuner kan benytte familien som plejefamilie. «

68. § 142, stk. 3, ophæves, og i stedet indsættes:

»*Stk. 3.* Den kommunalbestyrelse, der godkender plejefamilien, jf. stk. 1 og 2, skal i forbindelse med godkendelsen sikre, at plejefamilien gennemfører et kursus i at være plejefamilie. Medmindre særlige forhold gør sig gældende, skal kurset være gennemført, inden plejefamilien modtager et barn eller en ung i pleje, og kurset skal som minimum have en varighed svarende til 4 hele kursusdage.

Stk. 4. Den kommunalbestyrelse, der godkender plejefamilien, den kommunale plejefamilie eller netværksplejefamilien, jf. stk. 1 og 2, skal sikre, at plejefamilierne efter anbringelsen løbende gennemfører den fornødne efteruddannelse, herunder kurser der som minimum svarer til 2 hele kursusdage årligt. Kommunalbestyrelsen skal endvidere sikre den fornødne supervision.

Stk. 5. Den kommunalbestyrelse, der godkender en kommunal plejefamilie, jf. stk. 1, skal sikre, at den kommunale plejefamilie løbende modtager yderligere efteruddannelse og supervision i overensstemmelse med plejeopgavens omfang. Den kommunalbestyrelse, der indgår aftale med en kommunal plejefamilie om en konkret anbringelse, skal i forbindelse med aftalens indgåelse sikre sig, at der er taget stilling til spørgsmål om arbejdsvilkår i overensstemmelse med plejeopgavens omfang. «

Stk. 4-8 bliver herefter stk. 6-10.

69. § 142, stk. 4, der bliver stk. 6, affattes således:
 »Stk. 6. Egne værelser, kollegier og kollegielignende opholdssteder, hvor den unge selv råder over sin egen bolig, jf. § 66, nr. 4, skal være godkendt som konkret egnede i forhold til den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune. «

70. § 142, stk. 5, der bliver stk. 7, affattes således:
 »Stk. 7. Ved afgørelser om optagelse af opholdssteder for børn og unge, jf. § 66, nr. 5, på Tilbudsportalen efter § 14, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen eller regionsrådet foretage en vurdering af, om opholdsstedets pædagogiske målsætning og metoder gør opholdsstedet generelt egnet til at opfylde målgruppens behov, herunder behov for nære, stabile relationer til voksne, opbygning af sociale relationer og netværk, skolegang, sundhed, trivsel og forberedelse til et selvstændigt voksenliv. «

71. § 142, stk. 6, der bliver stk. 8, affattes således:
 »Stk. 8. Kommunalbestyrelsens afgørelser efter stk. 1 kan indbringes for det sociale nævn, jf. § 166, stk. 1. Dog omfatter klageadgangen efter stk. 1 ikke kommunalbestyrelsens beslutning om, hvorvidt godkendelsen kan ske som plejefamilie, jf. § 66, nr. 1, eller som kommunal plejefamilie, jf. § 66, nr. 2, eller om hvorvidt godkendelsen skal være konkret eller generel, jf. stk. 1, nr. 1 og 2. Afgørelser efter § 142, stk. 2-6, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed. «

72. I § 142, stk. 8, der bliver stk. 10, ændres »stk. 7« til: »stk. 9«.

§ 143. Indenrigs- og socialministeren kan i en bekendtgørelse fastsætte nærmere regler om godkendelse af og tilsyn med plejefamilier og opholdssteder efter § 142, stk. 1, 4 og 5.

Stk. 2. Indenrigs- og socialministeren kan i en bekendtgørelse fastsætte nærmere regler om tilsyn med netværksplejefamilier, jf. § 142, stk. 2.

§ 148. Kommunalbestyrelsen i opholdskommunen, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, fører tilsyn med de tilbud, som kommunalbestyrelsen i opholdskommunen i forhold til den enkelte person har truffet afgørelse om, jf. § 3, stk. 1. Tilsynet omfatter ikke det generelle driftsorienterede tilsyn, jf. § 148 a.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen i opholdskommunen, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, skal løbende følge de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål. Kommunalbestyrelsen skal herunder være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp. Opfølgningen skal ske ud fra modtagerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne.

73. § 143 affattes således:

»§ 143. Socialministeren kan fastsætte nærmere regler om godkendelse af og tilsyn med plejefamilier, kommunale plejefamilier og netværksplejefamilier efter § 66, nr. 1-3.«

74. § 148, stk. 3, ophæves.

Stk. 3. Under en anbringelse uden for hjemmet af et barn eller en ung skal kommunalbestyrelsen i barnets eller den unges opholdskommune, jf. §§ 9 og 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, sikre, at kommunen mindst én gang om året taler med barnet eller den unge under tilsynsbesøg på anbringelsesstedet.

§ 148 a. Den stedlige kommunalbestyrelse fører det generelle driftsorienterede tilsyn med tilbuddets personale, bygninger og økonomi.

Stk. 2. Det generelle driftsorienterede tilsyn omfatter ikke tilbud, hvor en anden kommune eller region har indgået en generel aftale om anvendelse af samtlige pladser i tilbuddet og om tilsyn, eller hvor tilbuddet er omfattet af regionsrådets generelle driftsorienterede tilsyn, jf. § 5, stk. 7.

§ 151. Den stedlige kommune, jf. § 148 a, har pligt til at føre tilsyn med, at de kommunale opgaver efter §§ 83 og 86 løses i overensstemmelse med de afgørelser, kommunalbestyrelsen har truffet efter disse bestemmelser og i henhold til kommunalbestyrelsens vedtagne kvalitetsstandarder, jf. §§ 138 og 139.

Stk. 2. Som led i tilsynsforpligtelsen efter stk. 1 skal kommunalbestyrelsen hvert år foretage mindst ét anmeldt og ét uanmeldt tilsynsbesøg på plejehjem m.v., jf. § 192, i plejeboligbebyggelser, der er omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap, og i andre, tilsvarende boligenheder i kommunen. Tilsynet omfatter indsatsen over for de beboere og lejere, der modtager kommunale serviceydelser. Tilsynet må ikke varetages af leverandører eller personer, der udfører opgaver på området.

Stk. 3. Efter hvert tilsynsbesøg udarbejder kommunalbestyrelsen en tilsynsrapport til brug for opfølgningen på tilsynsbesøget. Tilsynsrapporterne offentliggøres og sendes til høring i bruger- og pårørenderådet, jf. § 17, samt i det kommunale ældreråd, jf. § 30 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Den enkelte bruger eller pårørende skal endvidere have tilbud om løbende

75. I § 148 a indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Det generelle driftsorienterede tilsyn med anbringelsessteder for børn og unge, der er omfattet af § 66, stk. 1, nr. 1-2 og 5-6, skal endvidere påse, at det enkelte anbringelsessteds pædagogiske målsætning og metoder forsat gør anbringelsesstedet generelt egnet til at opfylde målgruppens behov, herunder behov for nære, stabile relationer til voksne, opbygning af sociale relationer og netværk, skolegang, sundhed, trivsel og forberedelse til et selvstændigt voksenliv. Det driftsorienterede tilsyn med anbringelsessteder, der er omfattet af § 66, nr. 5 og 6, skal omfatte mindst et uanmeldt tilsynsbesøg om året. «

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

76. I § 148 a indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Det generelle driftsorienterede tilsyn, jf. stk. 1 og 2, omfatter ikke plejefamilier, der er godkendt som konkret egnede efter § 66, nr. 1, og § 142, stk. 1, nr. 2, konkret godkendte kommunale plejefamilier efter § 66, nr. 2, og § 142, stk. 1, nr. 2, netværksplejefamilier efter § 66, nr. 3, og egne værelser mv. efter § 66, stk. 1, nr. 4.«

77. I § 151, *stk. 1*, ændres »§§ 138 og 139« til: »§ 139«.

at få tilsendt tilsynsrapporterne. Kommunalbestyrelsen har pligt til på anmodning fra bruger- og pårørenderådet eller det kommunale ældreråd at tilbyde det pågældende råd en mundtlig præsentation og en drøftelse af tilsynsrapporterne.

Stk. 4. Mindst én gang årligt udarbejder og offentliggør kommunalbestyrelsen en samlet redegørelse om tilsynet efter stk. 2 og 3 samt om det sundhedsfaglige tilsyn efter § 219 i sundhedsloven. Redegørelsen skal endvidere indeholde en opgørelse over, hvad der i forbindelse med tilsynet er blevet afdækket om sammenhængen mellem de ydelser, der er truffet afgørelse om, og de faktisk leverede ydelser. Redegørelsen offentliggøres og sendes til høring i bruger- og pårørenderådet, jf. § 17, og i det kommunale ældreråd. Kommunalbestyrelsen drøfter herefter redegørelsen på et møde med henblik på opfølgning af tilsynet.

Stk. 5. Indenrigs- og socialministeren fastsætter i en bekendtgørelse regler om tilsyn efter stk. 2-4. Ministeren kan herunder fastsætte regler om, at medlemmer af kommunalbestyrelsen ikke må deltage i den faktiske udførelse af tilsynet.

§ 153. Indenrigs- og socialministeren kan i en bekendtgørelse fastsætte regler, hvorefter personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, skal underrette kommunen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til forhold, der giver formodning om, at et barn eller en ung under 18 år har behov for særlig støtte.

Stk. 2. Indenrigs- og socialministeren kan i en bekendtgørelse fastsætte regler om underretningspligt for andre grupper af personer, der under udøvelse af deres erhverv får kendskab til forhold, som bevirker, at der kan være anledning til foranstaltninger efter denne lov.

Stk. 3. Indenrigs- og socialministeren kan i en bekendtgørelse fastsætte regler, hvorefter personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, skal underrette kommunen, hvis de under udøvelsen af deres tjeneste eller hverv får kendskab til vordende forældre med problemer, der giver formodning om, at barnet vil få behov for særlig støtte umiddelbart efter fødslen. Indenrigs- og socialministeren kan i en bekendtgørelse fastsætte tilsvarende regler for andre grupper, der under udøvelsen af deres erhverv får kendskab til sådanne forhold.

Stk. 4. Indenrigs- og socialministeren kan i en bekendtgørelse fastsætte regler, hvorefter

1) praktiserende læger, speciallæger og andre, der virker inden for social- og sundhedsvæsenet, kan videregive oplysninger om børn og unge under 18 år med nedsat synsfunktion til Kennedy Centret, for at klinikken kan varetage sine behandlingsmæssige og administrative aktiviteter, og 2) Kennedy Centret kan videregive de oplysninger, der er nævnt i nr. 1, til social-, sundheds- og undervisningsmyn-

78. § 153 affattes således:

»§ 153. Personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, skal underrette kommunen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage,

1) at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte efter kapitel 11, den valgte underskriftsdato 5

2) at et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte efter kapitel 11 på grund af de vordende forældres forhold, eller

3) at et barn eller en ung under 18 år har været udsat for vold eller andre overgreb.

Stk. 2. Socialministeren kan fastsætte regler om underretningspligt for andre grupper af personer, der under udøvelsen af deres erhverv får kendskab til forhold eller grund til at antage, at der foreligger forhold, som bevirker, at der kan være anledning til foranstaltninger efter denne lov. Socialministeren kan endvidere fastsætte regler om, at andre grupper af personer har underretningspligt efter stk. 1, nr. 2, i forbindelse med aktiviteter uafhængigt af deres erhverv.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal, medmindre særlige forhold gør sig gældende, efter anmodning videregive oplysninger til den person, der har foretaget underretningen efter stk. 1 eller efter regler udstedt i medfør af stk. 2, 1.pkt., om, hvorvidt underretningen har givet kommunen anledning til undersøgelser eller foranstaltninger efter denne lov vedrørende det barn eller den unge under 18 år, underretningen vedrører. «

digheder for at sikre, at nødvendige foranstaltninger til afhjælpning af nedsat synsfunktion kan iværksættes.

§ 160. Den unge betaler for døgnophold efter § 76, stk. 3, nr. 1, og for udslusningsophold efter § 76, stk. 3, nr. 4, efter regler, der fastsættes af indenrigs- og socialministeren i en bekendtgørelse.

§ 166 a. Det sociale nævns afgørelser efter § 65 kan indbringes for Ankestyrelsen af kommunalbestyrelsen, indehaveren af forældremyndigheden eller af den unge, som er fyldt 15 år. §§ 66-74 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område finder tilsvarende anvendelse.

§ 167. Afgørelser om valg af anbringelsessted og ændret anbringelsessted efter § 69, stk. 1 og 2, afgørelser om ungepålæg efter § 57 b samt afgørelser om foranstaltning efter § 52, stk. 3, nr. 3, 6, 7, 9 og 10, jf. § 57 b, stk. 3 og 4, kan af barnet eller den unge, der er fyldt 12 år, og af forældremyndighedsindehaveren indbringes for det sociale nævn efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Stk. 2. Afgørelser om behandling, uddannelse, samvær med personer fra netværket m.v., jf. § 69, stk. 2, og afgørelser om samvær og kontakt efter § 71, stk. 2, kan af den unge, der er fyldt 15 år, og af forældremyndighedsindehaveren indbringes for det sociale nævn efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. I det omfang afgørelsen angår den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, kan afgørelsen af denne på samme måde indbringes for det sociale nævn.

Stk. 3. Afgørelser i sager om bisidder til børn og unge efter § 48 a kan af barnet eller den unge og af forældremyndighedsindehaveren indbringes for det sociale nævn efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

79. Efter § 153 indsættes:

»**§ 153 a.** Praktiserende læger, speciallæger og andre, der virker inden for social- og sundhedsvæsenet, kan med samtykke fra forældremyndighedens indehaver videregive oplysninger om børn og unge under 18 år med nedsat synsfunktion til Kennedy Centret. Kennedy Centret kan med samtykke fra forældremyndighedens indehaver videregive disse oplysninger til social-, sundheds- og undervisningsmyndighederne.

Stk. 2. Indenrigs- og sundhedsministeren kan fastsætte nærmere regler om videregivelse af oplysninger til og fra Kennedy Centret efter stk 1.«

80. I § 160 ændres »§ 76, stk. 3, nr. 4« til: »§ 76, stk. 3, nr. 3«.

81. § 166 a ophæves.

82. § 167, stk. 1, affattes således:

»Følgende afgørelser kan af barnet eller den unge, der er fyldt 12 år, indbringes for det sociale nævn efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område:

- 1) forebyggende foranstaltninger samt anbringelse uden for hjemmet efter § 52, stk. 3,
- 2) ungepålæg efter § 57 b,
- 3) hjemgivelse og hjemgivelsesperiode efter § 68, stk. 2,
- 4) valg af anbringelsessted efter § 68 b, stk. 1,
- 5) ændret anbringelsessted, behandling, uddannelse, samvær med personer fra netværket mv. efter § 69, stk. 1, og
- 6) samvær og kontakt efter § 71, stk. 2.

I det omfang afgørelsen angår den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, kan afgørelsen af denne på samme måde indbringes for det sociale nævn.
«

83. § 167, stk. 2, ophæves.

Stk. 3 bliver herefter stk. 2.

84. I § 167, stk. 3, der bliver stk. 2, udgår: »og af forældremyndighedsindehaveren«.

§ 168. Afgørelser truffet af børn og unge-udvalget, jf. § 74, kan indbringes for Ankestyrelsen inden 4 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen. En klage over en afgørelse efter § 75, stk. 3, kan dog ikke behandles af Ankestyrelsen, så længe der verserer en sag om anbringelse efter § 58 for børn og unge-udvalget.

Stk. 2. Berettiget til at indbringe en sag for Ankestyrelsen er forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 15 år. Afgørelser efter § 71, stk. 3, og § 123, stk. 2, der angår den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, kan tillige af denne indbringes for Ankestyrelsen. Endvidere kan plejeforældrene indbringe afgørelser efter § 78, stk. 4.

Stk. 3. Indbringelse af sagen for Ankestyrelsen hindrer ikke iværksættelse af de besluttede foranstaltninger m.v. Dog kan styrelseschefen under ganske særlige omstændigheder bestemme, at en afgørelse ikke må iværksættes, før Ankestyrelsen har truffet afgørelse i sagen.

Stk. 4. Ved behandlingen i Ankestyrelsen finder § 72, § 73 og § 74, stk. 2 og 3, tilsvarende anvendelse. Dette gælder også, når Ankestyrelsen behandler en sag efter § 65, stk. 4.

Stk. 5. I forbindelse med behandlingen af sagen i Ankestyrelsen har forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 12 år, ret til at få dækket udgifter til transport til møder i Ankestyrelsen.

§ 181. Staten afholder efter reglerne i stk. 2 og 3 udgifter til en udlænding, der har fået opholdstilladelse efter

- 1) udlændingelovens §§ 7 eller 8,
- 2) udlændingelovens § 9 b,
- 3) udlændingelovens § 9 c, stk. 1, i umiddelbar forlængelse af en opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 b,
- 4) udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 1 eller 2, som konsekvens af tilknytning til en i Danmark fastboende person, når denne person selv har fået opholdstilladelse efter en af de bestemmelser, der er nævnt i nr. 1-3, eller når tilknytningen kan føres tilbage til en sådan person,
- 5) udlændingelovens § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er givet til en person over 18 år, hvis fader eller moder har fået opholdstilladelse efter en af de bestemmelser, der er nævnt i nr. 1,
- 6) udlændingelovens § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er meddelt en ægtefælle til eller et barn af en person med opholdstilladelse som nævnt i nr. 2 og 3,
- 7) udlændingelovens § 9 c, når tilladelsen er meddelt en asylsøgende udlænding,
- 8) udlændingelovens § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er givet som konsekvens af en tilknytning til en mindreårig asylansøgende udlænding, som har fået opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 9 c, eller
- 9) udlændingelovens § 9 e.

85. I § 168, stk. 2, ændres »15 år« til: »12 år«.

86. I § 181, stk. 2, ændres »§ 52, stk. 3, nr. 1-7, 9 og 10« til: »§ 52, stk. 3, nr. 1-6, 8 og 9«, og »§ 76, stk. 2 og stk. 3, nr. 2 og 3« ændres til: »§ 76, stk. 2 og stk. 3, nr. 2«.

Stk. 2. Staten afholder fuldt ud udgifter til hjælp efter §§ 41 og 42, § 52, stk. 3, nr. 1-7, 9 og 10, og stk. 4 og 5, § 54, § 76, stk. 2 og stk. 3, nr. 2 og 3, og §§ 96, 98 og 100 i de første 3 år efter datoen for opholdstilladelsen.

Stk. 3. Uanset bestemmelserne i stk. 2 afholder staten en kommunes udgifter til

- 1) udlændinge, som inden 12 måneder efter datoen for opholdstilladelsen på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne anbringes i døgnophold, dog kun indtil den pågældende i en sammenhængende periode på 2 år har klaret sig selv, og
- 2) udlændinge, når tilladelsen er meddelt en mindreårig asylsøger, dog længst indtil modtageren fylder 18 år eller barnets forældre får lovligt ophold her i landet.

§ 2

I lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. lovbekendtgørelse nr. 1203 af 10. december 2009, som ændret ved § 11 i lov nr. 434 af 8. maj 2006 og § 1 i lov nr. 316 af 28. april 2009, foretages følgende ændringer:

§ 9 c. Opholdskommunen har ret til at få dækket sin andel af udgifterne til hjælp efter lov om social service, lov om aktiv socialpolitik, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om individuel boligstøtte, § 52, stk. 1, i lov om social pension og § 50, stk. 1, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. af den tidligere opholdskommune efter stk. 2-5.

Stk. 2. Opholdskommunen har ret til refusion, når den tidligere kommune eller anden offentlig myndighed har medvirket til, at en person får ophold i

- 1) boformer efter §§ 107-110 og 192 i lov om social service,
- 2) boliger efter § 115, stk. 4, jf. § 105, stk. 2, i lov om almene boliger m.v.,
- 3) institutioner under sygehusvæsenet,
- 4) institutioner under Kriminalforsorgen,
- 5) boliger, boformer m.v., der træder i stedet for og kan sidestilles med boformer m.v. under nr. 1-4, eller
- 6) anbringelsessteder for børn og unge efter §§ 67 og 142 i lov om social service.

Stk. 3. Når opholdskommunen har ret til refusion efter stk. 2, nr. 6, fortsætter denne ret til refusion, hvis der iværksættes foranstaltninger efter § 76, stk. 3, i lov om social service.

Stk. 4. Opholdskommunen har ret til refusion efter stk. 1, når en person er flyttet til et tilsvarende tilbud i en anden kommune efter

- 1) § 108, stk. 2, og § 192 i lov om social service,
- 2) § 58 a i lov om almene boliger m.v. eller
- 3) lov om friplejeboliger.

1. I § 9 c, stk. 2, nr. 6, og stk. 5, 2. pkt., ændres »§§ 67 og 142« til: »§ 66«.

Stk. 5. Opholdskommunen har ret til refusion, når en person får ophold i et tilbud som nævnt i stk. 2-4 og den tidligere opholdskommune var bekendt med de forhold, der begrundet tilbuddet, og det var åbenbart, at der måtte gribes ind. En opholdskommune har ligeledes ret til refusion efter stk. 1, når et barn eller en ung får ophold i et anbringelsessted, jf. §§ 67 og 142 i lov om social service, som følge af en tidligere opholdskommunes beslutning om hjemgivelse, når det er åbenbart, at beslutningen om hjemgivelse var ubegrundet.

Stk. 6. Opholdskommunen refunderer udgifter til personlig og praktisk hjælp efter § 83 i lov om social service under en persons midlertidige ophold i en anden kommune, jf. § 9 b, stk. 1. Endvidere refunderer opholdskommunen udgifter til plejevederlag og hjælp til sygeplejeartikler og lign., jf. §§ 120 og 122 i lov om social service, under en persons ophold i en anden kommune, jf. § 9 b, stk. 2.

Stk. 7. Opholdskommunens udgifter til førtidspension efter kapitel 3 og § 52, stk. 1, i lov om social pension, refunderes af den kommune, der var pensionistens opholdskommune på tilkendelsestidspunktet, i op til 6 år fra det tidspunkt, hvor pensionisten blev tilkendt førtidspensionen. Refusion efter stk. 2, 4 og 5 udskyder retten til refusion efter 1. pkt.

Stk. 8. De udgifter, som opholdskommunen kan få dækket efter stk. 2-6, er opholdskommunens faktiske udgifter. De faktiske udgifter omfatter en forholdsmæssig andel af fællesudgifter og udgifter til ledelse og administration, der er en følge af driften af et tilbud. Hvis der for ydelsen er fastsat en takst eller beregnet et priskrav efter lov om social service, har opholdskommunen ret til refusion svarende til taksten eller priskravet.

Stk. 9. Retten til refusion efter stk. 2, 4 og 5 består, så længe borgeren har bopæl i det pågældende botilbud eller et tilsvarende botilbud. En tidligere opholdskommunes pligt til at yde refusion i anledning af en borgers ophold i en institution efter § 110 i lov om social service består dog, indtil borgeren har erhvervet ny opholdskommune.

Stk. 10. Kommuner kan uden for de tilfælde, der er nævnt i stk. 2-5, indbyrdes aftale, at en tidligere opholdskommune fortsat afholder udgifter til hjælp efter de love, der er nævnt i stk. 1. Det fastsættes i aftalen, hvor længe den skal gælde.

Stk. 11. Krav mod en tidligere opholdskommune efter stk. 2-7 skal rejses senest 3 år efter, at hjælpen er ydet.

§ 19. Børn og unge-udvalget består af

- 1) 3 medlemmer, der vælges af kommunalbestyrelsen blandt dens medlemmer,
- 2) byretsdommeren i retskredsen, dog således at hvis der er flere dommere i retskredsen, bestemmer Domstolsstyrelsen, hvem af disse der skal modtage hvervet, og

2. I § 19, stk. 1, nr. 1, ændres »3 medlemmer« til: »2 medlemmer «.

3. I § 19, stk. 1, nr. 3, ændres »en pædagogisk-psykologisk sagkyndig« til: »2 pædagogisk-psykologisk sagkyndige«.

3) en pædagogisk-psykologisk sagkyndig, der udpeges af statsforvaltningen for en periode, som svarer til den kommunale valgperiode.

Stk. 2. Efter samme regler vælges og udpeges tillige for hvert medlem en stedfortræder, der indkaldes til at møde, når medlemmet er forhindret i at deltage.

Stk. 3. Den pædagogisk-psykologisk sagkyndige, som udpeges efter stk. 1, nr. 3, kan ikke deltage i behandling af andre sager vedrørende samme person eller samme familie inden for den offentlige forvaltning, herunder behandlingen af sager i statsforvaltningen og klagesager.

§ 44. Det sociale nævn behandler klager over afgørelser, der er truffet af kommunalbestyrelsen, i det omfang det er fastsat i loven.

Stk. 2. Det sociale nævn godkender følgende afgørelser truffet af kommunalbestyrelsen, hvis afgørelsen er truffet mod den pågældendes vilje:

1) Afgørelser om alarm- og pejlesystemer efter § 125 i lov om social service.

2) Afgørelser om tilbageholdelse i boligen efter § 127 i lov om social service.

3) Afgørelser om anvendelse af beskyttelsesmidler efter § 128 i lov om social service.

Stk. 3. Det sociale nævn træffer i et møde afgørelser om optagelse i særlige botilbud uden samtykke efter § 129 i lov om social service efter indstilling fra kommunalbestyrelsen.

Stk. 4. Det sociale nævn træffer afgørelser og pålægger kommunalbestyrelsen at træffe og gennemføre afgørelser efter § 65 i lov om social service.

§ 72. Klage over en afgørelse har ikke opsættende virkning, jf. dog stk. 2-6.

Stk. 2. Klage over valg af anbringelsessted efter § 167, stk. 1, i lov om social service har opsættende virkning. Hvis særlige forhold gør det påkrævet, træffer kommunalbestyrelsen samtidig med afgørelse om valg af anbringelsessted eller ændret anbringelsessted afgørelse om at iværksætte afgørelsen straks. Afgørelsen om, at en afgørelse iværksættes straks, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 3. Klage over en afgørelse om, at anbringelse uden for hjemmet ikke skal opretholdes, jf. § 76, stk. 3, nr. 1, i lov om social service, har opsættende virkning.

Stk. 4. Ankestyrelsen og det sociale nævn kan efter begæring tillægge en klage over en afgørelse om botilbud efter kapitel 20 i lov om social service opsættende virkning.

Stk. 5. Klage til Ankestyrelsen over optagelse i særlige botilbud uden samtykke efter § 129 i lov om social service har opsættende virkning. Hvis særlige forhold gør det påkrævet, træffer det sociale nævn samtidig med afgørelsen om optagelsen i et særligt botilbud afgørelse om at iværk-

4. I § 19, stk. 3, ændres »Den pædagogisk-psykologisk sagkyndige« til: »De pædagogisk-psykologisk sagkyndige«.

5. § 44, stk. 4, ophæves.

6. § 72, stk. 2, 1. pkt., affattes således:

»Klage efter §§ 166 eller 167 i lov om social service over afgørelser om hjemgivelse og hjemgivelsesperiode efter § 68, stk. 2, i lov om social service, afgørelser om valg af anbringelsessted efter § 68 b, stk. 1, i lov om sociale service samt afgørelser om ændret anbringelsessted efter § 69 i lov om social service har opsættende virkning.«

sætte optagelsen straks. Afgørelsen om at ophæve en opsættende virkning kan ikke indbringes for Ankestyrelsen.

Stk. 6. Klager over kommunens krav om tilbagebetaling af for meget udbetalt boligstøtte i medfør af § 47 i lov om individuel boligstøtte har opsættende virkning.

Stk. 7. Hvis Ankestyrelsen eller nævnet ændrer en afgørelse til skade for ansøgeren, træffer Ankestyrelsen eller nævnet samtidig beslutning om, fra hvilket tidspunkt ændringen skal ske.

Stk. 8. Ankestyrelsen kan ved afgørelser om støtte til køb af bil, jf. § 114, stk. 1 og 2, i lov om social service, samtidig træffe afgørelse om bortfald af bevilling, opsigelse af lån m.v.

§ 3

I forældreansvarsloven, lov nr. 499 af 6. juni 2007, som ændret ved § 4 i lov nr. 349 af 6. maj 2009 og § 3 i lov nr. 494 af 12. juni 2009, foretages følgende ændring:

§ 24. Bestemmelserne om samvær og anden kontakt i denne lov finder ikke anvendelse, hvis barnet er anbragt uden for hjemmet efter kapitel 11 i lov om social service.

1. I § 24 indsættes som 2. *pkt.*:

»Tilsvarende gælder, hvis barnet eller den unge opholder sig på en institution eller er indlagt på sygehus under gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse efter kapitel 11 i lov om social service.«